

ΕΤΟΣ 23° ♦ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2004 ♦ ΑΡ. 273

ΔΑΥΛΟΣ €5

ΔΙΑΤΡΟΦΗ:
Η ανάγκη που έγινε απειλή

ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΔΙΑ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ!

**Συμμετείχαν πολλοὶ ἐπίσημοι
καὶ χιλιάδες Τοῦρκοι πολίτες**

ISSN 1105-9486

10>

**ΗΛΙΑΣ ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ: «ΜΟΝΗ
ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ ΜΟΥ Η ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ»**

Ίδρυτής - ιδιοκτήτης,
έκδότης - διευθυντής
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ

Κυδαθηναίων 29, Πλάκα,
105 58 Αθήνα.
Τηλέφωνα: 2103223957,
2103314986, 2109841655
Τηλεομοιότυπος: 2103314997

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ:
<http://www.davlos.gr>
Ηλεκτρονική αλληλογραφία:
davlos@davlos.gr

Τα Γραφεία του «Δ» λειτουργούν
πρωινές ώρες 9:30-14:30
καθημερινά (και Σάββατο).

Εκτύπωση: PRESS LINE
Μάγερ 11, Αθήνα,
Τηλ.: 210 5225479.

- Τιμή αντίτιπου: € 5.
 - 12μηνη συνδρομή: € 47.
 - Οργανισμών κ.λπ.: € 70,50.
 - Φοιτητών: € 38.
 - Εξωτερικού: 100 δολλ. ΗΠΑ.
 - Η συνδρομή καταβάλλεται
κατά την έγγραφη.
 - Η συνδρομή ανανεώνεται
αυτόματως μετά τη λήξη του 12μήνου.
- Διακοπή της συνδρομής γίνεται μόνον
κατόπιν τηλεφωνήματος
του ενδιαφερομένου.

**ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
ΔΕΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΝΤΑΙ.**

Τα χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.

Όλες οι συνεργασίες και τα
ταχυδρομικά έμβασματα στη διεύθυνση:
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ,
Ποστ Ρεστάντ 175 01, Π. Φάληρο.

- Παραγγελίες μέσω Διαδικτύου
βιβλίων, τόμων, παλαιών τευχών «Δ»
και έγγραφες συνδρομητών:
στην ιστοσελίδα μας www.davlos.gr
- Επίσης έγγραφες συνδρομητών με
ένα απλό τηλεφώνημα στα
τηλέφωνα του «Δ».

Παρακαλούνται οι συνδρομητές
που αλλάζουν διεύθυνση, να το
γνωστοποιούν στο περιοδικό.

Απαγορεύεται η έν όλω ή έν μέρει
αναδημοσίευση ή αναμετάδοση καθ'
οιονδήποτε τρόπον δημοσιευμάτων
του «Δαυλού» χωρίς τη γραπτή άδεια
του εκδότη.

ΔΑΥΛΟΣ

Μηνιαίο Περιοδικό Πρωτοποριακής Έρευνας

Έτος 23°, Οκτώβριος 2004, αρ. 273

ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ο Ζεύς διέλυσε το δίδυμο Γιαχβέ-Άλλάχ 17974

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Παγκράτιον και πυγμαχία 17977

ΕΡΕΥΝΕΣ

Ήταν «καθαρή» ή νίκη του Σπ. Λούη; 17982

Γερομουλλάδες και τρελλοραββίνοι
υποκινούν τις ανθρωποσφαγές 17993

Διατροφή: Η ανάγκη που έγινε απειλή 17997

Το σατυρικό δράμα και ο Λουκιανός 18011

Θάνατος και Θεοκρατία: Η περιπέτεια
μιάς κηδείας 18023

Γλωσσικός παν-Ελληνισμός 18030

Πώς είδε ο Καζαντζάκης τη Σοβιετική Ένωση 18041

Ρατσισμός-φασισμός στον Χριστιανισμό 18045

Χριστιανικός «άντισημιτισμός» 18056

Καλή Καρτάνου: Η Έλληνίδα σουλτάνα 18058

ΓΕΝΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ

Οί Σερραίοι και ο μητροπολίτης 17996

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΑ 18017

Ο ΑΛΛΟΣ ΛΟΓΟΣ 18019

Ο ΚΑΛΑΘΟΣ ΤΩΝ ΑΧΡΗΣΤΩΝ 18022

Άθλητισμός και σταυρουδάκια 18038

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΔΕΩΝ 18058

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Έλληνες και Τούρκοι επίσημοι τιμούν τον Δία 17983

Ρήνεια 18020

Το «υποπόδιον τών ποδών αυτού» 18028

Ναυάγησε ή απόπειρα κατασκευής Μινωικού πλοίου 18031

«Stop thinking» στα Πανεπιστήμια! 18035

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

Χ. Γιουρντκουράν, Γ. Άκτσού, Γ. Κυρατζής, Στ. Άποστόλου 17983

Ήλιος Λογοθέτης 18025

Ήλιος Καρδίμης 18031

Ο «Δ» έχει την ευθύνη των κειμένων που δημοσιεύει στις
σελίδες του. Για τις δραστηριότητες, δημοσιεύσεις, διατυ-
πώσεις θέσεων κ.λπ. εκτός «Δαυλού» από πρόσωπα που
γράφουν ή έγραψαν στο Περιοδικό, ο «Δ» δεν ευθύνεται.

Ο ΖΕΥΣ ΔΙΕΛΥΣΕ ΤΟ ΔΙΔΥΜΟ ΓΙΑΧΒΕ-ΑΛΛΑΧ

Μέσα σ' ένα κόσμο αίματοκυλιόμενο από Παλαιοδιαθηκικό μίσος, γνήσια πνευματικά τέκνα του οποίου είναι εξ ἴσου οἱ ὁμογάλακτοι «Σταυροφόροι του Χριστού» καὶ «Μάρτυρες του Ἀλλάχ», τέκνα ἀλογίας θεοκρατικῆς καὶ παραφροσύνης μεταφυσικῆς, κάποιοι «Χριστιανοὶ» καὶ κάποιοι «Μουσουλμᾶνοι», ἂν καὶ βαρυσφορτωμένοι κληρονόμοι θρησκευτικῶν ἰδεοληψιῶν, παθῶν καὶ αίματοχυσιῶν αἰῶνων, μπόρεσαν ἐκεῖ, «**στὶς ἀμμονιδὲς τοῦ Ὀμήρου**» κατὰ τὸν Ἑλύτη, νὰ κάνουν τὴ Μεγάλῃ Ὑπέρβαση, ἔστω ἡμισυνειδητά, ἔστω ἡμισυνειδητά, ὅπως τὰ λόγια τους δείχνουν: Κάτω ἀπὸ τὸν πρασινογάλανο αἰθέρα τῆς Αἰολικῆς Γῆς ξεπέρασαν τὸ αίμοσταγὲς δίδυμο Γιαχβὲ-Ἀλλάχ καὶ ὑπὸ τοὺς μαγικοὺς ἤχους τοῦ ἀρχέγονου Ραψωδοῦ, τοὺς ἔμπλεους λόγου, ψυχῆς καὶ οὐμανισμοῦ στίχους τοῦ Ε τῆς Ἰλιάδας, ἐνώθησαν, ἔζησαν, ἀγκαλιάστηκαν καὶ χόρεψαν μαζί, ἐνῶ ὁ «**Μητίετα Ζεὺς**», ὁ Σοφὸς Ζεὺς, ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ οποίου θωρακίστηκαν ἐναντίον τῆς τρέλλας ποὺ γεννήθηκε στὴν Ἀσιατικὴ Ἑρῆμο, ἐτιμᾶτο στὸν Βωμὸ τῶν Γαργάρων, τῆς εἰδυλλιακῆς αὐτῆς νότιας κλιτύος τοῦ θεοβάδιστου ὀρεινοῦ συγκροτήματος τῆς Ἰδης, ὅπου οἱ εὐδαίμονες Δώδεκα ἀρέσκονταν νὰ συγκεντρώνονται κατὰ τὴ διάρκεια τῶν Τρωικῶν, γιὰ νὰ παρακολουθοῦν τὰ πάθη καὶ τὰ δεινὰ τῶν θνητῶν-βροτῶν περιστοιχώντας τὸ ζεῦγος ποὺ γέννησε «**θεοὺς τε ἀνθρώπους τε**», τὸ κραταῖο ζεῦγος Δίας-Ἥρα.

Στὸ παρὸν τεῦχος ὁ ἀναγνώστης θὰ δῇ (καὶ θὰ ξαφνιασθῇ), ὅτι ἀπὸ τὶς 21 ἕως 23 Αὐγούστου 2004 μὲ πρωτοβουλία Τούρκων δημάρχων ὁργανώθηκε στὶς αἰολικὲς ἀκτὲς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας τριήμερο «**Φεστιβὰλ πρὸς τιμὴν τοῦ Σοφοῦ Δία**» μὲ συμμετοχὴ Τούρκων, Ρουμάνων, Κοσσοβάρων καὶ Ἑλλήνων ἐπισήμων (δημάρχων, βουλευτῶν, περιφερειάρχων κ.λπ.) καὶ χιλιάδων ἀπλῶν πολιτῶν, ὅπου σύμφωνα μὲ τὶς δηλώσεις τῶν διοργανωτῶν «**τὰ ἀρχαιοελληνικὰ ἰδανικὰ ὠδήγησαν στὸν ἀλληλοσεβασμό**», «**στὶς ἐκδηλώσεις γιὰ τὸν ἀρχαῖο Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ δὲν χῶρεσαν οὔτε μουσουλμᾶνοι οὔτε χριστιανοί**», «**ἐνίωσαν δέος καὶ ἀμηχανία μπροστὰ στὸ μεγαλεῖο τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας**», «**ἀποδείχτηκε ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς μπορεῖ νὰ ἐνώσῃ ὁλόκληρὴ τὴν ἀνθρωπότητα**», «**ὁ Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς ἀποτελέσει γι' αὐτοὺς πρότυπο**»... καὶ ἄλλα ἐκπληκτικὰ, ὅπως τὰ εἶπαν οἱ παρευρεθέντες ἐπίσημοι καὶ δημοσιεύονται στὸ ρεπορτάζ τῶν σελίδων 17983-17991 τοῦ παρόντος τεύχους μας. Καὶ -γιὰ νὰ φανῇ καὶ ἡ «πίσω πλευρὰ τοῦ λόφου»- θὰ δῇ ὁ ἀναγνώστης ἐπισημάνσεις τῶν ἰδίων, ὅπως ἀφ' ἐνδὸς «**ἡ στάση τῆς πολιτικῆς ἡγεσίας μας (τῆς Τουρκίας) ἦταν ἀπόλυτα θετικὴ καὶ συμμετεῖχαν στὶς ἐκδηλώσεις βουλευτὲς ἀπ' ὅλα τὰ τουρκικὰ κόμματα**» ἢ ἀφ' ἑτέρου «(ὡς δημάρχος Καλλονῆς) δὲν θὰ διωργάνωνα στὴ Λέσβο ἕνα τέτοιο φεστιβὰλ, γιὰτὶ θὰ ἔχωμε ἀντιδράσεις ἀπὸ τοὺς θρησκευτικoὺς μας κύκλους, μὴ τέτοια ἐκδήλωση δὲν θὰ τὴν ἔκανα», γιὰ τὰ ὁποῖα, ὡς αὐτονόητα, κάθε δικό μας σχόλιο περιττεύει.

ΣΤΙΣ ΘΕΟΒΑΔΙΣΤΕΣ «ΑΜΜΟΥΔΙΕΣ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ»

Οί δήμαρχοι (ἐξ ἀριστερῶν) Καλλονῆς κ. Γιώργος Κυρατζῆς, Κιουτσούκ Κουνιοῦ (Γαργάρων) κ. Γιουσούφ Ακτσούν καὶ Μανταμάδου κ. Στ. Αποστόλου σὲ ἀναμνηστικὴ φωτογραφία ἀπὸ τὸ Φεστιβάλ τοῦ «Θεοῦ τῆς Σοφίας Δία».

Κεντρικὴ ἰδέα τοῦ «Δ» στὰ 23 χρόνια ποὺ κυκλοφορεῖ εἶναι ὅτι ὁ μοναδικὸς ἀσφαλὴς κρίκος, ἡ μοναδικὴ συνεκτικὴ οὐσία ποὺ μπορεῖ ἀβίαστα νὰ ἐνώσῃ καὶ νὰ συντηρήσῃ τὴν ἀνθρωπότητα εἶναι ἡ Ἑλληνικότητα, τὰ βαρύντιμα δῶρα τῆς ὁποίας (ἐπιστήμη καὶ οἱ καρποὶ τῆς τεχνολογίας καὶ ἠλεκτρονικὴ λογικὴ, δημοκρατία, φιλοσοφία, λογικὴ, ἀθλητισμός, θεωρία, θέατρο κ.λπ.) οἱ ἄνθρωποι ἀποδέχονται ἀνθόρμητα, χωρὶς βία, προπαγάνδα-πειθῶ, πολέμους κ.λπ. καὶ ὅτι, ἐνῶ ἡ «Παγκοσμιο-ποίηση» εἶναι χιμαιρικὸ ἀποκύημα τῆς παραφροσύνης τοῦ Διεθνoῦς Ἐξουσιασμοῦ, ἡ Ἑλληνικὴ Παγκοσμιότητα ἀποτελεῖ μίᾱ πανίσχυρη πραγματικότητα· γράψαμε δὲ σχετικὰ πρὶν ἀπὸ τέσσερα χρόνια:

“Καὶ εὐαγγελίζεται ὁ «σταυροφόρος», καίοντας τὸν «ἰσλαμιστὴ», τὸν ἐπίγειο παράδεισό του, τὴν Πλανηταρχία του· καὶ λιγώνειται ὁ «ἰσλαμιστής», καίοντας τὸν «σταυροφόρο», ἀπὸ τὴν γλυκαπαντοχὴ τοῦ ἐπουράνιου παραδείσου του, τῶν οὐρὶ καὶ τῶν πιλαφιῶν. Καὶ ἀμφότεροι βυθισμένοι μέσα στὸ ἡδονικὸ ὄνειρό τους («American Dream» ἢ «Σουράτ» – ἀδιάφορο) δὲν βλέπουν ὅτι, ἂν π.χ. πάθουν καρκίνο, οὔτε ὁ Γιαχβὲ οὔτε ὁ Ἀλλὰχ θὰ τοὺς σώσουν, ἀλλὰ καὶ οἱ δυὸ θὰ προσφύγουν στὴν Ἐπιστήμη· ἂν ἐπέλθῃ πείνα, οὔτε ὁ Σταυρὸς οὔτε ἡ Ἡμισέληνος θὰ τοὺς ἐξασφαλίσουν τὸ «σταίηκ» ἢ τὸ «πιλάφι», ἀλλὰ ἡ Τεχνολογία· ἂν κινδυνεύῃ ἡ ἐλευθερία τους, οὔτε ἡ Σταυροφορία οὔτε ἡ Ἰζιχάντ θὰ τοὺς προστατεύσουν, ἀλλὰ ἡ Δημοκρατία· ἂν ἀποφασίσουν

νὰ βγοῦν ἀπὸ τὸ πνευματικὸ σκότος, ὅπου ἔχουν καθῆ, οὔτε ἡ Βίβλος οὔτε τὸ Κοράνι θὰ τοὺς φωτίσουν, ἀλλὰ ἡ Ἑρευνα· ἂν θελήσουν νὰ ξεφύγουν ἀπὸ τὴ μοῖρα τοῦ κτήνους, οὔτε ἡ Πίστη οὔτε τὸ Κισμὲτ θὰ τοὺς ὁδηγήσουν, ἀλλὰ ὁ Λόγος· ἂν ἐπιδιώκουν νὰ αἰσθανθοῦν ἀδελφωμένοι, οὔτε τὸ Πάσχα οὔτε τὸ Ραμαζάνι θὰ τοὺς ἀδελφοποιήσουν, ἀλλὰ οἱ Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες... Μὲ μία φράση, ἂν ποτὲ υπάρξῃ μία πανανθρώπινη Παγκοσμιότητα, οὔτε ἡ «Παγκοσμιο-ποίηση»(!) οὔτε ὁ «Πολυπολιτισμὸς» θὰ τὴν γεννήσουν, ἀλλὰ ἡ μία καὶ μοναδικὴ πανανθρώπινη πνευματικὴ μήτρα, ἡ ὑπαρκτὴ Παγκόσμια Ἑλληνικότητα.”

(«Δ», τ. 239, Νοέμβριος 2001, σ. 15325-15329.)

Καὶ στὸ προηγούμενο τεῦχος μας (σ. 17878) μὲ ἀφορμὴ τὴν παγκόσμια «Ἀθήνα 2004» μιλήσαμε γιὰ τὸ «Ἀπλὸ Πείραμα τῆς Ὀλυμπιάδος», ποὺ μᾶς προσέφερε μιὰ «ἐργαστηριακὴ» ἀνακάλυψη μὲ τεράστιες δυνατότητες πρακτικῶν ἐφαρμογῶν:

“Ἡ πρώτη αὐτῇ, αὐτόματῃ θὰ λέγαμε, λύση τοῦ προβλήματος «Παγκοσμιότητα», ἡ Ὀλυμπιάδα τῆς Ἀθήνας, ὅσο κι ἂν φαίνεται ὡς κάτι πρόσκαιρο, βραχύβιο, ἀβεβαίο, δὲν παύει νὰ εἶναι μία «πειραματικὴ ἀνακάλυψη ἐργαστηρίου», τῆς ὁποίας ἐπονται μύριες ἐφαρμογές, ὅπως συμβαίνει σὲ κάθε μεγάλῃ ἀνακάλυψη. Μετὰ τὴν «Ἀθήνα 2004» ἡ ἀναζήτηση, ἡ ἔρευνα τοῦ ἀνθρώπου γιὰ τὸ μέλλον του παίρνει ἄλλῃ κατεύθυνση, τελείως διαφορετικὴ ἀπὸ ἐκείνη ποὺ ἕως τώρα ἀκολουθήθηκε. Πόλεμος, συγκρούσεις ἰδεολογιῶν, θρησκειῶν, ἰσχύος, συνασπισμῶν, ὀργανωτικῶν σχημάτων πάσης μορφῆς, συνταγές δηλαδὴ μὲ τίς ὁποῖες ἐπιδιώχθηκε ὡς τώρα ἡ μία καὶ ἐνιαῖα ἀνθρωπότητα (μιὰ ἐπιδίωξη ρεαλιστικὴ, ὄχι φαντασιακὴ ἢ οὐτοπικὴ, ἀφοῦ ὁ ἄνθρωπος ἀποτελεῖ ἓνα ἐνιαῖο εἶδος τοῦ ζωικοῦ βασιλείου), φαντάζουν πιά παμπάλαιες καὶ ἀπολύτως ἀτελέσφορες «τεχνικὲς» ἢ «μέθοδοι». Μία κοσμοϊστορικὴ ἀνατροπὴ σημειώνεται ὅχι μόνον στὶς ἀνθρώπινες πρακτικὲς ἀλλὰ στὶς ἴδιες τίς συνειδήσεις τῶν ἀνθρώπων, στὸν ἴδιο τὸν τρόπο σκέπτεσθαι καὶ ζῆν.”

(«Δ», τ. 272-273, Αὔγ-Σεπτ. 2004, σελ. 17878.)

Τὸ νέο «ἀπλὸ πείραμα» ποὺ ἐκτελέσθηκε στὶς θεοβάδιστες κλιτῆς τῆς Ἰδης, ταυτόσημο ὡς πρὸς τὰ πολιτικὰ μηνύματά του μὲ ὅλες τίς ἄλλες ἐφαρμογές τῆς Παγκόσμιας Ἑλληνικότητος, ἀποτελεῖ αὐθεντικὸ δείγμα στὰ μάτια τῶν μὴ παρανοϊκῶν-φαντατικῶν-μεταφυσικῶν φορέων τῆς Ἀσιατικῆς Ἀλογίας (χριστιανῶν καὶ μουσουλμάνων, ἀδιάφορο), τῶν ἀλληλομισουμένων, ἀλληλοσφαζομένων καὶ ἀλληλοεκμηδενιζομένων γιὰ ἓνα θεοκρατικὸ Τίποτα. Ἡ ἀμερικανοσοσιωνιστικὴ «παγκοσμιο-ποίηση»(!) πέθανε. Μιὰ Ἑλληνικὴ Παγκοσμιότητα γεννιέται καὶ ἀπλώνει τὰ προστατευτικὰ φτερά της πάνω στὸν Πλανήτη μας.

Δ.Ι.Α.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Ἀντὶ πάσης θυσίας ἐξυγίανση τοῦ Ὀλυμπισμοῦ

Κύριε διευθυντά,

Ὁ ρόλος τῆς σύγχρονης Ἑλλάδας στὴ διαφύλαξη τοῦ καθάρου Ὀλυμπικοῦ Πνεύματος καὶ στὴν τελικὴ παγκόσμια ἐπικράτησή του πρέπει νὰ εἶναι καθοριστικός. Ὀφείλουμε στοὺς προγόνους μας, ἀλλὰ καὶ στὰ παιδιά μας, νὰ ὑπερασπιστοῦμε τὶς ἀξίες τῆς Ὀλυμπιακῆς Ἰδέας καὶ νὰ πρωτοστατήσουμε, ὥστε αὐτὲς νὰ γίνονιν σεβαστὲς ἀπὸ ὅλους. Αὐτὴ ἡ ὑπόθεση πρέπει νὰ γίνῃ πρωτίτος ἐθνικός μας στόχος καὶ νὰ ἀναλάβουμε πρωτοβουλίες γιὰ τὴν πραγμάτωσή της.

Τώρα, ποὺ οἱ Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες τῆς Ἀθήνας ἔληξαν, πρέπει νὰ κινήσουμε τὴ διαδικασία ὥστε νὰ ξεκινήσῃ μὴ παγκόσμια ἔρευνα, ἡ ὁποία θὰ ἐντοπίσῃ καὶ θὰ μελετήσῃ τὰ σημεῖα στὰ ὁποῖα χωλαίνει ὁ θεσμός καὶ θὰ προτείνῃ ἀποτελεσματικούς τρόπους ἐξυγίανσής του. Ἐπειδὴ ὅμως τὰ συμφέροντα τὰ ὁποῖα θίγονται εἶναι τεράστια καὶ τὰ ἐμπόδια τὰ ὁποῖα θὰ συναντήσῃ μὴ τέτοια διαδικασία πολὺ φοβάμαι ὅτι ἴσως ἀποδειχτοῦν ἀνυπερέβλητα, ἡ Ἑλλάδα θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἑτοιμὴ ὥστε νὰ πάρῃ γενναίες ἀποφάσεις.

Ἄν ἡ προσπάθεια ἐξυγίανσης τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων ὀδηγηθῇ σὲ ἀδιέξοδο, τότε προτείνω ἡ Ἑλλὰς νὰ ἀντιδράσῃ δυναμικὰ καὶ νὰ ἀποχωρήσῃ ἀπὸ τὴ Διεθνή Ὀλυμπιακὴ Ἐπιτροπή, ἔτσι ὥστε νὰ μὴν ἐπικυρῶνῃ μὲ τὴ συμμετοχή της τὴ βεβήλωση τῆς

Ὀλυμπιακῆς Ἰδέας.

Ἡ διοργάνωση τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων στὴν Ἀθήνα τὸ 2004 ἀπέδειξε περὶτρανα ὅτι ἡ χώρα ἔχει τὴ δυνατότητα νὰ διεξάγῃ ὀργανωτικὰ ἄριτους ἀγῶνες. Ἐπίσης εἶναι πιά γεγονός ὅτι ἡ Ἀθήνα διαθέτει ἴσως τὴν καλύτερη τεχνικὴ ὑποδομὴ παγκοσμίως γι' αὐτὸν τὸ σκοπὸ. Ἐπομένως μετὰ ἀπὸ τὴν ἀποχώρησή της ἀπὸ τὴ ΔΟΕ, ἡ Ἑλλάδα μπορεῖ νὰ καθιερώσῃ τὴ μόνιμη τέλεση τῶν γνήσιων Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων στὴν Ἀθήνα, σὲ ἓνα νέο, αὐστηρὸ πλαίσιο, ποὺ νὰ διαφυλάττῃ τὰ Ὀλυμπιακὰ Ἰδεώδη:

- νὰ καταργῇ τὴν ἐμπορευματοποίηση τῶν Ἀγῶνων,
- νὰ ἀποτρέπῃ τὸν ἀθέμιτο ἀνταγωνισμό τῶν ἀθλητῶν,
- νὰ προάγῃ τὸ ἥθος καὶ ὄχι τὸ ματαιόδοξο κυνήγι τῶν ρεκόρ,
- νὰ τηρῇ τὸ μέτρο καὶ τὸ μεγαλεῖο τῆς ἀπλότητάς,
- νὰ προβάλλῃ τὴν ἄθληση ὡς τὸν καλύτερο τρόπο ζωῆς,
- νὰ ψυχαγωγῇ τοὺς θεατὲς ὁμώνοντας τὸ κάλλος τοῦ ἀνθρώπινου σώματος καὶ τὸ μεγαλεῖο τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς.

Ταυτόχρονα μποροῦμε νὰ ἐμπλουτίσουμε τὸν θεσμό τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων ἐπεκτείνοντάς τον καὶ στὰ πεδία τῆς Τέχνης καὶ τῆς Ἐπιστήμης.

ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΝ ΚΑΙ ΠΥΓΜΑΧΙΑ

Ἀξιότιμε κ. Λάμπρου,

Δὲν θὰ ταλαιπωροῦσα μὲ τὶς ὀλίγες αὐτὲς γραμμὲς τὸν πολῦτιμον χρόνον τοῦ περιοδικοῦ «Δανλός», ἐὰν δὲν ἐπρόκειτο δι' ἐν λάθος, τὸ ὁποῖον διέκρινα εἰς τὴν ἄψογον κατὰ τὰ λοιπὰ συγγραφεὴν δημοσιευθέντος ἄρθρου (Στέφανος Μυτιληναῖος, «Δανλός», τ. 270, Ἰούνιος 2004, σελ. 17729) καὶ τὸ ὁποῖον ἄπτεται τῆς ὀρθῆς ἐρμηνείας τῆς στάσεως τὴν ὁποίαν ἐμφανίζει ἐν ἀλλαγματίδιον, σχετικὸν μὲ τὸ Παγκράτιον Ἀθλημα. Εἰς τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον ὁ κ. Στέφανος Μυτιληναῖος, τὸν ὁποῖον συγκαίρου διὰ τὴν παρουσίαν τοῦ θέματός του, διαπράττει λάθος τὸ ὁποῖον ἔχω ἐντοπίσει εἰς παρεμφερῆ ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα μὲ ἰδίαν θεματολογίαν, τουτέστιν ἀθλητικὰς μορφὰς μὲ στιγμαῖες φάσεις ἀθλημάτων, ὅπως λ.χ. τοῦ Παγκρατίου.

Τὰ λάθη τὰ ὁποῖα ἐντοπίζονται πολλάκις, ἀφοροῦν εἰς αὐτὸ τὸ ὁποῖον εἶναι εὐδιάκριτον διὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐνὸς γνώστον καὶ εἶναι ἄλλο τι, ὅχι ὅ,τι πιθανολογεῖται ὑπὸ τῶν ἐρμηνευτῶν. Ἐν προκειμένῳ ἡ φωτογραφία τοῦ Ρωμαίου «ἀγωνιστοῦ» δὲν εἶναι ἀπεικόνισις ἐνὸς πύκτου (πυγμάχου) ἀλλὰ ἐνὸς παγκρατιαστοῦ, ὁ ὁποῖος τὴν Ρωμαϊκὴν περίοδον ἠγωνίζετο ἐντὸς τῆς ἀρένας ἐκπροσωπῶν μίαν ἐπαγγελματικὴν «σχολήν», ὅπως αὐτὲς εἶχον δημιουργηθῇ τὴν περίοδον ἐκείνην.

Τὸ γεγονός αὐτὸ προκύπτει ἐκ τῶν κάτωθι παρατηρήσεων:

ⓐ Τὸ ἐλαφρὸς κεκαμμένον δεξιὸν πόδι τοῦ ἀλλαγματιδίου, τὸ ὁποῖον εἶναι εἰς αὐτὴν τὴν στάσιν διὰ νὰ στηρίξῃ τὸ σῶμα, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται εἰς ἀνισορροπία λόγῳ τοῦ τεταμένου ἀριστέρου ποδὸς ὁ ὁποῖος «λακτίζει».

ⓑ Τὴν «ἀνοικτὴν» θέσιν ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν, οἱ ὁποῖες εὐρίσκονται εἰς αὐτὴν διὰ νὰ προ-

Ὁ λόγος γίνεται γιὰ τὴ διοργάνωση τῆς Πολιτιστικῆς Ὀλυμπιάδας, μιᾶς ιδέας τοῦ μεγάλου μας ποιητῆ Ἀγγελου Σικελιανοῦ, ποὺ ὅμως τόσο πολεμῆθηκε ἀπὸ τοὺς σκοταδιστές. Στὴν Πολιτιστικὴ Ὀλυμπιάδα οἱ ἄνθρωποι διαγωνίζονται στὶς τέχνες καὶ στὶς ἐπιστήμες καὶ βραβεύονται ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι τὶς συνδυάζουν μὲ τὴν ἀρετὴ. Διότι, ὅπως εἶπε καὶ ὁ Σωκράτης, «*Ἐπιστῆμη μακρὰν ἀρετῆς πανουργία, οὐ σοφίαν ἐστί*».

Τὸ ἐγχεῖρημα αὐτὸ εἶναι βέβαια δύσκολο καὶ παρακινδυνευμένο. Ὅντως τὰ οἰκονομικὰ καὶ προσωπικὰ συμφέροντα ποὺ λυμαινόνται τοὺς Ἀγῶνες εἶναι ἰσχυρά. Πιὸ ἰσχυρὴ ὅμως εἶναι ἡ δύναμη ὅλων τῶν

λαῶν τοῦ κόσμου, οἱ ὅποιοι θὰ στηρίζουν μιὰ τέτοια προσπάθεια, ἂν ἀντιληφθοῦν ὅτι γίνεται στὴ σωστὴ βάση.

Σὲ κάθε περίπτωση ὅμως δὲν ὑπάρχει μεγαλύτερο αἶσχος ἀπὸ τὸ νὰ παρακολουθῆς τὴν ἱστορία σου νὰ ἐξευτελίζεται καὶ ἐσὺ νὰ μένης μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια. Ἄς ἀναλάβουμε ἐπιτέλους τὶς εὐθύνες μας ὡς κληρονόμοι ἐνὸς τόσο μεγάλου πολιτισμοῦ, ἂν θέλουμε νὰ εἴμαστε ἀντάξιοί του.

Μὲ τιμὴ

Δρ Νικόλαος Ἀβρ. Παντελίδης

Διεθνολόγος – οἰκονομολόγος

Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας καὶ Ἑλληνισμός

Κύριε διευθυντά,

«Θρῆνος καὶ ὁδὴν στὴν Ὁρθοδοξία καὶ στὸν Ἑλληνισμό» ἔγραψαν οἱ τίτλοι τῶν Μ.Μ.Ε. ὕστερα ἀπὸ τὸ πολύνεκρο δυστύχημα μὲ τὸ ἐλικόπτερο ποὺ μετέφερε τὸν Πατριάρχη Ἀλεξανδρείας καὶ Πάσης Ἀφρικῆς Πέτρο καὶ τὴ συνοδιά του στὸν Ἀθῶνα, προκειμένου νὰ συνεορτάσουν μὲ τοὺς παλαιοημερολογίτες «ἀδελφούς» τοῦ Ἁγίου Ὁρους τὴν «Κατάθεσιν τῆς Τιμίας Ζώνης τῆς Παρθένου» τῶν χριστιανῶν στὸ «Περιβόλι» τῆς. Δὲν ἦταν ὥστόσο θέλημα Γιαχβὲ νὰ φθάσῃ ἐκεῖ ὁ Ἀλεξανδρείας καὶ οἱ σὺν αὐτῷ. Στὸ Πόρτο Κουφὸ τὸ ταξίδι ἔλαβε τέλος, γεγονὸς τὸ ὁποῖο εἶναι τραγικὸ καὶ μᾶς θλίβει ὡς ἀνθρώπους. Γιὰ τὸ θρῆνο τῆς Ὁρθοδοξίας δὲν θὰ γίνῃ λόγος, καθότι εἶναι κατανοητὸς καὶ εὐλόγος. Ὅμως ὁ θρῆνος καὶ ἡ ὁδὴν τοῦ Ἑλληνισμοῦ δικαιολογημένα ἀφοροῦν στὰ πέντε στρατευμένα μέλη τοῦ πληρώματος, τὰ ὁποῖα ἐκτελοῦσαν διαταγὴ ἀνωτέρων τοὺς καὶ ἔπесαν τὴν ὥρα τοῦ καθήκοντος. Ὁ προβληματισμός μας ἔγκειται στὸ ἂν ὁ θρῆνος τοῦ Ἑλληνισμοῦ

θὰ πρέπει νὰ ἀφορᾷ καὶ στὸν Πατριάρχη Πέτρο καὶ στὴν ἀκολουθία του.

Τὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας ἀπὸ τὰ πρῶτα κιόλας χριστιανικὰ χρόνια εἶχε ἐκφράσει τὸ ἀνθελληνικὸ μένος του. Ἦταν ὁ πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Θεόφιλος αὐτὸς ποὺ πρωτοστάτησε στὴν καταστροφὴ τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἀλεξανδρείας. Ὁ ἐπόμενος πατριάρχης καὶ ἀνηψιὸς του, ὁ Κύριλλος (370-444 μ.Χ.), προσπάθησε νὰ τὸν ξεπεράσῃ – καὶ τὰ κατέφερε. Στὴν Γ' κατὰ Νεστορίου ἐπιστολῇ τοῦ Κυρίλλου πρὸς Ἀκάκιον (1,4,41) διαβάζουμε: «*Δία τοῦτο καὶ ὁ θεσπέσιος Μωσῆς στοὺς ἐξ αἵματος Ἰσραηλίτες παράγγειλε, νὰ φυλάγουν τὶς ἐντολὰς αὐτὰς καὶ νὰ ἀφανίζον ἀπὸ προσώπων γῆς ὅλους τοὺς τόπους στοὺς ὁποίους ἀτρέψαν ἐκεῖ τὰ ἔθνη τοὺς θεοὺς τοὺς...* Ἀκριβῶς ἐτοῖ εἶναι πρέπον τὸν ἐξ ἀπάτης Ἑλληνικῆς λόγου πρὸς τὸ τῆς ἀληθείας νὰ μετακινήτῃ φῶς διὰ Μωυσέως προστάζοντος εἰδῶλα καὶ ναοὺς μαζὶ νὰ κατακάψετε ἀνασκάπτοντας τοὺς βωμοὺς καὶ κατακόβοντας τὰ ἄλση, ὥστε καμμιὰς δικῆς τοὺς

φυλάξουν τὸ σῶμα καὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ «ἀγωνιστοῦ» ἐκ πιθανοῦ κυττήματος πυγμῆς ἢ λακτίσματος εἰς τὸν χορμόν.

Υ Τὸ τεταμένον ἄριστερὸν πόδι, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται εἰς πελματιαίαν ἔκτασιν καὶ πρὸς τὰ ἄνω κάμψιν τῶν δακτύλων τοῦ ποδός, διὰ νὰ προφυλαχθοῦν αὐτοὶ ἀφ' ἐνὸς καὶ νὰ ἐκτελέσουν τὸ λάκτισμα ἀφ' ἑτέρου μὲ τὸ «μαλακόν» μέρος τοῦ πέλματος.

Δ Τὴν πιθανὴν ἐκτέλεσιν λακτίσματος «πετρίζειν» ἢ οὐσπειρωτικῆς κινήσεως τοῦ ποδός, ἅμα τὴ ἐκτελέσει λακτίσματος «γαστρίζειν» – ἀμφότερα γνωστὰ εἰς τὴν τέχνην τῆς «λακτικῆς», ἡ ὁποία βεβαίως ἦτο χαρακτηριστικώτατον γνώρισμα τοῦ Παγκρατίου, τὸ ὁποῖον μάλιστα ἀναφέρεται ὡς τεχνικὴ εἰς τὰ «Ὀρφικά» τοῦ Ἀπολλωνίου τοῦ Ροδίου, ἐκτελεσθὲν καί, κατὰ συνέπειαν γνωστικὸν ἀντικείμενον, ὑπὸ τοῦ Κάστορος, ὁ ὁποῖος τὸ ἐφήρμοσεν κατὰ τῶν γιγαντιαίων Βεβρύκων, διὰ νὰ προφυλάξῃ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Πολυδεύκην.

Ε Τὴν ἑλλειψιν πυκτικῶν ἱμάντων διὰ τὸ συγκεκριμένον ἀγαλματίδιον, ἂν καὶ αὐτὸ δὲν εἶναι ἀπόλυτος καὶ ἀκριβὴς ἐρημνεία διὰ τὰ λοιπὰ εὐρήματα ἀλλὰ πιθανὸν συνοδευτικὸν στοιχεῖον αὐτῆς, ἐφ' ὅσον οἱ πύκτες ἐδύναντο νὰ λάβουν μέρος φέροντες καὶ τοὺς πυκτικούς τῶν ἱμάντες, εἰς τὸ ἔκρινον ὀρθόν, εἰς τὸ Παγκράτιον.

Εὐελπιστῶν εἰς τὴν θετικὴν καὶ ἄμεσον ἀνταπόκρισιν, εὐρίσκομαι εἰς τὴν διάθεσίν σας.

Μὲ κάθε τιμὴν

Λάζαρος Ε. Σαββίδης

Καθηγητῆς Στρ. Σχολ. Εὐελπίδων

βδελυρότητας να μην απομείνει λείψανο, κερδίζοντας έτσι μερίδιο στη δόξα». Αλλά δεν είναι μόνον αυτό. Άς δοῦμε ἐν ὀλίγοις καὶ τί ἄλλο ἔκανε: «Συνέβη δὲ ὁ ἐπίσκοπος ἐπὶ τῶν αἰρέσεων Κύριλλος νὰ περάσῃ ἔξω ἀπὸ τὸν οἶκο τῆς Ὑπατίας, ὅπου εἶδε συνωσιζόμενους στίς ἐξωθούμενες ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ἀνθρώπους πολλούς, ποὺ ἄλλοι ἐφενεγαν ἄλλοι ἐρχονταν καὶ ἄλλοι ἔστεκαν ἐκεῖ. Ἐρώτησε λοιπόν, τί εἶναι ὅλο αὐτὸ τὸ πλῆθος καὶ περὶ τίνος ὁλος αὐτὸς ὁ θόρυβος στὴ συγκεκριμένη οἰκία... Κάποιος τοῦ ἐξήγησε ὅτι μέσα ἀγορεύει ἡ φιλόσοφος Ὑπατία καὶ δική της εἶναι ἡ οἰκία».

«Μαθαίνοντας αὐτὰ (ὅτι ἐντὸς τῆς οἰκίας ἀγόρευε ἡ σπουδαία Ἑλληνίδα φιλόσοφος καὶ μαθηματικὸς) δαγκώθηκε ἡ ψυχὴ του, ὥστε τὸ φόνος αὐτῆς ταχέως ἐπιβουλεύετο, τὸν ἀνοσιώτατον μάλιστα φόνος, ποὺ κατὰ τὴ συνήθεια (τοῦ Κυρίλλου) προήλθε ἀπὸ πολλοὺς μαζὶ θηριώδεις ἐπιτιθέμενους ἀνθρώπους, ἀνθρώπους φαύλους ποὺ οὐτε ἀνθρώπων οὔτε θεῶν φόβο εἶχαν, καὶ ξέκαναν ἔτσι τὴν φιλόσοφο» (Σουΐδας 166). Ὁ Σωκράτης ὁ Σχολαστικὸς μᾶς διέσωσε ἐπιπλέον φρικιαστικὲς λεπτομέρειες γι' αὐτὸ τὸ συμβόλαιο θανάτου: «Συμφωνήσαντες δὲ οἱ ἄνδρες στοὺς ὁποίους ἡγεῖτο κάποιος Πέτρος ὁ Ἀναγνώστης παραμόνευαν τὴν ἐπιστρέφουσα Ὑπατία στὸν οἶκο τῆς Ὑπομένης, τὴν ἐβγαλὼν ἔξω ἀπὸ τὸν δῖφρο (μεταφορικὸ μέσον τῆς ἐποχῆς), τὴν ἔσυραν μέχρι τὴν ἐκκλησίαν, τῆς ἐξέδυσαν τὴν ἐσθῆτα καὶ μὲ δόστρακα καὶ θεῖα μανιὰ τὴν κατέκοψαν, τὴν κατέσπασαν καὶ στὴ συνέχεια συνεραζόμενοι, ἀφροῦ τὴν καταδιὰ μέλισσαν, κατέκαψαν τὰ μέλη της μέχρι καταναλώσεως. Αὐτὸ ὅλο τὸ ἐγκλημα μεγάλη κατακραυγὴ ξεσήκωσε κατὰ τοῦ Κυρίλλου καὶ τῆς ἀλεξανδρινῆς ἐκκλησίας... Αὐτὰ δὲ συνέβησαν τὸ τέταρτο ἔτος τῆς Κυρίλλου ἐπισκοπῆς καὶ τὸ ἔκτο τοῦ Θεοδοσίου, τὸν μὴνα Μάρτιο, διαρκουσῶν τῶν νηστειῶν» (Σωκρά-

τους Σχολαστικὸς, «Εκκλησιαστικὴ Ἱστορία - Περί Ὑπατίας τῆς Φιλοσόφου» 7.15). Ὁ Σουΐδας συμπληρώνει: «καὶ τὸ σῶμα τῆς (τῆς Ὑπατίας) καθυβριζόμενον διεσπάρη εἰς ὅλην τὴν πόλιν. Τοῦτο δὲ συνέβη διὰ τὴν ὑπερβάλλουσα αὐτῆς σοφία, καὶ μάλιστα εἰς τὴν ἀστρονομίαν ... ὑπὸ Κυρίλλου θράσος» (166).

Ὁ ἐκλιπὼν πατριάρχης Πέτρος δὲν ἔκανε ποτὲ καμμία δήλωση, μὲ τὴν ὁποία νὰ ἀποκηρύσσει τὴς ἀνθελληνικώτατες αὐτὲς πράξεις τῶν προκατόχων του. Ἐπικροτοῦσε ἀσφαλῶς καὶ τὴ στάση τῆς κρατικῆς τῶν Ἑλλήνων Ἐκκλησίας, ποὺ ἔχει ἀνακηρύξει τὸν Κύριλλο ἅγιο καὶ τὸ ἔτος 1998 «Ἔτος Κυρίλλου», ἐνῶ στὸ 19ῶ Θεολογικὸ Συνέδριο (11-14/11/98) τὸν ἔμνησε τὰ μέγιστα ὡς στυλοβάτη καὶ ὑπεράγιο τῆς θρησκείας τῶν Ἑλλήνων.

Τὸ Ἅγιο Ὅρος, ποὺ θὰ ἐπισκεπτόταν (μὲ ἑλληνικὸ στρατιωτικὸ ἐλικόπτερο κι ὄχι μὲ δικά του ἔξοδα) ὁ Πέτρος, ἦταν ἅγιο ὄρος τῶν Ἑλλήνων ἀφιερωμένον στὴν θεὰ Ἀρτέμιδα. Οἱ ναοὶ τῆς γαμεῖσθαι ἀπὸ τοὺς χριστιανούς, ποὺ στὴ θέσιν τοὺς κτίσανε τὰ μοναστήρια. Γιατί θὰ πρέπει ὁ Ἑλληνισμὸς νὰ θρηνηθῇ γιὰ τὸ χαμὸ ἐνὸς ἐκπροσώπου τῆς θρησκείας τῶν κατακτητῶν, ποὺ ἐπεβλήθη μὲ αὐτοκρατορικὰ διατάγματα καὶ μὲ ἀπηνεῖς διώξεις τῶν Ἑλλήνων, ποὺ κράτησαν πολλοὺς αἰῶνες.

Θρηνεῖ βέβαια ὁ Ἑλληνισμὸς τὰ πέντε στρατευμένα παλληκάρια, ποὺ ἔπεσαν ἐν ὥρᾳ καθήκοντος, στὰ ὁποία ἀφιερώνουμε καὶ τοὺς παρακάτω στίχους τοῦ Ἀνδρέα Κάλβου: «Ἄς μὴν βρέξῃ ποτὲ τὸ σύννεφον καὶ ὁ ἄνεμος σκληρὸς ἅς μὴν σκορπίσῃ τὸ χώμα τὸ μακάριον ποὺ σὰς σκεπάζει».

Μετὰ τιμῆς

Ἰων Δημόφιλος

Μηχανολόγος μηχανικὸς Ε.Μ.Π.

Περὶ τῆς ἱστορικότητος καὶ ἐθνικότητος τοῦ Ἰησοῦ

Ἀγαπητὲ κ. Λάμπρου,

Τὸ ἐξαιρετικὸν ἄρθρο τοῦ κ. Ἰωνος Δημοφίλου περὶ τοῦ πρωταγωνιστοῦ τῶν χριστιανικῶν εὐαγγελίων καταλήγει μὲ τὴν παρατήρησιν ὅτι ἐλάχιστες σωθεῖσες πηγὲς ἐπαληθεύουν τὴν ὑπαρξὴ αὐτοῦ τοῦ προσώπου. Πράγματι ἡ μόνη ἀναφορὰ στὸν Ἰησοῦ ἐκτὸς τῶν εὐαγγελίων γίνεται στὸ ἑβραϊκὸν Ταλμούδ, ὅπου ἀναφέρεται ὡς νόθος υἱὸς μιᾶς κοιμώτριας καὶ ἐνὸς Ρωμαίου στρατιώτη μὲ τὸ ὄνομα «Πανθήρα». (R. Travers Herford, «Christianity in Talmud and Midrash», σελ. 348. Παράθεσις στὸ Arnold Toynbee, «A Study of History», τόμος 12, σελ. 481).

Ἐν τούτοις, ἐνῶ ὁ κ. Δημόφιλος ὀρθῶς παρατηρεῖ τὴς ἀντιφάσεις τῶν εὐαγγελίων, ἀντιφάσκει ὁ ἴδιος, ὅταν ἀμέσως μετὰ τὰ χρησιμοποιεῖ ὡς τεκμήρια περὶ τῆς ἐθνικότητος ἐνὸς ἱστορικοῦ προσώπου. Οἱ ἀσυμφωνίαι τῶν εὐαγγελίων δὲν εἶναι ἀπαράιτητο νὰ

ἀντανάγκωζεν ἀσυμφωνία στίς διαχεῖς ἐνὸς ἱστορικοῦ προσώπου, ὅπως ἀποφαινεταὶ ὁ κ. Δημόφιλος, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ γεγονός ὅτι τὰ ἴδια εὐαγγέλια δὲν εἶναι συγκροτημένα κείμενα ἀλλὰ συρραμμένα, ποὺ ἔχουν ὑποστῇ διάφορες ἀλλοιώσεις καὶ προσθήκες, «γραμμένα στὸ πόδι» κατὰ τὴν φράσιν τοῦ κ. Δημοφίλου. (R. W. Bernard, «Apollonius the Nazarene», πρόσβασις στὴν διεύθυνση <http://www.apollonius.net/bernard1e.html>).

Ἐξ ἄλλου ὑπάρχουν ἐνδείξεις ὅτι τὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ ἀποτελεῖ ἓνα φανταστικὸν δημιούργημα, ποὺ ἀντικατέστησε ἓνα ἄλλο, ἱστορικὸ, πρόσωπο.

Μὲ τιμῇ

Παναγιώτης Καρρᾶς

Χόνγκ Κόνγκ

Ἡ λ. «Πελασγός» καὶ τό... ὀρθὸ παιδί τοῦ κ. Μπαμπινιώτη

Κύριε διευθυντά,

Στὴν σελ. 17472 τοῦ τεύχους 267 μὲ ἀφορμὴ τὴν ἐτυμολόγησιν τῆς λέξεως BheI-asghos παρακαλῶ νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ προσθέσω: Πρῶτος ἡ ἔγνοια αὐτὴ δὲν στέκει γιὰ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ «Πελασγός». Δεῦ-

τερον, ἡ πρώτη λέξις BheI προέρχεται κατ' ἐμὲ ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸν βέλτιον (βελτιώνω). Ἄλλωστε ὅλες οἱ λέξεις τῶν γλωσσῶν ἔχουν ἄμεση ἢ ἔμμεση προέλευσιν ἀπὸ τὴν Ἑλληνικήν. Οὕτε τὸ ἄλφα προέρχεται ἀπὸ τὸ ἄλφ. Τὸ ἄλφα προέρχεται ἀπὸ τὴν ρί-

ζα αιγ-, από την οποία η λέξις αἶξ- αἶμα. Από τὰ ιερογλυφικά τῆς Κνωσοῦ προκύπτει τοῦ λόγου τὸ ἀλήθεϊς. Τὰ ιερογλυφικά τοῦ γραμματος ἄλφα ἔχουν τὸ σχῆμα ἐνὸς ἀναρριχόμενου αἰγοειδοῦς (κρί-κρί) καὶ ποὺ δὲν εἶναι τὸ βόδι.

Στοὺς πίνακες τοῦ Ἑβανς τὰ Σουμεριακὰ εἶναι ὅμοια μὲ τὰ Κρητικά. Ὁ «Δαυλὸς» μὲ τὶς πρὸ 15-20 ἐτῶν δημοσιευθεῖσες πρωτοποριακὲς ἐρευνῆς του ἔχει θεμελιώσει ἀτράνταχτα γιὰ πρώτη φορὰ τὴν ἀλήθειαν. Ἐπειδὴ ὅμως οἱ Σουμεριοὶ προέρχονταν ἀπὸ τοὺς Διογενεῖς ποὺ κατέκτησαν τὴν Ἰνδία (ἡ ἴδια ἡ λέξις τὸ λέγει: Ἴνις καὶ Δία, δηλαδὴ κυρίαρχος Δίας), εἶναι ἥλιον φαινότερο ὅτι οἱ Σουμεριοὶ εἶναι Κρήτες. Ὡς θεσσαλικῆς προελεύσεως οἱ περισσότεροι ἴδρυσαν τὴν σουμεριακὴ Λάρισσα (Λάρσα). Οἱ Διογενεῖς ἔφθασαν στὸν Ἄνω Νεῖλο καὶ τὴν περιοχὴ ἐκείνῃ τὴν ὀνόμασαν Αἰθιοπία, ἀπὸ τὸ ὄνομα ποῦ ἔφεραν τὴν προϊστορικὴ περιόδου ἡ Κέρκυρα καὶ ἡ Λέσβος.

Ἐτεόκητες, Ἐτεὺς = san ἢ sant. Ἐξ ὧν σανσκριτική. (βλέπε λεξικὸ Ἀρχαίας Ἑλλην. Σταματάκου, ποὺ δυστυχῶς θεωρεῖ ὅτι τὰ γράμματα τὰ πήραμε ἀπὸ τοὺς Φοίνικες τὸ 1.200 π.Χ., καὶ ποὺ ἀντιγράφει καὶ τὸ λεξικὸ Μπαμπινιώτη. Τὸ 1.300 π.Χ. περίπου οἱ Κρήτες νικήθηκαν ἀπὸ ἕτερο συγγενὲς φύλο, τοὺς Χετταίους Ἐτεοὺς Κρήτες. Τὸ Χ εἶναι τὸ πνεῦμα τῆς λέξεως. Τότε οἱ Σημίτες, μὴ ἔχοντες ἱστορία, γράμματα, οἰκειοποιήθηκαν τὰ τῆς Ἑλληνικῆς Φοινίκης τῇ ἀφελεῖ βοήθειᾳ τῶν Ἐτεῶν. Τὸ ἴδιο ἰσχύει γιὰ τὸν κατακλυσμὸ τοῦ Νῶε, ποὺ δὲν ἔγινε ποτὲ στὴ Μεσοποταμία καὶ στὸ Ἀρατὰτ, ἀφοῦ ἡ Οὐρ δὲν βράχθηκε καθόλου καὶ ἀπὸ τὶς ἀνασκαφὲς δὲν ἀπεδείχθη ἐναπόθεσις ἰλῶος. Οἱ Κρήτες μετέφεραν τὴν Ἑλληνικὴ

κουλτούρα γιὰ τὸ Gilgames, ποὺ ἀναγραμματιζόμενο εἶναι τὰ Σεμελικά, καθαρῶτατῃ Ἑλληνικὴ λέξις. Ἡ δὲ λέξις Ἰάφεθ εἶναι ὁ Ἰαπετός.

Ἄλλωστε οἱ πόλεις τῶν Χαναάν εἶναι ἐλληνικὲς πόλεις ποὺ ἰδρύθηκαν χιλιάδες χρόνια πρὶν τοὺς Σημίτες. Ἀναφέρω τὶς Σαμάρεια, Γάζα, Ἀσκαλὼνα, Λάρισσα στὸ Ἰράκ (Σουμερία), Ἱεροσόλυμα, Ἱερικὼ καὶ ἄ. Οἱ κάποιες διαφορὲς τῶν ὀνομάτων ὀφείλονται στὶς διαλέκτους ποὺ ἀνέπτυξαν οἱ ἄποικοι Ἑλληνες. Ἐτοὶ ὁ Δευκαλίων ἐλέγετο καὶ Ἀτρακάσης, διότι κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἀτρακα τῆς Θεσσαλίας. Ἀπὸ Ἀτρακάσης, ὅπως Βολιώτης, ἔγινε Ἀτραχάτης λόγω τοπικῆς προφορᾶς.

Καὶ σήμερα ἀκόμα γίνονται λάθη, ἐσκεμμένα ἢ ἀθέλητα. Ὁ κ. Μπαμπινιώτης τὸ ὀρθοπεδικὸ τὸ θέλει ὀρθοπαιδικό! Εἶναι ὅμως λάθος, γιατί ἡ λέξις εἶναι σύνθετη ἀπὸ τὸ ὀρθὸς καὶ τὴ ρίζα πεδ-. (βλέπε λῆμμα πέδη στὸ λεξικὸ Σταματάκου, ἐκδ. 1975). Ἀπὸ τὸ πεδ- ἔχουμε τὸ ρῆμα πεδέω-ω = στερεῶνω, σταθεροποιῶ (τὰ σπασμένα ὀστέα), πέδιλο, τροχο-πέδη κ.λπ. Εὐτυχῶς ὁ Σταματάκος ἐδῆλωνε ἤδη τὸ 1955 ὅτι ἡ ἄποψις περὶ φοινίκων τείνει νὰ ἀνατραπῇ – ἡδη ἀνεντάπη – καὶ πὼς βιάστηκε νὰ ἐκδώσῃ τὸ λεξικὸ «τέρας», ὅμοιο τοῦ ὁποίου ὑπάρχει τὸ λεξικὸ Μπαμπινιώτη, ποὺ ἀμφότερα σὰν ρεφραῖν γράφουν ὅτι τὰ γράμματα τὰ πήραμε τὸ 1.200 π.Χ. ἀπὸ τοὺς Φοίνικες. Εὐτυχῶς στὸ ὑπόλοιπο μέρος παραθέτει Ἰαπετικὰς ρίζες, ποὺ εἶναι πολὺτιμος θησαυρὸς γιὰ μᾶς. Ἐκεῖ βρῆκα καὶ τὸ πεδ- > πόδι.

Με σεβασμὸ πρὸς τὴν Ἱστορία

N. Ζωγραφάκης

Γύθειο

Ἡ ἐκποίηση τῆς ἐλληνικῆς μουσικῆς παράδοσης

Φίλε κ. Λάμπρου,

Ἀναφέρομαι στὴν συμμετοχὴ στὴν Γιουροβίζιον τῆς Σεργίας-Μανροβουνίου, ποὺ πέρα ἀπὸ τὸ ὄμορφο «στήσιμο» ποὺ εἶχε τηλεοπτικὰ σὰν τραγούδι, ἦταν ἐξ ἴσου ἡχηρικὰ εὐχάριστο, διατηρώντας τὰ ἡχοχρώματα καὶ τὴν γλῶσσα συμμετοχῆς. (Κατέλαβε τὴν δεύτερη θέση). Τὰ θλιβερά κακόγουστα shows τῶν περισσότερων συμμετοχῶν, παρὰ τὶς ὅποιες «συμμάχους» τοὺς, τὸ μόνο ποὺ κατάφεραν ἦταν νὰ τὸ ἀναδείξουν πρῶτο στὴν συνείδηση τῶν λαῶν ποὺ τὸ ψήφισαν. Ἐπομένως τὸ παραμῦθι ὅτι «Δὲν βοηθεῖ ἡ γλῶσσα», δὲν εἶναι παρὰ μίαν φθηνὴ δικαιολογία, ποὺ σὰν μόνον σκοπὸ ἔχει νὰ καλύψῃ τὴν μουσικὴ μᾶς ἀπαιδευσιὰ, ἀφοῦ στὸ ὄνομα τῆς ὁποίας πρωτιάς ξεπουλάμε γλῶσσα, κουλτούρα, ἦθος. Φθάσαμε λοιπὸν στὸ ἐλκεϊνὸ σημεῖο νὰ παρουσιάσουμε ἕνα καρακιστάτο show μὲ ὀλίγον ἀπὸ τραγούδι στὰ

Ἀγγλικά, σάν... Ἑλληνικὴ συμμετοχή.

Ἡ Ε.Μ.Σ.Ε. καὶ τὸ μακρὸ τῆς χεῖρ, ἡ Α.Ε.Π.Ι., πέρασαν ἕνα νόμο κατὰ τὸν ὁποῖο θεωρεῖται παράνομη ἡ δημόσια ἀκρόασις τῶν τραγουδιῶν τῆς χωρὶς τὴν ἄδειά της (διάβριζε: χωρὶς νὰ εἰσπράξουν δικαιώματα). Αὐτὸ μέχρις ἐνὸς σημείου εἶναι σωστό. Ὅμως καὶ στὰ σχολεῖα; Δὲν καταλαβαίνετε ὅτι ἔτσι ἀφήνεται ἐλεύθερο τὸ πεδίο γιὰ τὸν μουσικὸ ἀφελληνισμὸ τῶν παιδιῶν μας; Καὶ ὁ ὁποῖος τελικὰ δρᾷ εἰς βάρος σας; Μόνοι σας ἔπρεπε νὰ δίδετε τὶς νέες δουλειές σας, γιὰ νὰ ἀκούγονται δωρεὰν στὰ σχολεῖα. Ἀπὸ τὰ νηπιαγωγεῖα, ἂν εἶναι δυνατόν.

Με τιμὴ

Ἀντώνης Πετροντζάκος

Γκύζη

Οἱ ἄγιοι προστάτες τῶν Ἑλλήνων πολυτέκνων

Κύριε διευθυντά,

Τὸ ισχυρότερο τεκμήριο γιὰ τὸ μέγεθος ὄχι μόνον τῆς θρησκευτικῆς ἀλλὰ καὶ τῆς πολιτικῆς μᾶς ὑποδοῦλωσης εἶναι τὸ γεγονός πὼς οἱ Μακκαβαῖοι (τοὺς ἐορτάζουμε τὴν 1η Αὐγούστου) εἶναι οἱ προστάτες ἄγιοι τῶν Ἑλλήνων πολυτέκνων, αὐτοὶ ποὺ ὑπῆρξαν οἱ χειρότεροι ἐχθροὶ τῶν Ἑλλήνων.

Καὶ τὸ χειρότερο δὲν εἶναι πὼς οἱ Μακκαβαῖοι

ὑπῆρξαν οἱ χειρότεροι ἐχθροὶ τῶν Ἑλλήνων (ὁ ἐχθρὸς ἐντάσσεται καὶ αὐτὸς μέσα στὸ παιγνίδι τῆς ζωῆς), ἀλλὰ πὼς αὐτοὶ ἐγκωμιάζονται ἀπὸ τοὺς Ἑλληνες. Ὁ «Ορθόδοξος Τύπος» τῆς 25ης Ἰανουαρίου 2002 στὴν πρώτη σελίδα τοῦ φιλοξενεῖ ἄρθρο τοῦ Ἑλληνος θεολόγου Μιχαὴλ Ε. Μιχαηλίδου μὲ τίτλο «Τὸ ἄγος τῶν Ἑλλήνων – Ἀντιβλασφημικὸς Συναγεαγμένος». Στὸ ἄρθρο αὐτὸ διαβάσαμε ἐκπληκτικο: «Στὰ χρόνια ἐκεί-

να τὰ ἡρώϊκά τῶν Μακκαβαίων, πὺν κυβερνοῦσε τὴν Παλαιστίνη ὁ Ἀντίοχος ὁ Δ' ὁ Ἐπιφανὴς –ἀλλὰ στὴν πραγματικότητα ἀσεβὴς καὶ ἀδίστακτος– στρατιῶτες δικοὶ του εἶχαν καταλάβει κάποιο φρούριο καὶ ἀγέρωχοι τὸ θεωροῦσαν ἀπόρθητο. Μέσα λοιπὸν στὴν ἀλαζονεία τοὺς βλασφημοῦσαν τὸν Θεὸ καὶ τοὺς πολιορκητὲς τοῦ Ἰούδα τοῦ Μακκαβαίου μετ' λόγους ἀθέμιτους καὶ ὑβριστικούς. Τὰ παλικάρια ὁμως τοῦ Ἰούδα ἄλλους ἔσφαξαν καὶ ἄλλους “πυρᾶς ἀνάψαντες ζώντας τοὺς βλασφήμους κατέκαιον”.

Αὐτοὶ ὅχι μόνο δὲν ἔχουν σκοπὸ νὰ ἀπορροήσουν τὴν Παλαιὰ Διαθήκη, ἀλλὰ στὰ ἄπειρα παραληρήμα-

τα φθινηῆς «λογοτεχνίας» ποὺ δημοσιεύουν στὰ φυλλάδια καὶ περιοδικὰ τοὺς ἐκτρέπονται σὲ μία ὑμνολογία ἀπαράδεκτη, ὅπως αὐτὴ ποὺ μόλις διαβάσαμε, γιὰ τὰ «παλλικάρια τοῦ Ἰούδα», καὶ ἀναπολοῦν μετ' νοσταλγία τὰ «ἡρωϊκὰ ἐκεῖνα χρόνια τῶν Μακκαβαίων», ὅταν οἱ Ἑβραῖοι ἔσφαξαν τοὺς Ἕλληνες καὶ τοὺς ἔκαιγαν στὴ φωτιά. Αἰσχος!

Μὲ τιμῇ

Γεώργιος Γρηγορομυχελάκης

Θεσσαλονίκη

Ποιοί, πότε καὶ πῶς δημιουργοῦν τὴν Ἑλληνικὴ Σκέψη

Ἀξιότιμε κ. Λάμπρου,

Πραγματικὰ δὲν γνωρίζω τὶς βαθύτερες σκέψεις σας, τὰ όνειρα ἢ ἀκόμα, ἂν θέλετε, τὶς ἐπιθυμίες σας γιὰ τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδας. Δὲν δύναμαι νὰ γνωρίζω τί κρύβεται πίσω ἀπὸ τὶς προσπάθειές σας τόσα χρόνια ποὺ ἐκδίδετε τὸν «Δαυλὸ». Εἶμαι φύσει καχύποπτος καὶ ἔχω μάθει νὰ ἐμπιστεύομαι τὸ ἐνστικτο ἀλλὰ καὶ τὰ συμπεράσματα τῆς λογικῆς μου. Στὴν συγκεκριμένη περίπτωση τόσο τὸ ἐνστικτο ὅσο καὶ ἡ λογικὴ μου μετ' ὁδηγοῦν στὸ συμπέρασμα ὅτι πράγματι οἱ προσπάθειες τῶν ἁγίων καὶ τῶν ἀγώνων πηγάζουν ἀπὸ ἓνα ἰδανικό, τὴν ἀνασυνγκρότηση τῆς ἑλληνικῆς σκέψης καὶ κοσμοθεώρησης καὶ τὴν ἐπαναφορὰ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς παιδείας ὡς βάση γαλουχίσεως τῶν νέων μας. Εὐελπιστῶ νὰ μὴν κάνω λάθος καὶ στηρίζω τὸν ἄγωνα σας. Ἀπλὰ με δεδομένο καὶ τὶς εὐνοεολογὲς θεωρῶ ὅτι εἶναι ἀναγκαῖο παρὰ ποτε ἡ συγκρότηση ἑνὸς πολιτικοῦ φορέα, ὁ ὁποῖος θὰ ἐνώνῃ ὅσους νιώθουν πρῶτα Ἕλληνες καὶ μετὰ διτιμῆτες ἄλλοι. Ὅσοι διαπνέονται ἀπὸ τὰ ἰδανικά καὶ τὰ διδάγματα τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γραμματείας, εἶναι καιρὸς νὰ συσπειρωθοῦν καὶ νὰ ἐμπνεύσουν τὸν καθένα ἀπὸ ἐμᾶς, ὁ ὁποῖος ἀναζητᾷ δημοκρατικούς τρόπους ἀποτίναξης τοῦ σημερινοῦ καθεστώτος. Ὑπάρχουν τόσο ἀξιόλογοι ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι θὰ μπορούσαν νὰ βάλουν τὶς βάσεις ἀλλὰ καὶ νὰ συνεργαστοῦν μετ' ἡδὴ ὑπάρχοντες φορεῖς καὶ νὰ χαράξουν μία νέα πορεία. Αὐτὰ ποὺ μᾶς ἐνώνουν εἰ-

να πολὺ περισσότερα ἀπὸ αὐτὰ ποὺ μᾶς χωρίζουν ἀκόμα καὶ μετ' οὓς ὀρθόδοξους χριστιανούς, οἱ ὁποῖοι μετ' πρώτη τὴν ἡγεσία τους θὰ μπορούσαν νὰ παραδεχτοῦν τὰ τεράστια λάθη τοῦ παρελθόντος καὶ νὰ ἀποτινάξουν ἀπὸ πάνω τοὺς τὸ πέπλο τοῦ σιωνιστικοῦ ἱερατείου. Αὐτὸ ποὺ θέλω νὰ τονίσω εἶναι ὅτι τὸ σύστημα πολεμᾶται μόνον ἐκ τῶν ἑσῶ, μετ' οὓς δικούς του ὅρους. Πρέπει νὰ εἰσχωρήσουμε σὲ αὐτὸ καὶ νὰ τὸ ἐπαναπροσδιορίσουμε καὶ ὅχι ἀπλὰ νὰ τὸ παρατηροῦμε ἀπὸ ἔξω. Δὲν ξέρω ἂν ἔγινε σαφὴς καὶ κατανοητὸς, ἀπλὰ ψάχνω νὰ βρῶ μία ὁμάδα ἀνθρώπων μετ' τὶς ἴδιες ἀντιλήψεις νὰ συναγωνιστῶν, καὶ νιώθω τόσο ἀδύναμος ἀλλὰ καὶ τόσο δυνατός. Ἐπιδιώκω τὴν ἑνωση αὐτῶν ποὺ πολεμοῦν τὸν σιωνισμό, γιὰ αὐτὸς εἶναι ὁ κοινὸς ἐχθρὸς καὶ στὴν συνέχεια τὴν ἐπαναχάραξη τόσο ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία ἀλλὰ ὅσο καὶ ἀπὸ τὶς ἀνεξάρτητες πνευματικὲς δυνάμεις τοῦ τόπου μὴς πορείας ἐπιστροφῆς ἀπὸ ἐκεῖ ποὺ σταμάτησαν οἱ πραγματικοὶ πρόγονοί μας. Δὲν γνωρίζω ἀληθινὰ ἂν αὐτὸ εἶναι δυνατόν, ἀπλὰ ἤθελα νὰ ἐκφράσω μία γνώμη γεμάτη ἀγωνία, ποὺ κρύβει μέσα της ὁμως αὐτογνωσία καὶ αἰσιοδοξία γιὰ μία ἀνθρωπότητα μετ' ἑλληνικὸ εἶναι.

Μὲ ἄλ

Δημήτρης Σταθάκης

Γεωπόνος Α.Π.Θ.

Χανιά Κρήτης

Σημείωση: Ὁρθὸς θεωρεῖ ὁ ἐπιστολογράφος ὅτι «ἰδανικό» τῆς προσπάθειας τοῦ «Δ» εἶναι ἡ **ἀνασυνγκρότηση τῆς Ἑλληνικῆς Σκέψης καὶ Κοσμοθεώρησης**. Σ' ὅ,τι ἀφορᾷ στὴ συνέχεια τῆς ἐπιστολῆς του, δηλαδὴ στὸν τρόπο ἐφαρμογῆς τοῦ «ἰδανικοῦ» αὐτοῦ, ἡ θέση τοῦ «Δ» ἔχει πλειστάκις διατυπωθῇ στὶς σελίδες του: Ἡ Ἑλληνικὴ Σκέψη καὶ Κοσμοθεώρηση ἦταν καὶ εἶναι ἀποκλειστικὰ ἔργο μεμονωμένων προσωπικοτήτων καὶ φωτεινῶν ἀτομικῶν συνειδήσεων. Τέτοιες συνειδήσεις μόνο μετ' τὸν διαφωτισμὸ, τὴν καλλιέργεια, τὴν ἔλλογη (μὴ δογματικὴ) προσέγγιση τῆς πραγματικότητος –κι ὅχι μετ' ὀργανωτικὰ ἢ πολιτικὰ σχήματα– μποροῦν νὰ προκύψουν. **«Συνσπειρώσεις», «φορεῖς», «σύστημα», «ὁμάδες ἀνθρώπων» κ.ἄ.** παρόμοια, ποὺ ἀπαριθμεῖ ὁ κ. Δ.Στ. ὡς προτάσεις του γιὰ τὴν ἐπίτευξη τῆς **ἀνασυνγκρότησης τῆς Ἑλληνικῆς Σκέψης καὶ Κοσμοθεώρησης** εἶναι «ἀλλωνῶν παπᾶδων εὐαγγέλια», δὲν ὑπῆρξαν ποτε στὴν Ἑλληνικὴ Ἱστορία, ἢ, ἂν ὑπῆρξαν, δὲν πρόσθεσαν τίποτε ἀπολύτως στὴν Ἑλληνικότητα. Ἀντιθέτως ὅ,τι ἐπληξε καὶ περιώρισε τὸν σκοταδισμό, τὸν ἱστορικὸ αὐτὸν ἐχθρὸ τῆς Ἑλληνικῆς Σκέψης, ἦταν ἀποκλειστικὰ ὁ ἐκάστοτε Διαφωτισμός, ὁ ὁποῖος προηγήθηκε πάντοτε ὅλων τῶν σημαντικῶν ἀλμάτων ποὺ σημειώθηκαν στὴ Νεώτερη Ἱστορία. Ὁ Ἕλληνας ὅταν γίνεται μέλος «ὀργάνωσης» οἰασδήποτε μορφῆς, βρῖσκεται αὐτομάτως καὶ πάντοτε ἐκτὸς τῆς ἑλληνικῆς πρωτοπορίας. Ἄν ἐμεῖς πλανώμεθα στὴ θέση μας αὐτῇ, τότε ἂς προχωρήσῃ ὁ ἴδιος μετ' οὓς **«τόσους ἀξιόλογους»**, μετ' οὓς **«ορθόδοξους ποὺ ἀποδέχονται τὰ λάθη τους»**, ὥστε νὰ πάψῃ ἴσως **«νὰ νιώθῃ τόσο ἀδύναμος ἀλλὰ καὶ τόσο δυνατός»**. Ἐμεῖς θὰ χαροῦμε, ἂν ἔτσι διαψευσθοῦμε στὴν ἀντίληψη ποὺ ἔχουμε γιὰ τὸ πῶς (καὶ πόσο δύσκολα!) χτίζεται ἡ Ἑλληνικὴ Σκέψη καὶ Κοσμοθεώρηση.

Δ.Ι.Α.

ΗΤΑΝ «ΚΑΘΑΡΗ» Η ΝΙΚΗ ΤΟΥ ΛΟΥΗ;

«Δ» έλαβε έπιστολή του άναγνώστη μας κ. Α. Καραμολέγκου (23.7.2004), άναφορικά με άρθρο μου που άφιέρωσα (σε προηγούμενο τεύχος, 271) στον μαραθωνοδρόμο Σπύρο Λούη. Συγκεκριμένα ό κ. Καραμολέγκος παραθέτει «σοβαρά στοιχεία» (έρευνα του κ. Θάνου Κουτσιακόπουλου, που μάλιστα δημοσιεύθηκε στο Διαδίκτυο), σύμφωνα με τα όποια πραγματικός Όλυμπιονίκης των Άγώνων του 1896 δέν ήταν ό Σπύρος Λούης αλλά ό Χ. Βασιλάκος. Ό κ. Κουτσιακόπουλος ύποστηρίζει ότι ή νίκη του Σ. Λούη ήταν κίβδηλη και άποτέλεσμα άπάτης, την όποία σχεδίασαν και έθυσαν σε έφαρμολγή ό Σ. Λούης και ό τότε ταγματάρχης του Πεζικού Παπαδιαμαντόπουλος, με στόχο την προβολή της χώρας μέσω μιås ολυμπιακής νίκης, χωρίς να μπορούν να φανταστούν ότι πρώτος στον Μαραθώνιο θα έτερμάτιζε ένας άλλος, ό Έλλην Χ. Βασιλάκος. Ό κ. Κουτσιακόπουλος ισχυρίζεται ότι ό Σ. Λούης κάλυψε μέρος της διαδρομής πάνω σε κάρρο.

Κατωτέρω παραθέτουμε τα σπουδαιότερα (ανάμεσα σε πολλά άλλα) στοιχεία, τα όποια επικαλείται ό κ. Κουτσιακόπουλος, για να στηρίξει τον ισχυρισμό του:

- Ό Λούης έλαβε μέρος στον Μαραθώνιο Δρόμο παράτυπα ως 11ος έπιλαχών σε συμπληρωματικό προκριματικό, με επίδοση 3,39', ενώ στους Όλυμπιακούς Άγώνες σημείωσε χρόνο 2.59'.
- Οί τρεις έπόμενοι τερματίσαντες, δηλαδή οί Βασιλάκος, Μπελόκας, Κέλνερ, βεβαίωσαν ότι ούδέποτε ό Λούης τους προσέτρεσε και έμειναν άναυδοι στο άκουσμα της νίκης του.
- Μετά τους Όλυμπιακούς Άγώνες του 1896 ό Λούης δέν έλαβε ποτέ ξανά μέρος σε άθλητικούς άγώνες.
- Κατονομάζει άτομα, τα όποια γνώριζαν ότι έτίθετο θέμα «καθαρότητας» της νίκης του Λούη.

* * *

«Α» πού την πλευρά μου, ανατρέχοντας σε έφημερίδες της εποχής («Εστία», «Άστν», «Ακρόπολις»), διεπίστωσα τα έξης:

- Πράγματι ό Λούης έλαβε μέρος στον Μαραθώνιο Δρόμο ως έπιλαχών. Οί έφημερίδες της εποχής δέν διευκρινίζουν αν επρόκειτο για παρατυπία, πάντως είναι σαφές ότι ό καλύτερος άθλητής της εποχής, με πολλαπλές διακρίσεις, ήταν ό Χ. Βασιλάκος, ό όποιος άλλωστε ήταν και ό νικητής των Πανελληνίων Άγώνων που διεξήχθησαν πρός έπιλογή των άθλητών που θα έπαιρναν μέρος στους Όλυμπιακούς Άγώνες. Πολύ καλός άθλητής έθεωρείτο και ό Μπελόκας, ό όποιος προεκρίθη μετά τον Βασιλάκο για τους Όλυμπιακούς Άγώνες.

- Δέν είδα πουθενά, σε καμμία έφημερίδα της εποχής την παραμικρότερη νύξη περι άπάτης του Λούη.

- Οί Βασιλάκος και Μπελόκας έλαβαν, όπως σωστά έπισημαίνει ό κ. Κουτσιακόπουλος, μέρος σε πλείστους άγώνες. Όσον άφορα στον Λούη, διάβασα για την συμμετοχή του σε κάποιους διεθνείς άγώνες Μαραθωνίου, που διεξήχθησαν στο Παρίσι ένα περίπου χρόνο μετά τους Όλυμπιακούς Άγώνες των Άθηνών, όπου κατετάγη δεύτερος, και για την συμμετοχή του σε άγωνα Μαραθωνίου δρόμου στην Άθήνα, όπου «κατεποντίσθη».

- Ακούσθηκε κατά κόρον στην τηλεόραση τελευταία, ότι ό Λούης έλαβε μέρος στους Όλυμπιακούς Άγώνες του 1896 προκειμένου «να κερδίση» την καρδιά της αγαπημένης του, και ότι γι' αυτό δέν θέλησε να άγωνισθί ξανά. Αυτό είναι κάτι που δέν είδα να αναφέρεται σε καμμία έφημερίδα της εποχής.

Όπως και νάχη τó πρᾶγμα, νομίζω ότι τó ζήτημα χρήζει περαιτέρω διερευνήσεως, από την στιγμή που τίγεται ή ύπόληψη ανθρώπων, οί όποιοι μάλιστα δέν είναι πλέον έν ζωή και βεβαίως σε περίπτωση που υπήρξε άδικία σε βάρος του Βασιλάκου αλλά και των Μπελόκα και Κέλνερ, πρέπει να άποδοθί δικαιοσύνη, έστω και τώρα.

Α.Γ.

ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΟΙ ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΤΙΜΗΣΑΝ ΤΟΝ ΔΙΑ ΣΤΗΝ ΑΙΟΛΙΑΔΑ

«Ὁ Ἑλληνικὸς ποῦτισμὸς ἑνώνει
Μουσουλμάνους καὶ Χριστιανούς»

Στις 21-23 παρελθόντος Αὐγούστου πραγματοποιήθηκε Φεστιβάλ πρὸς τιμὴν τοῦ Διὸς στοὺς γειτονικοὺς δήμους Μπεχράμκαλε (σ.σ. ἀρχαίας αἰολικῆς πόλεως Ἄσσου) καὶ Κιουτσοῦν Κουγιοῦ (ἀρχαίας αἰολικῆς πόλεως Γάργαρα) τῆς Τουρκίας, ποὺ βρίσκονται στὰ τουρκικὰ παράλια ἀπέναντι ἀπὸ τὴ Λέσβο. Αἰτία τῆς τέλεσης τοῦ φεστιβάλ στάθηκε τὸ γεγονὸς ὅτι στὸ χωριὸ Ἀντάτεπε τοῦ δήμου Κιουτσοῦν Κουγιοῦ ὑπάρχει βωμὸς τοῦ Διὸς, ὁ ὁποῖος ἀνάγεται στὰ χρόνια του Τρωικοῦ πολέμου. Τὸ φεστιβάλ συνδιοργάνωσαν ὁ Δήμαρχος Κιουτσοῦν Κουγιοῦ κ. Γιουσούφ Ἀκσού, ὁ Δήμαρχος Ἄσσου - Μπεχραμκαλὲ κ. Μρουνάλ Σαχίν καὶ ὁ ἐπιχειρηματίας κ. Χαλὸνκ Γιουρντκουράν. Ἀπὸ ἐλληνικῆς πλευρᾶς προσκλήθηκαν καὶ παρευρέθησαν στὴν ἐν λόγῳ ἐκδήλωση οἱ Λέσβιοι δήμαρχοι Μανταμάδου κ. Στέφανος Ἀποστόλου καὶ Καλλονῆς κ. Γιώργος Κυρατζῆς, καθὼς καὶ ἐκπρόσωποι τοῦ Πανεπιστημίου Αἰγαίου. Κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ τριήμερου φεστιβάλ πραγματοποιήθηκαν δεξιώσεις καὶ ξεναγήσεις στοὺς ἀρχαιολογικοὺς χώρους τῆς περιοχῆς. Στὸ Μουσεῖο Ἐλαιοκομίας «Ἀντάτεπε», ποὺ βρίσκεται στὴν περιοχὴ τοῦ βωμοῦ τοῦ Διὸς, ἀπευθύνθησαν χαιρετισμοὶ ἀπὸ τοὺς Τούρκους διοργανωτὲς καὶ τοὺς Ἑλλήνες δημάρχους καὶ πραγματοποιήθηκαν χορευτικὲς ἐπιδείξεις ἀπὸ τοὺς χορευτικοὺς συλλόγους Μικρασιατῶν Καλλονῆς, Μανταμάδου καὶ Ἀγ. Παρασκευῆς Λέσβου καὶ ἀπὸ τουρκικὰ χορευτικὰ συγκροτήματα. Ἐπίσης στὸν ἴδιο χώρο ἔγινε παράσταση χοροδράματος ἀπὸ τουρκικὸ θίασο μὲ θέμα τοὺς ἀρχαίους Ἑλλήνες θεοὺς. Στὸ φεστιβάλ παρευρέθησαν ἐκτὸς ἀπὸ Ἑλλήνες καὶ πολλοὶ βουλευτές, περιφερειάρχες καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι Τούρκοι προσκεκλημένοι καθὼς καὶ ἐπίσημοι ἄλλων ἐθνικοτήτων, πρᾶγμα ποῦ, σύμφωνα μὲ τοὺς Τούρκους διοργανωτὲς ἔγινε ἐφικτὸ λόγῳ τῆς παγκόσμιας σύγχρονης διάστασης ποὺ ἔχει ὁ ἀρχαῖος Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς.

Παραθέτουμε ἀκολουθῶς ἀσχολίαστες τὶς συνεντεύξεις ποὺ μᾶς παραχώρησαν ἀπὸ ἐλληνικῆς πλευρᾶς οἱ κ.κ. Ἀποστόλου καὶ Κυρατζῆς καὶ ἀπὸ τουρκικῆς πλευρᾶς οἱ δύο ἀπὸ τοὺς τρεῖς συνδιοργανωτὲς κ.κ. Ἀκσού καὶ Γιουρντκουράν, ἀπὸ τὶς ὁποῖες καταδεικνύεται αὐτοδῆλως ἡ διαφορὰ ἀπόψεων ποὺ ἐπικρατεῖ σήμερα γιὰ τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ στοὺς ἐπίσημους κύκλους Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας, ποὺ ἀντιπροσωπεύθηκαν μὲ μέλη τους στὸ πρᾶγματι ὥραῖο στὴ σύλληψη καὶ πραγματοποιήσει του πρωτότυπο αὐτὸ

φεστιβάλ πρὸς τιμὴν τοῦ μέγιστου θεοῦ τῶν Ἑλλήνων –μιά διαφορὰ ποὺ δυστυχῶς δὲν τιμᾷ τὴν κρατοῦσα σήμερα στὴν Ἑλλάδα ιδεολογία τῶν ἰθυνόντων της.

A. ΟΙ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ ΕΜΠΝΕΥΣΤΩΝ

1 Χ. Γιουρντικουράν: «Εἶμαι 100% σίγουρος ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς μπορεῖ νὰ συνενώσῃ τὸν σύγχρονο Κόσμο»

ΕΡ.: *Κύριε Γιουρντικουράν, θὰ ἤθελα κατ' ἀρχὰς νὰ μᾶς πῆτε πῶς ξεκίνησαν οἱ ἐκδηλώσεις πρὸς τιμὴν τοῦ Διὸς.*

Χ.Γ.: Ὁ Δήμαρχος τῆς περιοχῆς μας (Κιουτσούκ Κουγιοῦ) κ. Γιουσούφ Ἀκσού μοῦ ζήτησε νὰ τοῦ προτείνω μία ἰδέα γιὰ ἓνα φεστιβάλ. Ἐγὼ τοῦ πρότεινα νὰ κάνουμε ἓνα φεστιβάλ πρὸς τιμὴν τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων θεῶν, μιά ποὺ στὴν περιοχὴ μας καὶ συγκεκριμένα στὴ θέση Ἀντάτεπε ὑπάρχει βωμὸς τοῦ Δία.

ΕΡ.: *Ὁ βωμὸς αὐτὸς ἀνακαλύφθηκε ἀπὸ ἀνασκαφές; Σὲ ποιά ἐποχὴ χρονολογεῖται;*

Χ.Γ.: Ὁ βωμὸς οὐδέποτε καταχώθηκε καὶ ἦταν ἀνέκαθεν γνωστός. Ἐπίσημες χρονολογήσεις δὲν ἔχουν γίνει. Πάντως εἶναι βέβαιο ὅτι στὴ θέση αὐτὴ ἐντοπίζεται τὸ ὄρος Γάργαρα, ὅπου ἀναφέρεται ἡ ὑπαρξὴ βωμοῦ τοῦ Διὸς ἀπὸ τὸν Στράβωνα καὶ ἀπ' ὅπου οἱ θεοί, σύμφωνα μὲ τὴν Ἰλιάδα τοῦ Ὀμήρου (ραψωδία Ε), παρακολουθοῦσαν τὶς μάχες τοῦ Τρωικοῦ Πολέμου. Ἄλλωστε δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι βωμοὶ στὴν περιοχὴ αὐτὴν καὶ οἱ ἀρχαῖες περιγραφὲς ταιριάζουν μὲ τὴν ἐν λόγῳ τοποθεσίᾳ.

Τὸ ἐνδιαφέρον πάντως εἶναι ὅτι στὸν βωμὸ αὐτὸν ἕως τὸ 1922 Ἕλληνες καὶ Τοῦρκοι διωργάνωναν ἀπὸ κοινοῦ στὰ μέσα κάθε Αὐγούστου γιορτές, κατὰ τὶς ὁποῖες ἐναπέθεταν ἄνθη στὸν βωμὸ καὶ χόρευαν καὶ τραγουδοῦσαν. Οἱ ἐορτασμοὶ τῶν Τούρκων γίνονταν πρὸς τιμὴν κάποιου «Ἀρντανιπαμπά», ποὺ στὰ Τούρκικα σημαίνει «Πατέρας τῆς Σοφίας». Τέτοιοι ἐορτασμοὶ εἶναι ἀσυνήθιστοι στὸ Ἰσλάμ, καθὼς στὴ μουσουλμανικὴ θρησκεία σπάνια ἀπαντοῦν τοπικὰ θρησκευτικὰ σύμβολα. Ταυτόχρονα καὶ μαζί μὲ τοὺς Τούρκους οἱ Ἕλληνες γιόρταζαν πρὸς τιμὴν κάποιου ἀντίστοιχου ἁγίου, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα δὲν ἔχει διασωθῇ. Ἐχόντας λοιπὸν γνώση αὐτῶν τῶν ἐορτασμῶν, ποὺ πρὸ πολλοῦ ἔχουν σταματήσει, πρότεινα τὴν ἀναβίωσή τους στὸν δήμαρχό μας.

ΕΡ.: *Μιλήστε μας λίγο γιὰ τὸν ἐαυτό σας. Σίγουρα ὑπάρχει κάποιος λόγος γιὰ τὴν ἐπιλογὴ τοῦ δημάρχου νὰ συμβουλευτῇ εἰδικὰ ἐσᾶς γιὰ τὶς ἐν λόγῳ ἐκδηλώσεις...*

Χ.Γ.: Εἶμαι ἰδιοκτῆτης ταξιδιωτικοῦ γραφείου στὴν Κωνσταντινούπολη καὶ τοῦ πρώτου μουσείου ἐλαιοκομίας στὴν Τουρκία, ποὺ βρίσκεται στὸ Ἀντάτεπε, πολὺ κοντὰ στὸν βωμὸ. Στὸν χώρῳ τοῦ μουσείου, ποὺ στεγάζεται σὲ παλιὸ ἐλαιοτριβεῖο τὸ ὁποῖο ἀνῆκε στὴν ἑλληνικὴ οἰκογένεια Τσουκαρέλλη πρὶν τὸ 1922, πραγματοποιήθηκε καὶ μέρος τῶν ἐκδηλώσεων τοῦ φεστιβάλ τοῦ Διὸς. Στὰ ἐκθέματά του συγκαταλέγονται ἀπὸ σύγχρονα μηχανήματα ἐλαιοκομίας μέχρι ξύλινες πρέσες τῆς ρωμαϊκῆς ἐποχῆς καὶ ἑλληνικοὶ ἀμφορεῖς, ποὺ βρέθηκαν ἀπὸ ψαράδες στὸν κόλπο τοῦ Ἀδραμυττίου. Γνώριζα τὴν ἱστορία τῆς περιοχῆς καὶ γιὰ τὸν λόγο αὐτὸν ὁ δήμαρχος ζήτησε τὴ συμβολή μου. Ἐγὼ ἀμέσως τοῦ πρότεινα τὴν ἀναβίωση τῶν γιορτῶν πρὸς τιμὴν τοῦ Ἑλλήνα θεοῦ στὸ Ἀντάτεπε.

ΕΡ.: *Γιὰ ποῖο λόγο προτείνετε στὸν δήμαρχο αὐτὴν τὴν ἀναβίωση; Θὰ μπορούσατε νὰ εἶχατε προτείνει ὅτιδήποτε ἄλλο.*

Χ.Γ.: Λατρεύω τὴν Ἑλλάδα, ὅπου καὶ ταξιδεύω συχνά, καὶ πιστεύω ὅτι μιά τέτοια ἀναβίωση θὰ μπορούσε νὰ συμβάλῃ καθοριστικὰ στὴν προσέγγιση τῶν δύο λαῶν μας.

Οι Έλληνες δήμαρχοι και οι Τούρκοι επίσημοι (βουλευτές, περιφερειάρχες και δήμαρχοι) σε αναμνηστική φωτογραφία ληφθείσα στο επίσημο δείπνο που παρέθεσε ο Δήμος Κιουτσούκ Κουγιού μετά τη λήξη του Φεστιβάλ, όπου τιμήθηκε ο «Μητίετα Ζεύς». (Η φωτογραφία αυτή μας παρεχωρήθη από την εφημερίδα της Μυτιλήνης «Εμπρός».)

ΕΡ.: Πιστεύετε ότι αυτή η προσέγγιση είναι εύκολη υπόθεση;

Χ.Γ.: Από την εποχή της αρχαιότητας έως σήμερα οι άκτες του Αιγαίου προσφέρονται για την προσέγγιση των λαών λόγω της γεωγραφίας τους. Είναι ιδανικοί τόποι, όπου οι λαοί μπορούν να συναντηθούν και να μοιραστούν τον πολιτισμό και τα εμπορεύματά τους. Έξ άλλου, όπως αποδεικνύει και η κοινή τέλεση έορτών από Έλληνες και Τούρκους στον βωμό του Άντάτεπε, χριστιανοί και μουσουλμάνοι ζούσαν ειρηνικά μαζί μέχρι πρόσφατα. Έπομένως γιατί να μην είναι εύκολη η προσέγγιση;

ΕΡ.: Άς το θέσουμε διαφορετικά. Η χώρα μας διοργάνωσε τις τελευταίες εβδομάδες Ολυμπιακούς Αγώνες. Κύριο στοιχείο των αγώνων αυτών είναι το ανθρώπινο μέτρο, που είναι άλλωστε και βασική αξία του αρχαιοελληνικού πολιτισμού. Πιστεύετε ότι αυτή η αξία μπορεί να συνενώσει τους λαούς του κόσμου και στις μέρες μας;

Χ.Γ.: Είμαι 100% σίγουρος. Τα αρχαιοελληνικά ιδανικά οδηγούν στο αλληλοσεβασμό των πολιτισμών και για τον λόγο αυτόν πρέπει να αναδεικνύονται σε κάθε περίπτωση.

ΕΡ.: Σας ευχαριστούμε πολύ.

Χ.Γ.: Και εγώ σας ευχαριστώ. Θα ήθελα επίσης να πω επί τη ευκαιρία, ότι ο δήμαρχος της Άσσοις κ. Μρουνάλ Σαχίν, ένας από τους συνδιοργανωτές των εκδηλώσεων για τον Δία, πρότεινε κατά τη διάρκειά τους τη δημιουργία μιās δεύτερης πύλης εισόδου από τη Λέσβο στην Τουρκία ανάμεσα στη Μήθυμνα και την Άσσο, πέρα από την ήδη υπάρχουσα μεταξύ Μυτιλήνης και Κυδωνιών. Και αυτό είναι σίγουρα κάτι που θα διευκολύνει ιδιαίτερα τη διακίνηση τουριστών, εμπορευμάτων αλλά και πολιτιστικών αγαθών μεταξύ των λαών μας.

② Τούρκος δήμαρχος: «Στον πολιτισμό δέν χωράνε ούτε οί Μουσουλμάνοι ούτε οί Χριστιανοί»

ΕΡ.: Κύριε δήμαρχε, πιστεύετε ότι το φεστιβάλ προς τιμήν του Δία ήταν έπιτυχές; Πόσοι άνθρωποι παρέστησαν;

ΓΙΟΥΣΟΥΦ ΑΚΤΣΟΥΪ: Ήταν απόλυτα έπιτυχές. Στις τρεις ήμέρες που διήρκεσε είχαμε ευρύτατη συμμετοχή, μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνονται έξι βουλευτές και ό περιφερειάρχης μας τουλάχιστον 15.000 άτομα. Έκτός των Τούρκων συμμετείχαν 110 Έλληνες από τη Λέσβο, ό βουλευτής κ. Μαφιέ από τó Κοσσυφοπέδιο με τρεις συνοδούς του και ό Ρουμάνος δήμαρχος κ. Έριστέο με τó έπιτελείο του. Έπομένως τó φεστιβάλ είχε και διεθνή διάσταση πέρα από τη στενά έλληνοτουρκική.

ΕΡ.: Άντιμετωπίσατε καθόλου άρνητικές αντιδράσεις; Και ποιά ήταν ή στάση της κυβέρνησής σας;

Γ.Α.: Όλοι οί παρευρισκόμενοι έμειναν ευχαριστημένοι από τη φιλοξενία μας και δέν υπήρξε καμμία άρνητική αντίδραση. Η στάση άφ' έτέρου της κυβέρνησής μας ήταν ιδιαίτερα θετική. Άρκεί να σας πώ ότι οί βουλευτές που παρέστησαν άνήκαν σ' όλες τις πολιτικές παρατάξεις.

ΕΡ.: Γιατί καλέσατε και Έλληνες;

Γ.Α.: Έλληνες και Τούρκοι έχουμε τις ίδιες ρίζες, τὰ ίδια έθιμα, τις ίδιες παραδόσεις, την ίδια κουζίνα και κυρίως την ίδια καταγωγή. Η γυναίκα μου είναι από την Κρήτη και πριν από μερικά χρόνια που ταξίδεψα στην Αθήνα, είδα τὰ ίδια ακριβώς πράγματα που βλέπει κανείς και στην Τουρκία. Άν έπρεπε έμεις οί Τούρκοι να διαλέξουμε τούς πρώτους ανάμεσα στους γείτονές μας, αυτοί θα ήταν οί Έλληνες.

ΕΡ.: Καλέσατε και άλλους Έλληνες έπισήμους πέρα από τούς δημάρχους Καλλονής και Μανταμάδου;

Γ.Α.: Καλέσαμε τούς δημάρχους έννέα δήμων της Λέσβου, από τούς όποιους

Ο σφόςμενος μεγαλοπρεπής Βορὸς τοῦ Λιδὸς στὰ Γάργαρα (Κιοντσούνι Κουνιού), νότια παραφάνδα τοῦ ὄρεινῳ συγκροτήματος τῆς Ἰδης, ὅπου ἐξελίχθηκε ἡ συζυγικὴ σκηνὴ μεταξὺ Λία καὶ Ἥρας, πὸν ἔκτενῶς περιγράφει ὁ Ὅμηρος στὸ Εἰ τῆς Ἰλιάδος.

άνταποκριθήκαν μόνον οι δύο που άναφέρατε.

ΕΡ.: *Μία τελευταία ερώτηση. Ζούμε σε μία εποχή, κατά την οποία χριστιανοί και μουσουλμάνοι αλληλοσκοτώνονται. Πρόσφατο τραγικό παράδειγμα τὰ γεγονότα της Όσετίας. Πιστεύετε ότι ο άρχαιοελληνικός πολιτισμός, που είναι πέρα από θρησκείες, έχει τη δύναμη να ενώνη;*

Γ.Α.: Οι ρίζες του νεοελληνικού πολιτισμού, του τουρκικού πολιτισμού και του πολιτισμού όλου του σύγχρονου κόσμου είναι κοινές: ο άρχαίος Έλληνικός Πολιτισμός. Και σε αυτόν τον κοινό πολιτισμό δεν χωρούν ούτε μουσουλμάνοι ούτε χριστιανοί.

Ίων Α. Λάμπρου

Β. ΠΩΣ ΕΙΔΑΝ ΤΙΣ ΓΙΟΡΤΕΣ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΗΜΑΡΧΟΙ

Δήμαρχος Άποστόλου: «Ένωσα δέος και άμνηχάνία...»

Στὸ τριήμερο φεστιβάλ του τουρκικού Δήμου Κιουτσούκ Κουγιού πρὸς τιμὴν τοῦ Δία προσκλήθηκε καὶ παρευρέθηκε μεταξύ άλλων ὁ Δήμαρχος Μανδαμάδου Λέσβου κ. Στέφανος Άποστόλου. Σημειωτέον ὅτι ἡ περιοχή τοῦ Μανδαμάδου γεωγραφικά βρίσκεται ἀκριβῶς ἀπέναντι ἀπὸ τὸ Κιουτσούκ Κουγιού, ὅπου δεσπόζει, σύμφωνα μὲ τὴ Ραψοδία Ε τῆς Ίλιάδας, τὸ ὄρος Γάργαρα, νότια παραφυάδα τῆς Ίδης. Τὰ Γάργαρα φιλοξενούσαν τοὺς θεοὺς τοῦ Ὀλύμπου, ὅταν παρακολουθοῦσαν τὶς μάχες τῶν θνητῶν στὴν Τροία, περιγράφεται δὲ ἐκτενῶς ἀπὸ τὸν Ὅμηρο μία συζυγική σκηνὴ μεταξύ τοῦ Δία, πὸν ἀπεκαλεῖτο **Μητίετα** (Σοφὸς) καὶ τῆς Ἥρας, πὸν διαδραματίστηκε ἐκεῖ.

Μιλώντας στὸν «Δαυλὸ» ὁ Δήμαρχος Μανδαμάδου μεταφέρει τὰ συναισθήματα πὸν τοῦ προκάλεσαν ὅσα παρακολούθησε στὴ γείτονα χώρα.

ΕΡ.: *Κύριε Άποστόλου, πῶς αἰσθανθήκατε ὡς φιλοξενούμενος σε μία ξένη χώρα, στὴν Τουρκία, ὅπου διοργανώνεται ἐπὶ χρόνια ἓνα ἐτήσιο φεστιβάλ μὲ ἀναφορὰ στὸν μέγιστο Έλληνα θεὸ Δία;*

Σ.Α.: Σίγουρα δὲν μπορῶ νὰ πῶ ὅτι ἔνωσα πολὺ ὥραϊα. Καὶ αὐτό, γιατί πῆγα σε μία περιοχή, ὅπου διαπίστωσα πῶς χρησιμοποιοῦν τὴ δική μας ἱστορία, κάτι πὸν ἐμεῖς δὲν τὸ κάνουμε. Τὸ φεστιβάλ αὐτὸ διοργανώνεται μὲ ἀφορμὴ τὴν ὑπαρξὴ στὰ μέρη τοὺς ἐνὸς βωμοῦ τοῦ Δία. Ἐκεῖ μάλιστα ὑπάρχει ἡ ἀρχαία αἰολική πόλις Ἄσσος, ὅπου ἐντοπίστηκαν καὶ ἄλλα ἀρχαιολογικά μνημεῖα τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ ὕστερα ἀπὸ πολὺχρονες ἀνασκαφές.

ΕΡ.: *Ποιό ἦταν τὸ κλίμα τοῦ φεστιβάλ, πῶς τιμήθηκε ὁ Δίας;*

Σ.Α.: Στὸ φεστιβάλ χρησιμοποιήθηκε ἡ Τουρκικὴ γλῶσσα. Ὡστόσο μὲ βάση ὅσα μᾶς μετέφρασαν ἀλλὰ καὶ πὸν καταλάβαμε ἀπὸ αὐτὰ πὸν παρακολουθοῦσαμε, περιλάμβανε ἀναφορὲς στὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ ἱστορία καὶ στοὺς ἀρχαίους Έλληνες θεοὺς. Ἀναφορὲς πὸν ξεκινούσαν –νὰ φανταστήτε– πρὶν ἀπὸ τοὺς θεοὺς τοῦ Δωδεκαθέου, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Κρόνου. Μοῦ ἔκανε μεγάλη ἐντύπωση τὸ πλῆθος κόσμου πὸν παρευρέθηκε γιὰ νὰ παρακολουθήσῃ τὸ φεστιβάλ, γεγονὸς πὸν φανερώνει τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ λαοῦ τῆς γειτονικῆς χώρας γιὰ τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμό. Καί, λυπᾶμαι πὸν θὰ τὸ πῶ, ἀντίστοιχο ἐνδιαφέρον δὲν βλέπουμε νὰ ὑπάρχει στὴ δική μας χώρα. Ἐνωσα δέος καὶ ἀμνηχάνία ἐμπροστὰ στὸ μεγαλεῖο τῆς δικῆς μας ἱστορίας, ἔτσι ὅπως τὴν εἶδα νὰ προβάλλεται ἀπὸ ἓναν ξένο λαό.

ΕΡ.: *Πάντως εἶναι πραγματικὰ ἀξιοσημείωτο, δύο διαφορετικούς λαοὺς μὲ διαφορετικὰ θρησκείματα, πὸν τοὺς φέρνουν ἀντιμέτωπους, νὰ τοὺς ἐνώνῃ ὁ Ἑλληνικὸς Πολιτισμός.*

Σ.Α.: Πραγματικά είναι πολύ σημαντικό αυτό που συνέβη, ό Έλληνικός Πολιτισμός δηλαδή να φέρνῃ κοντά δύο λαούς, νά τούς δένη καί νά καταργή τίς ὅποιες διαφορές. Στεναχωρήθηκα πολύ, γιατί ἐμεῖς ὡς Ἕλληνες ἀντιμετωπίζουμε δυστυχῶς θέματα πού ἔχουν νά κάνουν μέ τήν ἀρχαία ἑλληνική ἱστορία, τόν Ἑλληνικό Πολιτισμό γενικώτερα, μέ ἐλάχιστη βαρύτητα. Τά θεωροῦμε ἀκόμη καί ξεπερασμένα! Πόσοι ἀραγε ἀπό ἐμᾶς γνωρίζουν καλᾶ τήν ἀρχαία ἑλληνική ἱστορία; Ἴσως οὔτε ἐκεῖνοι πού τήν ἔχουν σπουδάσει. Οἱ ὑπόλοιποι, ὅ,τι τούς ἔχει ἀπομείνει ἀπό τὸ σχολεῖο. Διαπιστώνουμε λοιπόν ὅτι οἱ ξένοι τήν ἀναδεικνύουν μέ μεγαλύτερο σεβασμό, τήν κάνουν σημεῖο ἀναφοράς καί τήν προβάλλουν, τῇ στιγμῇ πού ἐμεῖς δέν τῆς δίνουμε σημασία. Ὁ Ἑλληνικός Πολιτισμός μπορεῖ νά ἐνώσῃ μίᾶ δλόκληρη ἀνθρωπότητα, τὸ εἶδαμε ἄλλωστε καί στοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες.

Δήμαρχος Κυρατζῆς: Φόβητρο *οἱ «θρησκευτικοὶ κύκλοι»*

Ο δήμαρχος Καλλονῆς Λέσβου κ. Γιώργος Κυρατζῆς, πού παρευρέθηκε καί αὐτὸς στὸ φεστιβάλ, ἐκτιμᾷ καί χαρακτηρίζει ὡς σπουδαία τὴν πρωτοβουλία τῶν Τοῦρκων διοργανωτῶν, ἀλλὰ τὴν ἴδια στιγμῇ δηλώνει ὅτι δέν θὰ ὑλοποιῶσε ἓνα ἀντίστοιχο φεστιβάλ πρὸς τιμὴν Ἑλλήνων θεῶν στῇ Λέσβῳ. Καί αὐτὸ γιατί δέν θὰ ἦταν ἀποδεκτὸ «ἀπὸ τὸν θρησκευτικὸ κύκλο»! [Σχόλιο: Ξένοι λαοὶ σήμερα, ἀσπαζόμενοι διαφορετικὰ θρησκευτά, ἀνακαλύπτουν πὼς ὁ ἀρχαῖος Ἑλληνικός Πολιτισμός ἐνώνει· στὴν Ἑλλάδα τοῦ 2004 ἐκλεγμένοι ταγοὶ μας φοβοῦνται ἀκόμη τὸν κλῆρο;].

«Α»: *Κύριε Κυρατζῆ, γιατί, πιστεύετε, οἱ Τοῦρκοι διοργανωτὲς τοῦ συγκεκριμένου φεστιβάλ τὸ ἀφιέρωσαν στὸν Δία; Τί μπορεῖ νά σημαίνει αὐτό;*

Γ.Κ.: Πιστεύω ὅτι οἱ φίλοι μας οἱ Τοῦρκοι στόχο ἔχουν τὴν προβολὴ τοῦ τόπου τους. Θέλουν νά προβάλλουν τὰ μέρη τους· καί ὁ Ἑλληνικός Πολιτισμός πού ὑπάρχει στὴν περιοχὴ τους ἀποτελεῖ ἓνα καλὸ μέσο προβολῆς. Τὸ χειρίζονται πολὺ ὠραῖα, ἐπιδιώκοντας συγχρόνως μέ τὴν προβολὴ νά πετύχουν τὴ δημιουργία μιᾶς ἀνταλλαγῆς ἀπόψεων ἀλλὰ καί ἐμπορίου μεταξὺ τῆς χώρας τους καί τῶν νησιῶν μας. Ὅπως συνέβαινε ἄλλωστε καί τὰ παλιὰ χρόνια, πού ὑπῆρχαν αὐτὲς οἱ ἀνταλλαγές καί πού εἶχαν ὡς στόχο τὴν εὐημερία τῶν δύο λαῶν.

«Α»: *Γνωρίζουμε ὅμως ὅτι τὸ συγκεκριμένο φεστιβάλ δέν ἀποτελεῖ μόνο κάτι σὰν «τουριστικὴ ἀτραξιόν», διότι διοργανώνεται κάθε χρόνο μέ μεγάλη συμμετοχὴ ἀπλοῦ κόσμου ρητῶς πρὸς τιμὴν τοῦ «Δία Πατέρα τῆς Σοφίας». Ἐπομένως δέν μπορούμε νά πούμε ὅτι ἀποσκοποῦν στὴ δική τους προβολή.*

Γ.Κ.: Ἐχετε ἀπόλυτο δίκιο πάνω σὲ αὐτό. Δείχνουν σεβασμὸ γιὰ τὸν ἀρχαῖο πολιτισμὸ μας. Ὅταν τοὺς ρώτησα ἂν πιστεύουν οὐσιαστικά καί ὄχι ἐπιφανειακά στὶς ἀξίες πού ἀντιπροσωπεύονται ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνες θεοὺς, μοῦ ἀπάντησαν ὅτι μέσα ἀπὸ αὐτοὺς ἀναδεικνύεται ἓνας πολιτισμός, πού γιὰ ἐκείνους ἀποτελεῖ πρότυπο, ἓνα εἶδος μοντέλου.

«Α»: *Βρισκόμαστε λοιπὸν μπροστὰ στὸ μεγαλεῖο τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, πού τοποθετεῖ στὴν ἄκρῃ τίς ὅποιες συγκρούσεις καί κυρίως θρησκευτικὲς διαφορὲς, συνδέοντας δύο διαφορετικοὺς λαοὺς; Ἀποδέχονται τὴν δική μας ἀρχαιότητα καί τὴν τιμὸν ἀναλόγως;*

Γ.Κ.: Μὰ πρόκειται γιὰ ἓνα πολιτισμὸ, πού γιὰ ἐμᾶς ταυτίστηκε μέ τὴν τελειότητα. Ἐκεῖνοι εἶδαν ὅτι αὐτὸς ὁ πολιτισμὸς ἀναπτύχθηκε μέσα ἀπὸ τοὺς θεοὺς του. Τὸν ἀποδέχονται καί τὸ δείχνουν ἐμπράκτως. Στοὺς τουρίστες τὸ πρῶτο πρᾶγμα πού θὰ δείξουνε στὸ σημεῖο αὐτὸ εἶναι ὁ Ναὸς τοῦ Δία, ὅπως καί στὴν Ἄσσο ὁ Ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνα. Ὅταν πῆρα στὰ χέρια μου τὴν πρόσκληση καί εἶδα ὅτι τὸ φεστιβάλ ἦταν

Τουρκάλα καλλιτέχνης υποδύεται την μεγίστη Ἑλληνίδα θεὰ Ἥρα στὸ χοροδράμα πὺν παρουσιάσθηκε στὸ Κιουτσὸν Κουλοῦ στίς 22 Αὐγούστου 2004.

πρὸς τιμὴν τοῦ Δία, ξαφνιάστηκα. Δὲν γνώριζα ὅτι γινόταν κάτι τέτοιο στὴν Τουρκία. Εἶναι κάτι πρωτόγνωρο, πραγματικά. Ἀνταποκρινόμενος στὴν πρόσκληση καὶ πηγαίνοντας ἐκεῖ, μοῦ ἐπισήμαναν χαρακτηριστικά ὅτι δὲν μποροῦν νὰ ἀψηφίσουν τὸν ἀρχαῖο πολιτισμὸ μας.

«Νὰ ἰδρυθῇ Σχολὴ Σαφροῦς στὴ Λέσβο»

«Δ»: Γιατί λοιπὸν ἀπὸ τὴν πλευρά μας, ἐφόσον μάλιστα ἔχει ἐπανειλημμένως ἐκφραστῇ καὶ ἀπὸ τὶς δυὸ πλευρὰς ἡ διάθεση γιὰ οὐσιαστικὴ συμφιλίωση μεταξὺ τῶν δύο λαῶν, δὲν συνειδητοποιοῦμε καὶ δὲν λαμβάνουμε σοβαρὰ ὑπόψη τὶς προοπτικὲς πὺν ἀνοίγει ξεκάθαρα μπροστά μας ἡ ἴδια μας ἡ κληρονομιά, ὁ ἀρχαῖος Ἑλληνικὸς Πολιτισμός; Δὲν νοεῖται αὐτὸ νὰ τὸ ἔχουν ἀντιληφθῇ καὶ νὰ τὸ προωθοῦν μόνον ἄλλοι λαοί. Ἐσεῖς γιὰ παράδειγμα, πέστε μου, στὴν περιοχὴ σας, ὅπου ἔχετε σημαντικὰ ἀρχαιολογικὰ μνημεῖα, θὰ διωργανώνατε ἓνα ἀντίστοιχο φεστιβάλ γιὰ τὸν Δία;

Γ.Κ. Δεν ξέρω κατὰ πόσο ένα τέτοιο φεστιβάλ θα γινόταν αποδεκτό στην Ελλάδα, δεν τὸ ἔχω σκεφτῇ. Ἐχω σκεφτῇ ὅμως κάτι ἄλλο, μία φιλοσοφική σχολή στη Λέσβο με παγκόσμια ἐμβέλεια. Νὰ μιμηθοῦμε τὸ παράδειγμα τῆς Σαπφούς καὶ τὸ πόσο πρωτοποριακὴ ὑπῆρξε στὴν ἐποχὴ τῆς, δημιουργώντας μία ἀντίστοιχη σχολή.

«Δ»: *Δὲν καταλαβαίνω ὅμως, γιατί σᾶς προβληματίζει ἓνα φεστιβάλ πρὸς τιμὴν τῶν ἀρχαίων θεῶν.*

Γ.Κ.: Πιστεύω πὼς δὲν ἔχουμε φτάσει ἀκόμη στὸ σημεῖο ἐκεῖνο, ποὺ θὰ μᾶς ἐπέτρεπε νὰ διοργανώσουμε ἓνα φεστιβάλ πρὸς τιμὴν τῶν ἀρχαίων θεῶν. Θὰ ἔχουμε ἐντονες ἀντιδράσεις ἀπὸ τὸν θρησκευτικὸ κύκλο.

«Δ»: *Γιατί ἔχουμε αὐτὴν τὴν τάση, νὰ ἐμπλέκουμε τὴ θρησκεία σὲ τέτοια θέματα, ποὺ ἀφοροῦν ἄμεσα στὸν πολιτισμὸ μας; Γιατί συγχέουμε διαφορετικὲς καταστάσεις;*

Γ.Κ.: Συμφωνῶ ὅτι πρόκειται γιὰ ἀνεξάρτητες καταστάσεις. Ὅμως εἶναι γεγονὸς ὅτι θὰ ὑπάρξουν ἀντιδράσεις.

«Δ»: *Ἐδῶ εἶδαμε ὅτι τὸ τόλμησαν οἱ Τοῦρκοι, ποὺ ὄχι μόνο δὲν ἀποτελεῖ μέρος τοῦ δικοῦ τους πολιτισμοῦ, ἀλλὰ ἔχουν συνάμα καὶ διαφορετικὴ θρησκεία. Καὶ οἱ μουσουλμᾶνοι μάλιστα, ὡς γνωστόν, εἶναι ἰδιαίτερα φανατισμένοι μὲ τὴ θρησκεία τους. Ἐμεῖς γιατί δὲν μπορούμε, τί φοβόμαστε;*

Γ.Κ.: Δὲν μοῦ πέρασε ἀπὸ τὸν νοῦ μου αὕτη ἡ σκέψη, γιὰ νὰ εἶμαι εἰλικρινής· νὰ διοργανωθῇ δηλαδὴ ἓνα ἀντίστοιχο φεστιβάλ στὴ Λέσβο. Τὸ μόνο ποὺ φαντάστηκα, ὅπως προανέφερα, εἶναι αὕτη ἡ φιλοσοφικὴ σχολή, ποὺ θὰ ἐπαναφέρῃ στὸν σύγχρονο κόσμο τὸ ἀρχαῖο πνεῦμα. Μία τέτοια ἐκδήλωση δὲν θὰ τὴν ἔκανα. Θὰ ἤθελα ὅμως νὰ γίνῃ κάτι ἀντίστοιχο γιὰ τὴ Σαπφώ, τὸν Πιττακό, τὴν ἀρχαία φιλοσοφία γενικώτερα.

«Δ»: *Πῶς σᾶς φάνηκε τὸ φεστιβάλ, τί συμπεριλάμβανε;*

Γ.Κ.: Ἦταν πραγματικὰ πολὺ καλὴ διοργάνωση. Ὑπῆρξε ἀναφορὰ σ' ὅλους τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνες θεοὺς καὶ στὸ τί ἀντιπροσώπευε ὁ καθένας ἀπὸ αὐτοὺς σὲ σχέση μὲ τὴν ἴδια τὴ ζωή. Μοῦ ἔκανε ἐντύπωση μὲ πόση προσοχὴ παρακολουθοῦσαν οἱ Τοῦρκοι τὴν παρουσίαση. Ὅταν μοῦ δόθηκε ὁ λόγος καὶ ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸ τουρκικὸ κοινό εἶπα πὼς ὅσα μᾶς χωρίζουν πρέπει νὰ τὰ ἀφήσουμε στὴν ἄκρῃ καὶ νὰ δοῦμε αὐτὰ ποὺ μᾶς ἐνώνουν, τὸ χειροκρότημά τους ἦταν πολὺ δυνατό.

«Δ»: *Ἐπομένως πίσω ἀπὸ αὐτὸ τὸ φεστιβάλ, ποὺ ἐπικεντρὸ του ἦταν ὁ ἀρχαῖος Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς, λειτούργησε καὶ μία πολιτικὴ διάσταση;*

Γ.Κ.: Βεβαίως ὑπῆρξε πολιτικὴ διάσταση. Θέλουν νὰ εἶμαστε φίλοι καὶ νὰ καταργηθοῦν οἱ ἀντιδικίες. Ζητᾶνε τὴν οὐσιαστικὴ, ὄχι ἐπιφανειακὴ συμφιλίωση.

* * *

Συμπληρωματικὰ ἀναφέρουμε ὅτι ἀπὸ τὸν Δήμαρχο τοῦ Κουτσούκ Κουγιοῦ κ. Γιουσούφ Ἀκτσού καὶ τοὺς ὑπόλοιπους διοργανωτὲς προσκλήθηκαν νὰ συμμετάσχουν γιὰ συμμετοχὴ στὸ φεστιβάλ πρὸς τιμὴν τοῦ Δία ὅλοι οἱ δήμαρχοι τῆς Λέσβου (ἐννέα τὸν ἀριθμὸ), ἀλλὰ οἱ ἐπτὰ ἀρνήθηκαν. Αποδέχτηκαν ἐπίσης τὴν πρόσκληση ὁ Σύλλογος Μικρασιατῶν Καλλονῆς καὶ τὰ χορευτικὰ συγκροτήματα Μανδαμάδου καὶ Ἀγίας Παρασκευῆς, ποὺ ἐκτέλεσαν παραδοσιακοὺς χορούς.

Ταξιαρχούλα Λαδᾶ

Παρακαλοῦνται οἱ ἀναγνῶστες πού δὲν βρίσκουν τὸν «Δ» σὲ κάποιο σημεῖο πωλήσεως τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Τύπου, νὰ μᾶς ἐνημερώνουν. Τοὺς εὐχαριστοῦμε ἐκ τῶν προτέρων.

«ΓΕΡΟ-ΜΟΥΛΑΔΕΣ» ΚΑΙ «ΤΡΕΛΛΟΡΑΒΒΙΝΟΙ» ΥΠΟΔΑΥΛΙΖΟΥΝ ΤΙΣ ΑΝΡΩΠΟΣΦΑΓΕΣ

Διαφωτιστικό άρθρο περιοδικού τῶν ΗΠΑ

[Ἀναδημοσιεύομε σὲ μετάφραση ἓνα σπουδαῖο ἄρθρο τοῦ γνωστοῦ Ἀμερικανοῦ διανοοῦμενου Κρίστοφερ Χίτσενς, ποὺ ἐπιβεβαιώνει τὶς ἀπόψεις μας γιὰ τὸν ρόλο τοῦ δίδυμου Γιαχβὲ-Ἀλλὰχ στὸν διχασμὸ καὶ τὴν ἀλληλοσφαγὴ τῆς ἀνθρωπότητας. Τὸ κείμενο καὶ οἱ δύο γελοιογραφίες δημοσιεύθηκαν στὸ ἐξαίρετο ἀμερικανικὸ περιοδικὸ «Free Inquiry», τ. Αὐγ.-Σεπτ. 2004, σ. 15-16.]

Παρακολούθησα κάποτε τὸν λόγο ποὺ ἀπηύθυνε σ' ἓνα εἰρηνόφιλο ἰουδαϊκὸ κοινό, στὴν Νέα Ὑόρκη, ὁ ἐκλιπὼν Ἀμπὰ Ἐμπάν, πρῶην ὑπουργὸς Ἑξωτερικῶν τοῦ Ἰσραήλ. Μὲ τὴν «ἰδιαίτερη» βρεταννικὴ προφορὰ του ἄρχισε τὴν ὁμιλία του λέγοντας ὅτι ἐκείνο ποὺ προξενεῖ μεγάλη ἐντύπωση σ' ὅποιονδήποτε ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἰσραηλινο-παλαιστινιακὴ διένεξη, εἶναι τὸ πόσο ἀπλὴ ὑπόθεση εἶναι ἡ ἐξεύρεση λύσης.

Προσεγγίζοντας ἔτσι τὸ θέμα, ὁ Ἀμπὰ Ἐμπάν τράβηξε εὐκόλα τὴν προσοχὴ τοῦ ἀκροατηρίου, διότι αὐτὸ τὸ πρόβλημα θεωρεῖται πλέον ἄλυτο. Ἐν τέλει δὲν εἶναι καὶ τόσο περίπλοκο, ὅσο φαίνεται. Στὴν περιοχὴ τῆς Παλαιστίνης ὑπάρχουν δύο ἀνταγωνιστικὲς ἐθνότητες, οἱ Ἀραβες καὶ οἱ Ἰσραηλινοὶ καὶ ἀπὸ τὴν Διακήρυξη τοῦ Μάαλφουρ (1917) ὑπάρχει σιωπηρὴ συμφωνία, ὅτι κάποιας μορφῆς ἐδαφικὴ διαίρεση ἀνάμεσα σὲ ἰσοδύναμους ἀριθμητικὰ πληθυσμοὺς θὰ παρῆχε τὴν βάση γιὰ λύση. Ἡ διχοτόμηση δὲν ἀποτελεῖ βέβαια ἰδανικὴ λύση καὶ δὲν ἔχει λειτουργήσει καὶ πολὺ καλὰ σὲ ἄλλες περιπτώσεις, ἀλλὰ εἶναι προφανῶς προτιμότερη ἀπὸ τὸν διαρκὲ πόλεμο, τὸ ἀπαρτχάιντ, τὴν ἀποικιοκρατία ἢ τὴν ἐξολόθρευση τῆς μιᾶς πλευρᾶς ἀπὸ τὴν ἄλλη.

Γιατί κατὶ τὸ τόσο χειροπιαστὸ φαίνεται ἀνέφικτο στὸν χώρο τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς διπλωματίας; Ἡ πλειοψηφία τῶν Ἰσραηλινῶν καὶ τῶν Ἀμερικανοεβραίων ὑποστηρίζουν κατηγορηματικὰ τὴν λύση τῶν δύο ἀνεξάρτητων κρατῶν, πρόταση ποὺ ἀποτελεῖ καὶ τὴν ἐπίσημη θέση τῆς Ὁργάνωσης γιὰ τὴν Ἀπελευθέρωση τῆς Παλαιστίνης. Ἡ διεθνὴς κοινότητα εἶναι πρόθυμη νὰ παρᾶσχη τὴν μέγιστη δυνατὴ ὑποστήριξη, ἀπὸ τὴν στιγμὴ ποὺ μία τέτοια λύση θὰ ἀρχίσῃ νὰ διαφαίνεται.

Ὅμως οἱ «θεοσεβούμενοι» ἔχουν ἄλλα πράγματα στὸ μυαλό τους. Ἀπὸ τὴν ἰουδαϊκὴ-ἰσραηλινὴ πλευρὰ μία μεσσιανικὴ μειονότητα πιστεύει ὅτι δὲν ὑπάρχει θέμα πρὸς διαπραγμάτευση, ἀφοῦ οἱ τίτλοι κυριότητος τῶν «Ἁγίων Τόπων» παρεχωρήθησαν ἀπὸ

τὸν Θεὸ εἰς τὸ διηνεκὲς στοὺς ἀρχαίους Ἑβραίους. Αὐτὴ ἡ κλίκα ἔχει καταφέρει νὰ δημιουργήσῃ τετελεσμένα μέσῳ τῆς ἐποίκισης παλαιστινιακῶν ἑδαφῶν καὶ κηρύσσει ὅτι, μόλις ὀλοκληρωθῇ ἡ ἀπελευθέρωση τοῦ τόπου, ὁ Ναὸς θὰ ξανακτισθῇ ἀπὸ θεῖο θαῦμα, μόνος του (στὸ σημεῖο ἀκριβῶς ὅπου τυχαίνει νὰ βρίσκεται τὸ μουσουλμανικὸ τέμενος Al-Aqsa). Φυσικὰ ἡ τύχη τῶν μὴ-Ἑβραίων κατοίκων τῆς περιοχῆς τοὺς ἀφήνει ἀδιάφορους.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς φρουροὺς τοῦ τεμένους εἶναι πεπεισμένοι ὅτι πᾶνω στὸν βράχο, ὅπου αὐτὸ εἶναι κτισμένο, βρίσκεται ἀποτυπωμένη ἡ πατημασιὰ τοῦ ἀλόγου τοῦ Προφῆτη Μωάμεθ, ὅταν μαζὶ μὲ τὸν θεόπνευστο ἀναβάτη του κατευθύνονταν πρὸς τὸν Παράδεισο. Ὅλο καὶ περισσότεροι ἐκπρόσωποι τῶν ἰσλαμιστῶν ἀναφέρονται σὲ αὐτὴν τὴν περιοχὴ ὡς ἱερὴ μουσουλμανικὴ γῆ, στὴν ὁποία ὅλοι οἱ Ἑβραῖοι ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ μὴ μουσουλμᾶνοι εἶναι βέβηλοι εἰσβολεῖς. Οἱ μέθοδοί τους -ἀποστολὲς αὐτοκτονίας, τυφλὰ τρομοκρατικὰ χτυπήματα, ὅπου ἐξωθοῦνται ἀπὸ ἀπατηλὲς ὑποσχέσεις μακάριας μεταθάνατις ζωῆς- ἐκφράζουν ἀπόλυτα τὴν ἰδεολογία τους. Ἐπιπλέον δυναμιτίζουν τὴν ὁποιαδήποτε δυνατότητα διαλόγου.

Ἄς μὴν ξεχνᾶμε ὅμως καὶ τὴν συμβολὴ τῶν χριστιανῶν στὴν ὅλη κατάσταση. Ὅταν οἱ Ἰσραηλῖνοὶ ἐξτρεμιστὲς ἐπισκέπτονται τὶς ΗΠΑ, ὀργανώνουν μεγάλες συγκεντρώσεις Εὐαγγελιστῶν, οἱ ὁποῖοι πιστεύουν ὅτι οἱ «Ἅγιοι Τόποι» εἶναι καθ' ὀλοκληρίαν θεῖο δῶρο πρὸς τοὺς Ἑβραίους καὶ ἀπορρίπτουν ὁποιαδήποτε ιδέα διαπραγμάτευσης ἀκόμα καὶ μιᾶς σπιθαμῆς γῆς. Ἐτσι ἐλπίζουν νὰ ἐπισπεύσουν τὴν ἔλευση τοῦ Ἀρμαγεδὼν καὶ τὸν προσηλυτισμὸ τῶν ἀνθρώπων στὸν Ἰουδαϊσμό.

Σ' αὐτὴν τὴν περίπτωσι μποροῦμε σαφέστατα νὰ μιλάμε γιὰ κνιισμό καὶ ἀπὸ τὶς δύο πλευρὲς, τὴν στιγμὴ ποὺ θεωρητικά, ὑποτίθεται, ὁ Μεσσιανικὸς Ἰουδαϊσμός καὶ ὁ Μεσσιανικὸς Χριστιανισμὸς εἶναι ἀσύμβατοι. Ἀλλὰ προφανῶς θεωροῦν ὅτι διευκολύνουν ἀλλήλους καὶ ὅτι ὁ Μεγαλοδύναμος θὰ λύσῃ τὶς διαφορὲς τους τὴν ἡμέρα τῆς κρίσεως. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο ὅμως πυροδοτεῖται ἡ ἀντίδραση τῶν μουσουλμάνων, οἱ ὁποῖοι θεωροῦν ὅτι καλοῦνται νὰ ἀντιμετωπίσουν μίαν ἀνίερη χριστιανοσιωνιστικὴ σταυροφορία, ἄρα ἡ ὑπαρξὴ καὶ ἐγρήγορη τῆς Τζιχάντ ἀποτελεῖ ἀπόλυτη ἀναγκαιότητα.

Κι ὅμως ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχῃ ἡ πεποίθησι ὅτι οἱ ἄνθρωποι τῆς «πίστις» εἶναι ἐξ ὀρισμοῦ ἄνθρωποι καλῆς θέλησις καὶ ὅτι ἡ θρησκεία, ἀκόμη καὶ ὅταν δὲν ἐκφράζῃ τὴν ἀπόλυτη ἀλήθεια, τουλάχιστον παρέχει στοὺς ἀνθρώπους ἕναν κώδικα ἠθικῆς συμπεριφορᾶς. Καθημερινὰ ὅμως βλέπουμε ξεκάθαρα σ' αὐτὴν τὴν τόσο ἐνδελεχῶς μελετηθεῖσα πολιτικὴ σύγκρουσι τὴν καταστροφικὴ ἀναλήθεια τῶν ἀνωτέρω.

Καὶ στὶς τρεῖς θρησκείες εἶναι ὀλοφάνερη ἡ κραυγαλέα καὶ ἀπροκάλυπτη ἐπιθυμία καταστροφῆς τῆς ἀνθρωπότητις καὶ ἡ ἐγκαθίδρυσι μιᾶς ἀπολυταρχικῆς θεότητις. Ἡ ἄρρωστη διέγερσι αὐτῆς τῆς φαντασίωσις ὡθεῖ κάποιους στὸ νὰ γίνουν μάρτυρες καὶ νὰ αὐτοακρωτηριασθοῦν ἐδῶ καὶ τώρα. Ἐμετικοὶ γερο-μουλλᾶδες φοροῦν ζῶνες αὐτοκτονίας σὲ παιδιὰ καὶ εὐλογοῦν τὰ ἐκρηκτικὰ τους. Τρελλο-ραββῖνοι ἐνθαρρύνουν οἰκογένειες νὰ ἀρπάζουν γῆ στὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ μεγαλῶνουν τὰ παιδιὰ τους μαθαίνοντάς τα νὰ φέρουν ὅπλα, ὅταν βρίσκονται σὲ μικρὴ ἀπόστασι ἀπὸ τὰ ρημαγμένα ἀραβικὰ προσφυγικὰ στρατόπεδα. (Ὑποθέτω ὅτι δὲν ὑπάρχει σοβαρὸ ἄτομο, ποὺ νὰ πιστεῦῃ ὅτι ἡ ἐγκατάστασι ἑβραϊκῶν οἰκισμῶν στὸ κέντρο τῆς Γάζας σκοπεύει στὴν μεγαλύτερη «ἀσφάλεια» τῶν Ἰουδαίων.)

Τὴν ἴδια στιγμή οἱ ἀνεγκέφαλοι χριστιανοὶ στὶς ΗΠΑ μαζεύουν χρήματα καὶ φωνάζουν: Συνεχίστε τὸν ἐποικισμό! Τὴν ἴδια στιγμή ἐπίσης ὁ ψευδο-οἰκουμενικὸς Πρόεδρος μας καταφέρνει νὰ πιστεῦν ὅτι τὸν ἔσωσε ὁ Χριστὸς ἀπὸ τὸν ἀλκοολισμό του, ὅτι τὸ Ἰσραὴλ ἐκπληρώνει τὴν θεία προφητεία καὶ ὅτι ὁ Ἰσλαμισμὸς εἶναι μιά «εἰρηνικὴ θρησκεία».

Ἡ Ἀμερικὴ φέρει μεγάλη εὐθύνη γιὰ ὅσα προανέφερα. Ἐμεῖς μὲ τὴν ἐπιχορήγησή μας καλύπτουμε τὰ ἔξοδα τοῦ Ἰσραὴλ γιὰ τὸν ἐποικισμό. Ἐμεῖς ἔχουμε μιά φιλικὴ σχέση μὲ τὴν Σαουδικὴ Ἀραβία, ἡ ὁποία χρηματοδοτεῖ φονικὲς ἀποστολὲς αὐτοκτονίας καὶ τὴν ἔκδοση ἀντι-σημιτικῶν διατριβῶν. Καὶ πάλι ἐμεῖς ἐπιτρέπουμε στοὺς δογματικοὺς χριστιανοὺς νὰ καθορίσουν τὴν ἐσωτερικὴ καὶ ἐξωτερικὴ μας πολιτικὴ. Τὸ λιγώτερο ποὺ θὰ μπορούσε νὰ γίνη, θὰ ἦταν νὰ ζητήσουμε ἀπὸ τὸ Ἀνώτατο Δικαστήριον νὰ προβῇ σὲ ρυθμίσεις, ὥστε νὰ εἶναι ἀνεπίτρεπτο συνταγματικὰ νὰ στηρίζονται ἐνέργειες, ποὺ οὐσιαστικὰ ἀποτελοῦν ἐπιλογὲς τοῦ Κλήρου. Ἐπιπλέον ὅμως θὰ μπορούσαμε νὰ ἀπαιτήσουμε τὴν ἐφαρμογὴ μιᾶς σταθερῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς (καὶ μάλιστα στὸ συγκεκριμένο ζήτημα) καὶ νὰ μὴν ἐπιτρέψουμε στὸ ἐξῆς στὸ Κογκρέσσο τὴν ψήφιση ἐπιχορήγησης οἰουδήποτε ποσοῦ σὲ ὅποιοδήποτε θεοκρατικὸ καθεστῶς ἢ σχέδιο. Ἴσως ὅμως ὁ ἐκφυλισμὸς μας εἶναι πολὺ προχωρημένος: ἴσως τώρα πιά ἡ Διακήρυξη τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου, ὅπως τὴν διατυπώσαμε ἐμεῖς οἱ ἴδιοι, φαντάζει παράλογη ἀπέναντι στὰ ὀλέθρια κηρύγματα ἐκείνων ποὺ τόσο βαθιὰ ἐπιθυμοῦν τὸν χαμὸ μας.

[Μετάφραση: Α.Γ.]

Christopher Hitchens

Ὁ κ. Λαζόπουλος, οἱ Σερραῖοι, ὁ δήμαρχος καὶ ὁ μητροπολίτης

Γιατὶ διαμαρτύρονται ὁ κ. Λαζόπουλος καὶ ὁ κ. Κραουνάκης; Δὲν κατάλαβαν ὅτι ὁ Δήμαρχος Σερραίων ἔχει σαφῆ ἀντίληψη τοῦ τί σημαίνει κύκλος δικαιωμάτων τῶν πολιτῶν καὶ τί κύκλος δικαιωμάτων τοῦ μητροπολίτη; Στὴ Δημοκρατία ὅλοι οἱ κύκλοι εἶναι ἴσοι καὶ μὴ τεμνόμενοι. Ἀπλᾶ κάποιοι κύκλοι στὴν Δημοκρατία, ὅπως τὴν ἀντιλαμβάνονταν, καὶ τὴν ἀντιλαμβάνεται καὶ ὁ δήμαρχος, εἶναι πιὸ τρανοὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ ὡς πιὸ τρανοὶ, τί νὰ κάνομε, τέμνουν ὅλους τοὺς ὑπόλοιπους.

«Ὁ πολιτισμὸς βλάπτει σοβαρὰ τὴν ὑγεία στὶς Σέρρες». Τάδε ἔφη ὁ Λάκης Λαζόπουλος. Λάθος!!! Τὸ σωστὸ εἶναι τὸ τοῦ μητροπολίτη: «Οἱ Σέρρες βλάπτουν σοβαρὰ τὸν πολιτισμὸ». Δήμαρχε, σὲ ἄδειασε ὁ μητροπολίτης. Ὁ Τατούλης καὶ τοὺς δυό!

Καὶ ποιὸς εἶναι ὁ Ἀριστοφάνης, κύριε Λαζόπουλε; Βεβαίως καὶ μπορεῖ νὰ τὸν κρῖνῃ ὁ δήμαρχός μας καὶ νὰ ἀπαγορεύῃ νὰ ἀνεβῇ δικό του ἔργο δίπλα σὲ ἐκκλησίαι. Ξέρεις βρὲ ποιὸς εἶναι ὁ δήμαρχός μας; Τὸν εἶδες ποτὲ νὰ σὲ κοιτᾷ μὲ ἐκεῖνα τὰ διαπεραστικὰ μάτια του, ὅταν μάλιστα τὰ ἀνοίγῃ στὰ ὄρια τοῦ γουρλώματος; Ξέρεις πόσες λύσεις ἔχει; Γιὰ ὅλα! Ἐδῶ ἀπεκάλεσε Σερραίους ἐν ζωῇ ἀνεγκέφαλους, τὸν συχωρεμένο τὸν Ἀριστοφάνη θὰ φοβηθῇ; Γιὰ τὴν ἱστορία καὶ γιὰ δική σου γνώση, Λάκη, κανεῖς δὲν τὸν ἔδειρε, ποὺ τοὺς εἶπε ἀνεγκέφαλους. Ἐπομένως ἦταν ἀνεγκέφαλοι; Σωστὰ ὁ καλὸς φίλος Ἀγάδης μᾶς τηλεφώνησε γιὰ νὰ μᾶς πῇ «πάντα τέτοια, φίρμες γίνετε». Καὶ ἦταν μόνον ὁ Ἀγάδης. Τηλεφώνησαν καὶ ἄλλοι. Ὁ Ἑλληνόπουλος, ἡ Ἀδάμ, ὁ Σουρμελίδης, ὁ Σαββίδης, ἡ Χαρισσοπούλου, ὁ Μαραθιάς, ὁ Κανελλόπουλος, ὁ Σαλταβαρέας καὶ ἄλλοι. Ἐκλαιγαν, γελοῦσαν καὶ γενικῶς μᾶς πῆραν στὸ ψιλό.

Μᾶς ρώτησαν, τί στάση κρατοῦν γιὰ τὸ θέμα οἱ ἄλλες ἐφημερίδες καὶ τηλεοπτικοὶ σταθμοί. Μέχρι γθές. Θὰ σᾶς ποῦμε τὴν ἀλήθεια. Τοὺς ἀπαντήσαμε μονολεκτικὰ «Ομερτά!!!». Ἀχ, Ἀριστοφάνη. Γιατὶ γεννήθηκες Ἑλληνας; Δὲν ἤξερες ὅτι, ἀν εἶχες γεννηθῇ Ἰταλὸς ἢ Ἰάπωνας ἢ Ἀγγλος, θὰ ἦταν τὰ ἔργα σου εὐαγγέλια παιδείας; Μᾶλλον ἐστὶ σωστὰ γεννήθηκες Ἑλληνας. Τὸ ἐρώτημα εἶναι ἐμεῖς τί εἴμαστε. Γιὰ δικοὶ σου ἀπόγονοι δὲν μοιάζουμε, ἢ μᾶλλον οἱ πράξεις μας καὶ τὰ λόγια μας δὲν δένουν.

Ἐκεῖνο ποὺ δὲν κατάλαβα εἶναι, γιατί ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδας δὲν ζητᾷ νὰ καταργηθῇ τὸ καρναβάλι, γιατί δὲν ζητᾷ νὰ καταργηθοῦν οἱ Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες καὶ ὁ Ὀλυμπιακὸς Ὕμνος. Ὡς νέοι Θεοδόσιοι νὰ πᾶμε καὶ νὰ γκρεμίσουμε καὶ τὸν εἰδωλολατρικὸ Παρθενῶνα, τὸ θέατρο τῆς Ἐπιδάουρου, ὅτι ἔμεινε ἀπὸ αὐτὰ ποὺ ὁ συχωρεμένος Θεοδόσιος μὲ τὸν στρατηγὸ καὶ μετέπειτα ἅγιο τῆς ἐκκλησίας Ἀχιλλεῖο, ὡς ὀρίτζιναλ γραικύλοι, γκρέμισαν.

Κύριοι Καραμανλῆ καὶ Τατούλη, ἄλλη φορὰ νὰ ρωτᾶτε τὸν μητροπολίτη Σερρῶν γιὰ τὸ ποιά ἔργα δὲν πρέπει νὰ παίζονται κοντὰ σὲ ναοὺς. Τὸν ἀρχιμουφτῇ γιὰ κοντὰ σὲ τζαμιά κ.ο.κ. Ὁ Ἀριστοφάνης εἶναι ἤδη περσὸνα νὸν γκράτα γιὰ τὸν νεαρὸ καὶ ἄπειρο μητροπολίτη μας. Μακαριστὲ Μάξιμε, ἔφυγες νωρίς. Πολὺ νωρίς! Πάρα πολὺ νωρίς. Μετὰ τὴν ἀνακοίνωση τῆς Μητρόπολης, ποὺ βγῆκε κατ' ἐμᾶς λόγῳ τοῦ πανελλήνιου ρεζιλικιοῦ ποὺ γίναμε, ἀνακύπτει ἕνα ἀκόμη θέμα. Ποιὸς λέει ψέματα; Ποιὸς ἀδειάζει ποιόν; Ὁ δήμαρχος ἢ ὁ μητροπολίτης; Ἡ πείρα μού λέει ὅτι θῆμα εἶναι ὁ δήμαρχος! Ἐσεῖς τί λέτε;

Ἐκεῖνο ποὺ ἀκούσαμε, ὅτι, ἂν ἀνέβαινε θεατρικὴ παράσταση στὸν Ἅγιο Νικόλα, θὰ κινήτοιοῦνταν οἱ πιστοὶ γιὰ νὰ μὴ γίνῃ, ἀληθεύει; Ἄν ἀληθεύῃ, μιλάμε ὄχι ἀπλᾶ γιὰ μεσαίωνα ἀλλὰ γιὰ σκοταδισμὸ ἀνταγωνιστικὸ τῶν Ταλιμπάν. Αὐτὸς καὶ ἂν εἶναι θρησκευτικὸς φονταμενταλισμός. Ἀλήθεια, ὁ Οἶκος τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι παντοῦ; Δὲν εἶναι λοιπὸν ἀσέβεια νὰ ἀνεβαίνουν ἀρχαῖα θεατρικὰ ἔργα ὅπου δεῖ, ἀκόμη καὶ μόνον στὴν Ἐπίδαυρο; Μὰ ποῦ τὸ πᾶνε; Τόσο μῖσος γιὰ τὸν Ἑλληνισμό; Ἑλληνισμὸς εἶναι οἱ ἀρχαῖοι φιλόσοφοι καὶ ὁ ἀρχαῖος πολιτισμός. Ὅλα τὰ ἄλλα εἶναι ξενόφερτα καὶ ἀποδεκτὰ ἐντὸς ὁρίων.

Σὲ αὐτὸν τὸν τόπο, ἐκ τῆς Σίριος τῆς ἀρχαίας, μᾶς ἔλαχε ἡγεσία ἀνεπαρκῆς. Πατερούλη Στάλιν, ἐστὶ τί θὰ ἔκανες; Τὸ Γκούλαγκ τὸ ξέρεις, παιδί μου; Γεμάτο τὸ εἶχα!

Ὑπατία Ἀλεξανδρινή

ΔΙΑΤΡΟΦΗ

Ἡ ἀνάγκη ποὺ ἔγινε ἀπειλὴ

Τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1998 τὸ ἔγκυρο ἰατρικὸ περιοδικὸ «Βρεταννικὴ Ἱατρικὴ Ἐπιθεώρησης», ὄργανο τοῦ Βρεταννικοῦ Ἱατρικοῦ Συλλόγου, δημοσίευσε μίαν ἔρευνα γιὰ τὸν καρκίνον, ποὺ κατέληγε: «Ἡ ὑγιεινὴ διατροφή εἶναι ἓνας ἀπ' τοὺς σημαντικώτερους παράγοντες τῆς ἀνθρώπινης υἱείας, καὶ ἔχει ὑπολογισθῇ ὅτι στὴν διατροφή ὀφείλεται μέχρι καὶ τὸ 80% τῶν καρκίνων τῶν ἐντέρων, τοῦ στήθους, τοῦ προστάτη, τοῦ παγκρέατος καὶ τοῦ στομάχου, ποὺ μποροῦν νὰ προληφθοῦν μὲ διαιτολογικὲς ἀλλαγές». Ἄλλου ἀναφέρεται ὅτι «τὰ φρούτα καὶ τὰ λαχανικὰ εἶναι κατὰ κανόνα προστατευτικὰ ἐναντι ὅλων τῶν καρκίνων[...]. Μεγάλῃ κατανάλωσις κρέατος (εἰδικὰ τοῦ κόκκινου), τὰ ἐπεξεργασμένα κρέατα (παστά, καπνιστά, ἀλλαντικὰ κ.ἄ.) καθὼς καὶ τὰ λιπαρὰ κίτρινα τυριὰ συνδέονται ἅμεσα μὲ τοὺς καρκίνους τῶν ἐντέρων, τοῦ στήθους, τοῦ προστάτη, τοῦ παγκρέατος καὶ τοῦ στομάχου».

Οἱ περισσότεροι ἀνυποψίαστοι συνάνθρωποί μας ἀπ' τὰ 30 ἔτη τους καὶ ὕστερα πάσχουν ἀπὸ πρόωγὴ γήρανσι καὶ διάφορες μορφές ἀσθενειῶν (ζάχαρο, ὑπέρτασι, προστάτη, θυρεοειδῇ, κολίτιδες, καρδιακὰ κ.ἄ.). Τὰ σύγχρονα χημικὰ φάρμακα καὶ ἀντιβιοτικὰ σκοτώνουν περισσότερους ἀσθενεῖς ἀπ' ὅσους γιαιτρεύουν (βλέπε «Δ», 263, ἄρθρο: «Ἀντιβιοτικά»).

Ἡ παχυσαρκία ἐξελίσσεται στὴν μεγαλύτερη καὶ πιὸ θανατηφόρα παγκόσμια ἐπιδημία ποὺ γνώρισε ποτὲ τὸ ἀνθρώπινον εἶδος. Σύμφωνα μὲ ἔρευνα τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Προγράμματος Ἱατρικῆς καὶ Κοινωνίας 40%-50% τῶν Εὐρωπαίων εἶναι ὑπέρβαροι, ἐνῶ τὸ 25%-30% εἶναι παχύσαρκοι. Στὶς Η.Π.Α. ἡ κατάστασις χειροτερεῖ, ἀφοῦ οἱ ὑπέρβαροι ἀγγίζουν τὸ 45% καὶ οἱ παχύσαρκοι τὸ 36%. Τὸ 2020 ἡ παχυσαρκία ἀναμένεται νὰ πλῆξῃ τὸ 97% τοῦ πληθυσμοῦ τῶν Η.Π.Α.! Οἱ Ἰνδίες, ἡ Κίνα, ἡ Λατινικὴ Ἀμερικὴ καὶ ἀρκετὰ ἄλλα κράτη βαδίζουν στὰ χνάρια τῆς Ε.Ε. καὶ τῶν Η.Π.Α. Γύρω στὰ 2,7 δις ἄνθρωποι ἀνὰ τὸν πλανήτη εἶναι ὑπέρβαροι, ἐνῶ 1,2 δις εἶναι παχύσαρκοι! 300 ἐκ. θάνατοι κάθε χρόνο σὲ ὅλον τὸν κόσμον σχετίζονται μὲ τὴν παχυσαρκία. Ὁ ἀμερικανικὸς τρόπος διατροφῆς (τύπου φάστ-φουντ) ἀλλὰ καὶ οἱ ραφιναρισμένες ἐπεξεργασμένες τροφές-σκουπίδια ἐξαπλώνονται μὲ ταχεῖς ρυθμοὺς σὲ ὅλον τὸν πλανήτη. Ἡ καθιστικὴ ζωὴ, ἡ ὑπερκατανάλωσις ἀχρηστων τροφῶν, ἡ μὴ ἐνασχόλησις μὲ τὸν ἀθλητισμὸ καὶ τὸ γρήγορο φαγητὸ εἶναι οἱ κύριες αἰτίες ἐξαπλώσεως τοῦ φαινομένου. Οἱ Ἰσλαμικὲς χώρες τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς ἔχουν καθιερώσῃ τὴν παχυσαρκία ὡς παράδοσι. Σήμερα ὁ μέσος μουνσουλμάνος θεωρεῖ ὅτι μίαν γυναῖκα παχύσαρκη εἶναι πιὸ γόνιμη γιὰ τεκνοποίησι καὶ πιὸ ἐλκυστικὴ! Τὸ ἴδιο συνέβαινε στὴν χριστιανικὴ βυζαντινὴ ἐποχὴ καὶ στὴν μεσαιωνικὴ Εὐρώπη, ὅπου ἡ χριστιανικὴ παραζάλη εἶχε μετατρέψῃ ὀλοκληρωτικὰ τοὺς Εὐρωπαίους σὲ παχύσαρκα παραφυσικὰ ὄντα.

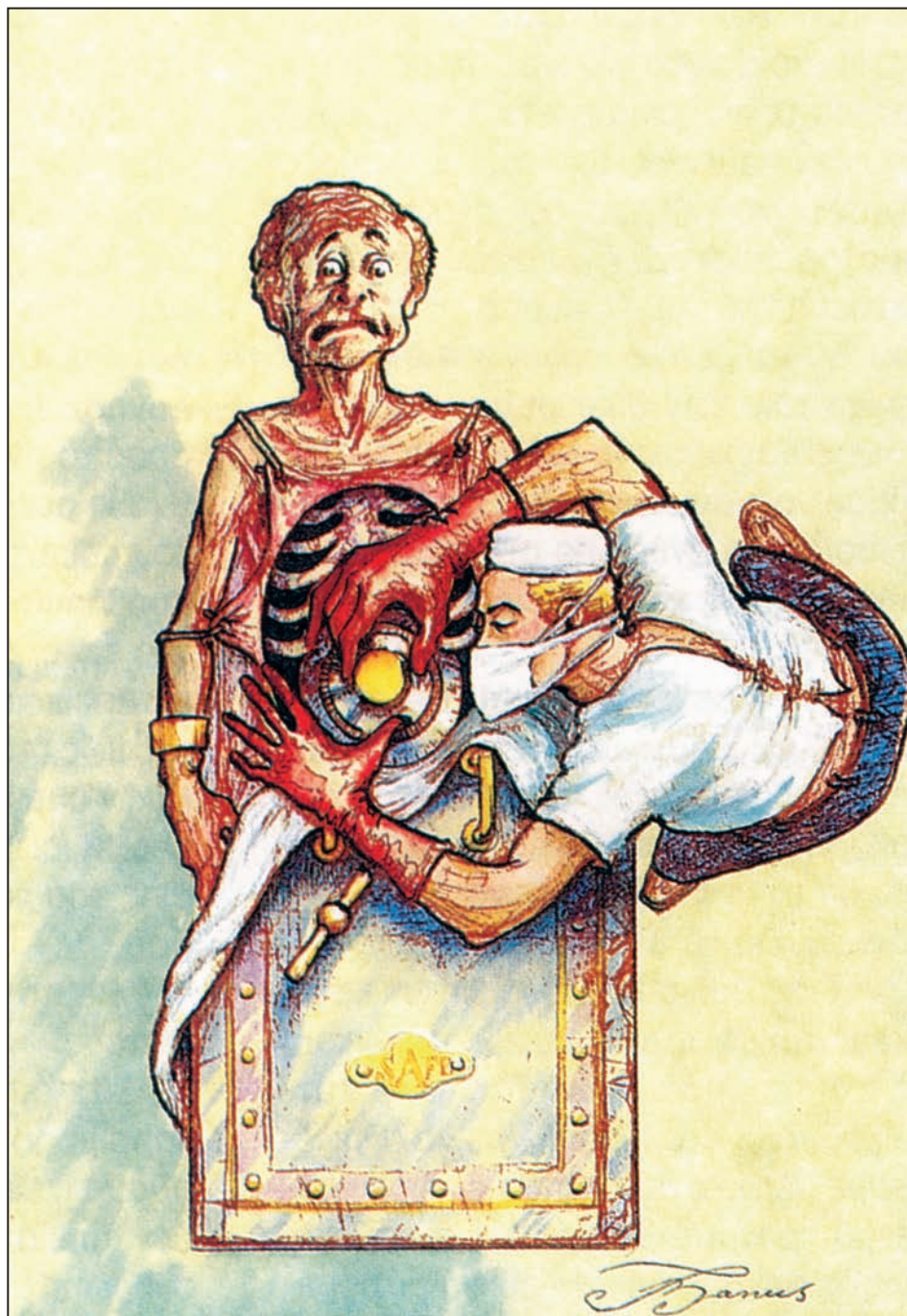
ΕΛΛΑΣ, ΤΟ ΜΕΓΑΛΕΙΟ ΣΟΥ!

Η σύγχρονη Έλλάς είναι ουσιαστικώς μία τριτοκοσμική χώρα και σε θέματα υγείας και διατροφής. Σύμφωνα με το F.D.A. είμαστε η 1η χώρα στον κόσμο σε ποσοστό ανδρικής, γυναικείας και παιδικής παχυσαρκίας. 'Επί συνόλου η χώρα μας αγγίζει τα τελευταία δύο έτη το 75%! Μόνο το 15% των νεοελλήνων ασχολείται με τον άθλητισμό, ενώ ο μέσος νεοέλληνας καταναλώνει πέντε κιλά χημικά κάθε χρόνο και ένα κιλό αντιβιοτικά και ορμόνες μέσω των ζωικών προϊόντων και των συσκευασμένων τροφών που καταναλώνει. Σύμφωνα με το Εύρωβαρόμετρο είμαστε στην 1η και 3η θέση αντιστοίχως σε ποσοστό καπνιστών και καταναλώσεως αλκοόλ στην Εύρωπη, ενώ στους νέους κατέχουμε σταθερά την 1η θέση. Σε θανάτους από ναρκομανείς, 110.000 νεοέλληνες πεθαίνουν κάθε χρόνο απ' την παχυσαρκία και τις λοιπές έκφυλιστικές ασθένειες που την ακολουθούν. Είμαστε η 2η χώρα σε καρδιακούς θανάτους στην Εύρωπη (35.000 έτησίως), ενώ ένα στα τέσσερα νεογέννητα Έλληνόπουλα είναι καρδιοπαθές από κούνια (θα πεθάνει από καρδιά μέχρι τα 40 του χρόνια), κυρίως λόγω κακής διατροφής και καπνίσματος των γονέων. Είμαστε η 4η χώρα σε θανάτους καρκινοπαθών (19.000 έτησίως), ενώ άλλο ένα στα τέσσερα Έλληνόπουλα είναι καρκινοπαθές από κούνια (θα πεθάνει από καρκίνο μέχρι τα 45 του χρόνια) κληρονομώντας την προδιάθεσι και την κακή διατροφή και διαβίωσι απ' τους γονείς του. Στην ύπαιθρο ο καρκίνος «θερίζει» στην κυριολεξία λόγω της ασυστόλου χρήσεως των φυτοφαρμάκων. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Όργανισμό Υγείας το 70%-80% των θανάτων αυτών θα μπορούσαν να είχαν αποφευχθῇ, αν οι άνθρωποι αυτοὶ ακολουθοῦσαν ἕνα ὑγιεινὸ διαιτολόγιο καὶ σταματοῦσαν τὴν ὑπερβολικὴ κατανάλωσι αλκοόλ καὶ τὸ κάπνισμα. Παρὰ τὰ ἀπίστευτα τριτοκοσμικὰ ρεκόρ μας, ἔχουμε σὲ κάποιες ἐπαρχίες τῆς ὑπαίθρου τοὺς γηραιότερους κατοίκους τῆς Εὐρώπης! Συνοπτικὰ ἡ κατάστασις γιὰ τὸ μέλλον τῆς χώρας μας σὲ θέματα υγείας θὰ μπορούσε νὰ χαρακτηρισθῇ τὸ λιγώτερο τραγικὴ.

Πρόκειται γιὰ αἰσχρὴ ἐκμετάλλευσι τοῦ πόνου καὶ τοῦ πορτοφολιοῦ στὴν «ἀγορὰ» τῶν παχύσαρκων ἀνθρώπων. Ψεύτικες ὑποσχέσεις, βίαιη ἀπώλεια βάρους, κακὲς διαιτητικὲς συμβουλές, οἰκονομικὴ ἀφαίμαξι, μεσοπρόθεσμα προβλήματα υγείας καὶ ἐπαναφορὰ τῶν περιττῶν κιλῶν εἶναι μερικὰ ἀπ' τὰ δεινὰ τῶν κέντρων ἀδυνατίσματος. Μέσα σὲ καθεστῶς παρανομιῶν (ἀπουσία σχετικῶν ἀδειῶν), παραπλανητικῶν διαφημίσεων μέσω ἐπωνύμων προσώπων, ψεύτικων ὑποσχέσεων, σκληρῶν πωλήσεων μέσω τραπεζῶν κ.λπ. βρίσκονται στὴν 2η θέση παραπόνων τοῦ INKA (ἰνστιτούτο καταναλωτῶν) καὶ στὴν 1η τοῦ Ὑπουργείου Ἀναπτύξεως, ἐνῶ ἐκκρεμοῦν μερικὲς ἑκατοντάδες δικαστικὲς περιπτώσεις ἀπάτης σὲ βάρος τους. Τὸ κράτος πρέπει κάποτε νὰ λάβῃ μέτρα ἐναντι αὐτῶν τῶν παρανομιῶν.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ, Ο ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΙΑΣ

Η Ο διατροφολόγος Ιπποκράτης ὑπῆρξε ὁ ἰδρυτὴς τῆς ἐπιστημονικῆς φυσιατρικῆς ἀλλὰ καὶ ἕνας ἐξειδικευμένος διαιτολόγος καὶ διατροφολόγος θεραπευτῆς. Τὰ «Περὶ Διαιτήσεως», «Περὶ Τροφῆς», «Περὶ Παθῶν» καὶ «Περὶ Ὑγιεινῆς καὶ Ἀσκήσεως» ἔργα του εἶναι τὰ πρῶτα βιβλία ποὺ ἀσχολοῦνται ἐπιστημονικὰ μὲ τὴν διατροφή σὲ παγκόσμιο ἐπίπεδο. «Τοῦτο πράγματι θεωρῶ ἀπαραίτητο γιὰ κάθε ἱατρό, νὰ κατέχῃ τὴν τέλεια γνώση περὶ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως καὶ ν' ἀκολουθῇ τὴν σπουδὴ αὐτῆς, ἀν πρόκειται σὲ μέλλον νὰ ὑποδεικνύῃ τί πρέπει

Ἡ οἰκονομικὴ ἐκμετάλλευσις τοῦ ἀρρώστου ἀπὸ τὴν σύγχρονη ἱατρικὴ. Ἔργο τοῦ Γάλλου ζωγράφου Μπανιού.

νὰ γίνεται γιὰ τὴν νοσηλεία, νὰ μαθαίνει τί εἶναι ὁ ἄνθρωπος καὶ ποία ἡ σχέση του με τὶς τροφές, τὰ στερεά, τὰ ὑγρά καὶ τὸν ἐν γένει τρόπο ζωῆς καὶ ποία ἐπίδρασιν ἀσκεῖ τὸ καθένα ἀπ' αὐτὰ σὲ κάθε ἄνθρωπο» («Περὶ Ἀρχαίας Ἱητρικῆς» 622, 14). Μέσω τῆς φυσιοθεραπευτικῆς τέχνης του ἐδίδαξε ὅτι «κάλλιστο τὸ προλαμβάνειν παρὰ τὸ θεραπεύειν», δίνοντας ἄμεση προτεραιότητα στὴν πρόληψι τῶν ἀσθενειῶν μὲ τὴν ὑγιεινὴ διαβίωσι καὶ διατροφή καὶ σὲ περίπτωσι ἀσθενείας πάλι «ἡ τροφή μας νὰ εἶναι τὸ φάρμακός μας», δηλαδὴ ὅτι ἡ σωστὴ διατροφή μπορεῖ πάλι νὰ μᾶς θεραπεύσῃ ἀπὸ κάθε λογῆς ἀσθένεια. Ἡ ἐξισορρόπησι τῆς διατροφῆς γίνεται μὲ τὴν ἄσκησι, διότι «οὐδεὶς ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ εἶναι ὑγιής, ἂν δὲν γυμνάζεται». Ὁ Ἱπποκράτης εἶχε τελείως διαφορετικὴ ἀντίληψι γιὰ τὶς ἀσθένειες ἀπ' ὅ,τι οἱ σημερινοὶ ἱατροί, θεωρώντας ὅτι δὲν ὑπάρχουν ἀσθένειες παρὰ μόνον ἀσθενεῖς ἄνθρωποι. «Εγὼ τὰ ἔχω ἀνακαλύψει ὅλα αὐτὰ καθὼς καὶ τὴν δυνατότητα προγνώσεως μιᾶς ἀρρώστιας, προτοῦ ὁ ἄνθρωπος ἀρρωστήσῃ, παρακολουθώντας τὶς ὑπερβολές του. Διότι οἱ ἀρρώστιες δὲν προσβάλλουν τοὺς ἀνθρώπους ξαφνικά, ἀλλὰ συσσωρεύονται σιγὰ-σιγὰ καὶ ξεσποῦν ἀπότομα μὲ τὴν παθολογικὴ κρίσι. Ἔτσι ἀνεκάλυψα τὰ συμπτώματα ποὺ ἐμφανίζει ὁ ἄνθρωπος πρὶν ἢ ὑγεία νικηθῇ μέσα του ἀπ' τὴν ἀρρώστια, ἀλλὰ καὶ πῶς θὰ τὰ ἐπαναφέρῃ κανεὶς ὅλα πάλι σὲ κατάστασι ὑγείας» («Περὶ Διαίτης», παρ. 2). Δηλαδὴ οἱ ἀσθένειες δὲν μᾶς ἔρχονται ἀπ' ἔξω (μικρόβια), ἀλλὰ δημιουργοῦνται σιγὰ-σιγὰ μέσα μας μὲ τὴν σταδιακὴ δηλητηρίασι τοῦ αἵματος καὶ τοῦ ὁργανισμοῦ μας ἀπ' τὴν κακὴ διατροφή καὶ τὶς ἄλλες μολύνσεις. Γιὰ τὸν Ἱπποκράτη ἡ τοξαιμία (τοξίνωσις τοῦ αἵματος καὶ κατ' ἐπέκτασιν ὅλου τοῦ ὁργανισμοῦ) εἶναι ἡ μοναδικὴ ἀρρώστια – «ἐνι-αῖον των νόσων»– καὶ προέρχεται ἀπ' τὴν κακὴ διατροφή καὶ τὴν χρόνια συμφορῇσι περιπτώματων στὸ παχὺ ἔντερο, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν δημιουργίαν ἐνδὸς ἐκτροφείου ἱκανοῦ νὰ θρέψῃ ὅλων των εἰδῶν τὰ μικρόβια τοῦ πλανήτη. Μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου ἀποσυντεθειμένο ἐνδοτοξικὸ ὑλικὸ διοχετεύεται σταδιακὰ στὸ αἷμα. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο καὶ ἀναλόγως μὲ τὴν εὐαισθησίαν καὶ τὴν τάσι τοῦ κάθε ἀνθρώπου ἢ ἀρρώστια ξεσπᾷ μὲ διάφορα παθολογικὰ συμπτώματα καὶ κρίσεις.

Κατὰ τὸν Ἱπποκράτη τὰ καρδιακὰ καὶ τὰ ἐγκεφαλικά ἐπεισόδια, οἱ καρκίνοι καὶ οἱ λοιπὲς ἐκφυλιστικὲς ἀλλὰ καὶ μολυσματικὲς ἀσθένειες εἶναι τὰ συμπτώματα τῆς μιᾶς καὶ μοναδικῆς ἀσθενείας, τῆς τοξαιμίας. Βασικὸς τρόπος ἀντιμετωπίσεως καὶ καθάρσεως τῆς ἐντερικῆς συμφορῆσεως ἦταν καὶ εἶναι τὰ κλύσματα ἢ ἡ ὑδροθεραπεία τοῦ παχέως ἐντέρου.²

Στὸ «Περὶ Διαίτης» ἔργο του ἀναφέρει ὅτι ἡ ἀνθρώπινη διατροφή πρέπει νὰ ρυθμίζεται ἀνάλογα μὲ τὴν ἡλικίαν, τὴν προσωπικὴν ἰδιοσυστασίαν, τὴν σωματικὴν διάπλασι, τὸ ἐπάγγελμα, τὴν συνήθειαν, τὴν ἐποχὴν τοῦ ἔτους, τὸ κλίμα καὶ τὶς μεταβολές του, τὸν τόπο διαμονῆς ἀλλὰ καὶ τὴν σωστὴν ποσότητα καὶ ποιότητα τῶν τροφῶν ποὺ πρέπει νὰ τρώμε. Σὲ ἄλλα ἔργα του συστήνει νηστείες καὶ συγκεκριμένα διαιτολόγια ἀνάλογα μὲ τὶς τάσεις καὶ τὶς παθήσεις τοῦ κάθε ἀνθρώπου. Σὲ περίπτωσι ἀσθενείας συστήνει ἐλαχιστοποιήσι τῆς τροφῆς, διότι «ἡ χορήγησι τροφῆς σὲ ἀσθενὴ ἐπιδεινώνει τὴν νόσο. Ὅταν δὲ ἡ ἀσθένεια βρίσκειαι στὸ κρισιμώτερο σημεῖον της, τότε ἡ διατροφή πρέπει νὰ γίνεται πολὺν αὐστηρή». Κατὰ τὸν Ἱπποκράτη κάποιον φροῦτι καὶ ἡ «πτισάνη» –ζωμὸς ἀπὸ βρασμένο κριθάρι, στάρι ἢ κεχρὶ³– σὲ χαμηλὴ φροῦτι ἦταν οἱ βασικὲς συνταγὲς θεραπείας του γιὰ κάθε ἀσθένεια. «Τοὺς ἀκόλουθους ζωμοὺς μπορεῖς νὰ δίνῃς σὲ ὅλες τὶς ἀρρώστιες: ζωμὸ ἀπὸ κριθάρι, κεχρὶ, στάρι. Ἀπ' αὐτὰ ὅσα μὲν θέλεις νὰ δράσουν ὑπακτικὰ νὰ τὰ δίνῃς ἀραιὰ καὶ πιδ καλοβρασμένα, ὅταν ὅμως τὰ δίνῃς γιὰ νὰ δυναμώσῃ ὁ ἀρρωστος, νὰ εἶναι πιδ πυκτά» («Περὶ Παθῶν», παρ. 43).

Ἡ κατάποσις τῆς γῆς ἀπ' τὴν παχυσαρκία· ζωγραφικὴ ἀπόδοσις τῆς μάλιστα πού ἀπειλεῖ ἅμεσα τὴν ἀνθρωπότητα ἀπ' τὸν Γάλλο ζωγράφο Μπανιού.

Σὲ ἀντίθεσι μὲ τοὺς σημερινοὺς ἰατροὺς θεωροῦσε ὅτι «ἡ φύσις θεραπεύει τὸν ἀσθενὴ καὶ ὅχι ὁ ἰατρός, πὺν πρέπει νὰ εἶναι ἀπλᾶ ὁ συνοδοιπὸρος τῆς ἰάσεως». Ἡ μόνη ἱαματικὴ δύναμις πὺν ὑπάρχει δὲν βροῖσκειται στὰ χάπια ἢ στὶς μεθόδους θεραπείας, ἀλλὰ κατοικοεδρενεῖ ἐντὸς τοῦ ὁργανισμοῦ μας. Αὐτὴ ἡ ἐνεργειακὴ ζωτικότης μᾶς διατηρεῖ στὴν ζωὴ, ἐπιδιορθώνει τὶς βλάβες στὸ σῶμα καὶ μᾶς γιαιτρενεῖ ὅταν εἴμαστε ἄρρωστοι. Οὐσιαστικῶς ἡ ἱασις εἶναι αὐτοῖαισις καὶ ὅχι ἐξωγενεῖς θεραπείες. «Οἱ ἀσθενεῖς κατὰ τὴν πορεία τῆς ἀσθένειας δὲν πρέπει νὰ ἐμποδίζονται ἀπὸ νεωτεριστικὰς μεθόδους οὔτε μὲ καθαρτικὰ ἢ ἐρεθιστικὰ μέσα, ἀλλὰ νὰ ἀφήνωνται στὴν φυσιολογικὴ τους ἐξέλιξι». Τί νὰ ποῦμε γιὰ τοὺς σημερινοὺς ἰατροὺς, πὺν σταματοῦν βίαια τὰ συμπτώματα ἀλλὰ καὶ τὴν ἐξέλιξι τῶν ἀσθενειῶν μὲ χημικὰ χάπια καὶ ἀφύσικες μεθόδους. Ὁ Ἱπποκράτης πρῶτος, ἐξ ὅσων γνωρίζουμε, παρατήρησε καὶ θεράπευε τὶς τροφικὰς ἀλλεργίες.

ΤΟΞΑΙΜΙΑ, Η ΜΗΤΕΡΑ ΤΗΣ ΠΑΧΥΣΑΡΚΙΑΣ

Τὸ 1926 ὁ φυσιοθεραπευτὴς Ἀμερικανὸς ἰατρὸς Τζὼν Χ. Τίλντεν βασιζόμενος στὴν Ἱπποκρατικὴ Φυσιοθεραπευτικὴ ἔγραψε ἓνα βιβλίο μὲ τίτλο «Ἡ ἐρμηνεία τῆς Τοξαϊμίας», τὸ ὁποῖο ἔμελλε νὰ γίνῃ μπεστ-σέλλερ σὲ ὅλον τὸν κόσμον. Στὸ βιβλίο του ἀναφέρει ὅτι: «Ἡ τοξαϊμία δημιουργεῖται στὸ σῶμα κυρίως μὲ δυὸ τρόπους: **1** Κάθε ἡμέρα μέσῳ τοῦ μεταβολισμοῦ τὸ σῶμα ἔχει τὴν ἱκανότητα ν' ἀνανεώνῃ καὶ ν' ἀποβάλλῃ μέσῳ τῶν τεσσάρων διόδων ἀπεκκρίσεως (έντερα, κύστη, πνεύμονες καὶ ἐπιδερμίδα) 600-800 δις νεκρὰ κύτταρα γεννώντας νέα. Ὅσα ἀπ' αὐτὰ δὲν ἀποβάλλονται φυσιολογικῶς, κυρίως λόγω τῆς κακῆς διατροφῆς, ἀποθηκεύονται ἀπ' τὸ σῶμα σὲ λίπος καὶ τοξινώνουν τὸν ὄργανισμό. **2** Τὰ τοξικὰ κατάλοιπα τῶν ἀλλοιωμένων καὶ μαγειρεμένων τροφῶν δὲν χωνεύονται σωστά, δὲν ἀφομοιώνονται καὶ δὲν βοηθοῦν στὴν ἀνάπλασι-ἀνανέωσι τῶν κυττάρων. Ἡ διαδικασία αὐτὴ γίνεται “μόνον” μέσῳ τῆς ζωτικῆς ἐνέργειας τῶν ἐνζύμων ποὺ περιέχουν οἱ ὠμὲς τροφές».

Κατὰ τὸν Τίλντεν «ἡ ἀνεπάρκεια καὶ ἔλλειψις ἐνζύμων, ποὺ μποροῦμε νὰ πάρομε μόνον ἀπ' τὶς ὠμὲς ἀμαγείρευτες τροφές, δημιουργεῖ πρόβλημα ὑποσιτισμοῦ καὶ πτώσι τῆς ζωτικῆς ἐνέργειας³ καὶ τῆς εὐεξίας στὸν ὄργανισμό. Οἱ μαγειρεμένες τροφές εἶναι νεκρὲς ἀπὸ ζωτικὴ ἐνέργεια, θρεπτικὰ συστατικὰ καὶ ἐνζυμα». Ἦταν ὁ πρῶτος ἰατρὸς ποὺ διατύπωσε ὅτι «πρόδρομος τῆς παχυσαρκίας εἶναι ἡ τοξίνωσις τοῦ ὄργανισμοῦ». Δηλαδή ὅλοι οἱ παχύσαρκοι ἄνθρωποι εἶναι ἄρρωστοι καὶ πάσχουν ἀπὸ τοξαϊμία. Στὴν σημερινὴ ἐποχὴ ἡ κατάστασις εἶναι ἀπελπιστική.

Οἱ ἐπεξεργασμένες τροφές, ποὺ δὲν ἀποβάλλονται ὁμαλῶς ἀπ' τὸ γαστρεντερικὸ σύστημα λόγω τῆς πτωχῆς σὲ φυτικὲς ἴνες συγχρόνου διατροφῆς, προκαλοῦν τὴν συμφόρησι περιττωμάτων στὸ παχὺ ἔντερο. Ἀπὸ ἐκεῖ διοχετεύονται παροδικὰ μικρὲς ποσότητες τοξικῶν δηλητηρίων στὸ αἷμα δυσχεραίνοντας τὴν κατάστασι. Ἡ συσσώρευσι τῶν νεκρῶν κυττάρων καὶ περιττωμάτων στὸ παχὺ ἔντερο δημιουργεῖ πλεόνασμα τοξινῶν στὸ σῶμα. Γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσῃ καὶ τὶς τοξίνες αὐτὲς ὁ ὄργανισμὸς κάνει κατακράτησι ὕγρων, ὥστε νὰ τὶς ἐξουδετερώσῃ. Ἀποτέλεσμα: φούσκωμα καὶ αὔξησις βάρους. Βρισκόμαστε στὴν ἀρχὴ τῆς παχυσαρκίας. Ἡ σταδιακὴ αὐτομόλυνσις τοῦ ὄργανισμοῦ λόγω τῆς παραβιάσεως τοῦ κατὰ φύσιν ζῆν δημιουργεῖ τὴν τοξαϊμία, ποὺ εἶναι καὶ ἡ μήτηρ ὅλων τῶν ἀσθενειῶν. Κανένα μικρόβιο ἐξωτερικὸ ἢ ἐσωτερικὸ δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς μολύνῃ, ἐὰν δὲν προηγηθῇ ἡ τοξαϊμία-τοξίνωσις τοῦ αἵματος, τῶν ὀργάνων καὶ τοῦ ὄργανισμοῦ μας.

ΚΛΙΝΙΚΗ ΟΡΘΟΜΟΡΙΑΚΗ ΔΙΑΤΡΟΦΟΛΟΓΙΑ

Μέσα ἀπ' τὸν κυκεῶνα τῶν διαφόρων διατροφολογικῶν ἀπόψεων μὲ πρωτεϊνικὲς δίαιτες (δίαιτα Ἄτκινς), χημικὲς, ὑδατανθράκων ἢ δίαιτα τῆς ζώνης καὶ ἄλλες «δίαιτες τῆς μόδας», ἡ ἀναβιοῦσα ὀλιστικὴ ἐπιστὴμὴ τῆς ὀρθομοριακῆς κλινικῆς διατροφολογίας ἀναπτύσσεται τὰ τελευταῖα χρόνια στὴν Εὐρώπη, στὶς Η.Π.Α. καὶ δειλὰ-δειλὰ καὶ στὴν χώρα μας. **Κλινικὴ**, διότι θεραπεύει καὶ **ὀρθομοριακὴ**, διότι βασίζεται στὴν ἐνίσχυσι τοῦ ὄργανισμοῦ μὲ τροφὲς πλούσιες σὲ ὀρθὰ μόρια, δηλαδή τὶς βιταμίνες, τὰ μέταλλα καὶ τὰ ἰχνοστοιχεῖα. Ἡ ἐπιστημονικὴ αὐτὴ διατροφολογικὴ μέθοδος ἀσχολεῖται μὲ τὴν πρόληψι καὶ τὴν θεραπεία τῶν παθολογικῶν συμπτωμάτων μέσῳ τῆς ὀρθῆς διατροφῆς καὶ τοῦ σωστοῦ τρόπου ζωῆς. Ἀντιλαμβάνεται ὀλιστικὰ τὴν λειτουργία τοῦ ἀνθρώπινου σώματος ὡς ἐνὸς ἀνοιχτοῦ συστήματος καὶ θεραπεύει ἀποτελεσματικὰ τὴν παχυσαρκία καὶ

Ὁ Τζώρτζ Μπους Τζούνιορ βαστά στα χέρια του έναν μεταλλαγμένο σολωμό γίγαντα. Ὁ πλανητάρχης δηλώνει νὰι στὰ μεταλλαγμένα καθοδηγούμενος ἀπ' τὴν χριστιανικὴ Βίβλο!

τὶς ἐκφυλιστικὲς ἀσθένειες ποὺ τὴν ἀκολουθοῦν. Γράφει ὁ Γ. Μηνουδης στὸ βιβλίο του «Ὁ μῦθος τῆς δίαιτας καὶ τὸ ὀρθομοριακὸ ἀδυνάτισμα» (σελ. 45): «Τὸ σῶμα εἶναι ἓνα ἀνοιχτὸ σύστημα τελείως ἐκτὸς ἰσορροπίας, ποὺ αὐτο-ἀναπαράγεται καὶ αὐτο-ἀναδιοργανώνεται, διατηρώντας ὅμως τὴν δομὴ του καὶ τὸ σχῆμα του αὐτούσια». (Σελ. 22): «Τὸ ὀρθομοριακὸ ἀδυνάτισμα δὲν εἶναι μία ἄλλη δίαιτα ἀλλὰ ἓνα ἐπιστημονικὸ δοκιμασμένο σύστημα ἰσορροπίας τῆς κυτταρικῆς ἐνέργειας, ποὺ σημαίνει ὅχι μόνον σημαντικὴ βελτίωσι τῶν ἐπιπέδων ὑγείας ἀλλὰ καὶ τῆς ἱκανότητος τοῦ ὀργανισμοῦ νὰ ἐπαναφέρῃ τὸ βάρος του στὰ ἰδανικὰ γιὰ τὸ κάθε ἄτομο ἐπίπεδα, ἀργά, σταθερὰ καὶ μόνιμα».

Ἡ σχέσις τῆς Κλινικῆς Ὀρθομοριακῆς Διατροφολογίας μὲ τὴν Ἱποκρατικὴ φυσιοθεραπευτικὴ εἶναι ἐμφανής. Βασίζεται στὸν ἔλεγχο τοῦ ἄγχους μὲ σκοπὸ τὴν ὀλοκληρωτικὴ του ἐξάλειψι. Κατὰ τὴν ἐπιστήμη αὐτὴν ὑπάρχει στὸν ἄνθρωπο ἓνα κοινὸ σημεῖο ἐπαφῆς στὸ ἐνεργειακὸ καὶ ὑλικὸ ἀνθρώπινο σῶμα, ὁ νεῦρο-ἄνοσο-ἐνδοκρινικὸς ἄξονας, ποὺ ἀποτελεῖ ἓνα ὑπερσύστημα, τοῦ ὁποῖου τὰ μέρη συνεχῶς «συνομιλοῦν» μεταξύ τους. Ὁ ἄξονας αὐτὸς ἐνώνει, συντονίζει καὶ ἐπηρεάζει ὅλα τὰ ἄλλα συστήματα τοῦ ὀργανισμοῦ, ὅπως τὸ καρδιοκυκλοφορικὸ, γαστρεντερικὸ, μυοσκελετικὸ, νευρικὸ κ.λπ. Αὐτὸ βέβαια σημαίνει ὅτι ὅλοι οἱ ἴστοι καὶ κατ' ἐπέκτασι ὅλα τὰ κύτταρα τοῦ ὀργανισμοῦ συντονίζονται ἀπὸ τὸν ἄξονα καὶ τὸν χρησιμοποιοῦν γιὰ νὰ ἐπικοινωνοῦν μεταξύ τους. Ὁ ἄξονας αὐτὸς ἐπηρεάζεται ἅμεσα ἀνὰ πᾶσα στιγμή ἀπὸ δύο παράγοντες, τὸ ἄγχος καὶ τὴν ἔλλειψι θρεπτικῶν συστατικῶν – ὀρθῶν μορίων –, ποὺ εἶναι ἀπαραίτητα γιὰ τὴν σωστὴ λειτουργία του. Τὰ ἀντιοξειδωτικὰ θρεπτικὰ συστατικὰ – ὀρθὰ μόρια – ὑπάρχουν κυρίως στὶς ὥμες τροφές (ὅσες τρώγονται ἔτσι). Ἡ χρόνια ἔλλειψις τους λόγω κακῆς διατροφῆς ἐπιφέρει τὴν ἀνισορροπία καὶ τὸν ἀποσυντονισμό τοῦ ἄξονα καθὼς καὶ τοῦ ἰσοζυγίου ἐνέργειας τῶν θερμίδων,

πού αποτελεί και την κύρια δραστηριότητα των κυττάρων. Τα κύτταρα αποτελούν τα εργοστάσια παραγωγής ενέργειας του σώματος. Όταν αρχίσουν να υπολειτουργούν, δεν μπορούν να αξιοποιήσουν όλη την ενέργεια απ' τις θερμίδες που παίρνουμε απ' τις τροφές, με αποτέλεσμα να αποθηκεύουν το περίσσειμα αυτό ως λίπος. Αν προσθέσουμε τα νεκρά κύτταρα που δεν αποβάλλονται απ' το σώμα, τις υπερβολικές ποσότητες τροφών και τους λάθος συνδυασμούς των γευμάτων, τότε έχουμε μπροστά μας την μάζιγα της εποχής μας, την παχυσαρκία.

ΡΑΦΙΝΑΡΙΣΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΛΛΑΓΜΕΝΕΣ ΤΡΟΦΕΣ

Πρόκειται για την μεγαλύτερη διατροφική απειλή κατά της παγκοσμίου υγείας. Σήμερα ο κόσμος, παρασυρόμενος από το κομψό πακεττάρισμα και την επιδέξια διαφήμιση, καταναλώνει τροφές με λίγη ή χωρίς καμμία θρεπτική αξία. Αυτές οι τροφές δεν αντικαθιστούν επ' ουδενί την σωστή θρέψη του οργανισμού μας, και λόγω των χημικών συντηρητικών και των άλλων δηλητηρίων που περιέχουν είναι άκρως επικίνδυνες για τους ανθρώπους. Εκτός της τοξαμίας που προκαλούν, δηλητηριάζουν με ταχύ ρυθμό τον οργανισμό με τα συντηρητικά, τα βελτιωτικά, τα χρώματα, τους σταθεροποιητές και τα υπόλοιπα τοξικά χημικά που περιέχουν. Είναι πλέον αποδεδειγμένο ότι η έλλειψη βιταμινών, μετάλλων, αμινοξέων και λοιπών ιχνοστοιχείων από αυτές τις τροφές είναι ένας βασικός παράγων για έναν μεγάλο αριθμό ασθενειών. Η κακή ποιότης τους εξασθενεί γρήγορα το ανοσοποιητικό μας σύστημα και έχει σαν αποτέλεσμα την ανάπτυξη των βαλερών βακτηριδίων, μικροβίων και ιών στον ανθρώπινο οργανισμό. Το αίμα και η λέμφος τοξινώνονται, αδυνατίζουν και δεν μπορούν πλέον να προφυλάξουν το σώμα. Σε συνδυασμό με τις άλλες εξωτερικές μολύνσεις – του νερού και του αέρος – το πρόβλημα επιδεινώνεται. Σε όλα αυτά προστίθενται και οι ψυχονοητικές μολύνσεις (άγχος, φοβίες, κατάθλιψη κ.λπ.), ο κακός ύπνος, η καθιστική ζωή, οι γεωπαθητικές ακτινοβολίες⁵ κ.ά. Η πρόωγη γήρανση και οι ασθένειες είναι πλέον φυσικό επακόλουθο.

Όλες οι τροφές είτε λίγο είτε πολύ αφήνουν τοξικά κατάλοιπα στον οργανισμό μας. Οι μόνες τροφές που έχουν την ικανότητα να αποτοξινώνουν το σώμα λόγω του ότι δεν αφήνουν κατάλοιπα, είναι τα φρούτα, τα λαχανικά και το κεχρί. Μία προσεγμένη διατροφή με άφθονα ώμα φρούτα και λαχανικά να συνοδεύουν κάθε γεύμα μας, καθώς και 2-4 ημέρες τον μήνα αποτοξινωτικής φρουτοθεραπείας, βοηθούν το σώμα να αποβάλλει τις τοξίνες του και τα αποσυνθεμένα περιττώματα του παχέως έντέρου, μειώνοντας ή εξαλείφοντας σταδιακά την δηλητηρίαση και την τοξαμία του οργανισμού μας.

Μέσω της επιστήμης της βιογενετικής στις Η.Π.Α. η έβραϊκών συμφερόντων εταιρεία Monsanto απ' τις αρχές της δεκαετίας του 1990 άρχισε την παραγωγή μεταλλαγμένων προϊόντων, χωρίς να παρουσιάση μελέτες για τις επιδράσεις τους στην γλωρίδα και την πανίδα. Ντομάτες με DNA σκορπιού, καλαμπόκια με αυτοπαραγόμενο φυτοφάρμακο (μέσω του βακτηριδίου *Bacillus Thuringiensis*) και DNA πεταλούδας, πατάτες με γονίδια πυγολαμπίδας κ.ά. Η σόγια, το καλαμπόκι, το βαμβάκι, ο καπνός, η παπάγια και ο σολωμός ήταν τα πρώτα τερατουργήματά της. Εταιρείες-παγκόσμιοι διατροφικοί κολοσσοί όπως οι Craft, Heinz, Kellogg's, Gerber χρησιμοποίησαν και χρησιμοποιούν μέχρι σήμερα μεταλλαγμένες πρώτες ύλες, χωρίς να το αναγράφουν στις συσκευασίες τους. Τα μεταλλαγμένα προχώρησαν σε όλη την τροφική αλυσίδα. 70.000 είδη του

Τὰ βιολογικὰ φρουτολαχανικὰ αποτελοῦν τὴν ἀπάντησι ποὺ πρέπει στὸ μέλλον νὰ δώσῃ ἡ ἀνθρωπότητα ἀπέναντι στὰ ὑβρίδια, τὰ φυτοφάρμακα, τὶς ὁρμόνες καὶ τὰ ζιζανιοκτόνα. Αποτελοῦν τὶς καλύτερες πηγὲς ὀρθῶν μορίων (μέταλλα, ἰχνοστοιχεῖα, βιταμίνες) καὶ ἀντιπροσωπεύουν τὴν νεότητα, τὸ σφρίγος καὶ τὴν υγεία. Εμπιστευθῆτε τα.

ζωικοῦ καὶ φυτικοῦ βασιλείου εἶναι ἤδη ὑπὸ μετάλλαξι! Ἡ χώρα μας εἰσάγει περίπου 5-00.000 τόνους μεταλλαγμένης σόγιας καὶ 400.000 τόνους μεταλλαγμένου καλαμποκιοῦ κάθε χρόνο γιὰ ζωοτροφές. Λόγω τῆς ἀπουσίας συστηματικῶν ἐλέγχων μεγάλες ποσότητες μεταλλαγμένων σπόρων καὶ προϊόντων ἔχουν ἤδη εἰσέλθῃ στὴν χώρα μας. Πάνω ἀπὸ 60% τῶν συσκευασμένων τροφίμων περιέχουν παράγωγα μεταλλαγμένης σόγιας καὶ καλαμποκιοῦ. Χιλιάδες στρέμματα μεταλλαγμένου καλαμποκιοῦ καὶ βαμβακιοῦ σπάρθηκαν προσφάτως στὴν Καβάλα, στὴν Δράμα, στὴν Λαμία, στὰ Γιαννιτσά, στὴν Ὁρεσιτιάδα καὶ στὸν θεσσαλικὸ κάμπο. Ἡ νέα χαλαρὴ Εὐρωπαϊκὴ νομοθεσία γιὰ τὰ μεταλλαγμένα δείχνει τὴν πίεσι ποὺ τῆς ἀσκήθηκε ἀπ' τὶς ἐταιρεῖες βιογενετικῆς καὶ τὸν ἴδιο τὸν Τζῶρτζ Μπούς, ὁ ὁποῖος κατηγοροῦσε τοὺς Εὐρωπαίους ἡγέτες ὅτι ὑποκύπτουν σὲ ἀβάσιμους καὶ ἀντιεπιστημονικοὺς φόβους.

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ

Καθημερινῶς πληροφοροῦμαστε ἀπ' τὰ Μέσα Μαζικῆς Ἐνημερώσεως γιὰ τὴν τρισάθλια κατάστασι ποὺ ἐπικρατεῖ στὶς φάρμες ἐκτροφῆς ζώων. Ζῶα ποὺ μεγαλώνουν, στοιβάζονται, σιτίζονται καὶ σφάζονται κάτω ἀπὸ ἄθλιες συνθῆκες. Ἄς θυμηθοῦμε τὰ φρικτὰ βασανιστήρια ποὺ εἶδαμε σὲ κοτόπου-

λα της γνωστής αμερικανικής άλυσίδας Κεντάκι αλλά και τις αποτρόπαιες εικόνες έλληνικών όρνιθοτροφείων. Πουλερικά που τρέφονται με βαλβολίνες αυτοκινήτων και σάπια μεταλλαγμένα ψάρια, βοοειδή και γουρούνια-τέρατα που εκτρέφονται παρὰ φύσιν με μεταλλαγμένα κρεατάλευρα, ψαράλευρα και μεταλλαγμένη σόγια και δημητριακά. Για κάθε ζώο παραγωγής αντιστοιχεί μία σακκούλα όρμONES και μία αντιβιοτικά μέχρι την στιγμή του θανάτου του. Μετά τον θάνατό τους έμποροι αναλαμβάνουν την βελτίωση του χρώματος του κρέατος από μελανί σε ροζέ, για να δείχνει ζωντανό, με σύριγγες και ειδικά τοξικά χημικά βελτιωτικά χρώματος και γεύσεως. Αποτέλεσμα: τὰ παχύσαρκα παραφορτωμένα με χημικά δηλητήρια επικίνδυνα κρέατα, που οὐδεμία σχέση έχουν με τὰ ἐλευθέρως βοσκή. Έγκεφαλοπάθειες τύπου Κρόιτςφελτ-Γιάκομπ, παθήσεις του κεντρικού νευρικού συστήματος, καρδιακά, καρκίνοι και άλλες νέες τρομακτικές ασθένειες έρχονται ταχέως τὰ επόμενα χρόνια για τούς ανυποψίαστους καταναλωτές.

ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ: ΓΙΑΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΑ ΠΡΟΤΙΜΟΥΜΕ

Είμαι οί τροφές που η παραγωγή τους έχει στηριχθή σε έναλλακτικές μεθόδους της βιολογικής γεωργίας. Χαρακτηριστικό της βιολογικής γεωργίας είναι η παντελής απουσία χημικών λιπασμάτων, φυτοφαρμάκων, ορμονών και άλλων δηλητηρίων σε όλα τὰ στάδια παραγωγής τους. Τα βιολογικά προϊόντα είναι ακριβώτερα απ' τὰ συμβατικά, αλλά πιό γευστικά και πιό υγιεινά σε θρεπτικά συστατικά. Τα συμβατικά περιέχουν 30%-40% περισσότερο νερό απ' τὰ βιολογικά και είναι μολυσμένα, άνοστα και πολύ υποβαθμισμένα σε θρεπτικά συστατικά. Η κατακράτησις αυτή του νερού γίνεται στην προσπάθεια των φρουτολαχανικών αυτών να ξεπλυσθούν απ' τὰ χημικά δηλητήρια που τὰ ραντίζουν! Οί ίδιοι οί παραγωγοί των συμβατικών φρουτολαχανικών της λαϊκής αγοράς και των μανάβικων δέν τὰ τρώνε και τ' αποκαλούν «φαρμακωμένα».

Ποιός μπορεί να φαντασθή ότι τὸ σουσάμι, ὁ λιναρόσπορος, τὸ άβοκάντο, τὸ σκόρδο, τὰ σῦκα,⁶ τὰ λεμόνια, τὰ σταφύλια, τὸ σέλινο, τὸ κεχρί, τὰ φύτρα τοῦ σταριου, τὰ φύκια, τὰ μῆλα καὶ πλῆθος ἀκόμη τροφῶν μποροῦν νὰ μᾶς θεραπεύσουν ἀπὸ πολλές ἀσθένειες; Ὅτι οί ἀλεσμένοι σπόροι τοῦ γκρέιπ φρούτ, τῶν βερύκοκκων, τῶν σταφυλιῶν καὶ άλλων φρούτων καθὼς καὶ τὰ πολτοποιημένα φύλλα τῆς ἐλιᾶς ἢ ὁ χυμὸς τῆς ἀλόης μποροῦν νὰ θεραπεύσουν τὴν γρίπη, τὴν κολπίτιδα, τὴν χολέρα, τὸν καρκίνο, τὴν ἀκμή, τὸν ἔρπη, τὶς αἱμορροΐδες, τὸ ἔλκος! Ὅτι τὸ σελήνιο, τὰ βιοφλαβονοειδή, ὁ ψευδάργυρος, ὁ χαλκός, οἱ βιταμίνες E, C, A ἀλλὰ καὶ τὰ λιπαρὰ Ω3 καὶ Ω6, τὸ συνένζυμο Q-10, τὰ προβιοτικά βακτηρίδια θὰ μπορούσαν νὰ εἶναι σήμερα ἡ θεραπεία πολλῶν ἀσθενειῶν!

Έκατοντάδες επιστήμονες σε όλον τὸν κόσμο ἔχουν ὑποστή ἀνελήγτες διώξεις, φυλακίσεις ἀκόμη καὶ ἔχουν δολοφονηθῇ απ' τὸ παγκόσμιο ἱατρικὸ κατεστημένο καὶ τὶς φαρμακευτικὲς ἐταιρεῖες,⁷ που βαδίζουν ἀπὸ κοινοῦ χέρι-χέρι καὶ σαμποτάρουν με κάθε τρόπο τὶς φυσικὲς θεραπείες κατὰ τοῦ καρκίνου, τοῦ ἀλτσχάιμερ καὶ όλων τῶν ἐκφυλιστικῶν ἀσθενειῶν, θεραπείες που ἔχουν ὡς βάση τὶς βιταμίνες, τὰ ἐνζυμα καὶ τὰ ἱχνοστοιχεῖα διαφόρων καρπῶν καὶ φυτῶν. Ἡ σόγια κατὰ γενικὴ παραδοχὴ χιλιάδων διατροφολόγων εἶναι ἡ καλύτερη τροφὴ γιὰ τὸν ἄνθρωπο.

Μέσω δύο ἀντιοξειδοτικῶν οὐσιῶν, τῆς γενιστεΐνης καὶ τῆς bowman-birk προστατεύει τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ κάθε μορφὴ καρκίνου ἀλλὰ καὶ άλλων ἀσθενειῶν καὶ συμ-

*Ἑλιά, τὸ εὐλογημένο δέν-
δρο τῆς θεᾶς τῆς Σοφίας
καὶ τῶν ἀρχαίων προ-
γόνων μας. Τὸ λάδι της
καὶ ὁ καρπὸς της ἔθρε-
ψαν τὸν μεγαλύτερο καὶ
ὡραιότερο πολιτισμὸ
τῆς γῆς.*

βάλλει οὐσιαστικὰ στὴν ἀντιγήρασι. Περιέχει καὶ τὰ 9 ἀμινοξέα ποὺ χρειάζεται ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶναι μία ἰδανικὴ τροφή, πλούσια σὲ πρωτεΐνη καὶ ὑδατάνθρακες. Κατα-
λαβαίνει κανεὶς γιὰ ποιὸν λόγο καταστράφηκε μέσω τῆς γενετικῆς της μεταλλάξεως.

ΝΕΡΟ: Η ΜΕΓΑΛΗ ΜΟΛΥΝΣΙΣ

Ἡ ἐπιφάνεια τοῦ πλανήτη μας ἀποτελεῖται κατὰ 70% ἀπὸ νερὸ, τὸ ἴδιο καὶ τὸ σῶμα μας. Τὰ τελευταῖα 60 περίπου ἔτη οἱ θάλασσοι, τὰ ποτάμια καὶ οἱ λίμνες τῆς γῆς δέχονται ἐκ. τόνων τοξικῶν ὑλικῶν ἀπ' τὴν ἀνεγκέφαλη καὶ ἐκδικητικὴ συμπεριφορὰ πολυεθνικῶν ἐβραϊκῶν κυρίως συμφερό-
ντων, ποὺ ἔχουν μοναδικὸ σκοπὸ τοὺς τὸ κέρδος καὶ ὄραμα τὶς γιαχβικὲς ἐπιταγὲς γιὰ ἀρμαγεδῶνα καὶ καταστροφὴ. Σὲ μικρὸ χρονικὸ διάστημα κατάφεραν νὰ μολύνουν σὲ ἐπικίνδυνον βαθμὸ τοὺς ὑδάτινους πόρους τῆς γῆς. Ἡ ἀλόγιστη καὶ παραφυσικὴ χριστιανικὴ συμπεριφορὰ ἑκατομμυρίων κατοίκων τοῦ Δυτικοῦ κυρίως κόσμου ἐπιδεινῶσε τὴν κατάστασι. Τὸ πόσιμο νερὸ ἀποτελεῖ ἕναν ἀκόμη πονοκέφαλο γιὰ τὸ μέλλον τῆς ἀνθρωπότητος. Κάδμιο, μόλυβδος, νικέλιο, ἀλουμίνιο, ὑδράργυρος εἶναι μερικὰ ἀπ' τὰ βαρὲα μέταλλα ποὺ «πίνουμε» καθημερινὰ ἀπ' τὸ ἀπρηχαιωμένο δίκτυο τῆς ΕΥΔΑΠ. Ὅλες οἱ σωληνώσεις ὑδροδοτήσεως τῆς χώρας μας εἶναι ἀπὸ ἀμίαντο, ποὺ θεωρεῖται τὸ πλέον καρκινογόνον μέταλλο. Ἡ χρῆσις του ἔχει ἤδη ἀπαγορευθῇ ἀπ' τὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση καὶ τὶς Η.Π.Α. Ἡ χλωρίωσις τοῦ νεροῦ ἀποτελεῖ ἕνα μεγάλο ἐρώτημα: γιὰ ποιὸν λόγο ἐξακολουθεῖ νὰ γίνεται, ἀφοῦ ἔχουν βρεθῇ ἄλλοι πιὸ ἡπιοὶ τρόποι καθαρισμοῦ τοῦ πόσιμου νεροῦ; Ἡ μόνη χώρα ποὺ δὲν χλωριώνει τὸ πόσιμο νερὸ τῶν πόλεων της εἶναι τὸ Ἰσραήλ! Ἀπλὴ σύμπτωσις;

Οι επιστήμονες έχουν αποδείξει ότι το γλώριο ακόμη και σε ελάχιστες ποσότητες αποτελεί ένα απ' τα χειρίστα των δηλητηρίων και ευθύνεται ποσοσιαία για όλων σχεδόν των ειδών τις άρρώστιες, αφού μακροπρόθεσμα εκφυλίζει και καταστρέφει το αίμα, τους ιστούς και τα όργανα. Πρόσφατα ένας διεθνής κύκλος επιστημόνων ανακοίνωσε στα Μ.Μ.Ε. ότι το γλώριο κυρίως και κάποιες άλλες χημικές ουσίες ευθύνονται για την παγκόσμια έξαρση της όμοφυλοφιλίας. Το φαινόμενο ώνομάστηκε «θηλυκοποίησης της κοινωνίας» και συνοδεύεται από μείωση της κινητικότητας και της ποιότητας των σπερματοζωαρίων στους άνδρες, με αποτέλεσμα την σταδιακή στειρότητα. Στις γυναίκες εμφανίζεται με αδυναμία του ωαρίου, με το ίδιο αποτέλεσμα. Ήδη πολλά νέα ζευγάρια αδυνατούν να κάνουν παιδιά και καταφεύγουν στην προβληματική μέθοδο της τεχνητής γονιμοποίησης και του σωλήνος. Προσφάτως παρατηρήθηκε σε πολλές χώρες ένα παράξενο είδος άρσενικής στειρότητας και μεταλλάξεως των γεννητικών οργάνων σε κάποια έρπετα και θηλαστικά αλλά και σε ανθρώπους: Όλα δείχνουν πως σε 40-70 έτη τα άρσενικά όλων των ζωικών μορφών και το σπέρμα τους θα είναι είδος προς εξαφάνιση. Η απειλή απλώνεται πλέον στην εξαφάνιση των ειδών ενός μεγάλου τμήματος του ζωικού βασιλείου αλλά και στον άνθρωπο.

Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Πόσα χρόνια είναι προωρισμένος να ζή ο άνθρωπος; Σ' αυτό το ερώτημα οι περισσότεροι άνθρωποι θ' απαντήσουν 80-100 έτη. Ο μεγάλος φυσιολόγος του 18ου αιώνος Μπυφφόν θεωρούσε ότι ο άνθρωπος είναι κατασκευασμένος από την φύση του να ζή 130-150 έτη. Η σύγχρονη βιολογία βασισμένη στην πυθαγορική γνώση των αριθμών διαιρεί την ζωή του ανθρώπου σε μία κυκλική ακολουθία περιόδων, που η κάθε μία διαρκεί κατά προσέγγιση επτά ήλιανά έτη. Κάθε περίοδος αποτελεί και μία ολοκλήρωση ενός κύκλου. Γράφει ο Πρόκλος για τον αριθμό επτά: «Διότι η επτάς είναι ο αριθμός του καταλλήλου καιρού που άγει εις τελείωσιν τας περιόδους και επανάγει αυτὰς εις το σημείον ἐκκινήσεως των» (Πρόκλος, Σχόλια εις τὸν Τίμαιον III 97, 27). Για όλα τα πιθηκοειδή ξαδέλφια μας αλλά και πολλά άλλα θηλαστικά η διάρκεια της ζωής τους είναι 7 φορές μεγαλύτερη απ' το χρονικό διάστημα που χρειάζονται για την συμπλήρωση της ανάπτυξής τους. Η ανθρώπινη ανάπτυξις ολοκληρώνεται κατά την διάρκεια του 20ου και του 21ου έτους της ζωής μας. Αν πολλαπλασιάσουμε το 20.5 -τόν μέσο όρο του- με το επτά, θα έχουμε 143.5 έτη ζωής! Άλλα και σε συνέδριο που πραγματοποίησε τον Αύγουστο του 1993 η Αμερικανική Ακαδημία Ιατρικής και Αντιγήρανσης, μέλη της επιφανείς κλινικοί ιατροί κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι ο άνθρωπος μπορεί με την κατάλληλη γνώση και την όρθη διαβίωση να ξεπεράσει το όριο των 144 ετών. Σας φαίνεται απίθανο; Ήδη υπάρχουν ασιατές (Κινέζοι, Ινδοί κ.ά.), που η ηλικία τους φθάνει τα 150 έτη. Η φυλή Χάνζα, που ζή στα Ίμαλάια με τις αρχαίες της παραδόσεις αποκομμένη απ' τον σημερινό «πολιτισμό» και τρέφεται με προϊόντα παραγωγής της, έχει τους πιδ υπέργηρους ανθρώπους του πλανήτη με ηλικίες να αγγίζουν τα 150 έτη!

Το φαινόμενο Χάνζα φυσικά αποσιωπάται, διότι το παγκόσμιο σύστημα διατροφής και υγείας θα καταρρεύσει. Νοσοκομεία, ακτινοβολίες, χημικές θεραπείες εκατομμυρίων, χάπια, χημικά συντηρητικά, βιομηχανίες επεξεργασμένων τροφίμων, όλα θα περιωρίζονταν στο ελάχιστο. Η δε οικονομίες όλων των κρατών θα διαλύονταν, εάν θα έπρεπε να πληρώνουν συντάξεις μέχρι τα 150 έτη!

Η ΕΝΔΕΛΕΙΓΜΕΝΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ

Οί άνθρωποι γεννηθήκαμε για να ζούμε άνοσοι και υγιείς! Για να το πετύχουμε αυτό, πρέπει απλώς να ακολουθοῦμε τις ἐπιταγές τῆς Μητέρας μας Φύσεως. Ἡ σημερινὴ ὀνομαζόμενη «Μεσογειακὴ Διατροφή» θεωρήθηκε ἀπ' τὸν Παγκόσμιο Ὄργανισμό Ὑγείας καὶ πολλοὺς ἰατροὺς καὶ διατροφολόγους ὡς ἡ καλύτερη καὶ ἀσφαλέστερη διατροφή σὲ παγκόσμιο ἐπίπεδο. Εἶναι οὐσιαστικῶς ἡ διαχρονικὴ διατροφή τῶν προγόνων μας Πελασγῶν τῆς Μεσογείου, ποὺ ἔκαναν τὴν ἀνάγκη μίᾳ ὑγιεινῇ ἀπόλαυσι. Σήμερα μίᾳ διατροφή με βιολογικὰ προϊόντα, κυρίως φυτοφαγικῇ, με ὠμά καὶ μαγειρεμένα λαχανικά, βολβούς, φρέσκα καὶ ξερὰ φρούτα, ὠμούς ξηροὺς καρποὺς καὶ σπόρους, δημητριακὰ ὀλικῆς ἀλέσεως, ρυζὶ καὶ κριθάρι, λίγα ὄσπρια, λίγα ψάρια, ἐλαιόλαδο ὠμὸ καὶ ἐλιές, μέλι, λίγο κατσικίσιο κρέας, γάλα, τυρὶ καὶ γιαούρτι, ἄφθονο καθαρὸ φιλτραρισμένο νερὸ καὶ λίγο κρασί,⁸ κάποια φυτικὰ διατροφικὰ συμπληρώματα (μέταλλα, βιταμίνες, ἀμινοξέα) ἀποτελεῖ μίᾳ πολὺ καλὴ προσέγγιση στὴν ὑγιεινὴ διατροφή. Ἄς ἀποφύγουμε ὅσο γίνεται τὸ ἀλάτι, τὴν λευκὴ ζάχαρη, τὸ ἀλκοόλ, τὸν καφὲ καὶ τὸ μαῦρο τσάι, τὰ ἀναψυκτικά, τὰ ἀποφλοιωμένα ἐπεξεργασμένα δημητριακὰ, τὰ κόκκινα κρέατα, τὰ ραφινάρισματά τῶν τροφίμων καὶ τὰ γρήγορα φαγητὰ (φάστ-φούντ). Ἄς θυμόμαστε ὅτι ἕνα ἀπ' τὰ μυστικά τῆς μακροζωίας εἶναι οἱ ὠμὲς τροφές, ποὺ πρέπει νὰ ἀποτελοῦν τουλάχιστον τὸ 60% τῶν γευμάτων μας. Τὰ δὲ γεύματα πρέπει νὰ εἶναι λιτὰ σὲ συνδυασμοὺς καὶ σὲ ποσότητες.

Ἐνας ἀφορισμὸς τοῦ Ἱπποκράτη περὶ τῆς σωστῆς ποσότητος τοῦ κάθε γεύματος ἀναφέρει: «Νὰ σηκώνεσαι ἀπ' τὸ τραπέζι λίγο πεινασμένος, διότι ἂν σηκωθῇς χορτάτος, ἔχεις ἀπλᾶ δηλητηριασθῇ». Ἐπίσης ἂς μὴν ξεχνοῦμε τὴν τόσο σημαντικὴ ἀποτοξίνωσι.

Ὅπως ἀναφέραμε παραπάνω, τὸ 60% τῶν γευμάτων μας πρέπει νὰ ἀποτελεῖται ἀπὸ ὠμὲς τροφές. Τὸ ὑπόλοιπο 40% μπορεῖ νὰ εἶναι μαγειρεμένα. Ἐπειδὴ τὸ μαγείρεμα ὑποβαθμίζει τὶς τροφές, πρέπει νὰ γίνεται με ἥπιο τρόπο. Ὁ φοῦρνος μικροκυμάτων εἶναι ὁ χειρότερος τρόπος μαγειρέματος ἀλλὰ καὶ ξεστάματος ποὺ ὑπάρχει, ἀφοῦ καταστρέφει ὀλοκληρωτικὰ τὶς τροφές.

Τὰ τηγανητὰ καὶ τὰ ψητὰ στὰ κάρβουνα εἶναι οἱ δύο κακοὶ τρόποι μαγειρέματος, ποὺ μακροπρόθεσμα προκαλοῦν βλάβες στὴν ὑγεία μας. Ἄς προτιμοῦμε τὰ ἀτμόβραστα καὶ τὰ ψητὰ στὸν φοῦρνο. Στὰ βραστά ἢ στὰ μαγειρευτὰ τὸ νερὸ πρέπει νὰ μένῃ μαζί με τὸ φαγητό, γιὰ νὰ μὴν χάνωνται τὰ συστατικὰ τῶν τροφίμων. Νὰ χρησιμοποιοῦμε πάντοτε ὠμὸ ἐλαιόλαδο καὶ νὰ τὸ βάζουμε πάντοτε στὸ τέλος, ἀφοῦ τὸ φαγητὸ κρυώσῃ, διότι με τὸν βρασμὸ καταστρέφονται τὰ συστατικά του καὶ γίνεται τοξικόν. Ἡ θερμοκρασία ποὺ χρησιμοποιοῦμε πρέπει νὰ εἶναι χαμηλὴ, γιὰ νὰ μὴν καταστρέφῃ τὰ ἔνζυμα καὶ τὰ ἰχνοστοιχεῖα. Κυρίες καὶ κύριοι, καλὴ σας ὥρεξι.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ἡ ὑγεία τοῦ κάθε ἀνθρώπου ἐπηρεάζεται ἀπὸ διάφορους βιολογικοὺς, κληρονομικοὺς καὶ ἐξωτερικοὺς παράγοντες. Ὅμως κανεὶς ἀπὸ αὐτοὺς δὲν εἶναι τόσο σημαντικὸς ὅσο ἡ διατροφή μας. Ἡ ἄγνοια καὶ ἡ παρὰ φύσιν συμπεριφορὰ μας σὲ ἕνα τόσο σημαντικὸ θέμα ὅπως ἡ διατροφή, μᾶς οδηγεῖ στὴν σταδιακὴ αὐτοκαταστροφή.

Ὅσο γιὰ τὰ θαύματα τοῦ Ἁγ. Γερασίμου, τῆς Παναγίας τῆς Τήνου καὶ τῶν λοιπῶν «θαυματουργῶν», ποὺ περιμένουν κάθε χρόνον οἱ δύομοιροι πιστοὶ

χριστιανοί νεοέλληνες για να θεραπευτούν απ' τις ασθένειες και απ' την ανίατη άγνοια που επί 17 αιώνες κυρίως οι ρασοφόροι μᾶς «διδάσκουν», είναι μία μεγάλη κερδοσκοπική απάτη. Ὡς αντίποδα τῶν ψευδοθανυμάτων ἄς θυμηθοῦμε τις δύο σοφές ρήσεις τῶν Πυθαγόρα καὶ Ἰπποκράτους: «Εἶναι αἰσχρὸν νὰ ζητοῦμε ἀπ' τοὺς θεοὺς αὐτὸ ποὺ μποροῦμε νὰ δώσουμε μόνοι μας στὸν ἑαυτὸ μας» καὶ πὼς «ἡ τροφή σου νὰ εἶναι τὸ φάρμακό σου». Ἡ ἀπόκτησις τῆς Ὑγείας εἶναι ἀποκλειστικὰ καὶ μόνον δική μας ὑπόθεσις.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

① Διαιτολόγος ἐννοιολογικῶς σημαίνει τὸν εἰδικὸ ποὺ θὰ συστήσῃ ἕναν συνολικὸ ὑγιεινὸ τρόπο ζωῆς στὸν πάσχοντα.

② Ἡ ὑδροθεραπεία τοῦ παχέως ἐντέρου εἶναι μία ἀναβιοῦσα Ἰπποκρατικὴ ἐναλλακτικὴ θεραπευτικὴ μέθοδος, ποὺ ξεπλένει καὶ καθαρίζει με νερὸ τὸ παχὺ ἔντερο με φυσικὸ καὶ ἀνώδυνο τρόπο ἀπ' τὰ μονίμως ἀποθηκευμένα περιττώματα.

③ Τὸ κερχὶ με ὦμῃ σαλάτα ἀποτελοῦσε τὸ βασικὸ γεῦμα τῆς κοινότητος τῶν Πυθαγορείων καὶ τὸ πρότεινε ὁ ἴδιος ὁ Πυθαγόρας. Εἶναι πολὺν εὐπεπτο, νόστιμο καὶ τὸ θρεπτικώτερο ἐκ τῶν δημητριακῶν ποὺ ὑπάρχουν σὲ μέταλλα, ἰχθυοστοιχεῖα καὶ βιταμίνες, περιέχει τὰ 8 ἀπ' τὰ 9 ἀμινοξέα ποὺ χρειάζεται ὁ ἀνθρώπινος ὀργανισμὸς καὶ εἶναι ἡ μόνη στερεὰ τροφή ποὺ δὲν τοξι- νώνει με κατάλοιπα τὸν ὀργανισμό. Εἶναι πλούσιο σὲ ὑδατάνθρακες καὶ πρωτεΐνες καὶ ἀποτελεῖ μία τέλεια τροφή. Γι' αὐτὸ εἶναι καὶ ἄγνωστο στὸν κόσμος!

④ Οἱ μαγειρεμένες τροφές δὲν ἔχουν καθόλου ζωτικὴ ἐνέργεια-αὔρα σὲ ἀντίθεσι με τις ὠμές. Αὐτὸ φαίνεται στὶς φωτογραφίες τύπου Κίρλιαν.

⑤ Γιὰ τὴν ἐπικινδυνότητα τῶν γεωπαθητικῶν ἀκτινοβολιῶν βλέπε «Δαυλός», 260-261.

⑥ Τὰ σῦκα (ξερὰ καὶ χλωρὰ) στὴν Ἀρχαία Ἑλλάδα ἦταν τὸ ἐθνικὸ φρούτο τῶν Ἑλλήνων καὶ ἡ βασικὴ τροφή τῶν ἀνίκητων πολεμιστῶν τῆς Σπάρτης καὶ τῶν Ὀλυμπιονικῶν. Ἡ λέξις συνκώ- τι βγαίνει ἀπ' τὰ σῦκα, καθότι ἡ συνκοφαγία ἔχει τὴν ιδιότητα νὰ ἀποτοξινώσῃ καὶ νὰ θεραπεύῃ τὸ ἥπαρ-συνκώτι καὶ κατ' ἐπέκτασιν τὸ αἷμα ἀπὸ διάφορα τοξικὰ κατάλοιπα. Εἶναι τραγικὸ κάθε Αὐγουστο καὶ Σεπτέμβριο νὰ σαπίζουν ἀνέγγιχτα τὰ σῦκα στὰ δένδρα τῆς χώρας μας καὶ οἱ συ- μπολίτες μας νὰ τρέφονται με χάμπουργκερς, κρουασὰν καὶ παγωτά.

⑦ Γιὰ τὴν παγκόσμια συνωμοσία τῶν φαρμακευτικῶν ἐταιρειῶν κατὰ τῆς ἀνθρωπότητος βλέ- πε «Δαυλός», τ. 263.

⑧ Αὐτὸ ποὺ ἐμεῖς ὀνομάζουμε σήμερα κρασί, δηλαδὴ τὸν οἶνο, εἶναι λάθος διατύπωσις. Κρασί = κρᾶσις = μεῖξις οἴνου με νερό. Οἱ σοφοὶ πρόγονοί μας στὰ συμποσία τοὺς νέρωναν τὸν οἶνο τοὺς γιὰ λόγους ὑγείας. Αὐτὸ τὸ βλέπουμε σὲ ὅλα τὰ φιλοσοφικὰ συμποσία ποὺ μᾶς περιγράφει ὁ Πλά- των. Ὁ νερωμένος οἶνος, τὸ κρασί, ἀποβάλλεται κατευθεῖαν ἀπ' τὰ νεφρὰ χωρὶς νὰ περνᾷ στὸ αἷμα καὶ χωρὶς νὰ προξενῇ βλάβες, ἐνῶ ὁ ἄκρατος οἶνος διυλίζεται πρῶτα στὸ ἥπαρ, περνᾷ στὸ αἷμα, στὴν καρδιὰ καὶ στὸν ἐγκέφαλο. Ἀποτέλεσμα ἡ σταδιακὴ καταστροφή τοῦ συνκωτιοῦ, τῶν ἀρτηριῶν, τῆς καρδιᾶς καὶ τοῦ ἐγκεφάλου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ἰπποκράτης, *Περὶ Διαίτης, Ἀφορισμοί, Περὶ Παθῶν*.

Πρόκλος, *Σχόλια εἰς τὸν Τίμαιον*.

Ἡλίας Πέτρου, *Ὑγιεινὴ καὶ θεραπευτικὴ δίαιτα*.

Γ. Μηνουδῆς, *Ὁ μῦθος τῆς διαίτας καὶ τὸ ὀρθομοριακὸ ἀδυνάτισμα*.

Harvey and Marilyn Diamond, *Πάντα σὲ φόρμα*.

Donald Low, *Εἴμαστε ὅπως τρώμε*.

Τζὼν Χ. Τίλντεν, *Ἡ ἐρμηγεία τῆς τοξαιμίας*.

Βασίλειος Μανρομμάτης

Διαιτολόγος-διατροφολόγος

ΤΟ ΣΑΤΥΡΙΚΟ ΔΡΑΜΑ ΚΑΙ Ο ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ ΩΣ ΣΑΤΥΡΙΚΟΣ ΠΟΙΗΤΗΣ

«παιδιά (=παιχνίδι) ἥδισμα πόνου καὶ διαίτης» (Λυκούργος)

Τὰ ἐρωτήματα εἶναι πολλὰ καὶ φαινομενικὰ ἄσχετα μεταξύ τους: Σὲ τί διαφέρει τὸ σατυρικὸ δρᾶμα (σ.δ.) ἀπὸ τὴν κωμωδία; Γιατί ἀπέμειναν μόνο 19 κωμωδίες (καὶ μόνο τοῦ Ἀριστοφάνη) καὶ ἐνάμισυ(!) σατ. δρᾶμα; Οἱ σατυρικοὶ δραματοῦργοι καὶ συγγραφεῖς (λ.χ. Λουκιανὸς) ἦσαν «ὑβρισταί», ποὺ «διέσυραν»¹ καὶ «γελοιοποιοῦσαν»²(;) τοὺς θεοὺς; Οἱ Ἕλληνες, «παρηκμασμένοι»(;;) τὸ 150 μ.Χ., εἶχαν χάσει τὴν ἐμπιστοσύνη τους,² δὲν πίστευαν σὲ τίποτα; Ἀποδέχονται ἔτσι μὲ «ἀνακούφιση» τὸν Χριστιανισμό, ποὺ τοὺς ἐπιλύει «ἐπὶ τέλους»(!) τὶς θρησκευτικὲς ἀνησυχίες;

Φωτ. 1. Ἡ Ἀφροδίτη
ἐπιπλήττει τρυφερὰ
τὸν Πάνα.

Ο ΓΕΛΩΣ. Οἱ Ἕλληνες θεωροῦνται γενικῶς ὅτι ἦσαν σοβαροί, αὐστηροί, γελαστοί. Ὡς φιλόσοφοι, ρήτορες καὶ στρατιῶτες μόνο στὰ συμπόσια –ὑποτίθεται– χαλάρωναν, πολλάκις μέχρι κρεπάλης. Τοῦτο εἶναι τελείως λανθασμένο. Οἱ ἀρχαῖοι ὡς «εὐδαίμονες πολίτες» ζοῦσαν χαρούμενοι, ἐδίδασκαν μὲ λεπτὴ εἰρωνεία, ἄλλοι μὲ σκληρὸ χλευασμὸ (Διογένης). Καὶ ὁ αὐστηρότερος λαός, οἱ Σπαρτιᾶτες, ἐφημίζοντο γιὰ τὰ σαρκαστικὰ ἀποφθέγματά τους, ποὺ ἔμειναν παροιμιώδη (Πλούταρχος). Ὁ Λυκούργος εὐχόταν στὶς συγκεντρώσεις «ἐπαιεῖν. ἢ ψέγειν μετὰ παιδιᾶς καὶ γέλωτος» (= πειράγματα).

Τὸ γέλιο λοιπὸν ἦταν –καὶ εἶναι– ἓνα βασικὸ στοιχεῖο τοῦ ἑλλ. πολιτισμοῦ, ἀφοῦ ἐξέφραζε τὴν εὐδαιμονία τοῦ πολίτου, τὸ «εὖ ζῆν» καὶ τὴν ὑγεία του.³

ΟΙ ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ ΤΟΥ ΓΕΛΩΤΟΣ. Ὅπως ὅλες οἱ ἀφηρημένες ἔννοιες στὴν Ἑλλ. γλῶσσα (λ.χ. ἄγχος) ἔχουν δεκάδες λεπτὲς ἀποχρώσεις, ἔτσι καὶ ἡ ἰλαρότης–εὐθυμία–φαιδρότης– ἔχει δεκάδες παραλλαγές. Ἄς ἀναλύσουμε μερικεῖς: ❶ **ἀστεῖσμός** = εὐφυλόγημα σὲ συμπόσιο ❷ Τὰ **γέλοια** = ἀστεία ❸ **εἰρωνεία** ❹ **σαρκασμός** = γελοιοποίηση μὲ χαιρεκακία ❺ **χλεύη** = κοροϊδία (περιπαίζω) ❻ **χαριεντισμός** = εὐτραπελία ❼ **σκῶμμα** = πείραγμα, παιδιὰ, ἐξ οὗ καὶ ❽ **κῶμος** (ὄχι ἀπὸ τὸ «κῶμη» = γλέντι, ὥδῃ πανηγυριστῶν ❾ **κωμωδία** = διακωμώδηση, ρεζίλεμα ❿ **σάτιρα** = ἐμπαιγμός, παρωδία (ἀρχικὴ ἔννοια ἀνακούφιση καὶ κάθαρση μὲσφ ἐξορκισμοῦ τοῦ κακοῦ).

Ἡ βασικὴ διαφορὰ κωμωδίας καὶ σατυρικοῦ δρᾶματος; Ἡ μὲν κωμωδία καυτηριάζει καταστάσεις, ἡθὴ κοινωνίας ἢ πράξεις ἀτόμων, τὸ δὲ σ.δ. ἐπισημαίνει καὶ κοροϊδεύει μὲ

**Φωτ. 2. Ίθυφαλλος
Σάτυρος.**

ἄκρη» ἄκακοι πλέον, ὅχι ἀντίπαλοι τοῦ ἀνθρώπου (Homo Sapiens) [Φωτ. 2 καὶ 3]. Μήπως σὰς θυμίζει ἡ μορφή τους Νεαντερτάλιους;⁴ Μὲ τὴ διακωμώδησή του, ξεγελάμε τὸν ἀρχέγονο φόβο μας;

κατανόηση, εἰρωνεύεται ἄκακα, τρυφερά [Φωτ. 1] θεοῦς, ἥρωες, ιδέες (θάνατος), θεσμούς.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ. Οἱ Σάτυροι μὲ ἀρχηγὸ τὸν γερο-Σιληνὸ ἦσαν οἱ ἀκόλουθοι τοῦ Βακχείου Διονύσου <δῖω+νοῦσον = ἀποδιώχνω νόσον/ἄγχος. Ἀλλὰ ἐνῶ αὐτὸς εἶναι τρυφερός, ὠραῖος, οἱ Σάτυροι εἶναι κακάσχημοι. Τί συμβαίνει; Τί σημαίνει «σάτυρος»; Ἡ δωρικὴ (καὶ ἀρχαιότερη) λέξη εἶναι ΤΙΤΥΡΟΣ = τι-τύρος, μὲ διπλασιασμό τῆς συλλαβῆς **τυ**, ἐπιτακτικὰ (= ἐντονώτερα) [παράδειγμα: κάρα > κάρ-καρον = κεφάλι, κάρβος > κα-κάρβη = χύτρα μεγάλη, σοφὸς > Σί-στροφος*, χλάζω > κα-χλάζω] Ἡ λ. *τύρος σημαίνει δυνατός, ἐξωγκωμένος, ἐξ οὗ «τύρσις» > Λατίν. turtis = πύργος. Ἐπίσης τύρρανος, τρύχω κ.ἄ.

Καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν Σατύρων: μακρὰ αὐτιά, μῦτη σιμὴ (Σιλανός), τριχωτὴ οὐρά, ὑπερόφρνα ἐξωγκωμένα σὰν κερατάκια. Εἶναι λοιπὸν δυνατοί, παραμορφωμένοι «ἄνθρωποι», ποὺ πρέπει νὰ τοὺς θεωρήσουμε «γελοῖους», ὥστε νὰ μὴ τοὺς φοβόμαστε! Νὰ μένουν «στήν

ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΤΑ ΔΡΑΜΑΤΑ. Σὲ προηγούμενο τεῦχος τοῦ «Δ»⁵ ὑπολογίσαμε τίς τραγωδίες ποὺ γράφτηκαν ἀπὸ 400 ἕως 1.000 δραματούργους. Βρήκαμε ὅτι 21.000 ἕως 120.000 παίχθηκαν στὰ = 6.500 θέατρα! Ἐπειδὴ τὰ ἔργα ἐγράφοντο ὑπὸ μορφῇ «τετραλογίας», ἦτοι τρεῖς τραγωδίες καὶ ἓνα σατυρικὸ δράμα, τὰ σατυρικά ἦσαν 7.000 (21.000:3) ἕως 40.000! Καὶ ἐνῶ ἔμειναν –ἔστω– 32 τραγωδίες, διεσώθη μόνον ἓνα σατυρικόν.

Ὅσον ἀφορᾷ στὶς δεκάδες χιλιάδες κωμωδίες (Ἀρχαία, Μέση, Νέα) ἀπὸ τὸν 6^ο τουλάχιστον αἰ. μέχρι τίς ἀρχές τῆς 1^{ης} χιλιετίας μ.Χ. ἀπέμειναν μόνον 11 καὶ μόνο τοῦ Ἀριστοφάνη ἀπὸ τοὺς ἑκατοντάδες κωμωδιογράφους (καὶ μία ὁλόκληρη τοῦ Μεγάνδρου). Γιατί αὐτὴ ἡ πλήρης ἐξαφάνιση τοῦ εἴδους ἀπὸ τοὺς γνωστοὺς ἐμπρηστὲς καταχωνιαστὲς τῆς ἑλλ. γραμματείας;

Η ΔΟΜΗ ΤΩΝ ΣΑΤΥΡΙΚΩΝ. Ἡ ἀπάντηση βρίσκεται στὴν κατανόηση τοῦ μηνύματος ποὺ μεταδίδει ἡ παιδιὰ/εὐθυμία μέσφ τῶν κωμωδιῶν καὶ ἰδιαίτερα τῶν σατυρικῶν δραμάτων. Ἡ κωμωδία ξεκίνησε ἀπὸ τὸν «κῶμον», ἐνῶ τὸ σατυρικὸ ἀπὸ τὸν «διθύραμβον». Ἡ πομπὴ εἶναι βασικὸ στοιχεῖο τῆς «πανηγύρεως», ἰδιαίτερα τῶν Βακχικῶν ἱερῶν δρωμένων (πομπεύ = ὑβρίζω διὰ σκωμμάτων). Σὲ αὐτὴν οἱ πανηγυριστὲς (= κωμασταί) ἐκφράζονται μὲ χοροὺς (ἐξάλλες βακχικὲς κινήσεις)³ μὲ συνοδεία «κῶμων», ἦτοι ἁσμάτων σκωπτικῶν (γιὰ γεγονότα τῆς τοπικῆς κοινότητος) καὶ σκανδαλιστικῶν [sexy].

Τὸ σατυρικὸ δράμα διεμορφώθη ὡς ξεχωριστὸ εἶδος⁶ (ὁ πρόδρομος διθύραμβος αὐθύπαρκτος πλέον μετεξελίχθη σὲ λυρικὴ ᾠδή: Ἀρίων 630 π.Χ.) ἀπὸ τὸν Πρατίνα, ποὺ ἔγραψε –τοῦλάχιστον– 32 ἔργα, ἀπὸ τὸ 590 π.Χ.

Τὰ ἱερὰ δρώμενα ποὺ λήγουν σὲ -**αμβος**, ὅπως διθύραμβος, θορίαμβος, ἱαμβος (Ἀρχίλοχος 690) κ.ἄ. εἶναι ἐκφράσεις τῆς ἰδίας σκωπτικῆς διαθέσεως κατὰ τῶν *όσιων*: *Διθύραμβος* < τι-τύρ-αμβος = σάτυρος+αμβος < ἀνδάνω = τέρω μὲ ᾠδή. *Ἰαμβος* < ἐπιφωνήματα ὤ, ιώ, ιά, ιαὶ δωρικῆς προελεύσεως, ὅπως τὰ χορικά.

Τὰ σατυρικά δρώμενα συνεχίστηκαν ἐπὶ δύο χιλιετίες παρ' ὅλες τὶς θρησκευτικὰς διώξεις σὲ ὅλες τὶς περιοχὰς τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ διάφορες μορφές. Ὅπως λ.χ. σὲ ποιμπικὲς ἐορτὲς τῆς Ἁγίας Ἄννας Εὐβοίας τὴν Καθαρὴ Δευτέρα, τῆς Ἀγιάσσου τοῦ Τυρνάβου κ.ά.

Ἡ **δομή** τοῦ σατυρικοῦ δρ. δὲν εἶναι γνωστή. Τὸ ἓνα(!) ἔργο ἀπὸ χιλιάδες ποὺ ἀπέμεινε ὁλόκληρο(;), ὁ «Κύκλωψ» τοῦ Εὐριπίδη, δὲν εἶναι ἀντιπροσωπευτικὸ τοῦ εἶδους [Σημ.: Ἀμφιβάλλω γιὰ τὸ «ὁλόκληρο» τοῦ «Κύκλωπος» ἀφοῦ οἱ 707 στίχοι του εἶναι λιγώτεροι ἀπὸ τοὺς μισοὺς ἐνὸς τραγικοῦ ἢ κωμικοῦ ἔργου [Μέσ. Ὅρος 1.500 = (1.200+1.800):2]. Τὸ ἄλλο ἔργο τοῦ Εὐριπίδη, ἡ «Ἀλκυστις» εἶναι μικτό: τὸ πρῶτο μισὸ τραγωδία, τὸ ὑπόλοιπο «ἐξευγενισμένο» σατυρικόν.⁷ Τὸ τρίτο, ποὺ βρέθηκε προσφάτως, οἱ «Ἰχνευταί» τοῦ Σοφοκλῆ, εἶναι τόσο ἀποσπασματικὸ (270 κολοβοὶ στίχοι), ποὺ δὲν προσθέτει τίποτα τὸ ἐνδιαφέρον [Φωτ. 4]. Ἄν λάβουμε ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν πιθανὴ ἀφαίρεση ἢ/καὶ ἀλλοίωση ἐπιμάρων «πονηρῶν» στίχων ἀπὸ τοὺς ἀντιγραφεῖς μοναχοὺς, δὲν ἀπομένει σχεδὸν τίποτα!

Φωτ. 3. Εἰδώλιο Σατύρου.

Ἄς προσπαθήσουμε τοῦλάχιστον νὰ ἀναλύσουμε τὰ βασικὰ στοιχεῖα τοῦ σατυρικοῦ:

❶ **Ὁ χορὸς τῶν σατύρων:** Ἡ ἄκρως ἀπαραίτητη ὁμάδα μὲ ἀρχηγὸ τὸν γερο-Σιληνὸ ἔχει χαρακτηριστικὰ πρωτόγονα καὶ ἀντιφατικά. Οἱ σ. εἶναι ἐπιθετικοί, ὁμαδικὰ δυνατοί, «δαμονιῳδαί», ὅμως θρασυδαί, μικρόνοες καὶ γελοῖοι, κουτοπόνηροι καὶ ἀσελγεῖς, Νεαντερτάλιοι! ❷ **Ὁ θεός, ἡμίθεος, δαίμων:** (λ.χ. Ἀπόλλων, Πολύφημος, Θάνατος) εἶναι τὰ ἀντικείμενα τοῦ σκώμματος μέχρι χλευασμοῦ τοῦ σατυρικοῦ ποιητῆ. Ὁ Ἀπόλλων στοὺς «Ἰχνευτὲς» εἶναι ἐξαλλος, γιατί τὸν ἔκλεψε ἄγνωστος. Αὐτὸς ὁ κατ' ἐξοχὴν **μά-ντις** ἀπευθυνόμενος στοὺς θεατὲς λέγει: «ἄφαντα ὄλα, καὶ μάταια ψάχνω γιὰ ἴχνη» -καὶ διαλύεται ἐν μέσῳ τρανταχτῶν γέλιων. ❸ **Ὁ ἥρωας:** Ὁ Ὀδυσσεύς λ.χ., ὁ εὐφραδέστατος ἥρωας, χάνει σὲ «ἀγῶνα λόγων» ἀπὸ τὸν χαζὸ Πολύφημο (Κύκλωψ, 299). Συνηθέστατο πρόσωπο στὰ σ.δ. (καὶ κωμωδίες) ὁ Ἡρακλῆς, ὅπου διακωμωδοῦντο καὶ οἱ 4 ἀρετὲς τοῦ σεβαστοῦ πανελληνίου ἥρωα: ἀνδρεία, αὐτοθυσία, ἐντιμότης, θεία καταγωγή. Ἐτσι παρουσιάζεται τρομοκράτης, νταῆς (ἀντιδάνειο τουρκ. dayı < ταῦς = ἰσχυρὸς < θεῖος, ἐξ οὗ > Σανσρκ. taviṣi = δύναμις κ.ά.). Ἐπίσης λαίμαργος, κοιλιόδουλος καὶ πότης [Σημ. Ὁ λιποδαίτης Ἕλληνας θεατὴς ξεκαρδίζεται στὰ γέλια ὅταν τοῦ ἥρωα «πέφτουν τὰ σά-λια» στὴν θεά τοῦ φαγητοῦ]. Π.χ. στὶς «Ὀρνιθες», ἐνῶ κάνει τὸν νταῆ «διπλασίως ἄχειν μοι δοκεῖ» (= ρε μούρχεται νὰ τὸ πνίξω δυὸ φορὲς!), βλέποντας τὰ ψητὰ λιγώνεται καὶ κωμικῶτατα: «πῶ πῶ τί βλέπω; Κρεατάκι; Ρίξε του καὶ λίγο ἄνιθο» κ.λπ. Ἐπίσης κάνει φάρσα στὸν Ἄδμητο μὲ τὴν γυναῖκα του (Ἀλκμήνη). Τέλος τὸν ἀποκαλοῦν μπάσταρδο: «νόθος εἶ καὶ οὐ γνήσιος» (Ὀρνιθες, 1650).

ΤΟ ΝΟΗΜΑ. Ἡ ἐπιδίωξη καὶ τὸ νόημα τῶν σατυρικῶν δρ. εἶναι τριπλᾶ [Ἡ κατεστημένη ἐρμηνεία τῶν σατύρων στὸ σ.δ. ὡς γονιμοποιῶν δυνάμειον δὲν εὐσταθεῖ, καθ' ὅσον ὑπῆρχαν τελετὲς γονιμότητος]. ❶ Ἡ ἀναγκαία ἀνακούφιση τῶν θεατῶν ἀπὸ τὴν ταραχὴ τους «δι' ἐλέου καὶ φόβου»⁸ μετὰ ἀπὸ 3 τραγωδίες (τριλογία), ποὺ διαρκοῦσαν ὥρες. Ἡ

Φωτ. 3α. Ἀγγειογραφία Σατύρου. (Krumeich R. «Das griechische Satyrspiel».)

σχετική κάθαρση κάθε τραγωδίας δὲν ἀρκοῦσε νὰ ἐκτονώσῃ τὴν συσσωρευμένη συγκίνηση. Ἡ ἀγγολυτική ἐνέργεια τοῦ σ.δ. ἔκανε τοὺς θεατὲς νὰ ξεσποῦν σὲ λυτρωτικά γέλια.

② Ἡ **ἀπομυθοποίηση** (ἀφοβία) τῶν θεῶν, θεσμῶν, ιδεῶν. Φυσικὰ οἱ ποιητὲς δὲν ἔφθαναν στὴν ἀνοικτὴ ἀθεία (ἢ «ἀσεβεῖος γραφή») ἐπέσειε τὸν θάνατο), ἔκαναν ὅμως σαφεῖς ὑπαινιγμοὺς γιὰ τὴν (ἔστω προσωρινή) ἔλλειψη ιδιοτήτων ποὺ ἔδιναν οἱ ἄνθρωποι στοὺς

**Φωτ. 4. Προσωπεῖο
σατυρικό.**

θεοὺς «κατ' εἰκόνα» τους: «Ἐς τὴν θεὸν τὸ φαῦλον (οὗτοι) ἀναφέρειν (= καταλογίζουσιν) δοκῶ» Εὐρ. «Ιφ.Τ.» 390. Δὲν εἶναι λίγες οἱ ἀναφορὲς στὶς τραγωδίαι: «πάντας ἐχθαίρω (= μισῶ) θεούς» Αἰσχ. «Προμ.» 975. «ἐμοὶ δ' ἔλλαττον Ζηνὸς ἢ μηδὲν μέλει» (λιγώτερο ἀπὸ τὸ τίποτα μὲ νοιάζει ὁ Δίας 938+241). Ἐπίσης Σοφ. «Αἶας» 768 καὶ Εὐρ. «Ἄνδρ.» 1165, «Φοῖν.» 1730, «Τρωάδες» 885 κ.ά. Στὸ σ.δ. «Κύκλωψ» 335 ὁ Ὀδυσσεύς ἀμφισβητεῖ «ἄλλως νομίζῃ Ζεὺς, τὸ μηδὲν ὦν θεός» (= κακῶς σὲ πιστεύουν Δία γιὰ Θεό, τίποτα δὲν εἶσαι!) 335. Ὅμως πλὴν τῶν θεῶν ἀπομυθοποιοῦνται καὶ

δαίμονες ὅπως λ.χ. ὁ Θάνατος. Ἡ ιδέα τοῦ ἀκατανίκητου καταρρέει ἀπὸ τὸν Ἡρακλῆ στὴν «Ἀλκηστη» (ὄρα Διγενῆ Ἀκρίτα). Ἐπίσης σατυρίζονται **θεομοὶ** ὡς ἡ μαντεία («Ἰχ.»), φιλοξενία. ③ Ὁ **ἐξορκισμὸς** τῶν ἀνθρωποειδῶν ὄντων ὅπως οἱ Σάτυροι [Φωτ. 2] καὶ τῶν δύσμορφων ἀνθρωπαρίων [Φωτ. 5] (ὄρα καὶ καλικάντζαροι, νᾶνοι, ξωτικά) πραγματοποιεῖται μὲ τὴν γελοιοποίησή τους. Ἡ ἀπέχθεια τῶν θεατῶν γιὰ τὸν χορὸ τῶν Σατύρων εἶναι ἀπόρροια -νομίζω- τῆς πανάρχαιας διαμάχης μέχρι θανάτου τοῦ Ἑμφρονος Ἀνθρώπου (Homo Sapiens) μὲ τὸν μεταλλαγμένο Ἀνθρώπο (Νεάντερταλ).⁴ Ἡ ἀφοβία ἐπικρατεῖ. Καὶ βέβαια οἱ Σάτυροι δὲν ἐκπροσωποῦν τὴν «ὀργιστὴ Φύση»(!) Ἡ Φύση εἶναι ὡραία, εἶναι Κόσμος καὶ οἱ Ἕλληνες τὸ γνωρίζουν καὶ τὴν ἐκφράζουν μὲ πανέμορφα θυλικά ὄντα: Νύμφες, Νηρηίδες, Ὠκεανίδες.

ΣΑΤΥΡΙΚΟΙ ΠΕΖΟΓΡΑΦΟΙ. Πλὴν τῶν δραμάτων (ποιητικὸς λόγος) ὑπῆρχαν συγγραφεῖς ποὺ ἔγραφαν **πεζὰ** σατυρικά ἔργα. Στοὺς πλατωνικοὺς διαλόγους ὁ Σωκράτης συνομιλεῖ σατυρικά μὲ ὄπλο τὴν περιφρημὴ **εἰρωνεία** του. Ὁ κατ' ἐξοχὴν σατυρικός συγγραφέας, ὁ Λουκιανός, δὲν ἦταν λοιπὸν μίᾳ «μοναχικῇ περιπτώσῃ». Καὶ ἂν ὁ Πλάτων, λόγῳ τῆς βαρύτητος τοῦ φιλοσοφικοῦ λόγου του, δὲν εἶναι σατυρικός, μᾶς ἀπέμειναν δύο πραγματικοί, ὁ μυθοποιὸς Αἰῶπος καὶ ὁ κυνικὸς Διογένης. Ὁ πρῶτος μὲ μικροὺς **μύθους** ἀμφισβητεῖ εἰρωνικά καὶ διδάσκει, ὁ δεύτερος σαρκαστικός· διεσώθησαν ἀποφθέγματά του ἀλλὰ περιέργως(!): «φέρεται ὡς συγγραφεὺς πλείστων ἔργων ὧν οὐδὲν διεσώθη» (Ἑγκ. Ἡλίου). Γιατί;

Καὶ οἱ ἄλλοι; Τὸ κατεστημένο τοὺς θεωρεῖ ἀνύπαρκτους, παρ' ὅλο ποὺ οἱ κοινῶνιες τῶν ἑλλ. πόλεων ὡς βασικὸ στοιχεῖο τοῦ εὖ ζῆν θεωροῦσαν τὸ **σκῶμμα**, ἰδίως οἱ ὀλιγόλογοι Δωριεῖς. Καὶ αὐτὸ (humor<χυμὸς ζωῆς) ἐκφράστηκε ὅχι μόνον ὡς **δρᾶμα** μὲ 7.000-40.000 σατυρικά, ἀλλὰ καὶ μὲ πεζὰ ἔργα παρόμοιου ἀριθμοῦ καὶ μὲ **ποιητικά** (ἱαμβοί, ἐρωτικά) ἀπὸ ἑκατοντάδες σατυρικούς.

Ο ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ (122-192 μ.Χ.), γεννημένος στὰ Σαμόσατα τῆς Β. Συρίας, ἐμορφώθη στὶς ἰωνικὲς σχολές, ἐδίδαξε ρητορική, γι' αὐτὸ τὰ περισσότερα ἔργα του (ἀπέμειναν 82) εἶναι ρητορικά ἢ φιλοσοφικά. Ὅμως ἔγινε διάσημος ἀπὸ τοὺς 9 σατυρικοὺς διαλόγους τους, ἐξ ὧν θεωροῦνται καλῆτεροι οἱ «θεῶν διάλογοι», οἱ «νεκρικοὶ» καὶ ὁ «Ζεὺς τραγικός». Ἀντὶ ἀναλύσεων παραθέτω τὸν διάλογο «Ερμῆς καὶ Ἀπόλλων»² (μετάφρασή μου).

Φωτ. 5. Καβειρικὸ ἀγγεῖο μὲ δύσμορφα ὄντα (λεπτομέρεια).

ΕΡΜ: Ἄν καὶ κουτσάβλας καὶ μουντζούρης (ὁ Ἥφαιστος) παντρεύτηκε τὶς ὠραιότερες! Καὶ τὴν Ἀφροδίτη καὶ τὴν Χάρι. **ΑΠ:** Εἶναι πολὺ τυχεράκις. Ἄλλ' ἀπορῶ πῶς τὸν ἀνέχονται καὶ τὸν ἀγκαλιάζουν, ποὺ βλέπουν νὰ τρέχῃ ὁ ἰδρώτας ποτάμι, μὲ πρόσωπο γεμάτο καπνιά. Κι ὅμως τὸν φιλοῦν καὶ ξαπλώνουν μαζί του. **Ε:** Γι' αὐτὸ ἀγανακτῶ καὶ φθονῶ. Κι ἐσὺ ἄφηνε μαλλὶ καὶ παῖξε... τὴν κιθάρα. Καὶ σὺν φουμίσουν γιὰ τὰ κάλλη σου, κι ἐγὼ γιὰ τὴ λεβεντιά μου. Καὶ σὰν πέφτη ἡ νύχτα, στὸ κρεβάτι μόνοι! **Α:** Ὦντως δὲν «τραβάω». Οἱ δυὸ ποὺ πολὺ ἀγάπησα, ἡ Δάφνη μὲ συγάθη τόσο ποὺ ἐγίνε θάμινος, τὸ ἴδιο καὶ ὁ Ὑάκινθος ποὺ ἄθελά μου σκότωσα. Τώρα πλέκω στεφάνια ἀπ' αὐτούς! **Ε:** Εἰπὼ τὴν Ἀφροδίτη, ξέρεις, τήν... ἔ, δὲν κάνει νὰ κανυγιέμαι... **Α:** Ξέρω. Τὸν Ἑρμαφρόδιτο γέννησ' ἀπὸ σένα. Ἀλλὰ γιὰ πές, πῶς δὲν ζηλεύονται Χάρις καὶ Ἀφροδίτη; **Ε:** Ἡ μὲν κοιμᾶται στὴν Λήμνο, ἡ ἄλλη στὸν Οὐρανὸν ἄσε πούχει παρτίδες μὲ τὸν Ἄρη, λίγο πιά τὴν μέλει γιὰ τὸν γύφτο. **Α:** Τὰ ξέρει αὐτὰ ὁ Ἥφαιστος; **Ε:** Ξέρει, ἀλλὰ τί νὰ κάνῃ μπρὸς σὲ γενναῖο, νιὸ καὶ ἔνοπλο: Κάνει τὴν «πάπια» καὶ ἀπειλεῖ μὲ κάτι δεσμιὰ νὰ τοὺς συλλάβῃ στὸ κρεβάτι. **Α:** Δὲν ξέρω, ἀλλὰ θὰ 'θελα νὰ μουν ὁ κρατούμενος.

Ἄξιος συνεχιστὴς ὁ Λουκιανὸς τῶν ἑκατοντάδων κωμικῶν, σατυρικῶν, σκωπτικῶν.

ΗΣΑΝ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΥΒΡΙΣΤΕΣ; Ἡ αἰδὼς καὶ τὰ θέσμια ἦσαν οἱ βάσεις τοῦ ἥθους τῶν Ἑλλήνων. Τὰ ἀντίθετά τους, ἡ ὕβρις (ἀλαζονεία) καὶ ἡ ἀσεβεία, ἐθεωροῦντο τόσο καταστροφικὰ γιὰ τὴν «πόλιν», ὥστε ἐτιμωροῦντο αὐστηρά.

Τὰ «σεβάσματα καὶ θέσμια» τῶν Ἑλλήνων δὲν ἦσαν πίστη σὲ δόγμα ἢ θρησκευτικὲς ὑποχρεώσεις, ἀλλὰ ἀποδοχὴ τοῦ «πατρῷου τρόπου» (= νοοτροπία) καὶ τῆς συμμετοχῆς στὰ κοινὰ μὲ «έορτὰς καὶ πανηγύρεις» καὶ ἦταν ἀπαράδεκτο νὰ τὰ περιφρονῇ κανεὶς.

Ὅσον ἀφορᾷ στὴν τρυφερὴ εἰρωνεία (σκόμμα) γιὰ σεβαστὰ πρόσωπα (θεοὺς κ.λπ.), ἦταν ἀποδεκτὴ ὡς ἔλεγχος σὲ ὄντα ποιηθέντα «καθ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωση» τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς κοινωνίας τῆς «πόλεως». Ἡ δὲ προσωπικὴ γνώμη («δόξα») περὶ τῶν ιδιοτήτων ἢ καὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ θεοῦ (ἀθεία)⁹ ἦταν ἀποδεκτὴ καὶ ἐνίοτε ἐδηλώνετο:¹ «Δάμις, οὐδ εἶναι θεοὺς, ἔφασκε», Λ. «Ζεὺς Τραγ.», σ. 122. «εἰ σὺ Ζεὺς... εἴτ' ἀνάγκη φύσεος εἶτε νοῦς βροτῶν» (= τί νάσαι ἄραγε, νόμος φυσικὸς ἢ ἀνθρώπου ἐπινόηση); Τρωάδ. 885-886.

**Φωτ. 6. Αττικός σκύφος με
κωμμάστες σὲ ἀντικρουστὸ χορό.**

ΕΙΧΑΝ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΑΡΑΚΜΑ-

ΣΕΙ; Οἱ ἐλληνικὲς ἐκδόσεις κωμωδιῶν καὶ σατυρικῶν ἔργων ἀκολουθώντας –συνήθως– τὶς ξένες κριτικὲς ἐκδόσεις (μὲ εἰσαγωγή καὶ σχόλια, Λειψίας, Ὁξφ. κ.ά.) ἀποδέχονται τὸ ἀναπόδεικτο ἰδεολόγημα τῆς «παρακμῆς» τοῦ Ἑλλ. Πολιτισμοῦ. Στὸν «Μένιππο» τοῦ Λουκιανοῦ διαβάζουμε: «ἕνας κόσμος γκρεμιζόταν (τὸ 150 μ.Χ., ἀπὸ ποιούς;) καὶ ἕνας νέος ἀνέβαινε» (ποῦ;). «Ὅλες οἱ ἡθικὲς ἀξίες εἶχαν

ξεφτίσει(!)... παρουσιάσθη ἡ ἀνάγκη μιᾶς νέας θρησκείας». Ἄλλου: «Δὲν πίστευαν σὲ τίποτα... ὁ Χριστιανισμὸς πῆρε πολλὰ ἀπὸ τοῦ Κυνικοῦς». Στοὺς «Νεκρ. Διαλ.» τοῦ Λουκιανοῦ:² «Οἱ θεοὶ τοῦ Ὀλύμπου εἶχαν πιά ξεπέσει καὶ ὁ πολὺς κόσμος ζητοῦσε(;) ἀλλαγὴν». Ἐπίσης στὴν εἰσήγησιν¹ στὸ «Θεῶν ἐκκλησίαν» τοῦ Λουκιανοῦ: «Ὁ Ὀλυμπος, τὸ δημιούργημα τοῦ Ἑλλ. Πολιτισμοῦ [Σημ. Ὁ Γιαχβὲ ποιοῦ δημιούργημα;] εὐρίσκετο σὲ ἀποσύνθεσιν(!)... διαφαίνεται ἡ ὀριστικὴ παρακμὴ τῆς θρησκείας τῶν».

Ὅχι, κ.κ. «μεταφραστές»-ἀντιγραφεῖς: Ἡ ἐλλ. κοινωνία δὲν εἶχε παρακμάσει κατὰ τὴν (μετὰ)ἐλληνιστικὴν περίοδο. Παρὰ τὴν ρωμαιοκρατίαν, οἱ μοναδικοὶ θεσμοὶ τῆς (θέατρο, φιλοσοφία, ἀθλητισμὸς, πολιτικὴ κ.ά.) ἤκμαζαν ἀναντίρρητα. Ἀργότερα, τὸν 4ο αἰ. μ.Χ., οἱ ρωμαιοχριστιανοὶ τὸν «παρήκμασαν» διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου.

Ὅσο γιὰ τὸ «σατυρικὸν» τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος ἦτο (πρὸ τοῦ Λουκιανοῦ), εἶναι καὶ θὰ εἶναι ζωντανὸ [ὅρα: «τὸ πολὺ κυριελέησον τὸ βαριέται κι ὁ θεός»].

ΓΙΑΤΙ ΑΠΕΜΕΙΝΑΝ ΑΥΤΑ ΤΑ ΛΙΓΑ; Ἀπὸ τὶς ~20.000 (μ. ὄρος) κωμωδίες ἔμειναν μόνον 11(!) καὶ ἐνὸς μόνον, τοῦ Ἀριστοφάνη (+1 Μένιππου) καὶ ἕνα ὁλόκληρο(;) σατυρικὸ δράμα. Ἀπὸ τὰ πεζὰ σατυρικά μόνον τοῦ Λουκιανοῦ καὶ μόνον 9 (+μῦθοι Αἰσώπου). Τὰ χιλιάδες ὑπόλοιπα ἔργα ἐχάθησαν. Μὲ ποιά κριτήρια διασώθηκαν αὐτὰ τὰ λίγα; Ἴσως ἀπέμειναν τὰ πλέον «ἀνώδυνα», ἀφοῦ τὸ νὰ «σπᾶς πλάκα» μὲ τὸν θεὸ (ὅποιον θεὸ) ἦταν ἀκατανόητο ἀπὸ τοὺς ἀγέλαστους θρησκόληπτους. Ἔτσι οἱ γνωστοὶ καταστροφεῖς συστηματικὰ ἐξαφάνιζαν (ἀπὸ τὸν 3ο αἰ. μ.Χ.) τὴν ἐλλ. γραμματεία, ἰδίως τοῦ γέλωτος. Βλέπεις, τὸ γέλιο εἶναι ἡ μόνη ἔκφραση ποὺ ξεχωρίζει τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὸ Ζῶον!

Υ.Γ. Ἀμυδρὸ φῶς. Διεθνὴς ομάδα στὴν Γερμανία¹⁰ ἀποκρυπτογραφεῖ «παλίμψηστα» (ξύστες περγαμινές): ἂν δὲν διακοπῇ «ἄνωθεν» τὸ πρόγραμμα, θὰ βρεθοῦν χαμένα ἔργα; Ἰδωμεν.

Βιβλιογραφία

1. Λουκιανός, «Ἀπαντα», ἐκδ. Κάκτος, τόμ. 7 (εἰσαγ.).
2. Λουκιανός, «Ἔργα», ἐκδ. Ζαχαρόπουλος, τόμ. Β (εἰσαγ.).
3. Κ. Καρμιράντζος, «Ὁ λέμφος καὶ τὸ σφρίγος», «Δ», τ. 262.
4. Κ. Καρμιράντζος, «Ἐρχονται οἱ νέοι Νεαντερτάλιοι», «Δ», τ. 263.
5. Κ. Καρμιράντζος, «Πόσες ἦσαν οἱ τραγωδίαι», «Δ», τ. 266.
6. Α. Lesky, «Ἱστορία Ἑλληνικῆς Λογοτεχνίας».
7. Ν. Χουρμουζιάδης, «Εὐριπίδης σατυρικός».
8. Ἀριστοτέλης, «Περὶ Ποιητικῆς».
9. Κ. Καρμιράντζος, «Τέσσερα μυστικὰ τῶν Ἑλλήνων», «Δ», τ. 243.
10. Κ. Νάμπαντης, «Ἐπιστήμονες ἐρευνοῦν 800 παλίμψηστα», «Δ», τ. 264.

Κωστῆς Καρμιράντζος
Ἀρχιτέκτων ΕΜΠ

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ

Τί διάβαζαν στους άθλητές;

Άλήθεια, οί «ἐπίλεκτοι ἱερεῖς», ποὺ ὁ κ. Χριστόδουλος εἶχε στείλει γιὰ νὰ ἱερουργοῦν στὸ Ὀλυμπιακὸ Χωριό, διάβαζαν τὶς κατάρξεις τοῦ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου γιὰ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες, τὰ ὑπέροχα λόγια του: «Οἱ Ἕλληνες εἶναι ἄξιοι λιθοβολισμοῦ, εἶναι λυμεῶνες καὶ χειρότεροι ἀπὸ τοὺς χοίρους ποὺ πασαλείβονται περιπτώματα»; Ἀναθεμάτισε τοὺς ἀθλητὲς 7 φορές μὲ μῖσος ὁ κ. Χριστόδουλος, ὅπως ἀναθεματίζει τοὺς Ἕλληνες τὴν Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας;

Ἄν ὄχι, τότε πῶς τοὺς στήριζαν; Δὲν καταλαβαίνω, χωρὶς ἀναθεματισμοὺς καὶ κατάρξεις τί εἶδους στήριξη εἶναι αὐτή;

A.P.

Ἄη-Γιώργης Τροπαιοφόρος

Ἀλλὰγὲς ἐν ὄψει στὴν ἡγεσίᾳ τῆς Ἐκκλησίας, μετὰ τὴν ἀπόφαση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χριστοδούλου νὰ καταταγῇ στὸ σῶμα τῶν ἐνόπλων ἀγγέλων (πρῶτὴ ἀποστολή: ἡ ἐξολόθρευση τῶν ἀλλοπίστων στὴν Μ. Ἀσία). Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καλεῖται νὰ ἐπιλέξῃ μὲ σύνεση τὸν νέο ἱεράρχη ποὺ θὰ ἀναλάβῃ τὴν διοίκησή της (ἐκτὸς κι ἂν θέλῃ νὰ ἐκκληροῖ στὸ ἐξῆς τὰ καθήκοντά της ἀπὸ τοὺς... οὐρανοὺς κατὰ τὸ πρότυπο τοῦ Χριστοδούλου). Πολλὰ καὶ σοβαρὰ τὰ θέματα ποὺ ἐκκρεμοῦν στοὺς κόλπους της· καὶ δὲν νομίζω ὅτι ἡ ῥήση «Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι...» μπορεῖ νὰ δώσῃ λύση.

Πάντως ἡ «ἐκστρατεία» τοῦ Μακαριώτατου ἀποτελεῖ πρῶτης τάξεως θέμα γιὰ χολιγουντιανὴ ὑπερπαραγωγή. Φαντασθῆτε τὸν Ἀρχιεπίσκοπο πάνω σὲ ἄσπρο ἄλογο, δίπλα στὸν Ἄη Γιώργη νὰ καταδιώκῃ Τούρκους. Ἀπομένει ἡ ἐπιλογὴ τοῦ στὰρ ποὺ θὰ τὸν ἐνσαρκώσῃ.

A.Γ.

Ἡ θεοκατάρτη λέξη «ἐλληνισμός»

Ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Κνωσοῦ κ. Μακάριος Δουλονφάκης δῆλωσε στὴν ἐφημ. «Πατρίς» τοῦ Ἡρακλείου γιὰ τὴν Ὀλυμπιάδα: «Ἄριστη, ἐπιτυχής, μὲ προβολὴ τῆς πολιτιστικῆς ταυτότητας τῆς διαχρονικῆς πορείας τῆς Ρωμιοσύνης».

Ἡ «Ρωμιοσύνη», ποὺ ἀκριβῶς διέκοψε βίαια τὴ διαχρονικὴ πορεία τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐξαφανίζοντας γιὰ 1.600 χρόνια τὴν πολιτιστικὴ ταυτότητά του (καὶ τὶς Ὀλυμπιάδες), εἶναι ἡ λέξι-κλειδί γιὰ τὴν ψυχογράφηση τῶν ἀπανταχοῦ καὶ πάντοτε Μακαρίων. Τρέμουν μπροστὰ στὴ λέξη «Ἑλληνισμός», μὲ ἀποτελεσματὴν τὸν τόσο μεγάλῃ φραστικῇ, ἱστορικῇ φαιδρότητῃ ποὺ κατῴρθωσε νὰ διατυπώσῃ ὁ θεοφιλέστατος Κνωσοῦ μέσα σὲ μία τόσο μικρὴ φράση του.

Γ.Σ.Π.

Ζοῦν κλέβοντας καὶ ἐκχυδαίζουν τὸν «Δ»

Ἀπὸ τὸ 1982 ὁ «Δ» παραμένει στὶς ἐπάλξεις τῆς ἐλληνικῆς πρωτοπορίας δημοσιεύοντας πρῶτος καὶ μόνος ἐπὶ σειρὰ πολλῶν ἐτῶν καὶ τευχῶν πρωτότυπες ἐπιστημονικὲς ἔρευνες, πληροφορίες, ἄρθρα, συνεντεύξεις καὶ φωτογραφίες γιὰ τὴν ὑπαρξὴ βυθιομένων πόλεων καὶ ἐλληνογενῶν πολιτισμῶν στὴν περιοχὴ τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ. Ἐκτὸς τῶν δεκάδων χυδαίων ἐλλαδεμπόρων τῶν καναλιῶν καὶ τῶν περιοδικῶν, ποὺ μὲ τὸν πιὸ ἀναίσχυντο (ἀλλὰ καὶ ποινικῶς καὶ ἀστικῶς κολάσιμο) τρόπο ἀναδημοσιεύουν διαστρεβλώνοντας τὰ θέματα τοῦ «Δ», βιοποριζόμενοι εἰς βάρος τῆς ἀνυποψίαστης πελατείας τους, λογοκλοπώντας καὶ κλεψιτυπώντας μὲ τὸ πρόσχημα ὅτι «ἀγωνίζονται γιὰ τὴν Ἑλλάδα», μόλις προσφάτως ἔντυπο ξενομανοῦς νεοεποχίτικης θεματολογίας καὶ νεοναζιστικοῦ ἀποκρυφιστικοῦ προσανατολισμοῦ θυμῆθηκε νὰ κἀνῃ δημοσιεύσεις σχετικὰ μὲ τὰ εὐρήματα στὸν Εἰρηνικό. Φυσικὰ οὔτε λέξη γιὰ τὴν πρωτοπορίᾳ τοῦ

Δαυλοῦ (ποὺ τὰ εἶχε δημοσιεύσει ἐπανελημμένως κατὰ τὰ τελευταῖα 23 χρόνια) ἀλλὰ οὔτε καὶ γιὰ τὴν ἀρχέγονη ἐλληνικὴ παρουσία στὴν περιοχὴ. Ἐπιτέλους λίγη αἰδώς.

A.X.M.

Τοῦ εἶναι ἀδιανόητο

Ὁ Ἕλληνας γενετιστὴς κ. Γ. Σταματογιαννόπουλος, ἐργαζόμενος στὶς ΗΠΑ, σκοπεύει νὰ διαγνώσῃ τὸ DNA τῶν Ἀρχαίων Μυκηναίων, γιὰ νὰ διαπιστώσῃ, λέει, ἐὰν ἦρθαν ἀπὸ τὸ... Βορρᾶ, τίς στέπες τῆς Ρωσσίας ἢ ἀπὸ ὅπου συμφέρεי τοὺς ἐργοδότες του. («Μετρογράμα», 24/6/2004). Ἀποκλείει, δὲν διανοεῖται κἀν, ὁ δόκτωρ Γ. Σταματογιαννόπουλος νὰ εἴμαστε γηγενεῖς καὶ αὐτόχθονες καὶ μᾶς διαβεβαιώνει ὅτι τὴν Ἐποχὴ τῶν Παγετῶνων τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης καὶ Ρωσσίας κάποιοι ταξίδεψαν πρὸς νότον μέσα στοὺς πάγους καὶ ἦρθαν ἐδῶ. Τέτοια ἀνέκδοτα ἐφτείαχνε καὶ ὁ κ. Μπερνάλ, αὐτὸς μὲ ἀδυναμία στοὺς πρὸς βορρᾶν κινηθέντες Ἀφρικανούς, μέχρι ποὺ τὸν πῆραν μὲ τίς λεμονόκουπες καὶ ἡρέμισε ὁ «ἐκλεκτός».

Ἀναμένουμε τὸ πόρισμα τοῦ κ. Σταματογιαννόπουλου γιὰ νὰ ἀμείψωμε κι ἐμεῖς τὴν προσπάθειά του νὰ βγάλῃ «ξένους» τοὺς Μινωῖτες, τοὺς Μυκηναίους, τοὺς Μακεδόνες κ.λπ. – καὶ θὰ εἶναι ἄξιος ὁ μισθός του.

A.P.

Ρουβᾶς καὶ Π. Διαθήκη

Ἔγινε κι ἐφέτος ὁ διαγωνισμὸς τραγουδιοῦ ἀπὸ τὴν «Εὐρωβίσιον», στὸν ὁποῖο ὡς γνωστὸν συμμετεῖχε καὶ ἡ Ἑλλάς, ἐπιτυχῶς, μὲ τὸν Ρουβᾶ. Καὶ προτοῦ ἀκόμα καταλαγιάσουν οἱ ἐνθουσιασμοὶ τῆς ἐπιτυχίας, ἔπασαν οἱ ἀναθεματισμοί. Τὸ περιεχόμενο τοῦ τραγουδιοῦ, εἶπαν, εἶναι ἄσεμνο: Τό 'παν ἱερωμένοι, τό 'παν θεολόγοι, τό 'παν καὶ ἄλλοι. Βέβαια θὰ πρέπει κανεῖς νὰ γνωρίζῃς Ἑγγλέζικα γιὰ νὰ τὸ χάψῃ βαθιά, ποὺ ὅμως ὡς γνωστὴ γλώσσα εἶναι δύσκολο νὰ ἀποδοθῇ σωστὰ στὰ Ἑλληνικά. Παρ' ὅλα αὐτὰ ὅμως, εἶπαν τὸ τραγουδὶ εἶναι «ἄσεμνο». Ἐπειδὴ ὅμως δὲν χώνεψα ποτὲ τοὺς φαρισαϊσμούς, θέλησα ὡς ἀπάντησι στοὺς ἀναθεματισμοὺς καὶ τοὺς «λιθοβολισμοὺς» τῶν κυρίων αὐτῶν νὰ παρουσιάσω σὲ «δυνατὴ» μετάφρασι ἢ ἐρμηνεία τμήματα τοῦ ποιήματος τοῦ γνωστοῦ ὡς «Ἄσμα Ἀσμάτων» καὶ ποὺ μάλιστα ἀποτελεῖ βιβλίον τῆς ἀγίας γραφῆς, γιὰ νὰ συγκριθῇ μ' αὐτὸ τοῦ Ρουβᾶ.

Ἄσμα Ἀσμάτων:

Κεφ. 1,2. «Δὸς μου φιλιὰ μὲ τὸ δικό σου στόμα, σὺ ποὺ τὰ βυζιά σου εἶναι πιὸ ἴμορφα κι ἀπ' τὸ κρασί».

Κεφ. 4,3. Σὰν δυὸ δίδυμα κεφαλάκια νεογνῶν δορκάδος μοιάζουν τὰ βυζάκια σου, π' ἀνάμεσα σὲ κρίνα βόσκουν».

Κεφ. 4,10. «Μόρφηναν τὰ βυζιά σου σὰν ὄμορφο κρασί καὶ τὸ ἄρωμα τῶν φορεμάτων σου ξεπερνᾷ ὅλα τ' ἄρώματα.

Κεφ. 6,6. «Ἐξῆντα εἶναι οἱ βασίλισσες (οἱ νόμιμες) ὀγδόντα οἱ παλλακίδες κι ἀμέτρητες οἱ νεαρές, ὅμως μία εἶναι ἡ περιστέρα μου, ἡ τέλειά μου, ποὺ ὀρχεῖται σὰν τὴν αὐγή, σὰν τὴν σελήνη καὶ σὰν τὸν ἥλιο».

Κεφ. 7,2. «Ἡ στρογγυλάδα τῶν μηρῶν σου, λὲς καὶ ἀπὸ χέρια δακτυλιδοποιῶν ἔγινε. Κούπα τορνευτὴ ὁ ὀμφαλός σου. Σταριοῦ θημωνιὰ ἢ κοιλιὰ σου περιτριγυρισμένη μὲ κρίνα. Στὸ μῦθό μοιάζεις χονομαδιά, σὰν δυὸ τσαμπιὰ σταφύλια τὰ βυζιά σου».

Κεφ. 7,11. «Ἄς τρέξουμε στοὺς κάμπους, ἄς μείνουμε σὲ χωριά, ἄς ξεμερωθοῦμε στ' ἀμπέλια νὰ δοῦμε ἂν ἀνθίσανε, ἂν ἔχουν ἀνθίσει οἱ ροδιές κι ἐκεῖ δικὰ σου τὰ βυζιά μου».

Λοιπὸν τὸ σιγᾶν δὲν εἶναι κρεῖττον τοῦ λαλεῖν;

A.

Ο ΑΛΛΟΣ ΛΟΓΟΣ

Παλαιολιθικές παλιόπετρες

Ποτέ δὲν εἶχα ἀμφιβολία ὅτι πρώτιστον καὶ κύριον μέλημα πάσης Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως εἶναι ἡ ἀνάδειξις τῆς ἱστορίας καὶ τοῦ ἀρχαιολογικοῦ πλούτου τῆς χώρας μας. Ὅπως ἔκανε λ.χ. ἡ ἀείμινος Μελίνα Μερκούρη, πὺν κατέχωσε, χάριν τοῦ κυκλοφοριακοῦ, τὸ Δημόσιο Σῆμα. Τώρα ὁ νῦν ΥΠΕΧΩΔΕ, τὸ ἴδιο ἐθνικὰ σκεπτόμενος, ἀρνεῖται ὀρθῶς νὰ χρηματοδοτήσῃ τὸ κόστος συντηρήσεως, μελέτης καὶ δημοσιεύσεως τῶν ἀρχαιολογικῶν εὐρημάτων, τὰ ὁποῖα ἤλθαν εἰς τὸ φῶς κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν Ὀλυμπιακῶν ἔργων. Καί, γιὰ νὰ ἔχῃ καὶ τὸ κεφάλι του ἡσυχο, ἀπολύει ὅσους ἀρχαιολόγους, συντηρητὰς καὶ σχεδιαστὰς ἀπασχολοῦσε μέχρι τώρα (Ἐφημερὶς «ΤΑ ΝΕΑ», 19/7/2004).

Σιγὰ τὰ σπονδαῖα ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα... Πού, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, εἶναι καὶ ἓνας παλιονεολιθικὸς οἰκισμὸς εἰς τὴν Παλλήνην τοῦ 6.000 π.Χ., ὁ ὁποῖος κατὰ σύμπτωσιν εἶναι καὶ ὁ ἀρχαιότερος τῆς Ἀττικῆς. Ἄντε καὶ ἓνας ἄλλος, νεολιθικὸς κι αὐτός, εἰς τὸν κόμβον Ραφήνας-Μαραθῶνος. Καὶ ἐρωτῶ, ἂν ἀξίζουσιν τὸν κόπον ἰδιαιτέρας συντηρήσεως αὐτὲς οἱ παλιόπετρες. Ἄφρησέ τις ἐκεῖ νὰ ρημάξουν, νὰ τελειώνουμε. Νὰ ἦταν τουλάχιστον κανένα ἀνώδυνον ρωμαϊκὸν λουτρόν, ὅπως αὐτὸ εἰς τὸ πεζοδρόμιον τοῦ Ζαπτείου ἢ τουρκικὸν χαμάμ, πάει στὸν διάολο. Καὶ νὰ τὸ ἀνασκάψουν, καὶ νὰ τὸ σε-νιάρουν, καὶ νὰ τὸ φωτίσουν, καὶ νὰ τὸ προβάλουν. Πῶς θὰ δεῖξουν ὅτι διετελέσαμε ὑπὸ ρωμαϊκὴν ἢ τουρκικὴν κατοχὴν. Ἐνῶ οἱ νεολιθικοὶ οἰκισμοί, καὶ μάλιστα τοῦ 6.000 π.Χ., φτοῦ κακὰ: Εἶναι ὥρα γιὰ τέτοια πράγματα; Θέλετε νὰ μᾶς κράξουν οἱ ἀπανταχοῦ τῆς γῆς Σιωνιστὲς καὶ ὀριενταλιστὲς ὡς ἐθνικιστὰς, φασίστας καὶ ὅτι διεπόμεθα ἀπὸ ἀντισιμητισμὸν; Χώρια πὺν θὰ μᾶς θεωρήσουν καὶ ὑπευθύνους διὰ τὸ «ὄλοκαύτωμα». Καραμέλλα πολυπιπιλισμένη μὲ σχετικὴν μέχρι σήμερον ἐπιτυχία. Ὅχι ὅμως καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς Γαλλίας τοῦ κ. Ζὰν Σιράκ. Πὺν γνωρίζετε πὺν ἀκριβῶς ἔγραψε τὴν δήλωσιν τοῦ κ. Σαρὸν περὶ τοῦ γαλλικοῦ ἀντισιμητισμοῦ.

Καὶ τώρα ἐγὼ ὁ εὐήθης ἀναρωτιέμαι, ἂν ὁ κ. Τατούλης, ὑφυπουργὸς Πολιτισμοῦ παρακαλῶ, θὰ μηνύσῃ καὶ πάλιν τὸ κράτος διὰ τὴν ἀδιαφορίαν του αὐτὴν, ὅπως ἔκανε καὶ μερικὰ χρόνια πρὶν γιὰ κάποια τετραγωνικὰ μέτρα ἀνασκαφῶν εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ Μουσείου τῆς Ἀκροπόλεως. Εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἀρθῇ καὶ πάλιν εἰς τὸ ὕψος τῶν περιστάσεων καὶ θὰ προτάξῃ τὰ στήθη του διὰ τὴν συντήρησιν καὶ σωτηρίαν τῶν νεολιθικῶν οἰκισμῶν τῆς Ἀττικῆς. Ἀρνούμενος νὰ δεχθῶ ὅτι ἡ ὅλη ἱστορία τοῦ Μουσείου ἦτο ἀντιπολιτευτικὸς ἀντιπερισμασμός. Ἡ μήπως ἦτο; Ἰδοὺ ἡ Ρόδος, ἰδοὺ καὶ τὸ πῆδμα... Ἐκτὸς κι ἂν φοβάται, μὴ θεωρηθῇ ὑπεύθυνος γιὰ τὸ «ὄλοκαύτωμα»...

Γιῶργος Πετρόπουλος

ΡΗΝΕΙΑ...

Οί φωτογραφίες αυτές αφορούν στα αρχαιολογικά ευρήματα της Ρήνειας (Μεγάλης Δήλου), όπου είχαν μεταφερθή όλοι οι τάφοι από τη μικρή Δήλο. Τò άτομο από τò όποιο προμηθεύτηκα τò υλικò είναι ή κόρη μιὰς από τὶς οἰκογένειες, οἱ όποῖες ἔχουν ἐξοχικὰ στή Ρήνεια καὶ κυκλοφοροῦν καθημερινὰ ἀνάμεσα στὰ ἀρχαῖα – κυριολεκτικὰ τὰ πατοῦν. καὶ τò χειρότερο ἀπ' ὅλα εἶναι ὅτι ἔχουν καὶ τὰ ζῶα τους στὸν ἴδιο χῶρο: ἀγελάδες, γουρούνια καὶ ὅ,τι μπορεῖ ὁ καθένας τέλος πάντων νὰ συντηρήσῃ.

Τò γεγονὸς ποὺ κάνει ἐξαιρετικὴ ἐντύπωση εἶναι ὅτι αὐτὸ τò νησὶ βρῖσκεται ἀκριβῶς ἀπέναντι ἀπὸ τὴ μικρὴ Δήλο, ἡ όποία ἔχει χαρακτηριστὴ ἐπίσημα ὡς ἀρχαιολογικὸς χῶρος, σὲ ἀπόσταση λίγων μιλίων, ὥστε νὰ μπορῇ κανεὶς νὰ τὴ βλέπῃ ἀκόμα καὶ χωρὶς κυάλια ἀπὸ τὸ σημεῖο στὸ όποῖο τραβήχτηκαν οἱ φωτογραφίες. Καὶ αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι ποὺ καθιστᾷ ἐντελῶς ὀξύμωρο τὸ γεγονὸς καὶ βάζει τὸν καθένα σὲ ἀπορία: γιατί τὸ ἔνα νησὶ ἔχει τὴ σφραγίδα τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας καὶ τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ καὶ τὸ ἄλλο ἔχει μόνο σφραγίδες... ζῶων;

Φωτ. 1 (κάτω): ἓνας παιδικὸς τάφος, συλημένος... φυσικά, μόνο ποὺ δὲν ξέρω ἂν ἔχη συληθῇ παλιὰ ἢ τώρα πρόσφατα.

Φωτ. 2 (ἐναντι σελίδα, ἄνω): ἓνα περίεργο στέγαστρο ἀγνώστου σκοπιμότητας καὶ γαϊδουράγκαθα, ποὺ πιστοποιοῦν τὴν ἀπουσία κάθε φροντίδας τοῦ χῶρου.

Φωτ. 3 (ἐναντι σελίδα, κάτω): οἱ ἀγελάδες-φρουροὶ τοῦ ἀρχαιολογικοῦ χῶρου.

Οἱ ὑπόλοιπες φωτογραφίες (δὲν δημοσιεύονται ἐδῶ) παρουσιάζουν: ἓνα χορταριασμένο ὕδραγωγεῖο –παρόμοιο μ' αὐτὸ ὑπάρχει καὶ στὴ μικρὴ Δήλο–, μὴ ἀνασκαφέντα πηγάδια ἢ ἴσως διόδους ποὺ ὀδηγοῦν... κάπου.

Κι ένα πικρό σχόλιο: Για τούς Μυκονίους αυτή η κατάσταση θεωρείται φυσιολογική, και μάλιστα ο δήμος κάθε πέντε χρόνια δημοπρατεί κάποια κομμάτια γης της Ρήνειας, θεωρείται δὲ ιδιαίτερα ἐνισχυτικό τοῦ κύρους κάποιας οἰκογένειας ἀπὸ τὴ Μύκονο νὰ μπορῇ νὰ «χτυπήσῃ» ἓνα τέτοιο «κομμάτι». Ἐξ ἄλλου ὁ καθένας μπορεῖ μὲ ἰδιωτικὸ σκάφος νὰ φτάσῃ στὸ νησί καὶ «ἅμα γουστάρῃ κάτι ἀπὸ τὰ πεταμένα», τὸ παίρνει σπῆ-τι του, γεγονὸς τοῦ ὁποῖου γίνονται καθημερινὰ αὐτόπτης καὶ αὐτήκοος μάρτυρας.

Γιούλη Γιαννακοπούλου

Ο ΚΑΛΑΘΟΣ ΤΩΝ ΑΧΡΗΣΤΩΝ

Οί χλωμοί ἄγγελοι

Ρε παιδιά, τί εἶναι τοῦτος; Σὲ λίγο θὰ προαχθῇ σὲ προφήτη! Καὶ ὄχι μόνον. Ἔτσι ποὺ πήρε φόρα, τὸν βλέπω νὰ γίνεται ἀκόμα καί... Γιαχβὲ (βοήθειά μας!) στὴ θέση τοῦ Γιαχβέ, ὡς ἕτερος Ἰζνογκούντ! Σὰν νὰ μὴ φτάνη ποὺ ἐδῶ καὶ ἔξι χρόνια ἔχει φλομώνει στὴν κοτσάνα τὸ Πανελλήνιο μὲ τὰ παραμύθια, τὶς πομφόλυγες, τὶς δημεγερσίες καὶ γενικῶς τὰ ἡλίθια καμώματά του, ἐκθέτοντας ἀνεπανόρθωτα ἐμένα φυσικὰ ποὺ τὸν προώθησα.

Ὅριστε μας. Ἀντὶ ἐν μέσῳ Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων νὰ δεχθῇ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ τῆς διανοίας του νὰ ρίξῃ ὁ Θεοῦλης μία ξεγυρισμένη μπόρα, γιὰ νὰ σβήσῃ τὴ σιχαμερὴ φλόγα τοῦ Ὀλυμπισμού ποὺ μοῦ τσουρουφλίζει τὰς... γλουτιαίας περιοχάς, ὁ ἄνθρωπος τὸ ἔρριξε στὸν ὕπνο καὶ ὡς νέος Ἀβρακούμ (ξανὰ βοήθειά μας!) ἐξέφρασε κατόπιν, μὲ θαυμαστὲς ὁμολογουμένως λεπτομέρειες, τὰ ἐνύπνιά του, ἀλλὰ ὀλίγον σαλατοποιημένα. Ἐμπλεξε τὴν Ἀποκάλυψη τοῦ Ἰωάννη μὲ τὴ Μικρασιατικὴ Καταστροφὴ. Τὰ σῶβρακα μὲ τὰ πόμοια δηλαδή. Εἶδε λέει τοὺς «χλωμοὺς ἀγγέλους» σφαιγιασθέντες νὰ ἀνίστανται καὶ νὰ κυνηγοῦν τοὺς Τούρκους μέχρι τὴν Κόκκινη Μηλιά. Τώρα βέβαια δὲν θυμᾶμαι ἂν αὐτὸ τὸ εἶδε πρὶν ἢ μετὰ τὴ σκηνὴ τῆς Δευτέρας Παρουσίας, θὰ σᾶς γελάσω. Πάντως μετὰξὺ ἄλλων τὸ εἶδε καὶ τὸ ἀνακοίνωσε ἀπὸ ἄμβωνος. Ὑστερα, λέει, τοὺς εἶδε νὰ ἀνέρχωνται στοὺς οὐρανοὺς καὶ νὰ στρογγυλοκάθωνται ἐκ δεξιῶν -ὡς συνήθως- τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ. Καὶ εἶδε... καὶ εἶδε...! Μόνο τὸν Ἀβραὰμ καντηλανάφτη δὲν εἶδε τὸ ἄτομο.

Γρηγορήτε λοιπόν, παλιορρωμιοί, καὶ πιστεύσατε, ἵνα εὕρεθῃτε μετὰξὺ τῶν ἐκλεκτῶν. Ὁ ἐπουράνιος Πατὴρ σᾶς γουστᾶρει πεθαμένους. Τσακιστῆτε λοιπὸν νὰ σκοτωθῇτε, γιὰ νὰ βροῦν ἀνάπαυση τὰ κοκκαλάκια σας. Ὁ προκαθήμενος βέβαια δὲν πρόκειται ποτὲ νὰ σᾶς ἀναλύσῃ τὸ ἡθικὸ δίδαγμα τῆς ὑπόθεσης μὲ αὐτὴν τὴ συλλογιστικὴ (διότι κυκλοφοροῦν καὶ λεμονόκουπες). Δὲν πειράζει, σᾶς τὸ ἀναλύω ἐγώ, ποὺ στὸ φινάλε, δὲν φαίνομαι καὶ πουθενά.

Μὲ τὸ ἴδιο σκεπτικὸ ἄλλωστε λειτουργοῦν ὅλες οἱ γιαχβικὲς Ὁμολογίες. Ἀξίζει νὰ θυμηθῇτε ἐκεῖνον τὸν τσαχινοῦλη προτεστάντη παπᾶ μὲ τὴν φουστίτσα καὶ τὸ πλακάτ, ποὺ διέκοψε τὴ νικηφόρα πορεία τοῦ Βραζιλιάνου μαραθωνοδρόμου, καὶ γιὰ νὰ ἐκλογικεύσῃ τὴν ἐνέργειά του εἶπε ὅτι ὁ ἀθλητὴς θὰ λάβῃ τὸ χρυσὸ μετάλλιο ἐν τοῖς Οὐρανοῖς! Εἶναι προφανέστατο λοιπὸν ὅτι καὶ οἱ «ἄγγελοι τῆς προσφυγιάς» φέρονται χλωμοὶ λόγῳ τοῦ χρυσοῦ, ποὺ θὰ λάμπῃ ἐπάνω τους. Γι' αὐτὸ λοιπὸν καλῶ κι ἐσᾶς νὰ γίνετε ἀκτιβιστὲς εἰς δόξαν Θεοῦ. Στὴν ἐπόμενη τελετὴ ἀφῆς τῆς Φλόγας τοῦ (μπλιάχ!) Ἀπόλλωνος πάρτε ἀνὰ χεῖρας τὶς μάνικες καὶ μπουγελώστε ἱέρεις καὶ λαμπαδηδρόμους. Σβῆστε τὴ δᾶδα τὴ ρημάδα καὶ ὅ,τι ἄλλο αὐτὴ ἀντιπροσωπεύει καὶ ἐτοιμαστῆτε γιὰ τὴν «καινὴν κτίσιν» καὶ τὴν τελείωση τῶν δικαίων. Χλωμιάστε σεῖς γιὰ νὰ μὴν χλωμιάσω ἐγώ, ὅταν, ὁ μὴ γένοιτο, βρεθῶ ἀντιμέτωπος μὲ τὸ

Σάρωθρον

ΘΑΝΑΤΟΣ ΚΑΙ ΘΕΟΚΡΑΤΙΑ

Ἡ περιπέτεια μιᾶς κηδείας στὶς ΗΠΑ

Στὸ περιοδικὸ «Free Inquiry», τὸ ὁποῖο, σημειωτέον, ἀντιπαλεῖ τὴν ἐξουσιαστικὴ θεοκρατικὴ νοοτροπία ποὺ ἔχει ἐπιβληθῇ στὶς ΗΠΑ, δημοσιεύθηκε ἄρθρο τοῦ κ. Ντὸν Λόουρυ*, τὸ ὁποῖο πραγματεύεται βάσει προσωπικῆς περιπέτειας τὸ ζήτημα τοῦ θανάτου. Τὸ ζήτημα εἶναι πολὺ σοβαρὸ, διότι πάνω στὸν φόβο τοῦ θανάτου πάτησαν οἱ κατὰ καιροὺς ἐξουσιαστὲς γιὰ νὰ στηρίξουν τὸν ἐξουσιασμό τους. Ἐκεῖ βασίζονται οἱ θρησκείες καὶ τὰ συμφέροντα ποὺ ἀντιπροσωπεύουν. Ἀκολουθεῖ μετάφραση τοῦ ἀρθρου τοῦ κ. Λόουρυ ποὺ φέρει τὸν τίτλο «Γιατί δὲν πεθαίνουμε ποτέ».

«Ὁ πατέρας μου καὶ ἡ μητέρα μου ἦταν παντρεμένοι γιὰ πᾶνω ἀπὸ πενήντα χρόνια καὶ ὅταν ἡ δύναμη τῆς ζωῆς τῆς μητέρας μου ἡττήθηκε ἀπὸ τὸν καρκίνο, ὁ πατέρας μου, τοῦ ὁποῖου ἡ ὑγεία ἦταν ἤδη κλονισμένη, ἀποφάσισε νὰ μὴν συνεχίσῃ τὸν δρόμο του χωρὶς ἐκείνη. Διέθετε ἕνα πολὺ δυνατὸ μυαλό, καὶ εἶναι προφανὲς ὅτι ἐπεθύμησε νὰ σταματήσῃ ἡ καρδιά του νὰ κτυπᾷ.

Τότε ἦταν ποὺ ἡ ἀδελφὴ μου Τζὴν καὶ ἐγὼ κληθήκαμε νὰ ἀντιμετωπίσουμε ἕνα ἠθικὸ δῖλημμα. Τόσο ἐκείνος ὅσο καὶ ἡ μητέρα μου ἤθελαν νὰ ἀποτεφρωθοῦν, διότι θεωροῦσαν ἐντελῶς ἀνώφελο ἅψυχὰ σώματα νὰ καταλαμβάνουν χώρα στὴν γῆ. Ὡστόσο οἱ δυὸ ἐπιζώσες ἀδελφές τοῦ πατέρα μου ἐπέμεναν νὰ σταλῇ ἡ σορὸς στὸ Ἰλλινόις, οὕτως ὥστε νὰ ὀργανώσουν μίαν «καθ' ὅλα σωστὴ καὶ ἀξιοπρεπὴ κηδείαν». Ἔστειλαν εἰσιτήρια στὴν Τζὴν καὶ ἐμένα καὶ φρόντισαν γιὰ τὴν ἀγορὰ καὶ μεταφορὰ ἐνὸς (ἀκριβοῦς) φέρετρου. Βλακωδῶς συναινέσαμε. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ Τζὴν καὶ ἐγὼ δὲν θέλαμε νὰ παραστοῦμε σ' αὐτὴν τὴν μακάβρια τελετὴ, ἀρνηθήκαμε νὰ συμμετάσχουμε σ' ὅλη αὐτὴν τὴν διαδικασία. Οἱ θεῖες Ντόρα καὶ Ντόρις ἔφριξαν. Ἀφελῶς νόμισα ὅτι θὰ μπορούσα νὰ τὶς «παρακάμψω» λέγοντάς τους ὅτι ἡ Βίβλος λέει: «Ἀφήστε τοὺς νεκροὺς νὰ θάψουν τοὺς νεκροὺς». Σίγουρα ὁ μπαμπὰς δὲν θὰ ἤθελε νὰ λάβουμε μέρος σ' αὐτὴν τὴν ἱεροτελεστίαν τὴν γεμάτη εὐλογίες, μοιρολόγια, ξόρκια καὶ ἀνθρώπους ποὺ κλαῖνε, μόνο καὶ μόνο ἐπειδὴ συνειδητοποιοῦν τὴν δικὴ τους θνητότητα. Ὅμως τὸ μυαλό τους δὲν ἦταν δεκτικὸ. Εἶχε πρὸ πολλοῦ καὶ ὀριστικὰ σφαλίσει.

«Μά, δὲν θέλετε νὰ ἀποτίσετε τὸν τελευταῖο φόρο τιμῆς στὸν πατέρα σας;» εἶπε ἐπιτιμητικὰ ἡ μία ἀπὸ τὶς δύο, χρησιμοποιοῦντας μάλιστα μίαν παιδαριώδη ἔκφραση, ποὺ δὲν μπόρεσα νὰ κατανοήσω.

«Αὐτὸ εἶναι ἀδύνατον», εἶπα, «διότι ὁ πατέρας μας δὲν ὑπάρχει πλέον. Θὰ τιμοῦμε τὴν μνήμη του ἐνστερνιζόμενοι τὶς ἀξίες ποὺ μᾶς δίδαξε. Τὸ νὰ συμμετάσχουμε σὲ τελετὴ πᾶνω ἀπὸ τὸ νεκρὸ σῶμα του θὰ ἦταν σὰν νὰ ἐξευτελίσαμε ὁλόκληρὴ τὴν ζωὴ του».

«Ὅμως ἐκείνος κεῖται στὸ γραφεῖο κηδεῶν περιμένοντας τὸ τελευταῖο ἀντίο!», εἶπε ἡ θεία.

«Ὅχι ὁ πατέρας μας, ἀλλὰ τὸ σῶμα ποὺ κάποτε εἶχε», εἶπε ἡ Τζὴν.

Προσπαθήσαμε νὰ τοὺς ἐξηγήσουμε ὅτι ἡ σορὸς δὲν ἦταν ὁ μπαμπὰς μας. **Ὁ μπαμπὰς μας δὲν ἦταν τὸ πτώμα του, ἦταν τὸ μυαλό του, ὁ χαρακτήρας του, ἡ προσωπικότητά του. Ἦταν τὸ σύνολο τῆς γνώσης καὶ τῆς σοφίας ποὺ νυσσώρεσε γιὰ πᾶνω ἀπὸ ἑβδομήντα ἐννέα χρόνια.** Ἦταν οἱ ἐμπειρίες του, οἱ μνήμες του, οἱ χαρὲς καὶ οἱ λύπες του, οἱ νίκες καὶ οἱ ἥττες του, τὰ ὄνειρά του, ἡ αἰσθησὴ του τοῦ χιούμορ καὶ ἡ ἀγάπη του γιὰ τὴν μητέρα μας καὶ γιὰ μᾶς, τὰ παιδιὰ του. Ὅλα αὐτὰ ὅμως εἶναι ἀφηρημένα, δὲν ἔχουν σχέση μὲ τὸ νεκρὸ σῶμα του. Ἀφοροῦν σὲ διάφορες λειτουργίες τοῦ ἐγκεφάλου καὶ ὅταν ὁ ἐγκέφαλος πεθαίνει, αὐτὲς οἱ ιδιότητες παύουν νὰ ὑφίστανται. Ὁ πατέρας μας δὲν ὑπῆρχε πλέον καὶ ὅ,τι εἶχε ἀπομένει ἀπὸ αὐτὸν δὲν ἦταν πᾶρα ἕνα γέρικο, συρρικνωμένο πτώμα. Οὕτε ἀγαπούσαμε, οὕτε σεβόμασταν τὸ πτώμα του. Ἀγαπούσαμε καὶ σεβόμα-

* Ὁ κ. Ντὸν Λόουρυ εἶναι συγγραφέας καὶ δημιουργὸς τοῦ «Λόντσταρ», ἐνὸς προγράμματος πρόληψης χρήσεως ναρκωτικῶν οὐσιῶν καὶ ἀλκοολισμοῦ γιὰ μαθητὲς τοῦ πρωτοβάθμιου καὶ δευτεροβάθμιου κύκλου σπουδῶν.

σταν αυτόν, τὸν ἄνθρωπο ποὺ εἶχε κάποτε ὑπάρξει. Τὸν ἄνθρωπο ποὺ δὲν ὑπῆρχε πλέον.

«Καὶ σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ στὴν ἀθάνατη ψυχὴ του».

Ἀντισταθήκαμε στὴν παρόρμηση νὰ ἐξηγήσουμε ὅτι ἀπὸ λογικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς ἀπόψεως ἡ ψυχὴ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ μίᾶ ἀφηρημένη θεολογικὴ ἔννοια καὶ ἡ «ὑπαρξή» τῆς ἐξαρτᾶται ὁλοκληρωτικὰ ἀπὸ τὸ ἐνυπόστατο τοῦ ζωντανοῦ ἐγκεφάλου.

Τί συμβαίνει στὴν ζωτικὴ φλόγα ἐνὸς ἀνθρώπου, ὅταν ἐπέρχεται ὁ θάνατος; Ἡ φλόγα, ἡ πραγματικὴ οὐσία τοῦ κάθε ἀτόμου δὲν πηγαίνει στὸν οὐρανό, τὸν παράδεισο, τὴν κόλαση, τὸ Νιρβάνα, τὴν Βαλχάλα ἢ ὅποιοδήποτε ἄλλον μυθικὸ τόπο. Περνᾷ γιὰ πάντα στὴν ἀνυπαρξία. Στὴν πραγματικότητα κανεὶς δὲν πεθαίνει. Ἀπλᾶ παύουμε νὰ ὑπάρχουμε.

Ὅμως οἱ θεῖες δὲν ἦταν σὲ θέσι νὰ τὸ ἀντιληφθοῦν αὐτὸ καὶ ἐμεῖς ξέραμε ὅτι ὅποιαδήποτε ἐξήγηση θὰ ἦταν μάταιη. Ἦταν σοκαρισμένες καὶ ἔνοιωθαν ἀποτροπιασμὸ ἀπὸ τὴν στάσιμας. Γιὰ νὰ τίς κάνουμε νὰ νοιώσουν καλὰ, θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχαμε παρενρεθῇ στὴν τελετῇ. Θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχαμε προσπαθήσει νὰ διώξουμε ἀπὸ τὸ μυαλό μας ὅτι παίρναμε μέρος σὲ μίᾶ τελετῇ, ἡ ὁποία ὄχι μόνον ἦταν παράλογη καὶ ἄνευ νοήματος ἀλλὰ πρωτόγονη καὶ βάρβαρη. Ἄλλωστε τί θὰ παθαίναμε, ἂν ἀφήναμε κατὰ μέρος τίς πεποιθήσεις μας γιὰ μίᾶ μόνο μέρα;

Προβληματιστήκαμε γιὰ λίγο, μέχρι ποὺ ἡ μίᾶ ἀπὸ τίς θεῖες μᾶς «βοήθησε» νὰ ἀποφασίσουμε, λέγοντας: «Μὰ τί θὰ ποῦν οἱ γείτονες, ἂν δὲν ἔλθετε;». Ἐσπενσα νὰ τῆς ἀπαντήσω «Εἰλικρινά, ἀγαπητή μου, δὲν δίνω πεντάρα...», ἀλλὰ ἡ Τζην μὲ διέκοψε δίνοντάς τους μίᾶ πιὸ διπλωματικὴ ἀπάντηση. Ἐπειτα ἀπ' αὐτὸ οἱ σχέσεις μὲ τίς θεῖες μας δὲν ἦταν πιὰ οἱ ἴδιες. Ὅμως δὲν πειράζει. Σίγουρα ἦταν πολὺ πιὸ σημαντικὸ τὸ τί αἰσθανόμαστε ἐμεῖς, παρὰ τὸ πὼς μᾶς ἐβλεπαν οἱ θεῖες καὶ οἱ γείτονές μας.

Τὸ 1997 ἔσβησε ἡ γυναῖκα μου. Οἱ δύο γυιοί μου καὶ ἐγὼ δὲν κάναμε καμμία τελετῇ γιὰ τὸ πτώμα τῆς. Δὲν ὑπῆρχαν λουλουῖδια, φέρετρο, ἐπιτύμβια πλάκα ἢ τεφροδόχος. Φροντίσαμε μόνον γιὰ τὴν ἀποτέφρωση. Καὶ χύσαμε πολλὰ δάκρυα. Τὰ χρήματα ποὺ θὰ ξοδεύαμε γιὰ τὴν τελεσὴ κηδείας, τὸ φέρετρο, τὴν ταφή, ἐστάλησαν στὸ φιλανθρωπικὸ ἴδρυμα ποὺ ἤθελε ἐκεῖνη νὰ σταλοῦν: τὸ Ἴδρυμα τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν γιὰ τὰ Παιδιά. Καὶ σίγουρα καὶ ἐκεῖνη θὰ ἐνέκρινε τὴν κίνησή μας νὰ βοηθήσουμε παιδιὰ, ποὺ τὸ εἶχαν ἀνάγκη, ἀπὸ τὸ νὰ ἰκανοποιήσουμε τὴν πλεονεξία ἐνὸς ἐργολάβου κηδεῶν.

Ὁ πατέρας τῆς, Ὑπουργός, θεώρησε τὴν πράξη μας ὠμὴ καὶ ἀπάνθρωπη καὶ δὲν μᾶς συγχώρεσε ποτὲ ποὺ δὲν στείλαμε τὸ πτώμα τῆς στὸ Τέξας, γιὰ νὰ κηδεντῇ. Δὲν προσπάθησα νὰ τοῦ ἐξηγήσω τὸ πὼς νοιώθαμε. Τὸ μόνον ποὺ τοῦ εἶπα ἦταν ὅτι ἕνα σῶμα, ποὺ κάποτε ἦταν ὁμορφο, εἶχε ἀλλοιωθῇ καὶ δὲν θέλαμε νὰ «τιμῆσουμε» τὴν φρίκη τοῦ καρκίνου. Ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τῆς διέκοψαν τὴν ὅποιαδήποτε ἐπαφὴ μαζί μας ἔκτοτε. Ἐπρόκειτο γιὰ συνειδητὴ ἐπιλογή. Ἐπιλέξαμε, ἀντὶ νὰ διατηρήσουμε σχέσεις μὲ τοὺς συγγενεῖς τῆς, νὰ ἐκπληρώσουμε τὴν ἐπιθυμία τῆς.

Κάποτε, κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ τριακονταεπταετοῦς γάμου μας, ρώτησα τὴν γυναῖκα μου ἂν πίστευε στὴν μετὰ θάνατον ζωὴ. Γέλασε καὶ μοῦ εἶπε ὅτι κανεὶς δὲν ἦταν τόσο σημαντικὸς, ὥστε τὸ σύμπαν νὰ μὴν μπορῇ νὰ συνεχίσῃ τὴν λειτουργία του χωρὶς αὐτὸν καὶ ὅτι θεωροῦσε ὅτι ἡ πίστη στὴν μετὰ θάνατον ζωὴ ἦταν τὸ ἄκρον ἄωτον τοῦ ἐγωισμοῦ. Τόσο ἐκεῖνη ὅσο καὶ ὁ πατέρας μου ἦταν εὐτυχισμένοι ἄνθρωποι καὶ ἔκαναν τὴν ζωὴ καὶ ἄλλων ἀνθρώπων ὁμορφη. Ἡ μόνη ἀνταμοιβὴ ποὺ ζήτησαν ποτὲ ἦταν ἡ χαρὰ τους.

Λίγο πρὶν τὸν θάνατό του ὁ πατέρας μου μοῦ ἔδωσε γραμμένο ἕνα χαρτάκι, ἕνα εἶδος ἐπιταφίου. Ἐκεῖ ἐξέφραζε τὴν προσωπικὴ του θεώρηση τῆς ζωῆς. Ἡ γυναῖκα μου τὸ ἀγάπησε τόσο, ποὺ τὸ χάραξε σὲ πλάκα:

Τί ὑπέροχοι οἰκοδεσπότες ποὺ εἶναι ἡ Ἀγάπη καὶ τὸ Γέλιο.

Χρονοτριβῶ, δὲν θέλω νὰ φύγω.

Ὡστόσο εἶμαι χαρούμενος ποὺ δὲν μοῦ στέρησαν ποτὲ τὴν φιλοξενία τους.

Ἔτσι στὴν ἐξοδο σταματῶ γιὰ νὰ τοὺς σφίξω τὸ χέρι γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ,

καὶ λέω: «Πέρασα ὑπέροχα! Σὰς εὐχαριστῶ καὶ τοὺς δύο... γιὰ».

”

Μετάφραση: Α.Γ.

Don Lowry

Συνέντευξη του Ἡλία Λογοθέτη στὸν «Δαυλὸ»

«Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΥΠΟΤΑΣΣΕΤΑΙ, ΟΤΑΝ ΔΕΝ ΜΙΛΑ»

«Στὸν ἀρχαῖο πολιτισμὸ ὑπάρχει
μάχη τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τοῦ θεοῦ»

Ο Ἡλίας Λογοθέτης ἀποτελεῖ μία ξεχωριστὴ προσωπικότητα στὸν χώρο τῆς Ἑλληνικῆς Τέχνης. Αὐτὸ ποὺ πάντα τὸν χαρακτηρίζει εἶναι οἱ σχέσεις πάθους ποὺ δημιουργεῖ μὲ κάθε ρόλο ποὺ ἐρμηνεύει ἀλλὰ καὶ ἡ τόλμη στὶς ἐπιλογές του, ποὺ συνήθως ἀκολουθοῦν τὸ ἔνστικτο καὶ τὴν ἀγάπη του γιὰ τὴν τέχνη περισσότερο παρὰ τὸ ἰδιοτελὲς συμφέρον.

Ἄς ἀφήσουμε τὸν ἴδιο νὰ ξεδιπλώσῃ τὶς σκέψεις του.

Λεύκαρος: *Ἐρχόμενος σὸ καμαρίνι σας κρατώντας τὸν «Δαυλὸ» στὰ χέρια μου, καὶ πρὶν προλάβω νὰ σᾶς πῶ ὅτιδήποτε, μοῦ δηλώσατε ὅτι εἰστε ἐνθερμος ἀναγνώστης του.*

Ἡλίας Λογοθέτης: Εἶναι ἓνα περιοδικὸ ποὺ μὲ βοηθᾷ στὴν προσπάθειά μου νὰ ἐρευνήσω τὸ ἄβατο, σ' αὐτὸ δηλαδή ποὺ οἱ Νεοέλληνες δὲν ἔχουμε πρόσβαση, ποὺ εἶναι ἀπαγορευμένο στοὺς μὴ μυημένους. Σιγὰ-σιγὰ πιστεύω ὅτι θὰ ἀγγίξω τὶς ὁχθες τοῦ ἄβατου – μέσα μπορεῖ νὰ μὴν μπῶ, διότι εἶναι ἀπαγορευτικὴ ἢ περιοχὴ, ὅμως καὶ νὰ τὸ πλησιάσῃς εἶναι κάτι.

Α.: *Κατάγεστε ἀπὸ ἓνα τόπο μὲ μακρὰ παράδοση στὶς τέχνες καὶ τὸν πολιτισμὸ. Ποιά ἐρεθίσματα δεχτήκατε, γιὰ νὰ ἀκολουθήσετε τὸν δρόμο τοῦ ἥθοποιου;*

Η.Α.: Σχεδὸν κανένα· ἀπ' τοὺς ἀπλοῦς λαϊκοὺς ἀνθρώπους πῆρα ὅλα τὰ στοιχεῖα τῆς *comedia del arte* καὶ γενικὰ τῆς θεατρικῆς τέχνης. Δὲν εἶχα κατὰ νοῦ νὰ ἀκολουθήσω τὴν ὑποκριτικὴ, μὲ σαγηνεύε περισσότερο ἢ ὅπερα. Παρ' ὅλα αὐτὰ ὅμως κατάφερα νὰ μπῶ σὸ θεατρικὸ πλαίσιο.

Α.: *Τὰ Ἑπτάνησα ἔχουν μία βαθειὰ ἐκκλησιαστικὴ παράδοση καὶ ἡ σχέση τῶν κατοίκων μὲ τὴν θρησκεία ἀγγίζει συχνὰ τὰ ὅρια τοῦ δεισιδαιμονισμοῦ καὶ τῆς πρόληψης. Μεγαλώνοντας στὴν μικρὴ Λευκαδίτικη κοινωνία καὶ ἐπιθυμώντας νὰ ὑπηρετήσετε τὸ θέατρο –ὡς ναοῦ τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πνεύματος–, ποιές ἦταν οἱ ἀντιδράσεις στὸν περίγυρό σας;*

Η.Α.: Ὁ περίγυρός μου ἦταν πάντα περιγελαστικός, ἔβλεπε τοὺς ἀνθρώπους ποὺ δὲν μοιάζουν μὲ τοὺς πολλοὺς σὰν ἰδιότροπους. Βαθιά εἶχα τὴν ἐντύπωση ὅτι οἱ τρελλοὶ ἄνθρωποι ἢ οἱ ἀλλόκοτοι ἔχουν κάτι τὸ προφητικὸ ἢ τὸ μαγευτικὸ ἀπάνω τους. Εἶχα μεγάλο δεσμὸ μὲ τὸν ἀπλὸ κόσμο τῆς Λευκάδας, τοὺς μεροκαματιάρηδες δηλαδή, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὅμως διδάχθηκα πάρα πολλὰ πράγματα. Μ' ἄλλα λόγια μοῦ δίδαξαν αὐτὸ ποὺ ἀργότερα διάβασα στὸν μεγάλο ἐλληνολότρο Χαιντέρλιν, ὅτι δηλαδή «ἐπάξια καὶ ποιητικὰ ἔῃ ὁ ἄνθρωπος πᾶν στὴν γῆ». Ὅντως ἡ Ἑπτάνησος «παίζει» ταυτόχρονα ἀνάμεσα σὸ βαθὺ θρησκευτικὸ συναίσθημα καὶ τὴν κοροϊδία. Οἱ Λευκαδίτες ἔχουν «τρέλλα», ἀφήνονται καὶ δαμονίζονται, εἶναι νομίζω βάρχοι. Ἐκεῖνα τὰ χρόνια ποὺ ἤμουν νέος, στὴν Λευκάδα εἶχαμε ἐπιβάλει

Ἡλίας Λογοθέτης: «Ἡ μόνη νοσταλγία μου εἶναι ἡ ἀρχαία ἐλληνική ἐποχή».

τὶς ἰδιαιτερότητές μας. Εἴχαμε γίνει καθεστῶς «Διονυσιακό». Σιγὰ-σιγὰ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα γιὰ τοὺς μικροαστοὺς, γιὰ τοὺς Ἑλληνοαμερικανοὺς ποὺ ἔρχονταν πίσω μὲ τὰ δολλάρια, δὲν ἦταν ἀποδεκτό. Παρ' ὅλα αὐτὰ οἱ ἄνθρωποι τοῦ συναφιοῦ μου ἔκαναν τὶς βαθεῖες τομὲς στὴν τοπικὴ κοινωνία κρατώντας τὴν παράλληλα καὶ ζωντανή.

Λ.: Ποιά ἡ σχέση σας μὲ τὸ ἀρχαῖο ἐλληνικὸ θέατρο καὶ ποιά ἡ στάση σας ἀπέναντι στὸ ἀρχαῖο ἐλληνικὸ πνεῦμα;

Η.Λ.: Εἶμαι βαθιὰ πεπεισμένος ὅτι στὴν ἀρχαιότητα οἱ Ἕλληνες γιὰ ὅτιδήποτε κάνανε, ἀπὸ τὸ ἀνέβασμα μιᾶς τραγωδίας μέχρι τὴν δημιουργία ἐνὸς ἀγάλματος, διατηροῦσαν ἓνα συναίσθημα ἔντονου σεβασμοῦ πρὸς τὰ θεῖα, ἦταν ὅλα ἔργα ἀφιερωματικὰ στοὺς θεοὺς. Τὸ ἀνέβασμα μιᾶς τραγωδίας ἦταν ἓνας ὕμνος στὸ θεῖο – ἦταν βαθύτατα θρησκευτικὰ τὰ ἔργα τους, μαζὶ βέβαια μὲ τὶς ἀπαγορεύσεις καὶ τὰ ὅρια ποὺ ἔθεταν οἱ μεγάλοι μύστες τῶν καιρῶν ἐκείνων. Κατ' ἀρχὰς ὑπῆρχαν ὅρια. Δῆτε σήμερα τὴν κοινωνία νὰ διαπράττει ὕβρεις χωρὶς νὰ τιμωρεῖται, νὰ καταλύει τὰ ὅρια δίχως νὰ ὑπάρχει μία ποινὴ, μία τιμωρία, ἡ ὁποία τελικὰ εἶναι ἡ αὐτοτιμωρία τοῦ ἰδίου τοῦ ἀνθρώπου. Θυμᾶμαι ἔντονα τὰ παιδικὰ μου χρόνια, ὅπου ἡ μεγαλύτερη παρέα ἀπὸ ἐμᾶς, σὰν μύστες ποὺ μινοῦσαν τοὺς μικρότερους, ἀναλάμβαναν τὴν ἐκπαίδευσή μας πάνω στὸ ἀρχαῖο ἐλληνικὸ πνεῦμα, εἴχαμε δηλαδὴ τοὺς μέντορές μας. Θυμᾶμαι ὅτι στὶς ταβέρνες μὲ τὸ φῶς τῶν κεριῶν καὶ μὲ λιτὰ φαγητὰ λόγῳ τῆς οἰκονομικῆς ἀνέχειας κάναμε συμπόσια ἀναγιγνώσκοντας τὸν Πλάτωνα καὶ τοὺς ἄλλους ἀρχαίους σοφοὺς. Οἱ νεώτερες γενεὲς δὲν ξέχρουν πολλὰ πράγματα γιὰ τὴν Λευκάδα καὶ πολὺν λυπᾶμαι ποὺ αὐτὰ δὲν ἔχουν καταγραφῇ.

Λ.: Γιατί αὐτὰ δὲν συμβαίνουν σήμερα, τουλάχιστον σὲ τόσο μεγάλη ἔκταση ὅσο τότε;

Η.Λ.: Ὁ μικροαστὸς ἔκανε αὐτὴν τὴν καταστροφὴ – καὶ ἐπιμένω σ' αὐτό. Τὸν μικροαστό, γιὰ νὰ σοῦ δώσω νὰ καταλάβῃς, δὲν τὸν θεωρῶ κάτι καλὸ ἢ κακὸ, διότι αὐτὲς εἶναι ἔννοιες ποὺ δὲν μὲ ἀπασχολοῦν. Ὁ μικροαστὸς γιὰ μένα εἶναι ἓνα δν κυριολεκτικὰ καταστροφικὸ. Ἐνα δν τὸ ὁποῖο δὲν μπορεῖ νὰ συλλάβῃ τίποτα παρὰ μόνο τὴν βολὴ του, ἀνὰ πᾶσα ὥρα καὶ στιγμὴ μετακινεῖται σὲ διάφορα στρατόπεδα καὶ ἀριθμεῖ τὸ γοῦστο καὶ τὸ κυρίαρχο γοῦστο αὐτὴν τὴν στιγμὴ εἶναι τὸ μικροαστικὸ γοῦστο.

Στὸν ἀρχαῖο πολιτισμὸ ὑπάρχει τὸ στοιχεῖο τῆς διαμάχης μεταξὺ θεῶν καὶ ἀνθρώπων. Δὲν μπορεῖ ἡ ὁποιαδήποτε νόηση νὰ ἔχῃ πρόσβαση σ' αὐτὸν τὸν πολιτισμὸ, μόνο μία γλῶσσα ὅπως εἶναι ἡ Ἑλληνικὴ μπορεῖ νὰ ἔχῃ πρόσβαση, μία γλῶσσα δηλαδὴ παγκόσμια. Εἶναι γνωστὸ ὅτι ἂν ἀποσύρουμε τὶς λέξεις μας ἀπὸ τὰ λεξικά ὅλου τοῦ κόσμου, δὲν θὰ ὑπάρχει ἄλλη γλῶσσα.

Λ.: Σὲ ἀρκετὲς κινηματογραφικὲς ταινίες μὲ πολλὸν χιοῦμορ ἔχετε ἐνσαρκώσει τὸν ρόλο τοῦ ἀστynomικοῦ. Μήπως θέλετε νὰ περάσετε κάποιο ἔμμεσο ἢ ἄμεσο μήνυμα γιὰ τὴν στάση τῆς ἐξουσίας;

Η.Λ.: Ἡ «ἐξ-ουσία» γιὰ μένα εἶναι μία λέξη ἀντιπαθητική. Ἐχω πλήρως ταχθῇ ἐνάντια στὴν ἐξουσία καὶ ὅλο μου τὸ πρόβλημα εἶναι ὅτι ποτὲ δὲν εἶδα τὸν ἑαυτό μου κάτω ἀπὸ μία ἐξουσία-αὐθεντία. Πρόσεξε ὅμως, γιὰτὶ ἄλλο πράγμα ἢ «ἐξουσία» καὶ ἄλλο ἢ «ἡγεσία». Οἱ ἀποστάσεις μεταξὺ αὐτῶν τῶν δυὸ ἐννοιῶν εἶναι τεράστιες, διότι ἡ ἐξουσία πιέζει τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν διαλύει, ἐνῶ ἡ ἡγεσία τὸν βλέπει ὡς μέσο ἀναπαραγωγῆς τῆς. Πάντως ἂν δῇς τὴν ἐξουσία μὲ χιοῦμορ καὶ μὲ πνεῦμα καλοκάγαθο, θὰ διαπιστώσης ὅτι τῆς ἔχουμε δώσει μεγάλῃ ἀξία, ἐνῶ κατ' οὐσίαν εἶναι ἓνα «ρεντίκολο μαρκά», ποὺ λέμε καὶ στὴν Λευκάδα. Αὐτὴ ἡ ἐξουσία ὅμως ἔχει καταφέρει δυστυχῶς νὰ δημιουργήσῃ αὐτὸν τὸν ἀπαίσιό μικροαστό, ἀφαιρώντας του βασικὰ τὴν γοητεία τῆς γλώσσας του. Ὁ ἄνθρωπος ὑποτάσσεται καὶ καταδυναστεύεται ὅταν δὲν λειτουργῇ ἡ γλώσσα του.

Λ.: Ποιά τὰ μελλοντικά σας σχέδια;

Η.Λ.: Δὲν μ' ἄρесе ποτὲ νὰ κάνω σχέδια, θέλω νὰ ζῶ τὸ παρόν, νὰ χαίρωμαι τὶς στιγμὲς ποὺ βιώνω καὶ νὰ μὴν σχεδιάζω γιὰ τὸ μέλλον οὔτε νὰ κλείνωμαι στὸ παρελθόν καὶ νὰ τὸ νοσταλγῶ. Ἐγὼ μόνον τὴν μεγαλειώδη ἀρχαία ἐλληνικὴ ἐποχὴ νοσταλγῶ.

Λ.: Οἱ σύγχρονοι ἡθοποιοὶ καὶ γενικώτερα οἱ Νεοῦ Ἕλληνες, μποροῦν νὰ κατανοήσουν τὴν ἐλληνικὴ γλῶσσα στὴν οὐσία τῆς;

Η.Λ.: Οἱ ἡθοποιοὶ σήμερα δὲν ξεδιπλώνουν τὰ ἔργα στὸν θεατὴ σωστά, ὅπως εἶναι γραμμένα. Παίρνουμε ἓνα κείμενο καὶ νομίζουμε ὅτι λέει αὐτὸ ποὺ γράφει, ἐνῶ τὸ μῆνυμα εἶναι διαφορετικό. Τὰ μεγάλα κείμενα θέλουν πολλὸ μόχθο γιὰ νὰ κατανοηθοῦν. Ὁρισμένα κείμενα δὲ σοῦ ἀπαγορεύουν τὴν δίοδο μέσα τους, ἔχουν φραγμούς, πρέπει σιγὰ-σιγὰ νὰ ἀνοίγῃς τὶς πόρτες. Δὲν εἶναι εὐκόλο νὰ διεισδύσῃς σὲ Παρμενίδη, σὲ Ἡράκλειτο, Πυθαγόρα ἢ στὸν Ἐμπεδοκλῆ, στὸν ὁποῖο ἔχω ιδιαίτερη ἀδυναμία.

Λ.: Ἡθοποιοὺς σημαίνει φῶς;

Η.Λ.: Ὅλα στὴν ἀρχαιότητα διαδραματίζονταν στὸ ἅπλετο φῶς. Στὸ φῶς λειτουργοῦσε ἡ ἀρχαιότητα, στὸ φῶς παιζόταν θέατρο, μέσ' τὰ δένδρα, ντάλα μεσημέρι, στὸ φῶς ἄθλοῦνταν. Ὑπάρχει μία κομψότητα στὸ φῶς, μία διαύγεια.

Λ.: Μήπως τὸ ὄνομά σας, κύριε Λογοθέτη, ἀποδεικνύει ἓναν σεβασμὸ ἐναντὶ τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας;

Η.Λ.: Ὅλες οἱ γλώσσες ἔχουν φόβο μέσα τους – ἡ Ἑλληνικὴ ἀντιθέτως ἔχει ἐλευθερία. Ὁ ἄνθρωπος στεγάζεται στὴν γλῶσσα του, χωρὶς αὐτὴν εἶναι ἀνέστιος. Γύρισα στὴν Τουρκία τὸ διήγημα τοῦ Βιζυνοῦ «Τὸ μόνο τῆς ζωῆς μου ταξίδιον», ποὺ παίχθηκε ἀπὸ τὴν Κίνα μέχρι τὴν Ἰνδία καὶ ἀπ' τὸ Τορόντο μέχρι τὴν Ν. Ὑόρκη, καὶ ἤδη παίζεται σὲ φεστιβάλ στὴν Κωνσταντινούπολη γιὰ τρίτη φορά. Ὅταν πῆγα στὸ χωριὸ Saray στὴν Ἀνατολικὴ Θράκη γιὰ τὰ γυρίσματα τῆς ταινίας, συνάντησα τὴν Ἑλληνικὴ γλῶσσα... ἐκεῖ, στὴν Τουρκία μέσα ὑπάρχει Ἑλλάδα. Ἡ Ἑλλάδα δὲν εἶναι γεωγραφικὴ ἔκταση ποὺ περιορίζεται μέσα σὲ ὀρισμένα τετραγωνικὰ χιλιόμετρα. Ἐγὼ θὰ ψάξω νὰ βρῶ τοὺς ὁμοίους μου, ἔστω καὶ ἂν χρειαστῇ νὰ φτάσω στὴν ἄλλῃ ἄκρῃ τοῦ κόσμου. Ὁ Οἰδίποδας λέει: «σ' αὐτὴν τὴν γῆ ὅ,τι ζήτησες βρίσκεις, μόνον τὸ ἀζήτητο ξεφεύγει...».

Κωνσταντῖνος Α. Μίχος-Λεύκαρος

Αφορμὴ γιὰ τὸ παρὸν ἀρθρίδιο ἦταν μία φωτογραφία ἐνὸς ἱερέα ποὺ πατάει ἐπάνω σὲ ἓνα κιονόκρανο, ποὺ δημοσιεύτηκε τὸ Σάββατο 4 Σεπτ. 2004 στὸ ἐνθετο τῆς Ἑλευθεροτυπίας «Γεωτρόπιο» (βλ. **ἔναντι σελίδα**).

«Εὐλόγησον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς Ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας τὸν Ἀβραὰμ καὶ τὴν Σάρραν. Εὐλόγησον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς Ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας τὸν Ἰσαὰκ καὶ τὴν Ρεβέκκαν. Εὐλόγησον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς Ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας τὸν Ἰακώβ καὶ πάντας τοὺς πατριάρχας. Εὐλόγησον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς Ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας τὸν Ἰωσήφ καὶ τὴν Ἀσυνέθ. Εὐλόγησον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς Ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας τὸν Ἰωακείμ καὶ τὴν Ἄνναν. Εὐλόγησον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς Ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας τὸν Ζαχαρίαν καὶ τὴν Ἑλισάβετ. Διαφύλαξον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς Ἡμῶν, ὡς διεφύλαξας τὸν Νῶε ἐν τῇ κιβωτῷ. Διαφύλαξον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς Ἡμῶν, ὡς διεφύλαξας τὸν Ἰωάνν ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους... Μνημόνευσον αὐτῶν, Κύριε ὁ Θεὸς Ἡμῶν, ὡς ἐμνημόνευσας τοῦ Ἐνῶχ, τοῦ Σήμ, τοῦ Ἡλία...».

Αὐτὲς εἶναι οἱ «εὐχὲς» τίς ὁποῖες ἀπευθύνει ὁ ὀρθόδοξος ἱερέας πρὸς τοὺς ὀρθόδοξους Ἕλληνες καὶ Ἑλληνίδες (τί ὀξύμωρο!), ὅταν παντρεύονται. Σὲ τί διαφέρει ἄραγε ἀπὸ μία εὐχὴ ποὺ δίδεται σὲ μία συναγωγὴ; Οὔτε ἓνα Ἑλληνικὸ ὄνομα. Λὲς καὶ δὲν εἶχαν οἱ Ἕλληνες ποτὲ ἐνδοξοὺς προγόνους, βασιλεῖς, ἥρωες, φιλοσόφους, ἐπιστήμονες καὶ ἐκπολιτιστές. Ὁ Ἕλληνας δὲν καλεῖται νὰ μοιάσῃ στὸν Ὀδυσσεά, στὸν Λεωνίδα ἢ στὸν Περικλῆ. Ἡ Ἑλληνίδα δὲν εὐλογεῖται ὅπως εὐλογήθηκε ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες θεοὺς ἢ Ἀνδρομάχη, ἢ Πηνελόπη, ἢ Ἀσπασία. Λὲς καὶ δὲν ὑπῆρξαμε ποτὲ τέκνα τοῦ Δευκαλίωνος καὶ τῆς Πύρρας, παρὰ τυχάρπαστα γεννήματα ἀπολίτιστων νομάδων.

Λίγο πὶδ κάτω, στὴν «Ἀκολουθία τοῦ Γάμου» πάντα, οἱ «εὐχὲς» συνεχίζονται: *«Καὶ σύ, Νύμφη, μεγαλύνθητι ὡς ἡ Σάρρα [ποὺ τὴν ἐξέδιδε ἐπ' ἀμοιβῇ συστηματικὰ ὁ σύζυγός της Ἀβραὰμ («Γένεσις» Ιβ' 11-20 καὶ κ' 1-18)] καὶ εὐφράνθητι ὡς ἡ Ρεβέκκα [ποὺ ὁ σύζυγός της Ἰσαὰκ τὴν παρέδωσε στὸν ἔρωτα τοῦ βασιλιᾶ τῶν Φιλισταίων («Γένεσις» κστ' 6-10), ἐνῷ ἡ ἴδια συνωμότησε ἐναντίον τοῦ συζύγου της καὶ τοῦ γιοῦ της Ἡσαΐ, ὥστε νὰ λάβῃ τὴν εὐχὴ τῶν πρωτοτοκίων ὁ ἀγαπημένος της γιὸς Ἰακώβ («Γένεσις» κζ')] καὶ πληθύνθητι ὡς ἡ Ραχὴλ [ποὺ μοιραζόταν τὸ κρεβάτι τοῦ συζύγου της μὲ τὴν ἴδια τὴν ἀδελφὴ της καὶ μερικὲς ἀκόμα δοῦλες («Γένεσις» κθ' κ.ἐξ.)] εὐφραινομένη τῷ ἰδίῳ ἀνδρί».*

ΤΩΝ ΠΟΔΩΝ ΑΥΤΟΥ...»

Ἡ ἄνω φωτογραφία εἶναι ἀπὸ τὸ βυζαντινὸ μοναστήρι στὴ Φιλέρμημο τῆς Ρόδου, ποὺ εἶναι κτισμένον στὴν Ἀκρόπολη τῆς Ἀρχαίας Ἰαλυσοῦ ἐπάνω στὰ ἐρείπια τῶν ναῶν τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Διὸς Πολιέως (3ου αἰῶνα π.Χ.). Τὰ μέλη τῶν ἀρχαίων ναῶν ποὺ εἶναι πεταμένα στὸν προαύλιον χώρον τῆς μονῆς εἶναι πολλὰ. Ἐνα ἀπὸ αὐτὰ χρησιμοποίησε ὡς ὑποπόδιον ὁ ἱερέας.

Ἴων Δημόφιλος

Ἡλεκτρολόγος - Μηχανολόγος Ε.Μ.Π.
dhmofilos@freemail.gr

ΓΛΩΣΣΙΚΟΣ ΠΑΝ-ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

Ενας καλὰ προετοιμασμένος καὶ συγκινητικὸς πανηγυρικὸς λόγος μπορεῖ νὰ δημιουργήσῃ μίαν ἐνθουσιώδη ἀτμόσφαιρα καὶ νὰ ἀφήσῃ ἓνα ὑπέροχο αἶσθημα ἱκανοποίησης γιὰ κάποιο ἰδιαίτερο καὶ ἰδίως ἐθνικὸ γεγονός. Εἶναι ὁ λόγος ποὺ ἐμψυχώνει καὶ χωρὶς αὐτὸν δὲν διαφέρουμε ἀπὸ τὰ ζῶα. Ὁ πανηγυρικὸς λόγος σήμερα θὰ εἶναι γιὰ τὸν ἴδιο τὸν πανηγυρικὸ.

Εὐφημ, ὁμορφὴ ἀλλὰ καὶ πολὺ περιεκτικὴ ἡ λέξις πανηγυρικὸς, γεμάτη σαφήνεια καὶ καλλιέπεια, καὶ ὅλα αὐτὰ τὴν κάνουν μοναδική στὴ γλῶσσα μας. Εἶναι ἡ ἀρχαία μας **πανήγυρις**, ποὺ ἔγινε ἀπὸ τὸ **πᾶν** (ὅλα) καὶ τὴ λέξι **ἄγυρις**, ποὺ εἶναι ἡ συγκέντρωση πλήθους, ἀπὸ ὅπου βγήκε καὶ ἡ λέξι **ἀγορά**. Τὸ **πᾶν** (γενικὴ τοῦ παντός) μᾶς ἔδωσε τὸ πρῶτο συνθετικὸ, τὸ ὁποῖο συναντιέται σὲ ἀμύπητες λέξεις, ὅπως σ' αὐτήν, ἀλλὰ καὶ ἄλλες πανοραμικὲς ὅπως: **πάνανγος**, **πανάνκριβος**, **πανάγιος**, **πανάριστος**, **πανάξιος**, **πανάρχαιος**, **πανδαμῖνιο**, **πανδαισία**, **πάνδημος**, **πανελλήνιος**, **ἀκόμη** καὶ **πανάθλιος** ἀλλὰ καὶ **πανεπιστήμιο**. Λέξι ποὺ λέγεται ὅτι ἔπλασε ὁ Ἄδ. Κοραΐς. Ὁ πανηγυρικὸς μᾶς ἔδωσε καὶ τὸ λαϊκὸ πανηγύρι καὶ ἐκφράσεις ὅπως «**χαρὲς καὶ πανηγύρια**» ἀλλὰ καὶ τὸν χαρακτηρισμὸ «**γιὰ τὰ πανηγύρια**», ποὺ κάποτε μᾶς ταιριάζει, γιὰτὶ δὲν ἔχουμε σοβαρότητα καὶ εἴμαστε γιὰ γέλια. Στὴ Μεμβούρνη τὸ «Φεστιβάλ Ἀντίποδες» κάλλιστα θὰ μπορούσε νὰ ὀνομαστῇ «**Πανηγύρι Ἀντιπόδων**» καὶ στὰ Ἀγγλικά θὰ γινόταν “**Antipodes panegyrr**”.

Ἔτσι ἐρχόμαστε νὰ ἐξετάσουμε πῶς στὰ Ἀγγλικά τὸ πᾶν ἔγινε **pan** καὶ γονιμοποίησε τὴν Ἀγγλικὴ γλῶσσα, χαρίζοντάς της μίαν νέα πτυχή λέξεων καὶ ἐκφράσεων ποὺ τὴν ἔκαναν γλῶσσα καλλιεργημένων καὶ λειτουργικὴ, γεγονός ποὺ μπορεῖ νὰ φανῇ ἀπὸ μίαν ρίζα ἑλληνικὴ καὶ μόνο. Ἄς δοῦμε μερικὲς λέξεις μόνο μὲ τὴ ρίζα πᾶν: **panacea** (προφέρεται πανασία) = **πανάκεια** (=φάρμακο ποὺ θεραπεύει κάθε ἀρρώστια), **pandemic** (=ἔλος ὁ κόσμος = πάνδημος), ἀλλὰ καὶ **pandemicly** = **πανδήμως**, **pandemonium**=**πανδαμῖνιο**, **panorama** = **πανόραμα** (ὅπου τὸ β' συνθετικὸ -δραμα- ἔδωσε τὸςες νέες λέξεις ὅπως **colorama** = **χρωματιστὸ πανόραμα** κ.ἄ.), **pantheon**, **pantheism** = **πανθεισμός**, **phantomime** = **παντομίμα** (=θεατρικὸ εἶδος χωρὶς λόγια), **panamerican** = **παναμερικανικὸς**, **panhellenic** = **πανελλήνιος**, **panoply** = **πανοπλία**, **panther** = **πάνθηρας**, **pancreas** = **πάγκρεας**, **pandect** = **πανδέκτης**, **paneuropan** = **πανευρωπαϊκός**, **pamphlet** = **φυλλάδιο**, καὶ λέξεις τεχνολογίας ὅπως **pantograph** = **μηχάνημα γιὰ ἀντιγραφή σχεδίων** καὶ πολλὲς ἄλλες, καὶ ὅλες χρησιμοποιοῦνται στὴν καθημερινὴ ὁμιλία τῆς παγκόσμιας σήμερα Ἀγγλικῆς.

Μὲ τὸν πανηγυρικὸ τοῦτο γιὰ τὴ γλωσσικὴ παναγορὰ τῆς Ἑλληνικῆς ἀνοίξαμε τὸ γλωσσικὸ κουτὶ τῆς Πανδώρας. Ἡ Ἀγγλικὴ γλῶσσα σήμερα τὸ κρατᾷ ἀνοικτὸ καὶ κάθε μέρα ἀντλεῖ ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ ὅ,τι πὺδ δροσερὸ μπορεῖ καὶ καρπώνεται πλουσιοπάροχα χωρὶς κοπιράιτ καὶ χωρὶς νὰ πληρώνῃ φόρο οὔτε μίαν δεκάρα.

Ἐκεῖνο ποὺ δὲν ἐξηγεῖται μὲ τίποτε, εἶναι ὁ πανικὸς ποὺ μᾶς ἔχει πιάσει καὶ δὲν πλησιάζουμε ὡς Νεοέλληνες τὸ ἴδιο ἑλληνικὸ πηγᾶδι καὶ νὰ χρησιμοποιοῦμε τίς δικές μας ἑλληνικὲς λέξεις, καὶ ἀσυλλόγιστα βουλευόμαστε μὲ μερικὰ ἀγγλικά γλωσσικὰ ἀνεμομαζώματα καὶ θολώνουμε τὸ γλωσσικὸ μας μέλλον ἀνεπανόρθωτα. Εἴμαστε ἢ δὲν εἴμαστε γιὰ τὰ πανηγύρια;

Θωμᾶς Γ. Ἡλιόπουλος
Διευθυντὴς Κολλεγίου «Παιδεία»
Μεμβούρνη, Αὐστραλία

ΝΑΥΑΓΗΣΕ ΚΥΡΙΟΛΕΚΤΙΚΑ Η ΑΠΟΠΕΙΡΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΕΝΟΣ ΜΙΝΩΙΚΟΥ ΠΛΟΙΟΥ

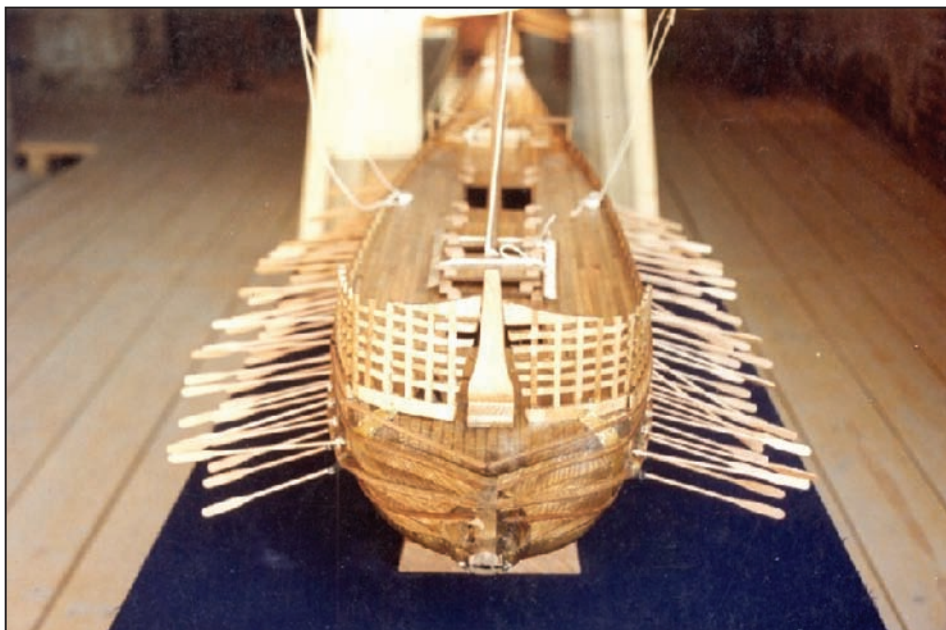
«Ο Μίνως, ἔξ ὅσων κατὰ παράδοσιν γνωρίζομεν, πρῶτος ἀπέκτησε πολεμικὸν ναυτικὸν καὶ ἐκυριάρχησεν ἐπὶ τοῦ μεγαλυτέρου μέρους τῆς θαλάσσης, ἡ ὁποία ὀνομάζεται σήμερον Ἑλληνική. Κατακτίσας τὰς Κυκλάδας νήσους, ἵδρυσεν ἀποικίας εἰς τὰς περισσοτέρας ἀπὸ αὐτὰς, ἀφ’ οὗ ἐξεδίωξε τοὺς ληστὰς Κάρας καὶ ἐγκατέστησε τοὺς υἱοὺς του ὡς κυβερνήτας. Ὡς ἐκ τούτου καὶ τὴν πειρατείαν φυσικὰ κατεδίωκεν ὅσον ἡμποροῦσεν εἰς τὴν θάλασσαν αὐτήν...». (Θουκυδίδης, «Ἱστοριῶν Α».)

Ἡ ἱστορία τοῦ ἑλληνικοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ, λένε οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς, ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Μίνωα, ἀφ’ οὗ πρῶτος αὐτὸς ἀπὸ τοὺς Ἑλληνες ἵδρυσε πολεμικὸ ναυτικόν. Οὔτε γιὰ μίαν στιγμήν ὁ Μίνωας δὲν θὰ ἐπέτρεπε νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸ μυαλό του ἡ σκέψις ὅτι κάποιος ἀπὸ τὰ πλοῖα του δὲν θὰ μποροῦσε νὰ ἀντιμετωπίσῃ τοὺς ἀνέμους καὶ νὰ παλαίψῃ μὲ τὰ κύματα. Ὡστόσο στὴν Κρήτη κάποιος πίστεψαν ὅτι κατασκεύασαν πιστὸ ἀντίγραφο τοῦ στόλου του, τὸ λεγόμενον μινωικὸ πλοῖο καὶ δὲν σηκώνουν κουβέντα μάλιστα γιὰ αὐτό. Ἡ ἐν λόγω κατασκευὴ δὲν στάθηκε ἰκανὴ ὅμως νὰ ἀντέξῃ οὔτε τοὺς ἀνέμους τῶν 3 μποφόρ καὶ προκάλεσε τὴν ἔντονη δυσἀρέσκεια τῶν ἀρχαιολόγων, ποὺ ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή ἀμφισβήτησαν τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο κατασκευάστηκε.

Ἡ «Μινῶα», ὅπως ὠνόμασαν τὸ πλοῖο τους, παρέμεινε τέσσερις ἡμέρες ἀποκλεισμένο στὰ Ἀντικύθηρα κατὰ τὴν πορεία του πρὸς τὸ λιμάνι τοῦ Πειραιᾶ, προκειμένου νὰ μεταφέρῃ τὸν κότινο ἐλιάς γιὰ τὸν πρῶτο νικητὴ τοῦ μαραθωνίου δρόμου.

Οἱ φορεῖς τῆς Κρήτης προέβλεψαν σειρὰ ἐπιχειρημάτων, γιὰ νὰ ἀποδείξουν τὴ φαινομενικὴ πιστότητα τοῦ πλοίου, ὅτι κατασκευάστηκε δηλαδὴ μὲ συγκεκριμένη μεθοδολογία, ἡ ὁποία μάλιστα τεκμηριώθηκε θεωρητικὰ σὲ ἐπιστημονικὸ συνέδριο ποὺ ἔγινε στὸ Πολεμικὸ Μουσεῖο Ἀθηνῶν. Ὅλα αὐτὰ ὅμως, ὅσο ἐντυπωσιακὰ καὶ νὰ ἀκούγονται, καταρροῦν σὰν χάρτινος πύργος μπροστὰ στὴν πραγματικὴ ἱστορία, ἔτσι ὅπως αὐτὴ ἀποτυπώνεται μέσα στὰ ἴδια τὰ ἀρχαῖα κείμενα, παρουσιάζοντας τὰ πλοῖα ἐκείνης τῆς ἐποχῆς νὰ ὀργώνουν μὲ ἐξαιρετικὴ ἀντοχὴ ὄχι ἀπλᾶ τὸ Αἰγαῖο ἀλλὰ τὴ Μεσόγειο. Φυσικὰ οὔτε λόγος δὲν γινόταν γιὰ 3 μποφόρ. Οἱ ἀντιδράσεις γιὰ τὸ μινωικὸ πλοῖο ἦρθαν ἀπὸ διάφορες κατευθύνσεις καὶ σκίασαν δικαιολογημένα τοὺς ἑορτασμοὺς τῶν κατασκευαστῶν καὶ τῶν χορηγῶν.

Μάλιστα σὲ σχετικὴ ἀνακοίνωση τῆς Ἑνώσης Ἑλλήνων Ἀρχαιολόγων ἐπισημαίνεται ὅτι «τὸ πρόγραμμα κατασκευῆς μινωικοῦ πλοίου ἀκολούθησε τῆς ἀγνοεῖας προσπάθειες τῆς ομάδας γιὰ ἐξεύρεση χορηγιῶν, μὲ σκοπὸ τὴν κατασκευὴ ἀρχικὰ τῆς μυθικῆς "Ἀργοῦς" καὶ στὴ συνέχεια ἐνὸς κυκλαδικοῦ πλοίου, γιὰ νὰ καταλήξῃ νὰ υλοποιηθῇ ὡς μινωικόν». Οἱ κατασκευαστὲς καὶ ὑποστηρικτὲς αὐτοῦ τοῦ ἐγχειρήματος μπορεῖ νὰ διαμαρτυρήθηκαν ἐντόνως γιὰ τὶς βολὲς ποὺ δέχθηκαν, ὅμως πῶς μποροῦν νὰ δικαιολογή-

Ἡ δὴθεν «Μινώα».

σουν τὰ ἀδικαιολόγητα μὲ τὶς ἀνύπαρκτες οὐσιαστικὰ δυνατότητες τοῦ πλοίου ποὺ κατασκεύασαν; Σημαντικὴ ἀπόδειξη, ποὺ ἀμφισβητεῖ τὴν πιστότητα τοῦ πλοίου τους, εἶναι ὅτι δὲν βρέθηκαν ποτὲ ἐπαρκὴ καὶ σαφὴ στοιχεῖα σὲ σχέση μὲ τὴν κατασκευὴ τοῦ γνήσιου μινωικοῦ πλοίου, ποὺ θὰ μπορούσαν νὰ καθοδηγήσουν σὲ μία πιστὴ ἀντιγραφή. Γιὰ παράδειγμα, γιὰ τὴν ἀθηναϊκὴ τριήρη ἔχουν βρεθῇ πλούσια στοιχεῖα σὲ σχέση μὲ τὶς διαστάσεις καὶ τὴν τεχνικὴ της, στὴν προκειμένη περίπτωση ὅμως ἀπλῶς στηρίχθηκαν σὲ σφραγιδόλιθους καὶ λιθογραφίες.

ΜΙΑ ΕΝΑΣ ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΝ «Δ»

Ο Ἡλίας Καρδίνης ἐπὶ σειρὰ ἐτῶν κατασκευάζει ὁμοιώματα ἱστορικῶν πλοίων, ἔχει τιμηθῇ ἐπανειλημμένως γιὰ τὴν ἀκριβῆ πιστότητά τους, χωρὶς ποτὲ νὰ ἀμφισβητηθῇ γιὰ αὐτά. Ὅπως ὁ ἴδιος λέει, ποτὲ δὲν ἐπιχείρησε νὰ ὑλοποιήσῃ μία κατασκευὴ προσθέτοντας τὸ ἐλάχιστο δείγμα τῆς προσωπικῆς του φαντασίας. Χρειάστηκε νὰ περιγηθῇ σὲ βιβλιοθήκες ὅλης τῆς χώρας ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ, νὰ συλλέξῃ πληροφορίες ἀπὸ ἀρχαῖα κείμενα, νὰ συνεργασθῇ μὲ κορυφαίους ἀρχαιολόγους, γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ ἀποσπᾷ ὅσα στοιχεῖα ἀπαιτοῦνται γιὰ τὴν κατασκευὴ πιστῶν ἀντιγράφων σὲ ἀντίστοιχη μικροκλίμακα. Σύντομα ἀναμένεται νὰ ξεκινήσῃ τὴν κατασκευὴ τῆς θρυλικῆς «Σάμαινας», αὐτὴ τὴν φορὰ σὲ φυσικὸ μέγεθος.

«Δ»: *Πῶς χαρακτηρίζετε τὴν κατασκευὴ τοῦ μινωικοῦ πλοίου, γιὰ τὸ ὅποιο, ὡς γνωστόν, ὑπῆρξε πλῆθος ἀντιδράσεων ἀπὸ διάφορες κατευθύνσεις;*

Α.Π.: Κανένας ἐπιστήμονας ἢ σημερινὸς ναυπηγὸς δὲν μπορεῖ νὰ ὑπογράψῃ ὅτι τὸ σκάφος εἶναι πιστὸ ἀντίγραφο τοῦ μινωικοῦ πλοίου. Δὲν παύει βέβαια νὰ ἀποτελῇ μία προσπάθεια. Γιὰ τὸ σκάφος τὸ συγκεκριμένο ἔχει ἐκφράσει τὶς διαφωνίες του καὶ τὸ Ναυτικὸ Μουσεῖο Ἑλλάδος. Ὅπως ἐγὼ διαπίστωσα, δὲν μπορεῖ νὰ ἀντέχῃ σὲ ἀνέμους

Μινωικό πλοίο σε σφραγιδόλιθο.

ἐντάσεως 3 μποφόρ, καὶ μὲ αὐτὸν τὸν περιορισμὸ σίγουρα δὲν μπορεῖ νὰ ὀργώσῃ τὸ Αἶγαίο. Πόσο μάλιστα τῇ Μεσόγειο, ὅπως ἔκαναν τὰ πλοῖα ἐκείνης τῆς ἐποχῆς.

«Δ»: *Ἔχετε τιμηθῇ ἐπανειλημμένως γιὰ τὴν πιστότητα καὶ τὴν ποιότητα τῶν κατασκευῶν σας. Πῶς συγκεντρώνετε τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα ποὺ ἐγγυῶνται τὴν κατασκευὴ ἐνὸς πιστοῦ καὶ ἀξιόπιστου ἱστορικοῦ πλοίου;*

Α.Π.: Τὰ στοιχεῖα κατὰ βάση τὰ συλλέγω ἀπὸ ἀρχαῖες πηγές. Ἔχω περιηγηθῇ σὲ ὅλες σχεδὸν τὶς βιβλιοθήκες τῆς Ἑλλάδος καὶ σὲ συνεργασία μὲ ἀρχαιολόγους βρίσκουμε στοιχεῖα ἀπὸ ἀρχαῖα κείμενα. Εἶναι ἡ ρίζα γιὰ νὰ μπορέσῃς νὰ ἀσχοληθῇς μὲ τὸ ἀντικείμενο. Ἐξυπακούεται πῶς μόνο μὲ τεκμηριωμένα στοιχεῖα ξεκινᾷς νὰ κάνῃς μία τέτοια προσπάθεια. Στὰ ἄμεσα σχέδια μου εἶναι ἡ κατασκευὴ τῆς Σάμαινας σὲ φυσικὸ μέγεθος. Ἦδη ἔχω ἔρθῃ σὲ ἐπαφὴ μὲ τὸ δήμαρχο Πυθαγορείου Σάμου, τὸν κ. Κωνσταντινίδη, ὅπως ἐπίσης μὲ τὸν δραστήριο καὶ ἱκανὸ ὑπάλληλο καὶ μελετητὴ τῆς «Σάμαινας» κ. Νικόλαο Κνίτη. Ὅλοι μαζί προσπαθοῦμε νὰ πετύχουμε τὸ στόχο τῆς κατασκευῆς τοῦ ἀρχαίου σκάφους. Προέκυψε γιὰ μία δύσκολη προσπάθεια, ἀρκεῖ νὰ σᾶς πῶ ὅτι γιὰ τὸ μοντέλο μόνο –τὸ ὁποῖο παρουσιάστηκε στὴν Ἐκθεση Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Τεχνολογίας, ποὺ ἐγίνε στὴ Θεσσαλονίκη– χρειάστηκε 5 χρόνια ἕως ὅτου τὸ ὁλοκληρώσω.

«Δ»: *Ἀναφέρετέ μας κάποια στοιχεῖα σὲ σχέση μὲ τὴν κατασκευὴ πλοίων κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους.*

Α.Π.: Γιὰ κάθε εἶδος πλοίου ὑπῆρχαν σαφῶς καὶ οἱ ἀντίστοιχες τεχνικές. Τὸ σαμῳτικό πεῦκο θεωροῦνταν ἀπὸ τὰ καλύτερα ξύλα ναυπηγικῆς. Οἱ ἡγεμόνες, οἱ τύραννοι εἶχαν δημιουργήσει εἰδικoὺς νόμους γιὰ τὴν προστασία τῶν πεύκων, γιὰ νὰ μὴν «πληγῶν-νται». Αὐτὸ εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τὸ πεῦκο νὰ διατηρῇ μέσα του τὸ ρετσί, ποὺ ἦταν ἡ δύναμη καὶ ἡ χημεία του. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος ποὺ τὸ συγκεκριμένο ξύλο εἶχε τεράστιες ἀντοχές. Ἡ Ἀθηναϊκὴ τριῆρης –ποὺ κατασκευάστηκε μὲ ξύλο «ὄρεγκον» πρὶν μερικὰ χρόνια– σάπισε μέσα σὲ μικρὸ χρονικὸ διάστημα, γεγονός ποὺ ἀποδεικνύει ὅτι τὸ ξύλο ποὺ χρησιμοποιήθηκε δὲν ἦταν τὸ κατάλληλο. Μπορεῖ νὰ ἐπισκευάστηκε, προκειμένου νὰ ἀξιοποιηθῇ στοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες, ἀλλὰ θεωρῶ πῶς ἔγιναν ἔτσι καὶ ἀλλιῶς κάποια λάθη ὡς πρὸς τὴν κατασκευὴ της. Τὸ σαμῳτικό πεῦκο χρησιμοποιοῦν καὶ ἐγὼ γιὰ τὶς κατασκευές μου. Ἐπίσης νὰ σᾶς ἀναφέρω –κάτι ποὺ ἀποτελεῖ γιὰ ἐμένα βασανιστικὸ ἐρώτημα– πῶς οἱ ἀρχαῖοι στὴν κατασκευὴ ἐνὸς πλοίου δὲν ξεκινοῦσαν ἀπὸ τὸν σκελετὸ ἀλλὰ ἀπὸ ἐξωτερικὰ μέρη. Αὐτὸς δὲν ἦταν καθόλου εὐκολὸς τρόπος. Τὸ «Κερύνεια», γιὰ παράδειγμα ἔχουμε στοιχεῖα ὅτι ἔτσι κατασκευάστηκε.

Ο Ηλίας Καρδίμης με τὸν πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας κ. Κ. Στεφανόπουλο.

«Δ»: *Ασχολείστε αρκετά χρόνια με την κατασκευή αρχαϊκών πλοίων;*

Α.Π.: Από τότε που θυμάμαι τον εαυτό μου, μου ἄρεσε νὰ μελετῶ ὅτιδήποτε εἶχε σχέση μετὰ τὴν κατασκευὴ πλοίων. Ὅταν πέρασα στὸ Μικρὸ Πολυτεχνεῖο, ξεκίνησα νὰ ἀσχολοῦμαι μετὰ τὴ μελέτῃ καὶ τὴν κατασκευὴ ἀρχαϊκῶν πλοίων, ἤθελα τὰ δημιουργήματά μου νὰ εἶναι πιστὰ ἀντίγραφα, βασιζόμενα στὶς τεχνικὲς τῶν πλοίων ἐκείνης τῆς ἐποχῆς. Δὲν με ἐνδιέφερε ἀπλῶς νὰ ἀποτελοῦν ὁμοιώματα. Ἐχω διαβάσει ἀρκετά, ἐξακολουθῶ νὰ ψάχνω πρὸς κάθε κατεύθυνση πού θὰ μοῦ δώσῃ ἕνα παραπάνω στοιχείο, τὸ ὁποῖο θὰ βελτιώσῃ τὶς κατασκευές μου. Ἡ ἀσχολία αὐτὴ καταλαμβάνει σχεδὸν ὅλο τὸ 24ωρό μου – δὲν κάνω τίποτα ἄλλο ἀπὸ τὸ νὰ βρίσκωμαι ἀπὸ τὸ πρῶν στὸ ἐργαστήριό μου. Εἶναι τιμὴ γιὰ μένα νὰ ξέρω πὼς ἡ Ἀθηναϊκὴ τριήρης πού ἔχω φτιάξῃ βρίσκεται σὲ μουσεῖα στὴν Ἑλλάδα (Ναυτικὸ Μουσεῖο Ἑλλάδος, Πολεμικὸ Μουσεῖο Ἑλλάδος, Τεχνικὸ Μουσεῖο Θεσσαλονίκης) ἀλλὰ καὶ στὸ ἐξωτερικόν. Μὲ λυπεῖ ὅμως τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ Μουσεῖο πού εἶχα δημιουργήσει μετὰ ἀπὸ πολὺν κόπο γιὰ λογαριασμὸ τοῦ Δήμου Ζεφυρίου καὶ πού παρέδωσα πρὶν ἀπὸ 2 χρόνια, ἕνα μουσεῖο πλήρως ἐξωπλισμένο, μετὰ 60 ἔργα πού εἶχε ἐγκαινιάσει ὁ τότε Ὑπουργὸς Παιδείας Πέτρος Εὐθυμίου, μετὰ τὴν ἀλλαγὴ τοῦ δημάρχου ὑπολείπεται πλῆρον.

«Δ»: *Πόσος χρόνος απαιτεῖται γιὰ τὴν κατασκευὴ ἐνὸς μοντέλου;*

Α.Π.: Ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ εἶδος τοῦ πλοίου. Τὴν Ἀθηναϊκὴ τριήρη, πού ἀποτελεῖται ἀπὸ 2.000 σχεδὸν διαφορετικὰ κομμάτια, μετὰ ἀπὸ τόσα χρόνια ἐμπειρίας μπορῶ νὰ τὴν κατασκευάσω σὲ ἐνάμιση μῆνα. Ἡ Σάμαινα ὅμως ἔχει διαφορετικὲς ἀπαιτήσεις. Ὅπως σὰς εἶπα προηγουμένως, χρειάστηκα 5 χρόνια σχεδὸν νὰ τὴν κατασκευάσω.

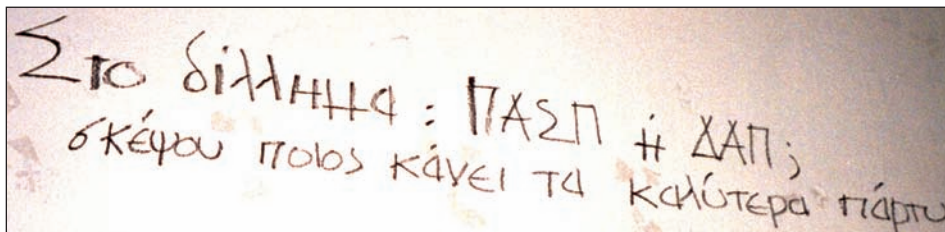
Ταξιαρχούλα Λαδᾶ

«STOP THINKING»: «ΠΙΣΤΕΥΕ ΚΑΙ ΜΗ ΕΡΕΥΝΑ» ΣΤΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

Η πολυχρωμία στο Α.Π.Θ. δεν είναι μόνον αποτέλεσμα έποχιακής άνθοφορίας. Η πολυχρωμία στο Α.Π.Θ. είναι κομματική. Αυτό γίνεται εύκολα αντιληπτό από την πολυποίκιλη άφισοκόλληση (με χοντροκομμένη κολλητική ταινία), την οποία «υπογράφουν» τὰ διάφορα ἀρκτηκόλεξα τῶν φοιτητικῶν κομμάτων: Π.Α.Σ.Π., Ν.Δ.Φ.Κ. κ.λπ. ἀνακοινῶνουν τὸ «δικό τους κάλεσμα» πρὸς τὴ φοιτητικῶσα νεολαία. Ἡ φράση «δικό τους κάλεσμα» χρησιμοποιεῖται κατ' εὐφημισμὸν. Αὐτὸ γιατί τὸ πολύχρωμο, τὸ πολυποίκιλο, τὸ διαφορετικὸ τῆς «δημοκρατικῆς» πολυφωνίας, τῆς γλωσσικῆς πολυσπερμίας καὶ τῆς πολυεθνικοῦ τύπου χορηγίας συνοψίζονται σὲ ἓνα σύνθημα-ἐντολή, πανὸ καὶ σημαία: Τὸ «πανταχοῦ παρὸν» «Stop Thinking – Start Dancing».

*«Διακόσμηση» τῆς πρόσοψης τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ. ἐν ἔτει 2004:
Τὸ «ΜΟΥΣΑΙΣ ΧΑΡΙΣΙ ΘΥΕ» ἔχει ἀντικατασταθῇ ἀπὸ τὸ πανταχοῦ παρὸν ἀλλοτριωτικὸ
σύνθημα τῆς ἀγνοσίας: «Stop Thinking».*

Φωτογραφία από τοίχο του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Ἄν καὶ εἶναι εὐκόλη ἡ ἀπόδοση στὰ Ἑλληνικά τοῦ συνθήματος τούτου –«παλιά μας τέχνη-κόσκινο»–, «Σταμάτα νὰ σκέφτεσαι – Ἄρχισε νὰ χορεύεις», οἱ φοιτητικὲς συναντήσεις σὲ πανεπιστημιακοὺς χώρους συνάθροισης δὲν ἀρκοῦνται στὸ ξενόγλωσσο περιεχόμενο τῶν «feuilles volans», τῶν ἀφισῶν καὶ τῶν πανό. Ποῦ καὶ ποῦ διαβάζει κανεὶς καὶ ἑλληνικὲς λέξεις, ὀνόματα καλλιτεχνῶν – ἀκόμη καὶ ἡμερομηνίες. Γιατί αὐτό; Γιατί τὸ σύνθημα «χαλαρὰ» στὰ ἀγγλικά «σηκώνει» λεξικό, ἐνῶ στὰ ἑλληνικά εἶναι... «σουξέ». Πάντα βέβαια ὑπάρχει ὁ φόβος μήπως τὸ «χαλαρὰ» δὲν γίνῃ πανεθνικὴ φοιτητικὴ συνείδηση. Ἔτσι μπορεῖ κάλλιστα κανεὶς νὰ τὸ δῇ καὶ μεταφρασμένο: «OXI ΣΤΗΝ ΕΝΤΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ» (ἐννοεῖται τῶν σπουδῶν). Ἔτσι, χειρόγραφο. Νὰ «σοῦ μιλήρ» σὰν νὰ ἦσουν «κολλητός». Ὅχι «κολλημένος», γιατί τὸ δεύτερο σημαίνει «φοιτητής». Καὶ τί σημαίνει «φοιτητής», τὸ ἀγνοοῦν οἱ περισσότεροι τοῦ εἴδους. «Φοιτητής» σημαίνει αὐτὸς ποὺ φοιτᾷ, δηλαδὴ συγχάζει στὸ Πανεπιστήμιο. Μπαινοβγαίνει σὲ ἀμφιθέατρα, σπουδαστήρια, βιβλιοθήκες συχνὰ-πυκνά, ἀγωνιζόμενος νὰ ἀπορροφήσῃ «κομμάτι ἐπιστήμη», μήπως φανῇ ἀντάξιος τῶν προσδοκιῶν τῆς οἰκογένειας, τῆς κοινωνίας καὶ τῆς προσφορᾶς ἐργασίας. Αὐτὸς εἶναι δυσεύρετος πιά, δίχως νὰ εἶναι ἀνώνυμος. «Σπασικλάκι» λέγεται. Naί. Καὶ εἶναι ἓνας ἢ δυὸ σὲ κάθε σχολή. Δακτυλοδεικτούμενος. Ἐπωμίζεται ὅλο τὸ βάρος τοῦ πρωτοτύπου ἀπὸ τὸ ὁποῖο θὰ ἀντιγράψουν οἱ λοιποὶ. Δὲν θάναί μόνος στὴν ἐξεταστικὴ, ὅπως στὸ σπουδαστήριο. Ξέρεις γιατί; Γιατί οἱ ἄλλοι –οἱ κατ’ εὐφημισμὸν φοιτητὲς– ἄλλαξαν ὄνομα στὴ «φοιτητικὴ ζωὴ» – αὐτὴ ποὺ κάποτε γράφεται καὶ μὲ «ὑψίλον». Τὴν εἶπαν «κοινωνικοποίηση», γιὰ νάχουν ἄλλοθι τὰ ξενύχτια.

Γι’ αὐτὸ σοῦ λέει τὸ σύνθημα: «Stop thinking». Γιατί ἂν τὰ σκέφτεσαι ὅλα αὐτά, θὰ πρέπει νάχης στόχους. Τί εἶναι αὐτό; Νὰ θῆς νὰ γίνῃς κάτι ἢ κάποιος, ποὺ ἀκόμα δὲν εἶσαι, καὶ γιὰ τὸ ὁποῖο ἀπαιτεῖται νὰ σκεφτῇς καὶ νὰ κοπιήσῃς. Βλέποντας πρῶτον «μέσα σου» καὶ μετὰ καὶ ἔξω. Κρίνοντας τὸ πρὶν καὶ τὸ μετὰ. Ἀποσκοπώντας σὲ καλύτερο μέλλον. «Μοῦ βάζεις δύσκολα», θὰ πῇς. «Ποιὸς θέλει νὰ προκόψω; Τὸ Ὑπουργεῖο; Ἡ Βουλὴ τῶν τριακοσίων; Ἡ Ἐκκλησία; Ὅλοι μὲ θέλουνε «ἀπ’ ἔξω». Ὅλοι μὲ θέλουνε ἄλλον. Αὐτοὶ μὲ ἐξαποστελλοῦν καὶ πληρώνουν καλὰ γιὰ τό... ταξίδι. Ἀδύνατον νὰ μάθω «ἀπ’ ἔξω». Ἀλλὰ πῶς νὰ μάθω καὶ «ἀπὸ μέσα»; Πῶς πιάνουν τὸ χαρτί καὶ τὸ στυλό; Ἐγὼ ἀδυνατῶ. Ἄς «πιάσω τότε τὸν χορὸ». «Start Dancing» ἤθελα νὰ πῶ» (ἄλλως «πίστευε καὶ μὴ ἐρεῦνα»).

Τοῦτος ὁ –φοιτητικὸς– χορὸς «καλὰ κρατεῖ» στὰ «student parties» τῶν Σχολῶν. Ἡ προπαγάνδα τόκανε τὸ θαῦμα τῆς glamour λάμψη ἀντὶ χρυσοῦ, πολιτιστικὰ «σκουπίδια» ἀντὶ πολιτισμοῦ, «star system» ἀντὶ δημιουργίας αὐθεντικῆς. «Ἄς κρατήσουν οἱ χοροὶ» τοῦ τραγουδιστῆ. Ὅσοι «βαρᾶν τὸ ντέφι» εἶναι οἱ «ἄγνωστοι-γνωστοί»: οἱ ἐξουσίες – οἰκονομικῇ, πολιτικῇ, θρησκευτικῇ καὶ κείνῃ ἡ τέταρτῃ: τὰ Μ.Μ.Ε. Ἡ νομοθετικὴ ἐξωβελίστηκε μαζὶ μὲ τὸ Σύνταγμα ἀπὸ τὰ Σχολεῖα καὶ τὰ Κοινοβούλια. Ἐνας νόμος: «Τὸ μεγάλο ψάρι τρώει τὸ μικρὸ» (εἴτε πεινάει εἴτε ὄχι). Μὰ οἱ «μεγαλοκαρχαρίες» εἶναι ἀδηφάγοι, ἐνῶ οἱ «ἰχθύες» πρέπει νὰ εἶναι ἄφωνοι.

Το νέο πρόσωπο του φοιτητικού κινήματος: Έγχρωμο, γενετικό, μεθυστικό. Το νέο περιεχόμενο της «κοινωνικοποίησης»: Κάθε Σχολή και γιορτή. Κάθε μέρα και πάρτυ... Για διάβασμα να μιλάμε τώρα;

Έτσι «ψάρια τρώνε τὰ μάτια, ἐνῶ οἱ κοιλίες περιδρομο» κοινωνικό, οικονομικό, πολιτιστικό. Αὐτὸ γιὰτὶ «τὰ μάτια καὶ τοῦ λαοῦ καὶ τῆς κουκουβάγιας» -ἀντὶ γιὰ ἄλλα- γίναν «τὸ ἓνα», ἀπολαμβάνοντας τὸ «τίποτε» καὶ τὸ «τιποτένιο», ποὺ λέγεται «kitsch», ἀλλὰ εἶναι «in», γιὰτὶ ξετυλίγεται μπροστά τους τὴν ὥρα ποὺ αὐτοὶ στεροῦνται περιοχέψεως, λύπης καὶ αἰδοῦς Καβάφης). «Περιοχέψεως» περὶ τὰ τεκταινόμενα γι' αὐτούς, «λύπης» γιὰ τὴν ἀπουσία συνείδησης, πραγματογνωσίας καὶ αὐτογνωσίας καὶ «αἰδοῦς», ποὺ ἄλλοτε θεωροῦνταν «δημοσία».

Τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ παρουσιάζει ὁ διάλογος-«κλειδαρότρυπα» ἀποκαλύπτοντας «τὰ ἐν οἴκῳ» στὸν πληθυσμό, ποὺ ἐκτινάσσει τὴν τηλεθέαση σὲ ὕψη τέτοια, ποὺ νὰ χαρακτηρίζουν ὡς μᾶζα τὸ τηλεοπτικὸ φιλοθεάμον κοινό, ἐναρμονίζεται κάλλιστα μὲ κείνο τὸ «Stop thinking» (ἢ ἄλλως «πίστευε καὶ μὴ ἐρεῦνα» ἐπὶ τὸ χριστιανικώτερον).

Διοτίμα

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΤΑΥΡΟΥΔΑΚΙΑ: ΤΑ

Βρισκόμαστε λίγο μετὰ τὸν ἀπόηχο τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων. Μία μεγάλη γιορτὴ καὶ ἐπιτυχία γιὰ τὴν χώρα μας καὶ τὸν σύγχρονο παγκόσμιο ἀθλητισμὸ ἀποτελεῖ γεγονός. Εἶδαμε ὅμως καὶ τὴν παγκόσμια θρησκευτικὴ σχιζοφρένεια σὲ ὅλο της τὸ μεγαλεῖο, μὲ ἀθλητὲς νὰ προσεύχονται, νὰ σταυροκοποιοῦνται, ἀλλὰ καὶ νὰ ὀρῶνται κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ἀγωνισμάτων πρὸς τὸν Γιαχβέ, τὸν Χριστό, τὴν Παναγία, τὸν Ἀλλὰχ καὶ τὸν Μωάμεθ καὶ τοὺς Ταλιμπάν.

Ὅλα αὐτὰ στὴν χώρα τοῦ Παγκόσμιου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ. Καλὰ, θὰ ἔλεγε κάποιος, οἱ ξένοι, βρὲ παιδί μου, ἴσως δὲν γνωρίζουν, οἱ Ἕλληνες ὅμως νὰ προσεύχονται στοὺς Ἑβραίους, λὲς καὶ ὁ Χριστὸς ἢ ἡ Παναγία μὲ τὴν μπουργκα ἢ ὁ ἅγιος Ἀντώνιος ὁ ἀκραιὸς ἀσκητής, ἢ ὁ Συμεὼν ὁ Στυλῖτης ποὺ πέθανε δεμένος στὸν στῦλο, ἦταν κάποιοι μεγάλοι ὀλυμπιονίκες ἢ ἥρωες τοῦ λαμπροῦ ἑλληνικοῦ παρελθόντος; Ὅπως ὁ Ἡρακλῆς, ὁ πρῶτος ὀλυμπιονίκης ὅλων τῶν ἐποχῶν, ἢ ὁ διάσημος Μίλων ὁ Κρωτωνιάτης, ἢ ὁ πρῶτος ὀλυμπιονίκης τῆς κλασικῆς ἐποχῆς, ὁ Κόροιβος, ἃς ποῦμε, ποὺ κατάντησε τελικὰ πρόγραμμα ντοπαρίσματος ἀθλητῶν!

Φανταστῆτε τοὺς Ἕλληνες ἀθλητὲς στὴν Ἀρχαία Ὀλυμπία νὰ προσεύχονταν σὲ Ἑβραίους θεοὺς! Οἱ ἑλλανοδίκες θὰ τοὺς πέταγαν κλωτσηδὸν ἔξω ἀπὸ τοὺς ἀγῶνες. Ἡ ἴδια κατάντια εἶχε χτυπήσει μερικοὺς ἀπὸ τοὺς τόσο μεγάλους στὴν ψυχὴ καὶ στὴν λεβεντιά, ἀλλὰ καὶ τόσο ἀνιστόρητους Ἕλληνες ποδοσφαιριστές, ποὺ ἐνῶ γύρισαν μὲ τὸ εὐρωπαϊκὸ κύπελλο θριαμβευτὲς καὶ μᾶς ἔκαναν νὰ νοιώσουμε ὑπερήφανοι, παρουσίασαν ὡς μυστικὸ τῆς ἐπιτυχίας τους τὴν πίστι τους στὸν Χριστὸ-Γιαχβέ ἢ τοὺς πνευματικούς τους. Εἶναι πραγματικὰ κριμα νὰ παραδίδης τὴν πρωτιά καὶ τὴν νίκη τοῦ ἀθλητισμοῦ, ποὺ μὲ τόσο ἰδρώτα καὶ κόπο κέρδισες, κ. Ζαγοράκη, σὲ αὐτοὺς ποὺ ἀρνήθηκαν καὶ σταμάτησαν τὴν ὀρειότερη ιδέα ποὺ δημιουργήσε ὁ Ἕλληνας ἄνθρωπος, τὸν ἀθλητισμὸ.

Ἀπὸν ἀπ' τοὺς ἀγῶνες τῶν Ὀλυμπίων, ποὺ τόσο πολὺ μισεῖ κατὰ βάθος ἡ θρησκεία του, ἦταν ὁ κ. Χριστόδουλος. Ἴσως δὲν ἄντεχε ἄλλη παράστασι καὶ φυσικὰ δὲν μοίρασε κι ἄλλα σταυρουδάκια. Ἀπ' τὴν ἄλλη μεριὰ εἶδαμε τοὺς δύο προκαθιμένους κ.κ. Χριστόδουλο καὶ Βαρθολομαῖο νὰ εὐχῶνται γιὰ τὴν ἐπιτυχία τῶν ἀγώνων καὶ τῶν Ἑλλήνων ἀθλητῶν. Ὁ κ. Χριστόδουλος, ὅπως δήλωσε, ἀπὸ τὴν 1η Αὐγούστου τελοῦσε λειτουργία ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων ἀθλητῶν καὶ προσευχόταν στὸν Γιαχβέ γιὰ μετάλλια! Τί σχιζοφρένεια, Γιαχβέ μου, σὲ σένα νὰ ὀρκίζονται οἱ Ἄννες καὶ οἱ Καϊάφες γιὰ ἐπιτυχὴ τέλεσι τῶν ἀγώνων τῶν Ὀλυμπίων θεῶν, αὐτῶν ποὺ τόσο πολὺ μισεῖς, σὲ σένα ποὺ τόσο πολὺ σιχαίνεσαι τὴν γύμνια τῶν εἰδωλολατρῶν ἀθλητῶν! Τί κατάντια, Γιαχβέ μου, νὰ γίνης καὶ ἐπίτιμος προστάτης τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων, τί ξεπεσμός. Ἄκουσον, ἄκουσον, Γιαχβέ μου. Καλὰ, βρὲ ἀθεόφοβοι, δὲν φοβᾶστε μὴν σᾶς ρίξη φωτιὰ καὶ σᾶς κάψη; Ἡμαρτον, Γιαχβέ μου, συγχώρεσέ τους, «οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιοῦσι».

ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΤΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Λίγες ημέρες πρὶν τοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες ὁ ἐλλαδικὸς προκαθήμενος ἔδειξε γιὰ λίγο τὸ πραγματικὸ πρόσωπο τῆς Ἐκκλησίας, ὅταν ἀφώριξε τὸν «Πλοῦτο» τοῦ Ἀριστοφάνη, εὐλογώντας τὴν ἀπόφασιν τοῦ μητροπολίτη Σερρών κ. Θεολόγου νὰ μὴν τελεσθῇ ἡ θεατρικὴ παράστασις τοῦ Λάκη Λαζόπουλου στὶς Σέρρες. Πρέπει ὅμως κάποια στιγμή οἱ δύο προκαθήμενοι νὰ βγοῦν καὶ νὰ ποῦν ἐπὶ τέλους στὸ ποίμνιόν τους, ποιά εἶναι τελικὰ ἡ σχέσις τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὸ Θέατρο καὶ τὸν Ἀθλητισμὸ ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα πολιτιστικὰ ἰδεώδη – τέχνες, μουσικὴ, φιλοσοφία. Σταυρουδάκια στοὺς ἀθλητὲς ἢ ἀφορισμοὶ τῶν ἀγώνων; Φτάνουν τὰ ψεύτικα τὰ λόγια τὰ μεγάλα, ποὺ λέει καὶ τὸ λαϊκὸ ἄσμα, κύριοι προκαθήμενοι.

Κατὰ τὸν ἐκ τῶν Πατέρων τοῦ Χριστιανισμοῦ Χρυσόστομο, προστάτη τῆς νεοελληνικῆς παιδείας, καὶ «οἱ διάβολοι πομπεύουν στὰ στάδια» (βλέπε «Δαυλός» 262, ἄρθρο «Οἱ διάβολοι στὰ στάδια»). Γιατί δὲν ρίχνετε τίς κατάρεις σας στοὺς ἀγῶνες, κ. Χριστόδουλε καὶ κ. Βαρθολομαῖ; Γιατί δὲν γκρεμίζετε τὰ στάδια ὅπως τίς παλιὲς καλὲς ἐποχές; Τότε ποὺ στίφη παχύσαρκων μελανοχιτώνων, ὅπως τοὺς ἀποκαλεῖ ὁ ρήτορας καὶ φιλόσοφος Λιβάνιος, ἰσοπέδωναν καὶ ἔσπαγαν γυμναστήρια καὶ στάδια; Ὡραῖα χρόνια, ἀγαπητοὶ μου προκαθήμενοι.

Μήπως τίς σήμερον ἡμέρες περνᾶτε τελικὰ κρίσι; Μήπως οἱ μισερὲς ἰδέες τῶν προγόνων σας κατατρῶνε σὰν σαράκι τὸ μαντρί σας; Μήπως τὸ ποίμνιο –ἄντε καὶ ξυπνήση κάποια στιγμή καὶ τότε... Μέχρι τότε, γιὰ νὰ διασκεδάσω τοὺς φόβους σας, θὰ σᾶς ἀπαγγεῖλω μερικὸς στίχους ἀπ' τὸ τραγούδι τοῦ λαϊκοῦ βάρδου Νότη Σφακιανάκη, ποὺ πρωτοτραγουδῆσε ὁ Νίκος Ξυλούρης, αὐτοῦ τοῦ ὑπερήφανου μὰ καὶ τόσο ἔλλογα σκεπτόμενου νεοέλληνας, τὴν «Μπαλάντα τοῦ κυρ' Μέντιου», ποὺ γιὰ ὅσους δὲν γνωρίζουν ἀπευθύνεται στὸ κοινῶμενο ποίμνιό σας:

«– Ἄντε θῦμα, ἄντε ψώνιο, ἄντε σύμβολο αἰώνιο,
ἂν ξυπνήσης, μονομιάς θά 'ρθῇ ἀνάποδα ὁ ντουνιας.
– Εἴκοσι χρονῶν γομάρι σήκωσα ὅλο τὸ νταμάρι
κι ἔχτισα στὴν ἐμψασιά τοῦ χωριοῦ τὴν ἐκκλησιά.
– Ἄντε θῦμα, ἄντε ψώνιο, ἄντε σύμβολο αἰώνιο,
ἂν ξυπνήσης, μονομιάς θά 'ρθῇ ἀνάποδα ὁ ντουνιας.
– Καὶ στὸν πόλεμο ὅλα γιὰ ὅλα κουβαλοῦσα πολυβόλα,
νὰ σκοτώνωνται οἱ λαοὶ γιὰ τ' ἀφέντη τὸ φαί».

Τὸ φινάλε τοῦ τραγουδιοῦ εἶναι λίγο αἰνιγματικὸ καὶ ἀπογοητευτικὸ:

«(...) γιατί σ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν γῆ
ὁ ἥλιος δὲν θὰ ξαναβγῇ,
γιατὶ παραμιλάει ὁ γαῖδαράκος».

Ἔ, τί ἄλλο θέλετε νὰ σᾶς πῶ τώρα, ποιός εἶναι ὁ γαῖδαράκος ποὺ παραμιλάει; Ἄντε, μασημένη τροφή σᾶς δίνω.

Βασίλειος Μαυρομμάτης

Ν. Καζαντζάκης: Ἄν ζοῦσε σήμερα, θὰ ἔβλεπε ὅτι ἡ εἰκόνα τῆς ΕΣΣΔ ποὺ φιλοτέχνησε στὸ ἔργο του «Ρουσία» τὸ 1930 καὶ οἱ ἱστορικὲς προβλέψεις του ἀποτελοῦν καθαρὴ πλάνη. Τρόμαξε ὅμως μπροστὰ στὴν ἐκμηδένιση τῆς ἀτομικότητας-ὑποκειμενικότητας ἀπὸ τὸ σοβιετικὸ καθεστῶς.

«ΡΟΥΣΙΑ»

Πώς ἔβηπε τὸν Κομμουνισμό τὸ 1930 ὁ Νίκος Καζαντζάκης

Ο Νίκος Καζαντζάκης ὡς λογοτέχνης, καὶ μάλιστα παγκοσμίου ἐμβλείας, ἀσχολήθηκε μὲ ὅλα τὰ λογοτεχνικὰ εἴδη συνθέτοντας ἀντίρροπα φιλοσοφικὰ ρεύματα, ἐνίζοντας ἀριστοτεχνικὰ ἀλληλοσυγκρουόμενες θεωρίες. Ὁ λόγος του συνεπῆρε καὶ συνεπαίρνει ἀκόμα καὶ σήμερα ἀνθρώπους κάθε φυλῆς. Ὁ τρόπος ποὺ χειρίστηκε τὴν γλῶσσα ξέφυγε ἀπὸ τὰ τετριμμένα καὶ ἄγγιξε ὕψη ἀνάλογα μὲ ἐκεῖνα ποὺ ἔφτασε ἡ ἄλλη, ἡ προγονική. Μέσα ἀπὸ τὰ κείμενά του ἀνεδείχθη τὸ μεγαλεῖο, ὁ πλοῦτος καὶ ἡ «ἀνείπωτη» ὁμορφιὰ τῆς ἄδικα παραγνωρισμένης καὶ βάνανυς κακοποιημένης **νέας ἑλληνικῆς** (ποὺ σύμφωνα ἄλλωστε μὲ τὸν ἴδιο δὲν εἶναι παρὰ «**ὁμορφη κόρη ὁμορφῆς μάνας**»).

Ὁ Καζαντζάκης ταξίδεψε πολὺ. Τὸ ἐλατήριό, πιστεύω, εἶναι ἡ ἐπιθυμία του **νὰ γνωρίσῃ** τόπους, ἀνθρώπους, **«νὰ δῇ μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς»**, τῆς δικῆς του καὶ τῆς δικῆς τους. Στὴν Σοβιετικὴ Ἑνωση ἔμεινε δυὸ χρόνια (πραγματοποιώντας τρία ταξίδια ἀπὸ τὸ 1925 ἕως τὸ 1930). Στὸ βιβλίο του «Ρουσία» (ἓνα ἀπὸ τὰ πολλὰ τῆς σειρᾶς «Ταξιδεύοντας») ἀποτύπωσε τὴν «ματιά» ποὺ ἔρριξε σ' ἓναν κόσμον ποὺ ἄλλαζε ραγδαίᾳ, μετὰ ἀπὸ μία ἐπανάσταση ποὺ σάρωσε τὰ πάντα. Προσπάθησε, ὅπως χαρακτηριστικὰ λέει ὁ ἴδιος, **«νὰ σημαδέψῃ τοὺς σταθμοὺς ὅλης ἐτουτῆς τῆς ἐπίπονης πορείας...»**. Ἐνοιωσε δέος μπροστὰ στὴν **«ρουσικὴ φλόγα...»**.

Ἐχει ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον νὰ δοῦμε μὲ τὰ μάτια τοῦ Νίκου Καζαντζάκη τὶς ἀλλαγές ποὺ συνετελέσθησαν τότε στὴν Ρωσία, τὶς ἀρχές καὶ τὶς ιδέες πάνω στὶς ὁποῖες χτίσθηκε τὸ κοινωνικὸ καὶ πολιτικὸ σύστημα τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως, αὐτὸ ἀκριβῶς ποὺ χρειάστηκε οἱ Ρῶσοι νὰ δώσουν τὸ αἷμα τους προκειμένου νὰ τὸ συντρίψουν. Ἴσως, ἂν ζοῦσε σήμερα ὁ Νίκος Καζαντζάκης, ἐνοιωθε δέος μπροστὰ στὶς ἐξελίξεις, δέος ὡς ἀποτέλεσμα μιᾶς πλάνης ποὺ προφανῶς ὀφείλεται στὴν **δική του φλόγα**.

«Ἀλίμονο στὸν ἄνθρωπο ποὺ, ὅταν ὁ Θεὸς σηκῶνῃ τρικυμία, αὐτὸς χύνει λάδι στὴν θάλασσα...», εἶπε.

Ἡ πρωτοπορία – Ἡ μεγάλη ἰδέα

«Ὁ λαὸς αὐτὸς δὲν γονατίζει, μάχεται μὲ πείσμα, θέλει νὰ σώσῃ τὴ γῆς... Ὁ γυνὴς ποὺ θὰ γεννήσῃ ἡ Ρουσία εἶναι ὁ Λόγος ποὺ θὰ σώσῃ τὸν κόσμον...». Ὅπως καὶ οἱ ἴδιοι οἱ Ρῶσοι, ὁ Καζαντζάκης ἦταν πεπεισμένος ὅτι ἡ Ρωσία ἐτοιμαζόταν νὰ ἐκπληρώσῃ ἓναν **ἀνώτερο σκοπὸ**, ὅπως διαμορφωνόταν στὴν συνείδηση τῶν ἀνθρώπων τῆς ἑπείτα ἀπὸ πολὺχρονῆ, **ἐσωτερικῆς, «βαθεῖα»** διαδικασίας, ὀδηγώντας σ' αὐτὸν τὸν δρόμον κι ἄλλες χῶρες, ποὺ τῆς ἀνεγνώριζαν τὴν **πρωτοπορία**.

Τὸ «κτίσιμο» – Τὰ «θεμέλια»

Στὸν σκληρὸ αὐτὸν ἀγῶνα, πάντα σύμφωνα μὲ τὸν Ν. Καζαντζάκη, ἡ Ρωσία ἔπρεπε νὰ ἀνασυνταχθῇ, νὰ μερμινήσῃ γιὰ τὴν τελειοποίηση τῆς τεχνολογίας, τὴν ἀνάπτυξη τῆς οἰκονομίας καὶ τὴν καλύτερη διαβίωση τῶν κατοίκων της. Ὁφείλε νὰ ἐνδυναμωθῇ, ὥστε νὰ καταστῇ ἱκανὴ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τοὺς μεγάλους ἀντιπάλους της, τοὺς ἀστούς.

Στὸ ἴδιο πλαίσιο κινήθηκαν καὶ οἱ ἡγέτες τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως. Ὁ Στάλιν τόνισε τὴν ἀπόλυτη ἀναγκαιότητα **θωράκισης** τοῦ κράτους ἐναντι τῶν ἀστών-ἐχθρῶν τῶν ἄλλων κρατῶν, τὴν ἐπίθεση τῶν ὁποίων θεωροῦσε δεδομένη. Καὶ σ' αὐτὴν ἀκριβῶς προχώρησε, βάζοντας ὅμως τοὺς συμπατριῶτες του στὸν φαῦλο κύκλο τῆς ἐκβιομηχάνισης καὶ τῆς ὅλο καὶ μεγαλύτερης παραγωγῆς ὅπλων, ὥστε νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ ἐπιτυχὴς ἀντιπαράθεση μὲ τὸν ἐχθρό. Ἐκρίνε ἐπιβεβλημένη τὴν περαιτέρω ἀνάπτυξη τῶν ἤδη ὑπαρχουσῶν βιομηχανιῶν καὶ τὴν δημιουργία νέων. Φρόντισε ἐπίσης νὰ μεταφερθοῦν στὸ ἐσωτερικὸ τῆς χώρας ὅσες βιομηχανίες βρισκόνταν στὰ σύνορα καὶ κατὰ συνέπεια κοντά... στοὺς ἐχθροὺς(!). Οἱ πολῖτες ὑποχρεώθηκαν νὰ δουλεύουν σκληρά, χωρὶς ἄδεια καὶ χωρὶς δικαίωμα ἀπουσίας, ὥστε νὰ κατασκευασθῇ πολὺ γρήγορα μεγάλος ἀριθμὸς γεωργικῶν μηχανημάτων, τέτοιος ποῦν θὰ ἐπέτρεπε νὰ ἐργάζωνται λιγώτεροι ἄνθρωποι στὰ χωράφια καὶ νὰ αὐξηθῇ τὸ ἐργατικὸ δυναμικὸ τῶν βιομηχανιῶν (καὶ εἰδικώτερα τῶν βιομηχανιῶν ὅπλων), ἐφ' ὅσον ἡ πολιτικὴ ἀπόφαση ἐπέβαλε **τὰ πάντα** νὰ κατασκευάζωνται στὰ ἐργοστάσια τῆς «νεόκτιστης» Σοβιετικῆς Ἑνώσεως, δηλαδή, ὅπλα, ἀεροπλάνα, βαρέα ὀχήματα κ.λπ. Ὁ ἀνθρώπινος μὸχος ἀμειβόταν ἀποκλειστικὰ μέ... φαγητὸ. Ἡ λογικὴ τοῦ Στάλιν ἦταν τετράγωνη ἢ καλύτερα, ὅπως ὑποδηλοῖ καὶ τὸ ὄνομά του, «ἀτσάλινη»: ὅποιος δὲν δούλευε ἀρκετά, δὲν ἔτρωγε. Οἱ πρὸ ὀλίγου ἐπαναστατημένοι προλετάριοι δὲν εἶχαν βεβαίως τὸ δικαίωμα νὰ ἐπαναστατήσουν!

Φυσικὰ ἡ γεωργία δὲν ἔπρεπε νὰ παραμεληθῇ, μιὰ καὶ ἀφ' ἐνὸς παρῆχε τροφὴ στοὺς ἐργάτες καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸ πλεόνασμα ἐπωλεῖτο καὶ τὰ κέρδη ἐνίσχυαν τὶς βιομηχανίες.

Παιδεία

Ἡ παιδεία στὴν Σοβιετικὴ Ἑνωση, ἀπ' ὅ,τι φαίνεται, ἀκολούθησε δύο ἐκ διαμέτρου ἀντίθετους δρόμους, τῆς **ἐλευθερίας** καὶ τῆς **δουλείας**. Οἱ νέοι ὠδηγήθηκαν στὴν **ἔρευνα** καὶ ἀνεξήτησαν ἀπαντήσεις στὰ ἐρωτήματα τοὺς **ἀποκλειστικὰ στὸν χῶρο τῆς ἐπιστήμης**. Ἡ μεταφυσικὴ, οἱ προκαταλήψεις καὶ οἱ θρησκευτικὲς δοξασιὲς ἀπαξιώθηκαν ἐντελῶς. Κατὰ συνέπεια χαράσσοντας αὐτὴν τὴν πορεία, ἀπηλλάγησαν αὐτομάτως ἀπὸ ἓνα δυσβάστακτο βάρος (ποὺ ἀποτελεῖ τροχόπεδη ἀκόμη καὶ σήμερα στὰ λεγόμενα «πολιτισμένα» κράτη.

Ταυτόχρονα ὅμως οἱ ἐπιστήμες, οἱ τέχνες ἀκόμη καὶ ὁ ἀθλητισμὸς ὑπετάγησαν στὰ κελεύσματα τοῦ νέου καθεστώτος καὶ ὑπονομεύθηκαν. Σ' αὐτὴν τὴν χώρα εἶδαμε νὰ γεννιοῦνται σπουδαῖοι ἐπιστήμονες καὶ καλλιτέχνες, οἱ ὁποῖοι δυστυχῶς ἐκαλοῦντο νὰ ὑπηρετήσουν τὴν σοβιετικὴ προπαγάνδα, σὲ περίπτωσι δὲ ποὺ δὲν προσέφεραν «μὲ προθυμία τὶς ὑπηρεσίες τους», γινώριζαν ἀνελέητο διωγμὸ. «Ἐμεῖς δὲ θέμε νὰ βγάλουμε σοφοὺς, θέμε νὰ βγάλουμε πολεμιστές», εἶπε ἓνας Ρώσος δάσκαλος στὸν Καζαντζάκη. «Τοῦτ' ἡ γενιὰ ποὺ βλέπετε νὰ κάθεταί στὰ θρανία ἔχει ὠριμένη ἄμεση ἀποστολή: νὰ πολεμήσῃ. Τὴν ἐξοπλίζουμε λοιπόν. Τῆς χρειάζονται, γιὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὸν προορισμὸ της, νά 'ναι σωματικὰ γερὴ, νὰ ξέρῃ νὰ χρησιμοποιῇ τὶς φονικὲς δυνάμεις, νὰ κυβερνᾷ μηχανές, νὰ προχωρᾷ χωρὶς λοξοδρομίες ἢ δισταγμοὺς στὸν σκοπὸ της. Ὑπερβολικὲς νοητικὲς ἀνάλυσεις καὶ ψιλοκοσινίσματα, διανοητικὰ μιχλιμυδία, γνώσεις ποὺ δὲν μποροῦν ἀμέσως νὰ μετασχηματισθοῦν σὲ ὅπλα, ἀμυντικὰ ἢ

επιθετικά, δὲ μᾶς χρειάζονται». Ἐνδεικτικά εἶναι καὶ τὰ λόγια τοῦ Λένιν: «Κι ἡ παραμικρότερη ἐνέργεια τοῦ σχολείου καὶ τὸ παραμικρότερο βήμα στὴν ἀνατροφὴ καὶ στὴ μόρφωση πρέπει ἀδιαχώριστα νὰ ἔναι ἐνωμένα μὲ τὴν πάλη τῶν τάξεων».

Ἡ παιδεία λοιπὸν στὴν Σοβιετικὴ Ἑνωση ξέπεσε, μετετράπη σὲ **σκοπιμότητα**, εὐτελίσθηκε. Γιὰ χάρη μιᾶς ὑψηλῆς Ἰδέας; Μὰ πῶς νὰ συνυπάρξῃ ἡ ἀλήθεια καὶ οἱ ὑψηλὲς ιδέες μὲ τὶς σκοπιμότητες; Ἡ γνώση νοθεύτηκε. Σίγουρα αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι, εἰδικώτερα οἱ ἄνθρωποι τοῦ πνεύματος, οἱ λίγοι ἀδάμαστοι, ποὺ ἔζησαν κάτω ἀπ' αὐτὲς τὶς συνθήκες, βίωσαν μίαν φοβερὴ ἐσωτερικὴ σύγχυση καὶ σύγκρουση, τῆς ὁποίας τελευταῖος σταθμὸς ἦταν ἡ **τραγικὴ** συνειδητοποίηση τῆς πλάνης.

Κοινωνικὴ πολιτικὴ – Ἐλευθερία

Ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω γίνεται ὁλοφάνερη ἡ παντελὴς ἔλλειψη κοινωνικῆς πολιτικῆς. Προφανῶς ἐθεωρεῖτο περιττὴ (ἐφ' ὅσον ἄλλα προεῖχαν) ἢ καὶ ἐπικίνδυνη γιὰ τοὺς στόχους τοῦ καθεστώτος. Ἡ λέξις **καταστολὴ** ἴσως ἀντικατοπτρίζῃ τὸ πῶς ἀντιλαμβάνονταν τὴν ἄσκηση κοινωνικῆς πολιτικῆς οἱ Σοβιετικοί. «**Ὁ μολοσεβικισμὸς εἶναι ἀνήλεος ὀχτρὸς κάθε ἀτομικισμοῦ: δὲν ἀναγνωρίζει τὸ ἄτομο ὡς σκοπὸ, παρὰ μονάχα ὡς ὄργανο καὶ μέσο. Ἡ ἀτομικὴ ἐλευθερία καὶ ἡ περιφρημὴ ἱερότητα τῆς ἰδιωτικῆς ἰδιοκτησίας, ἡ νομικὴ αὐθυπαρξία κάθε ἀτόμου πρέπει νὰ ὑποτάσσονται στὴν ὁμαδικὴ ἀνάγκη...**».

Σήμερα πλέον ἀκούγεται σὰν κακόγουστο ἀστεῖο ὁποιαδήποτε ὑπόθεση περὶ ὑπαρξῆς ἐλευθερίας στὴν Σοβιετικὴ Ἑνωση ἀλλὰ καὶ στὶς χώρες ποὺ ἀκολούθησαν (ἢ ἀκριβέστερα ἀναγκάστηκαν νὰ υἱοθετήσουν τὸ ἴδιο πολιτικὸ σύστημα). Δὲν τίθεται βεβαίως θέμα ἐλευθερίας ἐκεῖ ὅπου δὲν ὑπάρχει ἐλευθερία λόγου, τύπου, μετακίνησης, ἐπικοινωνίας μὲ ἀνθρώπους καὶ ιδέες ἐκτὸς Σοβιετικῆς Ἑνωσης, πρόσβασης στὴν πληροφόρηση καὶ φυσικὰ ἐπιλογῆς. Σημειωτέον ὅτι αὐτὲς οἱ μέθοδοι ἐφαρμόσθηκαν μὲ συνέπεια ἀπὸ ὅλους τοὺς μεγάλους ἡγέτες τῆς Σοβιετικῆς Ἑνωσης (Λένιν, Στάλιν κ.λπ.) καὶ μάλιστα καὶ ἐναντὶ τῶν ἀντιπάλων τους, ἔστω κι ἂν κάποτε ἦταν συναγωνιστές τους (Σεργκέι Κίρωφ: στενὸς συνεργάτης τοῦ Στάλιν στὸ Politburo, δολοφονήθηκε κατ' ἐντολὴν τοῦ Στάλιν τὴν 1η Δεκεμβρίου τοῦ 1934, διότι τὸλμήσε νὰ τὸν κριτικάρῃ. Τὴν ἴδια τύχη εἶχαν μετὰ τὴν «Δίκη τῶν Δεκαῆξι» οἱ Ζηνόβιεφ, Καμένεφ καὶ ἄλλα ἐξέχοντα στελέχη τοῦ κόμματος τοῦ 1936, ὅπως καὶ τὸ 1937 μετὰ τὴν «Δίκη τῶν Δεκαεπτὰ» ὁ Ράντεκ καὶ ἄλλα μέλη τοῦ κόμματος. Τὸ 1938 καταδικάστηκαν στὴν «Δίκη τῶν 21» οἱ Μπουχάριν, Ρύκωφ καὶ ἄλλοι 19).

«**Στὸ μεταβατικὸ αὐτὸ στάδιο ἡ βία κάποτε εἶναι ἀπαραίτητη**», λέει ὁ Καζαντζάκης. «**Δὲ γίνεται ἐπανάσταση**», κήρυχνε ὁ Λένιν, «**μὲ ἄσπρα γάντια**» δὲν εἶναι τὸ Κομμουνιστικὸ Κόμμα παρθεναγωγεῖο ἀπὸ ἀπλοϊκὲς μαθήτριες.... **Διχτατορία τοῦ Προλεταριάτου** θὰ πῇ: πόλεμος ἀνήλεος, ἀκατάπαντος, μέχρι θανάτου ἐνάντια στοὺς ἀστούς». Πόλεμος ἀνήλεος ἐνάντια σὲ ὅσους ἀποτελοῦσαν ἀπειλὴ γιὰ τὴν ἐξουσία τους, ἀστοὶ ἢ μὴ, θὰ ἀπαντήσῃ ἡ Ἱστορία. Αὐτὸ ἔπραξαν.

Πῶς ἀντιμετωπίσθηκαν οἱ πάνω ἀπὸ ἑκατὸ ἔθνοτες ποὺ ἀριθμοῦσε ἡ Σοβιετικὴ Ἑνωση; Ὁ διευθυντὴς τῆς Ἑλληνικῆς Σχολῆς τῆς Ὀδησοῦ καὶ κομμουνιστῆς στὴν ἰδεολογία δήλωσε τότε στὸν Νίκο Καζαντζάκη ἐμφατικά: «**Ἡ Κομμουνιστικὴ Δημοκρατία, ὅχι μονάχα δὲν σπρώχνει σὲ ὁμοιομορφία τὶς διαφορὲς ἐθνοότητες, παρὰ καὶ δυναμώνει τὸν ἐθνικὸ χαρακτήρα τῆς καθεμιᾶς. Ἡ Κομμουνιστικὴ Ἰδέα εἶναι πλούσια ἀρμονία ἀπὸ πολυποικίλες φωνές. Κάθε φωνὴ εἶναι λεύτερη μὰ καὶ συνάμα ἀρμονικὰ ὑποταγμένη στὸ σύνολο**». Δὲν εἶμαι σὲ θέση νὰ γνωρίζω ἂν ὑπῆρχε κάποια τέτοια διάθεση στὴν ἀρχή. Γεγονὸς εἶναι ὅτι ἡ κεντρικὴ ἐξουσία ἀσκοῦσε ἀπόλυτο καὶ ἀσφρνετικὸ ἔλεγχο

στις διάφορες εθνότητες και αδιαφορούσε για τὰ αἰτήματά τους. Ούτε βέβαια ἔγινε ποτὲ πράξη ἡ «Διακήρυξη τῶν Δικαιωμάτων τῶν Λαῶν τῆς Ρουσίας», πὺν ὑποτίθεται ὅτι θὰ ἀνέτρεπε τὴν τσαρική πολιτική καὶ θὰ παραχωροῦσε ἀπόλυτη ἐλευθερία καὶ αὐτοδιάθεση στὶς διάφορες εθνότητες τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως. **«Οἱ μπολσεβίκοι ἔσπασαν καὶ τὶς ἀλυσίδες τοῦτες...»**, εἶπαν τότε. Τὸ 1991 τίποτε δὲν στάθηκε ἱκανὸ νὰ ἀποτρέψῃ τὴν ἀνεξαρτητοποίηση τῶν διαφόρων δημοκρατιῶν πὺν εἶχε προσαρτήσῃ ἡ Σ. Ἑνωση.

Οἰκονομία

Ο Καζαντζάκης ἀσχολήθηκε καὶ μὲ τὸ βιοτικὸ ἐπίπεδο τῶν ἀνθρώπων στὴν Ρωσία, διότι τὸ θεώρησε καθοριστικὸ γιὰ τὴν ἔκβαση τῶν πραγμάτων: **«Ἡ νίκη στεφανώνει πάντα τὸ καθεστὼς πὺν ἐξασφαλίζει στὴν κοινωνία ἀνώτερο οἰκονομικὸ ἐπίπεδο»**. Δὲν σταμάτησε νὰ τονίξῃ τὸ πόσο ὑπέφεραν οἱ ἄνθρωποι στὴν τσαρική Ρωσία καὶ πίστευε ὅτι ἡ κατάσταση θὰ ἄλλαξε πρὸς τὸ καλύτερο μετὰ τὴν ἐπανάσταση. Ἀπλᾶ θεωροῦσε ὅτι χρειαζόταν κάποιος χρόνος στὴν χώρα, γιὰ νὰ προλάβῃ νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὰ πλεονεκτήματά της, δηλ. τὶς πλούσιες ὕλες, τὴν ἐνότητά της καὶ βεβαίως τὸν ἀνταγωνισμό καὶ τὴν σύγκρουση ἀπόψεων πὺν ὑπῆρχαν στὸν ἀντίπαλο κόσμο, στὰ καπιταλιστικὰ κράτη: **«...ἕνας κόσμος παλὶς κλονίζεται ἐτοιμόρροπος κι ἕνας ἄλλος, καινούργιος, μάχεται ν' ἀνέβῃ... τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ πιά, εἴτε τὸ θέλουμε εἴτε ὄχι, πὺν νὰ μὴν βοηθή τῇ Σοβιετικῇ Ρουσία»**.

Παρέβλεψε ὅμως τὸ σημαντικώτερο, τὴν **φύση** τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ βλέπουν τὴν ἐργασία τους νὰ ἀποδίδῃ καρπούς, ἀγαποῦν τὸν ἐλεύθερο ἀνταγωνισμό (αὐτὸν πὺν τόσο ἀντιπαλεῖ ἡ κομμουνιστικὴ ἰδεολογία), θέλουν νὰ κινοῦνται, νὰ αὐτοσχεδιάζουν, νὰ **δημιουργοῦν**, νὰ πρωτοποροῦν.

Ὅταν ὁ Μιχαὴλ Γκορμπασὼφ ἀποφάσισε νὰ κἀνῃ ἕνα «ἄνοιγμα» (*glasnost*) καὶ παρέχωρησε περισσότερες ἐλευθερίες ὥστε νὰ τονώσῃ τὴν ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία καὶ νὰ προχωρήσῃ στὴν ἀναδόμηση (*perestroika*) τῆς χώρας του, ἦταν ἤδη πολὺ ἀργά. Τὸ Σοβιετικὸ οἰκοδόμημα εἶχε ἤδη καταρρεῦσει. Ὅταν τὸ ἐπέτρεψαν οἱ συνθήκες, οἱ Σοβιετικοὶ ἔσπευσαν νὰ σπᾶσουν τὰ δεσμὰ τους, ἄλλοι μὲ τὴν φυγή, ἄλλοι ἀναλαμβάνοντας κάποιες ὑποτυπώδεις οἰκονομικὲς πρωτοβουλίες καὶ δυστυχῶς μερικοὶ (λόγῳ τῆς τέλεις ἔκπτωσης, τόσο ὕλικῆς ὅσο καὶ ἡθικῆς) πουλώντας γνώσεις, ὑπηρεσίες ἀκόμη καὶ στρατιωτικὸ ἐξοπλισμὸ τῆς πάλαι ποτὲ κραταιᾶς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως στὴν Δύση.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

«Ὡδεύαμε καταβορῶ, στὴ μυστηριώδη χώρα, στὶς ἀπέραντες χιονισμένες πεδιάδες, ὅπου ἑκατομμύρια ἄνθρωποι μισο-Ἀσιᾶτες, μισο-Εὐρωπαῖοι, μὲ πλούσιες ἀντιφατικὲς ιδιότητες, μυστικὸπάθοι καὶ ρεαλιστές, ἀγαθοὶ καὶ σκληρόκαρδοι, ὑπομονετικοὶ κι ἐπαναστάτες, μάχονται χωμένοι ὡς τὰ γόνατα στὸ αἶμα καὶ στὴ λάσπη ν' ἀνοίξουν πρωτοπορώντας καινούργιο δρόμο στοὺς ἀνθρώπους. Τί νὰ γίνεταί ἄραγε πέρα στὶς χιονισμένες τοῦτες πεδιάδες; Τὰ «κόκκινα χιόνια», πὺν χαιρετοῦν οἱ μπολσεβίκοι ποιητές, πορφυρώθηκαν ἄραγε ἀπὸ τὸν νέο ἥλιο πὺν ἀνατέλλει ἡ μονάχα ἀπὸ τὸ αἶμα ἀπὸ τὶς χιλιάδες ἄντρες καὶ γυναῖκες πὺν σκοτώθηκαν; Ἡ μήπως ἐξακολουθεῖ ἡ Ρουσία νὰ μὲνῃ ἀκόμα ὅπως ἦταν πάντα κι ὅπως τὴν ἤθελε ὁ σύγχρονος μέγας της, **πὺν πέθανε τῆς πείνας**, ποιητής, ὁ Ἀλέξαντρος Μπλόκ: «Δάσος καὶ πεδιάδα καὶ κεφαλομάντηλο κατεβασμένο ὡς τὰ φρύδια»»;

Ἄρτεμις Γεωργιάδου

ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ-ΦΑΣΙΣΜΟΣ ΣΤΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟ ΑΛΛΟΤΕ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ

Ρίζες: Παλαιά Διαθήκη και Ἰωάννης Χρυσόστομος

Ο θεολογὼν φιλόσοφος ἢ φιλοσοφῶν θεολόγος κ. Χρήστος Γιανναρᾶς στὴν ἀθηναϊκὴ ἐφημερίδα «Καθημερινή» (Κυριακή, 30 Ἰουνίου 2002) μὲ τίτλο «Σύμβολα καὶ πραγματικότητα τοῦ φασισμού», κάνοντας μία καταγραφὴ καὶ συνάμα σύντομη ἀναφορὰ στὶς μεθόδους τῶν ἀκροδεξιῶν πολιτικῶν ἐκφράσεων στὴ Δυτικὴ Εὐρώπη, ἀλλὰ καὶ στοὺς διωγμοὺς καὶ σφαγὲς ποὺ ὑφίστανται Παλαιστίνιοι καὶ Κοῦρδοι ἀπὸ Ἰσραηλινούς καὶ Τούρκους ἀντίστοιχα, ἀφοῦ ἐντοπίζει «τὶς καινούργιες μεταμφιέσεις τῆς ἀπανθρωπιάς στὸ παρόν», φθάνει στὸν ἐπίλογο στὸ ἀπόφθεγμα: «δημοκρατικὴ εὐαισθησία δὲν εἶναι νὰ ξορκίξης μὲ ρητορεῖες καὶ συλλαλητήρια κάποια σύμβολα σκοταδισμού, ἀλλὰ νὰ ἐντοπίξης μὲ ὀξυδέρκεια τὰ συνεχῶς καινούργια προσώπια του». Ἔτσι ἡ ὀξυδέρκεια τοῦ κ. Γιανναρᾶ ἐντόπισε ὡς νέο πρόσωπο τοῦ φασισμού σήμερα στὴ χώρα μας «τὴ δῆθεν ρομαντικὴ (φανατικὰ ἀντισιμητικὴ) ἐπιστροφή στὸ Ὀλυμπιακὸ Δωδεκάθεο μὲ συνακόλουθὴ ἀποκατάσταση τῆς “γνήσιας”, “ἀλώβητης” ἀρχαιοπρεποῦς ἐλληνικότητος».

Δυστυχῶς ὅμως δὲν εἶναι ὁ μόνος ποὺ ἀναπαράγει τέτοιον εἶδους μετέωρες θέσεις. Ἐπιφανεῖς ιεράρχες καὶ γνωστοὶ κληρικοὶ τῆς Ἑλλαδικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας εἶχαν προηγηθῇ τοῦ ἐν λόγω ἄρθρου, οἱ ὅποιοι πρῶτοι φρόντισαν νὰ δώσουν τὸ σύνθημα-γραμμὴ «*χτυπᾶτε τοὺς ἐλληνότροπους ὡς φασίστες*». Τακτικὴ ποὺ ἀποφασίστηκε προφανῶς ὕστερα ἀπὸ τὴ διαπίστωση ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Φιλοσοφία βρῖσκει μεγάλη ἀπήχηση τόσο στοὺς ἀπλοῦς πολῖτες ὅσο καὶ σὲ πολλοὺς μεταξὺ τῶν ἐπωνύμων καλλιτεχνῶν καὶ διανοούμενων, οἱ ὅποιοι πλέον δὲν διστάζουν νὰ ἐκφράζονται δημόσια ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἔτσι στὴν ἀθηναϊκὴ ἐφημερίδα «*Ελευθεροτυπία*» (Τετάρτη, 23 Ἰανουαρίου 2002, σελ. 46) σὲ ἐπιστολὴ τοῦ κ. Γιάννη Γ. Κωνσταντουδάκη διαβάζουμε ὅτι ὁ ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθίμος κατηγόρησε «*γὰ ἀντιεβραϊκὸ ρατσισμό*» τὸν Γιάννη Μαρκόπουλο, γὰ τὴ συνέντευξιν ποὺ παραχώρησε στὸν «*Δαυλὸ*» (τεῦχος 241, Ἰανουάριος 2002). Ὁ γνωστὸς μουσικοσυνθέτης εἶχε ὑποστηρίξει μεταξὺ ἄλλων πολλῶν: «*Ἡ Ὁρθοδοξία στὸ κοντινὸ παρελθὸν ἔκαμε κινήσεις δυνατές, πλησιάζοντας θέσεις καὶ ἰδεολογήματα σύγχρονα, ἐπομένως ἐλληνικά. Ἀναμένεται στὴν αὐτῆς τῆς χιλιετίας νὰ κἀν διορθωτικὲς κινήσεις, καταργώντας τὴν Παλαιὰ Διαθήκην, ποὺ τόσα ψέματα δίδαξε στὰ Ἑλληνόπουλα στὰ σχολεῖα. Ἄς γίνῃ αἰρετικὴ ἡ ὀρθοδοξία στὴ χώρα μας, κόβοντας ἔτσι ἓνα μέρος τοῦ παράλογου διεθνισμοῦ τῆς καὶ προσθέτοντας μίαν κίνησιν συμφιλίωσης μὲ τὸν Ἑλληνισμό*».¹

1. Περιοδικὸ «*Δαυλός*», τεῦχος 241, Ἰανουάριος 2002, σελίδα 15516.

Ἡ ἄμυνα τῶν σημερινῶν κατηχητῶν

Τὰ νὰ κατανοήσῃ καλύτερα ὁ ἀναγνώστης τὸ ζήτημα, ἡ Ἐκκλησία προφανῶς μὴ μπορώντας νὰ δώσῃ ἱκανοποιητικὲς ἐξηγήσεις γύρω ἀπὸ τὸν ἀνθελληνισμό καὶ μισανθρωπισμὸ τῆς ἐβραϊκῆς «Παλαιᾶς Διαθήκης» (δηλαδή τῆς ἐθνικῆς ἐβραϊκῆς παραμυθολογίας ποὺ ἐξελίχθηκε σὲ παγκόσμια μυθολογία μέσῳ τοῦ χριστιανισμοῦ) καὶ δεχόμενη πυρὰ γιὰ τὴν ἐμμονή της στὴν ἱερότητα ἐνὸς κειμένου ξεπερασμένου ἀπὸ τὴν ἐξέλιξη τῆς ἀνθρώπινης ἐπιστήμης καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, ἐπέλεξε τὴν ὁδὸ τῆς ἄμεσης ἀντεπίθεσης κατὰ ἐκείνων ποὺ τολμοῦν καὶ κρίνουν ἀρνητικὰ τὴν ἐβραϊκὴ παράδοση κατηγορώντας τους ὡς ἀντιεβραίους ρατσιστές! Καὶ ἐδῶ θριαμβεῦει τὸ παράλογο, διότι ὅποιος εἶναι πολέμιος τῆς δεισιδαιμονίας (καὶ μόνον ἐκείνης ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὰ ἐβραϊκὰ κείμενα), δὲν σημαίνει αὐτομάτως ὅτι εἶναι καὶ ἐχθρὸς τῶν Ἑβραίων. Ἡ ἐνωρρηστρωμένη ὁμως ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία καταστροφάντηση τῶν ἀρνητῶν τοῦ σκοταδισμοῦ ἀποσκοπεῖ στὸ νὰ ἀποπροσανατολίσῃ τὴν κοινὴ γνώμη. Ὅτι ἐπιφανεῖς δημοκράτες ὅπως ὁ Γιάννης Μαρκόπουλος, ξαφνικὰ βαπτίζονται ρατσιστές!

Δυστυχῶς ἡ πραγματικότητα ἀποδεικνύει ὅτι οἱ θέσεις αὐτὲς ὄχι μόνον ἔχουν υἱοθετηθῇ ἐπίσημα ἀπὸ τὴν ὀρθόδοξη ἱεραρχία στὸ σύνολό της, ἀλλὰ ἀποτελοῦν καὶ τὴν αἰχμηρότερη ρομφαία τῆς νέας ἀνθελληνικῆς προπαγάνδας, ἡ ὁποία μιμούμενη γκαμπελικὰ μοτιῶτα ἀσκεῖται μὲ μένος κατὰ τῶν πολυάριθμων πλέον θιασωτῶν τῆς προγονικῆς μας φιλοσοφίας. Ὅτι, καὶ σύμφωνα πάντα μὲ τὴν Ἑλλαδικὴ Ἐκκλησία, ὅποιος ὑπερασπίζεται τὰ ἐθνικὰ μας πνευματικὰ πλεονεκτήματα σὲ ἀντιδιαστολὴ μὲ τὰ ἐβραϊκὰ δόγματα, κατατάσσεται αὐτομάτως στὸ στρατόπεδο τῶν ρατσιστῶν. Βεβαίως ἡ τακτικὴ αὐτὴ μόνον ἄγνωστη δὲν εἶναι στοὺς ἱστορικοὺς μελετητές, ἐφόσον καὶ στοὺς προηγούμενους αἰῶνες ἔχει ἐφαρμοστῇ. Ὡς ἀντίστοιχες κατηγορίες κατὰ τῶν ἀμφισβητιῶν τῆς χριστιανικῆς δεισιδαιμονίας στὸ παρελθὸν ἔχουν καταγραφῇ μὲ τὴ σειρά οἱ ιδιότητες τοῦ «Ἑλληνα» ἢ «ἐλληνιστῇ», τοῦ «αἱρετικοῦ» καὶ φυσικὰ τοῦ «ἄθεου».

Ἡ συνήθης κατάληξη δὲ ὅλων ὅσοι κατηγορήθηκαν ὡς τέτοιοι ἦταν ἡ παραδειγματικὴ καταδίκη τους στὴν ἐσχάτη τῶν ποινῶν, μὲ ἰδιαίτερη προτίμηση στὴν πυρὰ, ἡ ὁποία, ὡς γνωστόν, ἔχει καί... ἐξαγνιστικὲς ιδιότητες. Σήμερα λοιπὸν, ἐκσυγχρονίζον τὶς παλιὲς καὶ ἀπαράλλαχτες μεθόδους τους, ἐφευρίσκοντας νέους «σατανᾶδες» νὰ ξορκίσουν. Καὶ ποιά, ἀναρωτιόμαστε, πειστικώτερη καὶ βολικώτερη κατηγορία ἀπὸ ἐκείνην τοῦ «ρατσιστῇ»;

Ὁ ρατσισμὸς κατὰ τὰ φαινόμενα ἰσχύει μόνο γιὰ ὅσους ἀμφισβητοῦν τὴν «Παλαιὰ Διαθήκη» καὶ κατὰ συνέπεια τὸ θεόπνευστο χριστιανικὸ δόγμα. Τότε οἱ Ἑβραῖοι ξαφνικὰ ἀπολαύουν (καὶ πρὸς δική τους ἑκπληξὴ) τὴν ὑπεράσπιση τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία σὲ ἄλλες περιπτώσεις, ὅπως ὅταν οἱ ζηλωτὲς «Ἑλληνορθόδοξοι» βάλλουν μὲ θεάρεστο μένος κατὰ τῶν «χριστοκτόνων» Ἰουδαίων, ἀνάγει τὸ ζήτημα σὲ σφαίρες... «πνευματικῆς». Εἶναι ρατσισμός, μὰς λένε, ὅταν ἀποκηρύσσης τὴν «Παλαιὰ Διαθήκη», ἐπειδὴ εἶναι ἐβραϊκὴ, ἀλλὰ εἶναι θεολογικὸ καὶ πνευματικὸ θέμα, ὅταν ἡ Ἐκκλησία διατάσῃ τοὺς πιστοὺς της ὥστε «...κανέναν ἰερωμένον, ἢ λαϊκόν, νὰ μὴ τρώγῃ τὰ παρὰ τῶν Ἰουδαίων πεμπόμενα πρὸς αὐτὸν ἄζυμα, ἀλλ' οὔτε ὅλως νὰ φιλιώνεται μὲ αὐτούς, ἢ ὅταν εὐρίσκειται ἀσθενής, νὰ προσκαλῇ αὐτούς, καὶ νὰ δέχεται τὰς ἰατρείας αὐτῶν, ἢ ὅλως νὰ συλλοῦται μαζὺ μὲ αὐτούς εἰς τὰ λουτρά».² Καὶ γιὰ ὅσους δὲν κατάλαβαν, ἡ Ἐκκλησία ἀπαγορεύει ρητὰ στοὺς πιστοὺς της νὰ δέχονται τροφὴ ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους, ἀπαγορεύει τὴ φιλία μαζί τους, ἀπαγορεύει νὰ δέχονται οἱ χριστιανοὶ ἰατρικὴ περί-

θαλπη από Έβραίους γιατρούς, απαγορεύει να πλένονται στα δημόσια λουτρά από κοινού με τους Έβραίους. Και ύστερα έχουν το θράσος να αποκαλούν τους Έλληνες ρατσιστές, αντισημίτες και νεοναζί, αυτοί, οί ίδιοι που αποδεικνύονται μέσα από τους «ίερούς» τους κανόνες γνήσιοι ιδεολογικοί ταγοί του χιτλερισμού. Για όσους πιστούς δε άρνηθούν να συμμορφωθούν με τόν παραπάνω «ίερò» κανόνα, ή ποινή είναι τρομερή: «Κληρικòς μὲν ὢν, νὰ καθαίρεται, λαϊκòς δὲ νὰ ἀφορίζεται».

Τò ὅλο θέμα λοιπὸν παίρνει διαστάσεις ἀναίσχυνης ὑποκρισίας, ὅταν πολίτες γνωστοί γιὰ τὸν δημοκρατικὸν ἀγῶνα τους καὶ εὐαίσθητες κατηγοροῦνται ἀβίαστα ὡς ρατσιστές, ἐπεὶδὴ ὀρθολογικῶς «ἀμάρτησαν»³ ἀσκώντας κριτικὴ στὴν (ἐβραϊκῆς προέλευσης) δεισιδαιμονία, ἡ ὁποία χρησιμοποιεῖται ἀπὸ τὸ ἱερατεῖο ὡς μέθοδος καθυπόταξης καὶ ἐς αἰὲ ἐλέγχου τῶν ἀνθρώπων διανοήσεων. Ὡστόσο ὀφείλουμε νὰ ἀποδείξουμε καὶ νὰ ἀποκαλύψουμε τὴν ἱστορικὴ ἀλήθεια ἀλλὰ καὶ τὸ παρασκήνιο τῆς ποιμαντικῆς αὐτῆς τῆς προπαγάνδας.

Στὴν ἐπίσημη ἱστοσελίδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (www.ecclesia.gr) φιλοξενεῖται ἡ «Εἰσηγήσις τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἀλεξανδρουπόλεως (νῦν Θεσσαλονίκης) κ.κ. Ἀνθίμου εἰς τὴν Συνεδρίαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» τὸν μῆνα Ὀκτώβριον τοῦ 2001 με θέμα: «Νεοπαγανισμὸς – ἀναβίωση ἀρχαίων θρησκειῶν – ποιμαντικὴ ἀντιμετώπιση τοῦ φαινομένου». Στὸ κείμενὸ του μεταξὺ ἄλλων πολλῶν ὃ ἐν λόγῳ μητροπολίτης εἰσηγείται στὴν ἱεραρχία τρόπους καταπολέμησης τῶν ἐλληνίζοντων· ἓνας ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι ὁ χαρακτηρισμὸς τους ὡς ρατσιστῶν. Γράφει σχετικῶς: «Τὸ θέμα εἶναι ἐξόχως σοβαρὸ καὶ ἥδη σὲ μερικὰς ἐκκλησιαστικὰς ἐπαρχίας ἐδημιουργήθησαν σημαντικὰ ποιμαντικὰ προβλήματα. Ἡ πρόχειρη ἀντιμετώπιση τοῦ ζητήματος μετὰ τὸ ἐπιχείρημα ὅτι τοῦτο εἶναι ἀστεῖο καὶ γραφικόν, δὲν μπορεῖ νὰ στηριχθῇ, γιὰ τοὺς ἐξῆς λόγους: Ὁ πρῶτος λόγος εἶναι τὸ πλῆθος τῶν βιβλίων καὶ τῶν περιοδικῶν, τὰ ὁποῖα τυπώνονται καὶ κυκλοφοροῦν ἀξανάμεσα τόσο στὴν Ἑλλάδα ὅσο καὶ στὸ ἐξωτερικόν. Κατὰ δεύτερον λόγον, οἱ θεωρητικοὶ αὐτοῦ τοῦ κινήματος προσπαθοῦν νὰ συγκινήσουν ὅσους τοὺς ἀκούουν μετὰ κηρύγματα ἐθνοφυλετισμοῦ καὶ ἐλληνολατρίας, θέμα εἰς τὸ ὁποῖο πολλοὶ ἐκ τῶν συμπατριωτῶν μας ἐμφανίζονται ἰδιαίτερος εὐαίσθητοι. Προχωροῦν καὶ σὲ τρίτον βαθμὸν ἐπιθετικότητος, ὃ ὁποῖος ἀφορᾷ στὴν ὑποτίμηση ἢ καὶ τὴν πλήρη ἀμφισβήτηση τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, μετὰ ἓνα μανδύα ρατσισμοῦ καὶ ἀποκλεισμοῦ αὐτῆς a priori ὡς βάσεως ἢ πηγῆς ἀποκαλύψεως τῆς χριστιανικῆς πίστεως, στὴν ὁποία, κατ' αὐτούς, δὲν μποροῦν νὰ συμμετέχουν οἱ Ἕλληνες».

Οἱ ἀπόψεις του υἱοθετήθηκαν πλήρως καὶ ἐπισήμως ἀπὸ τὴν Ἑλλαδικὴν Ἐκκλησίαν. Ἔτσι ἡ «ΙΓ' Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψις Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ Ἱερῶν Μητροπόλεων διὰ θέματα Αἱρέσεων καὶ Παραθρησκείας», ἡ ὁποία πραγματοποιήθηκε ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλου στὸ Ἱερὸ Προσκύνημα τοῦ Ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Ρώσου στὸ Ν. Προκόπι Εὐβοίας μετὰξὺ 29/10 καὶ 2/11/2001, διαπίστωσε μετὰξὺ ἄλλων πολλῶν ὅτι: «δ. Ἀπὸ μερίδα ἀρχαιολατρῶν ἐπιχειρεῖται μία «ἀποεβραιοποίηση» τοῦ Χριστιανισμοῦ, μετὰ σκοπὸν τὴν δὴθεν ἐλληνοποίησίν του, παραχαράσσοντας ἱστορικὰ δεδομένα καὶ υἱοθετώντας ρατσιστικὰ καὶ ἐθνικιστικὰ κριτήρια».⁴

2. «Πηδάλιον», ἐρμηνεία στὸν κανόνα ΙΑ' τῆς ΣΤ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

3. Ἡ λέξις «ἀμάρτημα» σημαίνει στὴν ἐλληνικὴ γλῶσσα «ἀστοχία» ἢ «λάθος».

4. Πηγὴ: www.ecclesia.gr

Οἱ ἴδιες θέσεις ἀναπαράχθηκαν καὶ στὴν «ΙΔ΄ Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ Ἱερῶν Μητροπόλεων διὰ θέματα Αἱρέσεων καὶ Παραθρησκείας», ἡ ὁποία συνήλθε στὴν Τήνο ἀπὸ τὶς 29/10 μέχρι τὴν 1/11/2002, μὲ θέμα «Ποιμαντικοὶ τρόποι ἀντιμετωπίσεως τῶν νεοφανῶν αἱρέσεων». Καὶ ἔνα ἀπὸ τὰ συμπεράσματά της εἶναι: «Ε. Ἡ πολεμικὴ ἐναντίον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας συνίσταται ὅχι στὴν ἀξιοπρεπῆ ἀντιπαράθεση θέσεων, ἀλλὰ στὸ ψεῦδος, τὴν συγκοφαντία, τὴν διαστροφή τῆς ἱστορίας καὶ τὶς ἀπειλές. Τὸ ποικιλόμορφο ἑλληνικὸ νεοπαγανιστικὸ κίνημα προωθεῖ ἕναν ἰδιότυπο θρησκευτικὸ ἐθνικισμό, ταυτίζοντας τὴν ὑψηλὴ ἰδιότητα τοῦ Ἑλλήνα μὲ τὸν παγανισμό».⁵

Ἡ διγλωσσία «ἐθνικισμός-διεθνισμός»

Βεβαίως στὸ βιβλίο του μὲ τίτλο «Γέννημα καὶ θρέμμα Ρωμηοὶ» ὁ μητροπολίτης Ναυπάκτου καὶ Ἀγ. Βλασίου Ἱεροθέος, φανατικὸς θιασώτης τῆς «ρωμιοσύνης» καὶ ἀρνητῆς τοῦ «Ἑλληνισμοῦ», ἔχει διατυπώσει ἀπὸ καιρὸ τὴν ἑξῆς ἄποψη: «Ἄν παρατηρήσουμε προσεκτικὰ τὴν ζωὴ τῆς Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας, θὰ διαπιστώσουμε ὅτι, ἐνῶ οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, πὺν ἐξέφραζαν τὸ Ρωμαϊκὸ ἥθος, εἶχαν καθολικὴ συνείδηση καὶ ὑπερεθνικὸ χαρακτήρα, ἐν τούτοις οἱ αἱρετικοὶ καὶ οἱ φιλόσοφοι ἦταν προσκεκολλημένοι σὲ φυλετικὲς ἑννοίες καὶ σὲ ἐθνικιστικὲς σκοπιμότητες(...). Ἔτσι ὁ ἐθνισμὸς (ὡς ἐθνικισμὸς) συμπίπτει μὲ τὴν εἰδωλολατρία. Καὶ ἐπειδὴ ὁ ἐθνισμὸς περιορίζεται πάντοτε στὸ χῶρο, εἶναι πολυθεϊστικός».⁶ Ἄρα, συμπεραίνουμε ἐμεῖς, δὲν εἶναι «τὸ ποικιλόμορφο ἑλληνικὸ νεοπαγανιστικὸ κίνημα» πὺν «προωθεῖ ἕναν ἰδιότυπο θρησκευτικὸ ἐθνικισμό, ταυτίζοντας τὴν ὑψηλὴ ἰδιότητα τοῦ Ἑλλήνα μὲ τὸν παγανισμό», ὅπως ὑποστηρίζει ἡ Ἑλλαδικὴ Ἐκκλησία, ἀλλὰ ἡ ἴδια ἡ ρωμαϊκὴ χριστιανικὴ ὀρθόδοξία, πὺν a priori ταυτίζει «τὴν ὑψηλὴ ἰδιότητα τοῦ Ἑλλήνα» μὲ τὴν αἵρεση ἢ τὸν παγανισμό.

Ὅστοςο ἐδῶ ἀποκαλύπτεται ἡ διγλωσσία τῆς ἐντόπιας ὀρθόδοξης ἱεραρχίας, ἡ ὁποία, ἐνῶ στίς ἐπίσημες ἀνακοινώσεις της ὑποκρίνεται ἕως καὶ τὴν προστάτιδα τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ ὀργανώνει ἐθνικιστικὰ συλλαλητήρια «κοιπτόμενη» δῆθεν γιὰ τὴ διάσωση τῆς ἐθνικῆς μας συνείδησης καὶ ταυτότητας, ὑποχθόνια ἐργάζεται γιὰ τὴν ἀνεθνικότητα καὶ τὴν κατάργηση τῆς ἑλληνικῆς ἐθνικῆς συνείδησης.

Στὸν ἴδιο λοιπὸν ὑποτιθέμενο «ἀντιρατσιστικὸ» ἀγῶνα στρατεύθηκε ἀπὸ τοὺς πρῶτους καὶ ὁ μητροπολίτης Θιβῶν καὶ Λιβαδειᾶς κ. Ἱερώννμος, ὁ ὁποῖος μὲ ἄρθρο του πὺν δημοσιεύθηκε στὴν τοπικὴ ἐφημερίδα «Θηβαϊκὸς τύπος» (10/09/2001) κατηγόρησε εὐθέως τοὺς θιασῶτες τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας καὶ φιλοσοφίας ὡς ναζιστές: «Ὅταν γύρω μας ὅλα καταρρέουν, οἱ ἀρχαῖοι θεοὶ θὰ μᾶς σώσουν, διαλαλοῦν οἱ σύγχρονοι ξηλωτὲς τοῦ Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτη καὶ τοῦ Πλήθωνα. Πρέπει νὰ ἐπισημάνουμε ὅτι τὸ φαινόμενο δὲν εἶναι ἀποκλειστικὰ νεοελληνικὸ. Κάποιοι περιθωριακοὶ «Θεολόγοι» στὴ Δύση θεωροῦν τὴν εἰδωλολατρία σὰν φάρμακο γι' αὐτὸ πὺν ἀποκαλοῦν «γεροντικὴ ἀρρώστια τοῦ Χριστιανισμοῦ». Οἱ ἰδεολογικοὶ πρόγονοι αὐτῶν τῶν νεοπαγανιστῶν ἐντοπίζονται στὸν γερμανικὸ ναζισμό. Ἡ θρησκευτικὴ πολιτικὴ τοῦ Χίτλερ ἀπέβλεπε στὴν ἀποπομπὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ ὡς «ξένου πνεύματος ἐβραϊκῆς καταγωγῆς» ἀπὸ

5. Πηγή: www.ecclesia.gr

6. Μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ Ἀγ. Βλασίου Ἱεροθέου, «Γέννημα καὶ θρέμμα Ρωμηοί», ἀπὸ τὸ κεφάλαιο 7 μὲ τίτλο «Ἔθνος καὶ Ἐθνικισμός», πηγή: www.pelagia.org

τὴν πνευματικὴ κληρονομία τῆς Γερμανίας. Ὁ Ρόξενμπερκ, ἀρχιτέκτονας τῆς πολιτικῆς τῶν ναζιστῶν γιὰ τὴν κουλτούρα, δηλώνει ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς ἦταν καταδικασμένος νὰ πεθάνῃ στὸ ὄνομα τῆς “γερμανικότητος” καὶ νὰ ἀντικατασταθῇ ἀπὸ τὴν λατρεία τῶν ἀρχαίων τευτονικῶν θεοτήτων. Εἶναι χαρακτηριστικὸ ὅτι καὶ στὴν πατρίδα μας ἰδίως ἀκραῖα κινήματα ἐθνικιστῶν καὶ ρατσιστῶν ἀναπτύσσουν ἀνάλογη ἐπιχειρηματολογία, τονίζοντας τὸ μέγα σκάνδαλο⁷ τῆς ἐβραϊκῆς καταγωγῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ».

Μάλιστα τὴν ἴδια πολεμικὴ ἔσπευσε νὰ υἱοθετήσῃ καὶ ὁ πρωτοπρεσβύτερος Γεώργιος Μεταλληνὸς (καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν). Σὲ ἄρθρο του στὴν ἐφημερίδα «Χριστιανικὴ» (ἀριθμὸς φύλλου 24, Ἰανουάριος 2002) ἔγραφε: «Οἱ ἀρχαιολάτρες τῆς ἐποχῆς μας καὶ ταυτόχρονα συνεχιστὲς τοῦ τεμαχισμοῦ τῆς ἱστορικῆς μας σάρκας – καὶ γι’ αὐτὸ (ἀκούσιοι ἴσως) ὑπονομευτὲς τῆς ἐλληνικῆς συνοχῆς καὶ συνέχειας – καὶ ὅταν δὲν ἀπορρίπτουν τὸ Χριστιανισμὸ (Ὁρθοδοξία), πολεμοῦν ἀδυσώπητα τὴν Παλαιὰ Διαθήκη. Κατεχόμενοι ἀπὸ ἓνα ἄκρατο ἀντισημιτισμὸ, βλέπουν τὴν Π.Δ. ὡς Ἰουδαϊκὸ στοιχεῖο καὶ τὸ ἀπορρίπτουν “ἄνευ ἐτέρου”. Πρέπει δὲ νὰ λεχθῇ ὅτι ὁ Ὁρθόδοξος Ἕλληνας δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἀντισημίτης, ὅπως δὲν εἶναι ἀντιβρετανός, ἀντιαμερικανός, ἀντιρώσος, κ.ο.κ. Τὰ κριτήρια τοῦ Ὁρθόδοξου Ἕλληνος εἶναι πνευματικὰ καὶ ὄχι φυλετικὰ ἢ πολιτικά. Ἔτσι, ὅταν ὁ Ἱ. Χρυσόστομος γράφῃ τοὺς “κατὰ Ἰουδαίων” Λόγους του δὲν ἐνεργεῖ ὡς ἀντισημίτης, ἀλλὰ ἐλέγχει τὰ ἀτοπήματα τοῦ Ἑβραϊσμοῦ καὶ τὴ συνήθως ἐπιθετικὴ του στάση ἐναντι τοῦ Χριστιανισμοῦ».

Ἰωάννης Χρυσόστομος, ὁ μέγας ρατσιστής

Εἶναι πραγματικὰ εὔστοχη ἡ ἀναφορὰ τοῦ Γ. Μεταλληνοῦ στὸν Ἰωάννη Χρυσόστομο, διότι κατὰ τὴ γνώμη μας ὁ ἱεράρχης ἅγιος (ὁ Χρυσόστομος) ὄχι μόνον δὲν συνέγραψε μὲ κριτήρια πνευματικὰ, ἀλλὰ ἀντιθέτως δύναται νὰ θεωρηθῇ καὶ ὡς ὁ πρῶτος ἱστορικὸς θεμελιωτὴς τοῦ ἀντιεβραϊσμοῦ, τοῦ ἀνθελληνισμοῦ καὶ ἐν γένει τοῦ ρατσισμοῦ. Καὶ γιὰ τοῦ ἰσχυρισμοῦ μας τὸ ἀληθὲς παραθέτουμε στὴ συνέχεια χαρακτηριστικὰ ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸ σύνολο τῶν λόγων ποὺ ἔγραψε «Κατὰ τῶν Ἰουδαίων», ὥστε νὰ μπορέσῃ ὁ ἀναγνώστης νὰ κρίνῃ μόνος του:

Ὁ διωγμὸς καὶ ἡ διασπορὰ τῶν Ἰουδαίων ὀφείλεται στὴν ἄρνησή τους νὰ δεχτοῦν τὸν Χριστὸ ὡς μεσσία. Οἱ κατατρεγμοὶ τους εἶναι θεϊκὲς καὶ θεάρεστες τιμωρίες ἐξαιτίας τῆς ἀσεβείας τους: «Ἐπειτα ἐπειδὴ ἐπρόκειτο οἱ Ἰουδαῖοι νὰ τιμωρηθοῦν γιὰ τὰ τολμήματά τους αὐτά, καὶ αὐτὸ τὸ προλέγει ὁ ἴδιος αὐτὸς προφήτης μὲ αὐτὰ ποὺ λέγει: “Θὰ παραδώσω σὲ τιμωρία τοὺς κακοὺς ἐξ αἰτίας τῆς ταφῆς αὐτοῦ καὶ τοὺς πλούσιους ἐξ αἰτίας τοῦ θανάτου του”.⁸ Καὶ ὁ Δαυὶδ πάλι, ἀφοῦ εἶπε “ἄς σπάσουμε καὶ ἄς πετάξουμε ἀπὸ πάνω μας τὸν ζυγὸ αὐτοῦ”, πρόσθεσε “αὐτὸς ποὺ θὰ κατοικῇ στοὺς οὐρανοὺς θὰ γελάσῃ σὲ βάρος τους. Τότε θὰ μιλήσῃ ὠρσιζόμενος πρὸς αὐτοὺς καὶ θὰ τοὺς συνταράξῃ μὲ τὸν θυμὸ του”,⁹ ἐννοώντας τὴ διασπορὰ τους σ’

7. Ἐδῶ πρέπει νὰ ὑπενθυμίσουμε στὸν ἐπίσκοπο κ. Ἱερώνυμο, ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς σύμφωνα μὲ τὸν Παῦλο ἦταν «σκάνδαλο» μόνον γιὰ τοὺς Ἑβραίους: «ἐπειδὴ καὶ Ἰουδαῖοι σημεῖον αἰτοῦσι καὶ Ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσιν, ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν Χριστὸν ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον...», ἐνῶ, ὅπως διευκρινίζει ἀμέσως μετὰ ὁ «θεόπνευστος» ἀπόστολος, ὁ Χριστιανισμὸς γιὰ τοὺς Ἕλληνες καὶ ἐλληνικὰ σκεπτόμενους ἦταν μᾶλλον ἀνοησία: «...Ἕλλησι δὲ μωρίαν» (Α΄ Πρὸς Κορινθίους, α΄ 22,23).

8. Ψαλμοὶ 2,3-5

9. Αὐτόθι.

ὅλα τὰ μέρη τῆς γῆς. Αὐτὸ ἀκριβῶς δηλώνοντας καὶ ὁ Χριστὸς στὰ εὐαγγέλια, λέγει: «ἐκείνους ποὺ δὲν θέλησαν νὰ εἶμαι βασιλεὺς τους ἀπομακρύνатέ τους ἀπὸ ἐδῶ καὶ κατασφάξτε τους».^{10, 11}

Ὅποιος δὲν ὑπακούσῃ στὸν λόγο τοῦ Χριστοῦ θὰ διωχθῇ ὅπως οἱ Ἑβραῖοι: «Ἀλλὰ καὶ ὁ Μωϋσῆς λέγει: «προφήτη θὰ ἀναστήσῃ ὁ Κύριος ὁ Θεὸς ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς σας σὰν καὶ μένα· σ' ὅλα τὰ λεγόμενα αὐτοῦ νὰ ὑπακούσετε. Καὶ κάθε ψυχὴ ποὺ δὲν θὰ ἀκούσῃ τὸν προφήτη ἐκείνον, θὰ ἐξολοθρευθῇ καὶ θὰ χαθῇ ἀπὸ τὸν λαὸ τῆς».¹² Βλέπεις πὼς αὐτὸ δὲν συνέβηκε γιὰ κανένα ἀπὸ τοὺς προφήτες, παρὰ μόνο γιὰ τὸν Χριστό; Καθ' ὅσον πολλοὶ προφήτες ἐμφανίστηκαν καὶ ὅλους τοὺς παρήκουσαν, ἀλλὰ δὲν ἔπαθαν τίποτε ὅταν ὅμως οἱ Ἰουδαῖοι παρήκουσαν τὸν Χριστό, ἀπὸ τότε περιέρχονται παντοῦ σὰν ἀλῆτες καὶ περιπλανώμενοι, σὰν φυγάδες καὶ μετανάστες. Γιατὶ πρόσχε· στερήθηκαν τὴν πατρίδα τους καθὼς καὶ τὰ πατρικά τοὺς ἦθη καὶ τοὺς νόμους τους, καὶ ζοῦν τώρα μέσα στὴν ἀτιμία, στὴ ντροπὴ, τὶς κολάσεις καὶ τὶς τιμωρίες. Ὅσα μάλιστα ἔχουν πάθει ἐπὶ Βεσπασιανοῦ καὶ Τίτου,¹³ δὲν εἶναι δυνατόν οὔτε νὰ τὰ πῇ κανεὶς τόσο πολὺ ἢ τραγωδία ἐκείνη ξεπέρασε κάθε συμφορὰ καὶ ἔτσι ἐκπληρωνόταν ὁ προφητικὸς λόγος: «ὁ καθένας ποὺ δὲν θ' ἀκούσῃ τὸν προφήτη ἐκείνον, θὰ ἐξολοθρευθῇ». Γι' αὐτὸ λοιπὸν ἐρηνώθηκαν ὅλα τὰ δικά τους, ἐπειδὴ παρήκουσαν τὸν προφήτη ἐκείνον».¹⁴

Οἱ Ἰουδαῖοι εἶναι ἀσθένεια: «Μιὰ ἄλλη ἀσθένεια, πολὺ πιὸ βαρειά, ποὺ προσβάλλει τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, καλεῖ τὸν δικό μου λόγο νὰ τὴ θεραπεύσῃ. Ἐπιβάλλεται λοιπὸν νὰ σταματήσουμε τὴν ἐξέλιξη τῆς ἀσθένειας αὐτῆς καὶ στὴ συνέχεια νὰ στρέψουμε τὴν προσοχή μας πρὸς τοὺς ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι ἀνάγκη νὰ θεραπεύσουμε πρῶτα τοὺς δικούς μας καὶ μετὰ νὰ ἀσχοληθοῦμε μὲ τὰ πράγματα τῶν ἄλλων. Ποιὰ ὅμως εἶναι ἡ ἀσθένεια; Πλησιάζουν οἱ ἐορτὲς τῶν ἁθλιῶν καὶ ταλαίπωρων Ἰουδαίων, ποὺ θὰ τὶς ἐορτάσουν τὴ μίᾳ κατόπιν τῆς ἄλλης, δηλαδὴ ἡ ἐορτὴ τῶν Σαλπύγων, ἡ ἐορτὴ τῆς Σκηνοπηγίας καὶ ἐκείνη τῶν Νηστειῶν. Ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ ἀνήκουν στὶς τάξεις μας καὶ λένε ὅτι φρονοῦν τὰ ἴδια μὲ ἐμᾶς, πολλοὶ παρακολουθοῦν τὸ θέαμα τῶν ἐορτῶν καὶ ἄλλοι ἐορτάζουν μαζὶ μὲ τοὺς Ἰουδαίους καὶ συμμετέχουν στὶς νηστείες τους. Αὐτὴν τὴν κακὴ συνήθεια ἐπιθυμῶ τώρα ν' ἀποβάλω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία. Γιατὶ οἱ λόγοι μου ἐναντίον τῶν Ἀνομοίων εἶναι δυνατόν νὰ ἐκφωνηθοῦν σὲ χρόνον πιὸ κατάλληλο, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ βέβαια κίνδυνος νὰ προκληθῇ ἀπὸ τὴν ἀναβολὴ βλάβη. Ὅσοι ὅμως ὑποφέρουν ἀπὸ τὴν Ἰουδαϊκὴ ἀσθένεια, ἂν δὲν καταστῇ δυνατόν νὰ τοὺς θεραπεύσουμε τώρα ποὺ πλησιάζουν οἱ ἐορτὲς τῶν Ἰουδαίων, φοβοῦμαι μήπως, λόγῳ τῆς ἀνάρμοστης συνήθειας καὶ τῆς πολλῆς καὶ μεγάλης ἀγνοίας, λάβουν μερικοὶ μέρος στὴν παρανομία τους, ὅποτε καὶ θὰ ἀποβοῦν μάταιοι οἱ λόγοι ποὺ τοὺς ἀφοροῦν».¹⁵

10. Λουκᾶς ιθ', 27: «πλὴν τοὺς ἐχθρούς μου ἐκείνους, τοὺς μὴ θελήσαντάς με βασιλεῦσαι ἐπ' αὐτούς, ἀγάγετε ὧδε καὶ κατασφάξατε αὐτοὺς ἔμπροσθέν μου».

11. Ἰωάννης Χρυσόστομος, «Πρὸς Ἰουδαίους καὶ Ἑλλήνας», 4. 5-10, σελ. 33, ἐκδοτικὸς οἶκος Ἐλευθερίου Μερετάκη «Τὸ Βυζάντιον»-«Πατερικαὶ Ἐκδόσεις», «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς».

12. Δευτερονόμιον 18,18.

13. Τίτος: Ρωμαῖος στρατηγός, ὁ ὁποῖος τὸ 70 μ.Χ. κατέστρεψε ἐκ θεμελίων τὰ Ἱεροσόλυμα. Ὁ δὲ Βεσπασιανὸς ἦταν πατέρας τοῦ Τίτου καὶ αὐτοκράτωρ τῆς Ρώμης.

14. Ἰωάννης Χρυσόστομος, «Πρὸς Ἰουδαίους καὶ Ἑλλήνας», 8. 20-5, σελ. 49-51.

15. Ἰωάννης Χρυσόστομος, «Κατὰ Ἰουδαίων, Λόγος Α'», 1. 15-5, σελ. 101-103.

Ἰωάννης Χρυσόστομος (ψηφιδωτὸ τοῦ 10ου αἰ. στὸν ναὸ τῆς Ἁγίας Σοφίας Κωνσταντινουπόλεως): Ἀκραῖος ἀντιεβραϊστὴς καὶ ταυτόχρονα μέγας προπαγανδιστὴς τοῦ ἐβραϊκοῦ τρόπου σκέπτεσθαι καὶ ἀδυσώπητος διώκτης τῆς ἐλληνικότητος. Ἡ ἰδεολογικὴ παγίδα τοῦ Παύλου (βλέπε τὸ ἐπόμενο ἀρθίδιο «Χριστιανικὸς “ἀντισημιτισμός”» τοῦ παρόντος τεύχους) ἔχει στηθῇ τόσο ἀριστοτεχνικά πὺν ξεγελοῦσε καὶ ξεγελᾷ καὶ σήμερα.

Οἱ Ἑβραῖοι εἶναι δαιμονισμένοι: «...κι ἀπὸ τὸ τελευταῖο πανδοχεῖο εἶναι χειρότερη ἡ ἐβραϊκὴ συναγωγὴ. Γιατὶ αὐτὴ δὲν εἶναι ἀπλῶς καταφύγιο ληστῶν καὶ καπήλων, ἀλλὰ καὶ δαιμόνων ἢ καλύτερα ὅχι μόνον οἱ συναγωγῆς τῶν Ἑβραίων, ἀλλὰ καὶ οἱ ἴδιες οἱ ψυχές τους, πράγμα πὺν θὰ προσπαθήσω νὰ ἀποδείξω στὸ τέλος τοῦ λόγου μου». ¹⁶ «Ἀλλ' εἶναι καιρὸς πλέον ν' ἀποδείξουμε, ὅτι ἐκεῖ κατοικοῦν καὶ δαίμονες, ὅχι μόνο στὸν τόπο αὐτόν, ἀλλὰ καὶ στὶς ἴδιες τὶς ψυχές τῶν Ἰουδαίων. Γιατὶ λέγει, “ὅταν ἐξέλθῃ τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτο ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο, βαδίζει μέσα ἀπὸ ξερούς τόπους, ζητώντας νὰ βρῇ ἀνάπαυση καὶ ἂν δὲ βρῇ, τότε λέγει, θὰ ἐπιστρέψω στὸν οἶκο μου καὶ ἐρχόμενο ἐκεῖ τὸν βρίσκει ἄδειο καὶ σκουπισμένο καὶ στολισμένο. Τότε πηγαίνει καὶ παίρνει μαζί του ἐπτὰ ἄλλα πνεύματα πιδ πονηρὰ ἀπ' αὐτὸ καὶ εἰσέρχεται σ' αὐτὸν καὶ γίνεται τότε ἡ κατάστασις τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ χειρότερη ἀπὸ τὴν προηγούμενη. Τὸ ἴδιο θὰ συμβῇ καὶ σ' αὐτὴν τὴν πονηρὴ γενεά”. ¹⁷ Βλέπεις ὅτι οἱ δαίμονες κατοικοῦν στὶς ψυχές τους καὶ ὅτι αὐτοὶ οἱ τελευταῖοι εἶναι χειρότεροι ἀπὸ τοὺς πρώτους; Καὶ πολὺ σωστά. Γιατὶ τότε ἀσεβοῦσαν στοὺς προφῆτες, ἐνῶ τώρα ὑβρίζουν τὸν ἴδιο τὸν Κύριο τῶν προφητῶν. Πές μου λοιπόν, συγκεντρῶνεστε μαζί μὲ δαιμονιζόμενους, μὲ ἀνθρώπους πὺν ἔχουν τόσα πολλὰ ἀκάθαρτα πνεύματα, πὺν ἀνατράφηκαν μὲ σφαγές καὶ φόνους, καὶ δὲν φρίττετε;». ¹⁸

Μὴν πηγαίνετε σὲ γιορτὲς Ἑβραίων, διότι ἐκεῖ κυκλοφοροῦν δαίμονες καὶ μπορεῖ νὰ «κολλήσετε» κανέναν: «Δὲν φοβᾶσαι μήπως ἡ γυναῖκα σου, ἐπιστρέφοντας ἀπὸ ἐκεῖ ¹⁹ στὸ σπίτι, φέρῃ μαζί της καὶ κανένα δαίμονα; Δὲν ἀκουσες στὴν προηγούμενη ὁμιλία μας, κατὰ τὴν ὁποία σαφῶς μᾶς ὑπέδειξε ὁ λόγος, ὅτι οἱ δαίμονες κατοικοῦν τόσο στὶς ψυχές τῶν Ἰουδαίων, ὅσο καὶ στοὺς τόπους τῶν συγκεντρώσεών τους;». ²⁰

Ἀκολουθεῖ ἕνα ἀκόμη ἀποκαλυπτικὸ ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸν Ἑκτο Λόγο «Κατὰ Ἰουδαίων» τοῦ Ἰωάννη τοῦ Χρυσόστομου. Σύμφωνα μὲ τὸ παραπάνω «πατερικὸ» κείμενο ὁ Ἀδόλφος Χίτλερ ἀποδεικνύεται ἀντὶ γιὰ παγανιστὴς μᾶλλον... ἰσαπόστολος, ἐφόσον, κατὰ τὸν Ἰωάννη Χρυσόστομο, ὅποιος κυβερνήτης σφαγιάζει Ἑβραίους, μπορεῖ καὶ τὸ κάνει ἐξαιτίας τῆς ὀργῆς τοῦ χριστιανικοῦ θεοῦ πρὸς τοὺς πρώην ἐκλεκτούς του.

Γράφει λοιπὸν ὁ ἁγιοποιημένος ἱεράρχης ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς Ἰουδαίους: «Καὶ ὅχι μόνο μὲ αὐτά, ἀλλὰ καὶ μὲ ἄλλα θὰ προσπαθήσω νὰ σᾶς πείσω ὅτι οἱ Ρωμαῖοι αὐτοκράτορες ὅσα ἐπραξαν σὲ σᾶς, δὲν τὰ ἐπραξαν μὲ τὴ δύναμή τους, ἀλλ' ἐξ αἰτίας τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἐγκαταλείψεώς σας ὑπ' αὐτοῦ. Γιατὶ ἂν τὰ ὅσα συνέβησαν ἦταν ἔργο ἀνθρώπων, ἔπρεπε τὰ δεινὰ σας νὰ σταματήσουν μέχρι τὴν ἄλωση τῆς πόλεως καὶ νὰ μὴ προχωρήσῃ πιδ πέρα ἡ ἀτίμωσή σας. (...) Ὅταν λοιπὸν σοῦ λέγῃ ὁ Ἰουδαῖος, ὅτι ἄνθρωποι μᾶς πολέμησαν, ἄνθρωποι μᾶς ἐπιβουλεύθηκαν, πές του τότε, ὅπως ὁποῦτε οἱ ἄνθρωποι δὲν θὰ σᾶς πολεμοῦσαν, ἂν δὲν τὸ ἐπέτρεπε ὁ Θεός. (...) Δὲν εἶναι ὀλοφάνερο ὅτι (ὁ Θεός) τὸ ἔκαμε ἐπειδὴ σᾶς μίσησε καὶ σᾶς ἀποστράφηκε μὴ γιὰ πάντα; (...) Ἀλλὰ γιὰ νὰ κλείσουμε καλύτερα τὰ ἀδιάντροπα στόματά τους (δηλαδὴ τῶν Ἑβραίων), ἐμπρός, ἂς ἀποδείξουμε καὶ αὐτὸ ἀπὸ τὶς Γραφές, ὅτι δηλαδὴ ἡ κατασκαφὴ τοῦ ναοῦ (ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους) δὲν εἶναι ἡ αἰτία τῆς καταργήσεως τῆς προφητείας, ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ὅτι πιδ πολὺ τώρα τὸν ἐξώργισαν μὲ τὴ ματαία τους ἐναντίον τοῦ Χριστοῦ». ²¹

16. Ἰωάννης Χρυσόστομος, «Κατὰ Ἰουδαίων, Λόγος Α΄», 4. 20-25, σελ. 115.

17. Ματθαῖος, ἱβ' 43-45.

18. Ἰωάννης Χρυσόστομος, «Κατὰ Ἰουδαίων, Λόγος Α΄», 6. 25-10, σελ. 127-129.

Η πηγή του χριστιανικού φασισμού-ρατσισμού ανάγεται στο ιερό βιβλίο της Παλαιάς Διαθήκης, από την οποία επηρεάστηκαν οι Πατέρες της Εκκλησίας και κυρίως ο Ι. Χρυσόστομος, ο οποίος αναπαράγει στα έργα του τις ιδέες που περιέχονται σ' αυτό. Ο «Δ» έχει εδώ και 8 χρόνια αναλύσει έκτενως τον φασισμό-ρατσισμό της Παλαιάς Διαθήκης. (Στην φωτοτυπία το εξώφυλλο του τεύχους μας 169, Ιανουαρίου 1996, από το οποίο άρχισε η δημοσίευση των σχετικών έρευνών μας.)

Άρα εδώ δύο πράγματα μπορεί να συμβαίνουν. α) Ή να δεχθούμε τον ισχυρισμό του Ιωάννη Χρυσόστομου ότι πράγματι, επειδή ο έβραϊκός θεός Γιαχβέ εξωργίστηκε από την άπιστία και το θανάσιμο μίσος που έδειξαν οι περισσότεροι Έβραιοι στον ένσαρκωμένο γιό του, επέτρεψε στους Ρωμαίους να τους κατασφάξουν ή ότι β) ο Ιωάννης Χρυσόστομος δικαιολόγησε τις σφαγές και τις γενοκτονίες των κατακτητών κατά των Εβραίων ως πράξεις που απολάμβαναν θείκης συγκατάθεσης.

Και οι δυο έκδοχές είναι επικίνδυνες. Γιατί, αν δεχθούμε την πρώτη και την προεκτείνουμε στον ιστορικό χρόνο, τότε ούδεις από εκείνους που κατά καιρούς στράφηκαν με τα όπλα κατά των Εβραίων και τους προξένησαν τις μεγαλύτερες ζημιές δύναται να θεωρηθεί έγκληματίας, εφόσον υπάρχει θεόθεν «αδεια» και ιστορικό προηγούμενο άφεσης από τον Γιαχβέ για όλες τις πράξεις εναντίον των Εβραίων. Άρα και ο Άδολφος Χίτλερ με τους συνεργάτες του θα μπορούσε να θεωρηθούν θεολογικώς άμιοροι εθνητών, και ότι κακώς δικάστηκαν ως έγκληματίες πολέμου για όποια φθορά έκαναν στους Έβραίους. Γιατί αν άσπαστοίμε ως έχει τη θεολογία του Ιωάννη Χρυσόστομου, στη Νυρεμβέργη θα έπρεπε να δικαστεί ως ήθικος ατυουργός των εγκλημάτων πολέμου άντι των Ναζι ο Γιαχβέ, πράγμα φυσικά αδύνατον. Και οι Ναζι έπρεπε να

19. Έννοεί τη Συναγωγή.

20. Ιωάννης Χρυσόστομος, «Κατά Ιουδαίων, Λόγος Β'», 3. 15-20, σελ. 157.

21. Ιωάννης Χρυσόστομος, «Κατά Ιουδαίων, Λόγος ΣΤ'», 4. σελ. 307-309.

ἀθωωθῶν, ἐφόσον «ὅταν λοιπὸν σοῦ λέγῃ ὁ Ἰουδαῖος, ὅτι ἄνθρωποι μᾶς πολέμησαν, ἄνθρωποι μᾶς ἐπιβουλεύθηκαν, πῆς του τότε, ὅπως ὅποτε οἱ ἄνθρωποι δὲν θὰ σὰς πολεμοῦσαν, ἂν δὲν τὸ ἐπέτρεπε ὁ Θεός». Ὅταν λοιπὸν τὰ «πατερικὰ» κείμενα ὅχι μόνον ἀθωώνουν τοὺς Ναζί, ἀλλὰ καὶ εὐνοοῦν τὴ γέννηση μιμητῶν τοὺς στὸ μέλλον, πῶς, ἀλήθεια, τολμοῦν οἱ διάδοχοι τοῦ Ἰωάννη Χρυσόστομου νὰ κατηγοροῦν τοὺς Ἑλληνες θιασῶτες τῆς Ἑλληνικῆς Φιλοσοφίας ὡς νεοναζί; Στὸν Ἑλληνισμό ὅσο καὶ ἂν ψάξῃ κανεῖς, τέτοια νοσηρὰ ιδεολογήματα δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ βρῇ! Ἐξ ἄλλου ὁ Ἑλληνισμὸς μεταξὺ μυριάδων ἀνθρωπιστικῶν ἀγαθῶν γέννησε καὶ τὴ δημοκρατία – σὲ περίπτωσι ποὺ οἱ ἀπολογητὲς τοῦ Χριστιανισμοῦ τὸ ἀγνοοῦν.

Αὐτοὶ λοιπὸν ποὺ ἀσπάζονται τὶς παραπάνω ρατσιστικὲς ἰδέες, εἴτε ὁρμώμενοι ἀπὸ τὴν ἄθλια δεισιδαιμονία εἴτε ἐπειδὴ εἶναι φερέφωνα τῆς ἐξουσιαστικῆς προπαγάνδας, τολμοῦν νὰ στρέφονται κατὰ τῶν ἐλληνικῶν σκεπτομένων πολιτῶν καὶ νὰ τοὺς προσάπτουν τὰ δικά τους αἵσχη ὡς «ἐλληνικά». Στὶς μέρες μας, ποὺ δὲν τοὺς ἐπιτρέπεται πλέον νὰ καῖνε ἀνθρώπους, βρῆκαν ἄλλον τρόπο – νὰ σπιλώνουν ὅσους κατακρίνουν τὶς δεισιδαιμονίες τους – ὡς ρατσιστές!

Ἀλλὰ οἱ ἀληθινὲς προθέσεις τοὺς ἀποκαλύπτονται μέσα ἀπὸ τὰ ἱερά τους κείμενα, μέσα ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰησοῦ, ὁ ὁποῖος δίδαξε: «πλὴν τοὺς ἔχθρους μου ἐκείνους, τοὺς μὴ θελήσαντάς με βασιλεῦσαι ἐπ’ αὐτούς, ἀγάγετε ὧδε καὶ κατασφάξατε αὐτοὺς ἐμπροσθέν μου».²² Ἐδάφιο ποὺ ὁ Τρεμπέλας τὸ μεταφράζει: «Ἀλλὰ καὶ τοὺς ἔχθρους μου ἐκείνους, ποὺ δὲν ἠθέλησαν νὰ βασιλεύσω ἐπ’ αὐτῶν, φέρετέ τους ἐδῶ καὶ κατασφάξατέ τους ἐμπρός μου». Ἔτσι κατασφάχτηκαν οἱ Ἑλληνες, ἐπειδὴ ἀρνήθηκαν νὰ γίνουν χριστιανοί, ἔτσι καὶ οἱ αἰρετικοὶ τῶν δοξασιῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἔτσι καὶ οἱ ἰθαγενεῖς τῆς Ἀμερικῆς καὶ οἱ μαῦροι τῆς Ἀφρικῆς.

Βεβαίως καὶ πρὶν ἀπὸ τὴν ἐμφάνισι τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀντίστοιχες ἀνθρώπινες διαστροφές εἶχαν ἀσεβῶς χρεωθῇ στὴν ἐπιθυμία τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ἐρχεται ἡ Ἑλληνικὴ Παιδεία, γιὰ παράδειγμα ὁ ποιητὴς Εὐριπίδης, καὶ ἀποκαθιστᾷ τὴ συμπαγτικὴ ἀλήθεια διδάσκοντας μέσα ἀπὸ τὸ διονυσιακὸ θεατρικὸ δρᾶμα: «θεαρῶ ὅτι στὴ θεὰ χρεώνουν τὴν ἀνθρώπινη φανulότητα».

Τέτοιες ὅμως «Ὁρθὲς Λογικὲς» δὲν χωρᾶνε στὸν ἰουδαϊογενῆ Χριστιανισμό, καὶ τὸν χαρακτηρίζουμε ἔτσι ὅχι φυσικὰ ἀπὸ ρατσιστικὸ μένος κατὰ τῶν Ἰουδαίων, ἀλλὰ ἐξαιτίας τῶν ἰουδαϊκῶν δεισιδαιμονιῶν ποὺ ἔχει πλήρως ἀσπαστῇ καὶ ἀναπαράγει ὡς γνήσιο γέννημα καὶ αἵρεσι τοῦ ἰουδαϊσμοῦ. Στὴν ἰουδαϊκὴ σχολαστικὴ θεολογία, ποὺ ἀποτελεῖ τὴ σπονδυλικὴ στήλη τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἡ ἀνθρώπινη ἀντίληψι περὶ τοῦ θεοῦ αὐθαιρέτως καὶ ἀναπόδεικτα ὀνομάζεται θεόπνευστη, δηλαδὴ ὅτι εἶναι ἀποτέλεσμα ἀποκάλυψις θείας γνώσης, πληροφορίας ἢ διαταγῆς ἀπὸ τὸ θεῖον ἀπευθείας σὲ ἓνα «χαρισματικόν» προφήτη, συνομιλητῇ τοῦ θεοῦ.

Ὁ ρατσισμὸς-φασισμὸς τῆς Π. Διαθήκης

Ομως τὰ αἷτια ποὺ προκαλοῦν τὸν ρατσισμό βρίσκονται στὰ νοσηρὰ κηρύγματα καὶ ιδεολογήματα πρωτίστως τῆς ἐβραϊκῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καὶ μετὰ στὸν Χριστιανισμό, ἐφόσον ἱστορικὰ ὁ ἰουδαϊσμὸς προηγεῖται τοῦ Χριστιανισμοῦ, καθὼς τὸν γεννᾷ μέσα ἀπὸ τὰ σπλά-

22. Τὸ κατὰ Λουκᾶν, ιθ' 27.

23. Βλ. τὶς ἐρευνες μὲ τίτλο «Ὁ ρατσισμὸς-φασισμὸς στὴν Παλαιὰ Διαθήκη», «Δ», τ. 169, 171 καὶ 178.

χνα του. Ὅποτε ὅταν οἱ ἑλληνικά σκεπτόμενοι ὀρθολογιστὲς κρίνουν τὴν Παλαιὰ Διαθήκη, δὲν τὰ βάζουν μὲ τὸν ἑβραϊκὸ λαὸ ἀλλὰ μὲ μία ἰδεολογία, τῆς ὁποίας τυγχάνει νὰ εἶναι κατὰ κύριο λόγο φορεῖς οἱ Ἑβραῖοι καὶ ἡ ὁποία ἀναπαράγει τὸ μῖσος μεταξὺ τῶν λαῶν, ἐφόσον κάποιους τοὺς θεωρεῖ «ἐκλεκτούς», κάποιους ἄλλους προωρισμένους νὰ ὑπηρετοῦν τοὺς ἐκλεκτούς, δικαιολογεῖ ὅλα τὰ ἐγκλήματα πολέμου ὡς θεάρεστα ἢ ἀκόμα χειρότερα, ὡς θεϊκῆς ἔμπνευσης καὶ διαπαιδαγωγεῖ τὴν ἀνθρωπότητα στὴν ὁδὸ τῆς αὐτοκαταστροφῆς.

Ὅταν λοιπὸν προβάλλεται τὸ αἶτημα τῆς ἀποπομπῆς τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης αὐτὸ δὲν ὀφείλεται στὸ ὅτι εἶναι ἑβραϊκῆ, ἀλλὰ στὸ ὅτι θεωρεῖται ἕνα κείμενο ποὺ βρίσκεται στὸν ἀντίποδα τοῦ ἀνθρωπισμοῦ. Βεβαίως εἶναι ἱστορικὸ γεγονός ὅτι ὁ ἀνθρωπισμὸς εἶναι δημιούργημα τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, ἀλλὰ αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι σώνει καὶ καλὰ ὁ Ἑλληνισμὸς ὡς κοσμοθεωρία στρέφεται κατὰ τοῦ ἑβραϊκοῦ λαοῦ. Οἱ ἐθνικιστὲς Ἑβραῖοι εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ νιώθουν νὰ ἀπειλοῦνται ἀπὸ τὸν Ἑλληνισμό, ὅπως ἔνωσαν καὶ κατὰ τὰ ἑλληνιστικὰ χρόνια. Ὁ Ἑλληνισμὸς, ὡς μία κοσμοθεωρία ποὺ ἐναρμονίζεται μὲ τοὺς φυσικοὺς νόμους, εἶναι ἐπιλογὴ ζωῆς. Διότι μόνον ἂν ἐναρμονιστοῦμε μὲ τὴ φύση καὶ τὸ σύμπαν, θὰ καταφέρουμε νὰ ἐπιβιώσουμε.

Ἀντιθέτως ὁ σιωνισμὸς, ὁ ρωμαιο-ιουδαιοχριστιανισμὸς καὶ ἀπὸ κοντὰ καὶ τὸ ιουδαϊσλὰμ βλέπουμε στὴν ἐποχὴ μας πὼς ἔχουν ἀναγεννήσει τὸν θρησκευτικὸ φονταμενταλισμὸ, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ μία ἀκόμη ἐκφραση τοῦ ρατσισμοῦ. Ὅταν στὴν ὀρθόδοξη Σερβία καίγονται μουσουλμανικὰ τεμένη ὅταν οἱ μουσουλμᾶνοι Ἀλβανοὶ τοῦ Κοσσυφοπεδίου καίνε χριστιανικὲς ἐκκλησίες ὅταν ἕνας φανατικὸς Ἑβραῖος εἰσέρχεται στὸ τέμενος τοῦ Ὁμάρ στὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ σφάζει μουσουλμάνους καὶ ὅταν οἱ Ἀραβες ἰσλαμιστὲς δολοφονοῦν χιλιάδες ἀθώους πολίτες σὲ Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικὴ μὲ τυφλὰ χτυπήματα βίας ὑποκινούμενοι ἀπὸ τὸν θρησκευτικὸ ρατσισμό τους, ἐπικαλούμενοι ὅλοι καὶ ἀπὸ ὅλες τὶς πλευρὲς ὅτι ἐνεργοῦν στὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ὅταν ὁ πρόεδρος τῶν ΗΠΑ Τζὼρτζ Μπους κηρύττει σταυροφορίες, μποροῦν ἄραγε νὰ μᾶς ποῦν ποιοὶ ἀπὸ ὅλους αὐτοὺς τοὺς παρανοϊκοὺς ἐγκληματίες ἀκολουθοῦν τὶς ἀρχὲς τοῦ Ἑλληνισμοῦ; Κανεῖς! Ἀντιθέτως ὅλοι τους ἀνεξαιρέτως ἀπὸ τὴν Παλαιὰ Διαθήκῃ ἀντλοῦν τὰ κηρύγματα τοῦ μίσους. Ὅλοι τους ἰσχυρίζονται πὼς εἶναι «ἐκλεκτοὶ λαοὶ τοῦ Θεοῦ» καὶ ὅλοι τους δολοφονοῦν στὸ ὄνομα τῆς θεόθεν φυλετικῆς ἀνωτερότητάς τους.²³

Αὐτὴ ἡ σύλληψη τοῦ θεοῦ, ὅπως ἔγινε ἀπὸ τοὺς Χαλδαίους νομάδες τοῦ Ἀβραὰμ καὶ συνεχίστηκε μὲ τὸν Αἰγύπτιο ἱερέα Ὁσαρσῆφ, τὸν μετέπειτα Μωυσὴ καὶ ποὺ διδάξε τὰ γιαχβικὰ δόγματα στοὺς Ἰσραηλίτες, ἐμπεριέχει τὸν ρατσισμό στὴν ἰδέα ὅτι ὑπάρχει ἕνας ἐκλεκτὸς λαὸς κάποιου θεοῦ, ὁ ὁποῖος θεὸς εἶναι τόσο ἀνθρώπινος στὴ σύλληψή του, ποὺ ὑπογράφει συμφωνίες, καθοδηγεῖ πολέμους καὶ γενοκτονεῖ ἄλλα ἔθνη γιὰ χάρη τῶν ἐκλεκτῶν του. Αὐτό, ἀναρωτιόμαστε, δὲν εἶναι ρατσισμός;

Ἡ Ἑλλάδα ἐνώνει τὴν ἀνθρωπότητα, ἐνῷ οἱ θρησκείες τὴ χωρίζουν. Οἱ Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες τῆς Ἀθήνας ἔνωσαν ὅλες τὶς φυλὲς τῆς Γῆς μας καὶ ὅλες τὶς θρησκείες στὰ ἴδια στάδια, στὶς ἴδιες ἐξέδρες, ὅταν τὴν ἴδια χρονικὴ στιγμή σὲ ὅλον τὸν πλανήτη οἱ ιουδαιογενεῖς θρησκείες ἔβαζαν τοὺς ἴδιους ἀνθρώπους νὰ σφάζονται μεταξύ τους.

Ποιὸς λοιπὸν χωρίζει καὶ ποιὸς ἐνώνει τοὺς ἀνθρώπους;

Στέφανος Μυτιληναῖος

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΣ «ΑΝΤΙΣΗΜΙΤΙΣΜΟΣ» ΚΑΙ ΤΟ

Πολλά έχουν ειπωθή και γραφή περί του «άντισημιτισμού». Απόψεις βάσιμες, απόψεις αβάσιμες, ένιοτε και φαιδρές, πάντα όμως διατυπωμένες αναλόγως των βιωμάτων, συμπλεγμάτων, γνώσεων, παραστάσεων και βεβαίως (ας μὴν γελιόμαστε) των συμφερόντων του καθενός. Δύο όμως σχετικὰ ἄρθρα τοῦ ραββίνου κ. Μάρκου Εὐλὶ Ράβατζ, ὅπως αὐτὰ δημοσιεύθηκαν στὸ περιοδικὸ «*The Century Magazine*» τὸν Ἰανουάριο καὶ Φεβρουάριο τοῦ 1928, προσεγγίζουν τὸ θέμα διαφορετικὰ. Στόχος του εἶναι νὰ προσεγγίσῃ τοὺς χριστιανούς, νὰ τοὺς πείσῃ (καὶ πολλὴ σωστὰ) ὅτι δὲν ὑπάρχουν διαφορὲς ἀνάμεσα στὸν Ἑβραϊσμὸ καὶ τὸν Χριστιανισμό, ἅρα δὲν ὑπάρχει λόγος γιὰ φαινόμενα ἀντισημιτισμοῦ στὶς τάξεις τῶν χριστιανῶν. Πράγματι τὴν ἴδια ιδεολογία ἀσπάζονται, τὸν ἴδιο τρόπο σκέψης καὶ ζωῆς ἀκολουθοῦν, τὰ ἴδια «ἱερὰ» βιβλία μελετοῦν.

Ὁ πραγματικὸς ἀντίπαλος, ὁ Ἑλληνισμὸς δηλαδή, ἀπουσιάζει. Ἐχει ἐξοντωθῇ πρὸ πολλοῦ τόσο ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους ὅσο καὶ ἀπὸ τοὺς χριστιανούς. Συναίνεσαν σὲ αὐτὸ καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δέ. Κι ἂν ἀκόμη ἔχει μείνει κάτι ἀπ' αὐτόν, ὁ σοφολογιώτατος Ράβατζ τὸ «ἀγνοεῖ». Ἐκείνος ἀπευθύνεται στοὺς ὁμοϊδεάτες του· εἰρήνη ὑμῖν.

* * *

Ὁλα ἄρχισαν μὲ τὴν κατοχὴ τῆς Παλαιστίνης ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους. Τότε, ἀνάμεσα σὲ πολλοὺς ἄλλους, παρουσιάστηκε ἓνας νεαρὸς ιδεολόγος, ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὴν Ναζαρέτ, ὁ ὁποῖος ἀρχικὰ ἔδρασε σὰν ἐπαναστάτης κατὰ τοῦ ξένου κατακτητῆ ἢ ἀκόμα καὶ ὡς ἐπίδοξος βασιλεὺς τῆς Ἰουδαίας. Τὸ δόγμα του συνοψίζεται στὴν ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον, ἀκόμα καὶ τὸν ἐχθρό, τὴν ἔλλειψη ἀντίστασης, τὴν εἰρήνη καὶ τὴν ταπεινοφροσύνη. Ἡ φιλοσοφία του εἶχε τεράστια ἀπήχηση σὲ ἀνθρώπους στερημένους (σωματικὰ καὶ πνευματικὰ), μειονεκτικούς καὶ ἐξαθλιωμένους, οἱ ὁποῖοι ξαφνικὰ καὶ ἐντελῶς ἀνέλπιστα ἔγιναν οἱ ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ οἱ ὑπόλοιποι ἀπεκλείοντο ἀπὸ τὴν... βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Κάποιοι μέσα στὴν ἴδια του τὴν χώρα, εἶδαν σ' αὐτὴν τὴν θεωρία ἓναν κίνδυνο ἐκφυλισμοῦ, παράλυσης τῆς βούλησης τοῦ ἔθνους τους.

Κατὰ πᾶσα πιθανότητα ἡ ἐπίδραση τῆς φιλοσοφίας τοῦ Ἰησοῦ θὰ σταματοῦσε μὲ τὸν θάνατό του. Ὁ ροῦς ὅμως τῆς Ἱστορίας ἄλλαξε μὲ τὴν ἔλευση τοῦ Παύλου. Ἄνθρωπος μὲ κάποια μύρφωση καὶ μάλιστα μὲ ἐπαφὴ μὲ τὴν ἑλληνικὴ κουλτούρα (ὁρμώμενος ἀπὸ τὴν Ταρσό), Ἑβραῖος πατριώτης, εἶδε στὶς νέες θεωρίες περὶ φιλειρηνισμοῦ καὶ σοσιαλισμοῦ ποὺ διεσπείροντο στὶς ἐβραϊκὲς κοινότητες σοβαρὰ ἀπειλὴ κατὰ τῆς πατρίδας του καὶ ἀποφάσισε νὰ ἐξουδετερώσῃ τὴν ἐπίδρασή τους. Οἱ ἡγέτες τῆς Ἱερουσαλὴμ τὸν ὥρισαν (ἀρχ)διώκτη τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Στὸ πέρασμα τοῦ χρόνου ὅμως ὁ Παῦλος, ἀντιλαμβανόμενος τὴν ἀδυναμία τῶν Ἰουδαίων ἀπέναντι στὴν Ρωμαϊκὴ αὐτοκρατορία, συνέλαβε μίαν ἀπίστευτης πανουργίας ιδέα. Οἱ ἐπιζήμιες γιὰ τὴν πατρίδα του ιδέες περὶ εἰρήνης, ὑποταγῆς, ἀγάπης καὶ μὴ-ἀντίστασης θὰ μπορούσαν νὰ ἀποτελέσουν πρώτης τάξεως ὄπλο (πυρηνι-

ΑΡΙΣΤΟΤΕΧΝΙΚΟ «ΚΟΛΠΟ» ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

κό, θά ἔλεγα) κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Ἄν διεδίδοντο π.χ. στὶς τάξεις τῶν ρωμαϊκῶν λεγε-
ώνων, θὰ τσάκιζαν τὸ ἠθικὸ καὶ τὴν πειθαρχία τους. Ὁ Παῦλος, ὅπως ἀπεδείχθη,
ἦταν ἓνας ἀριστοτέχνης τῆς προπαγάνδας. Πρωτοπόρος(...). Μόλις ἐπέστρεψε
στὴν Ἱερουσαλὴμ ἐξέθεσε τὰ σχέδιά του στοὺς ἀνωτέρους του, οἱ ὁποῖοι καὶ τοῦ
ἀνέθεσαν τὴν ὑλοποίησή τους. Ἔτσι ὁ Παῦλος ἔγινε ὁ «ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν»,
ὅπως μὲ τόση «συγκίνηση» μᾶς διδάσκουν οἱ θεολόγοι.

Ἡ στρατηγική του εἶχε ἄριστα ἀποτελέσματα (ἂν ἐξαίρεσουμε τὴν ἰσοπέδωση
τῆς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους, ὅταν οἱ τελευταῖοι ἀντελήφθησαν τί
πραγματικά συνέβαινε). Οἱ «καρποὶ» μάλιστα ἔγιναν «γλυκύτεροι» μετὰ τὴν
καταστροφή τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἀφοῦ ὁ Χριστιανισμός, ποὺ γιὰ τοὺς Ρωμαίους
ἦταν (πολὺ σωστὰ) συνώνυμος τοῦ μαχόμενου Ἰουδαϊσμοῦ, κυριάρχησε ἀρχικὰ
σ' ὅλη τὴν αὐτοκρατορία καὶ στὴν συνέχεια σὲ ὅλον τὸν κόσμον (κυρίως τῆς Δύ-
σης).

* * *

Σήμερα ὅσοι χριστιανοὶ εἶναι ἀντισημίτες πιστεύουν ὅτι οἱ Ἑβραῖοι ἀπορ-
ρίπτουν τὸν Χριστιανισμό, ἐνῶ στὴν πραγματικότητα οἱ Ἑβραῖοι εἶναι
ἐκεῖνοι ποὺ τὸν ἐπέβαλαν καὶ μάλιστα μέσῳ τῶν Εὐαγγελίων ἐλέγχουν ἀπό-
λυτα κάθε τομέα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τοῦ ἀνθρώπινου πνεύματος. Μέσῳ
τοῦ Χριστιανισμοῦ κατάφεραν νὰ ἀποσπάσουν τὴν πολιτισμένη ἀνθρωπότητα
ἀπὸ τὴν φύση, νὰ τὴν ἀπομακρύνουν ἀπὸ τὰ ἰδανικά της καὶ τὸν προορισμό της,
νὰ παίζουν μαζί της καὶ νὰ προκαλοῦν πολέμους, σύγχυση καὶ καταπίεση, τόσο
στὴν προσωπικὴ ὅσο καὶ τὴν δημόσια ζωή.

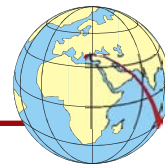
Ἐκεῖνοι ποὺ λάτρευαν τὴν φύση, τοὺς θεοὺς, τὸ ἀνθρώπινο σῶμα, τὴν τέχνη,
τοὺς ἀγῶνες καὶ τὸν πόλεμο, ποὺ ἔθεσαν τὶς βάσεις τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς φιλοσο-
φίας ἔγιναν οἱ ἀσυνείδητοι φορεῖς, ὅπου γῆς καὶ γιὰ ἀμέτρητες γενιές, τῆς ἐβραϊκῆς
ἀντίληψης γιὰ τὸν κόσμον. Οἱ νόμοι, τὰ ἥθη, τὰ ἔθιμα, οἱ μῦθοι τῶν Ἑβραίων
ἀντικατέστησαν τὰ δικά τους. Τὰ παιδιά τους γαλουχήθηκαν μὲ τὶς ἱστορίες
τῆς «Βίβλου». Ἡ ἐβραϊκὴ ἱστορία διδάσκεται στὰ σχολεῖα τους καὶ ἡ χώρα τῶν
Ἑβραίων ἀποκαλεῖται «Ἅγιοι Τόποι». Ποιὰ κατάκτηση στὴν ἱστορία μπορεῖ νὰ
συγκριθῇ μ' αὐτήν;

* * *

Οσο κι ἂν φαίνεται ἀπίστευτο, οἱ χριστιανοὶ δὲν ξέχουν ἀπὸ ποῦ
προῆλθε ἡ θρησκεία τους. Ψέλνουν ὕμνους ἀπὸ τὴν Βίβλο, ἀλλὰ δὲν
τὴν διαβάζουν! Κατηγοροῦν τοὺς Ἑβραίους ὅτι προκάλεσαν τὸν Β'
Παγκόσμιο Πόλεμο καὶ τὶς ἐπαναστάσεις τοῦ 18ου αἰῶνα καὶ ὄχι
γιατὶ ἔφεραν τὸν Χριστιανισμό στὴν Εὐρώπη, πραγματοποιώντας ἔτσι τὸ σχέδιο
ἐκδίκησης κατὰ τοῦ μεγάλου ἀρχαίου ἔθνους καὶ τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ. Αὐτὸ
εἶναι ἀνίκανοι νὰ τὸ δοῦν. Ἀντίθετα εἶναι πεπεισμένοι ὅτι ὁ Χριστιανισμός εἶναι
ἡ σωτηρία τους.

Ἄρτεμις Γεωργιάδου

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΟΣ, *Το ξεσάμερο του Αϊώνα*

Ένας από τους μεγαλύτερους αθλητές του αιώνα μας, ίσως ο μεγαλύτερος, είναι ο Έλληνας υπερ-μαραθωνοδρόμος Γιάννης Κούρος. Η Ελλάδα όμως και οι καρεκλοκένταυροι της δεν τίμησαν όπως όφειλαν τον μέγα αυτόν αθλητή, ο οποίος μάς είναι σχεδόν άγνωστος και όχι μόνο δεν καταξιώθηκε, αλλά με τη συμπεριφορά μερικών και λόγω της φτώχειας αναγκάστηκε να μεταναστεύσει στην Αυστραλία.

Το 1996 εκδόθηκε το περίφημο αυτοβιογραφικό του έργο: «Το ξεσάμερο του αιώνα». Ένα υπέροχο βιβλίο, που ό λογοτεχνικός πεζός λόγος του σέρνει ποιήματα και τραγούδια. Ένα βιβλίο γραμμένο με ψυχή σε γλώσσα απλή, δυναμική, αλλά και ταυτόχρονα σκληρή, αφού από μικρό σκληρά του φέρθηκε η ζωή. Ένα βιβλίο στο οποίο φανερώνει πράγματα και παρουσιάζει στοιχεία καυτηριάζοντας τόσο τους ύποτελεις όσο και τους «έπιβήτορες», όπως τους ονοματίζει ο ίδιος. Στο όπισθόφυλλο του βιβλίου παρουσιάζεται ένα σύντομο βιογραφικό του σημειώμα: «Ο Γιάννης Κούρος γεννήθηκε το 1956 στην Τρίπολη της Αρκαδίας. Σε ηλικία δώδεκα ετών άρχισε να γράφει δικούς του στίχους και μελωδίες. Στα γυμνασιακά του χρόνια παρακολούθησε μαθήματα βυζαντινής και ευρωπαϊκής μουσικής, καθώς και φωνητικής. Από τα δεκάξι του αφιέρωσε αρκετό χρόνο στον αθλητισμό με αποτέλεσμα να είναι σήμερα ο υπερ-μαραθωνοδρόμος που δεσπόζει στον κόσμο, κατέχοντας 70 παγκόσμια ρεκόρ. Έχει επίσης ασχοληθεί με τη ζωγραφική, τη λογοτεχνία, την ποίηση, τη σύνθεση και το τραγούδι. Είναι δημιουργός τεσσάρων μεγάλων δίσκων (δύο φωνητικών και δύο όρχηστρικών). Το 1990 ξαναγεννήθηκε σε αυτοεξορία και από τότε ζει μόνιμα στην Αυστραλία. Το 1992 άρχισε τις σπουδές του στο πανεπιστήμιο La Trobe της Μελβούρνης, δίνοντας μεγαλύτερη έμφαση στη μουσική και τη νεοελληνική λογοτεχνία. Συνέχισε σε επίπεδο Honours και παράλληλα με τα άλλα μαθήματα ωλοκλήρωσε τη διατριβή του πάνω στο έργο του Όδυσσέα Ελύτη “Ο ήλιος ο πρώτος”. Τον Μάρτιο του 1993 κέρδισε το πρώτο βραβείο στίχων στον διαγωνισμό τραγουδιού “Αντίποδες”, με το τραγούδι “Χρώμα ποιο χρώμα”. Έκανε μεταπτυχιακές σπουδές και διατριβή, πάνω στην ελληνική λογοτεχνία με θέμα: “Ο ρόλος της κίνησης, του χορού και της μουσικής στο έργο του Νίκου Καζαντζάκη”.

ΚΑΛΗ ΚΑΡΤΑΝΟΥ, Η ΕΛΛΗΝΙΔΑ ΣΟΥΛΤΑΝΑ

Ο γδόντα τέσσερα χρόνια μετά την Άλωση της Κωνσταντινουπόλεως από τους Οθωμανούς ξεκινούσε η περιπέτεια μιάς παιδίσκης, γόνου αριστοκρατικής οικογένειας της Κέρκυρας, που αιχμαλωτίστηκε, υιοθετήθηκε από Τούρκους και κατέληξε βασιλομήτωρ του Σουλτάνου της Ύψηλης Πύλης. Η Καλή Καρτάνου δεν είναι ούτε η πρώτη, ούτε η μόνη ελληνικής καταγωγής σουλτάνα. Είναι ωστόσο η λιγότερο γνωστή σε σχέση με άλλες, καθώς η ιστορία δεν έχει φωτίσει ιδιαίτερα την προσωπικότητα και τον βίο της, παρά το γεγονός ότι ο τελευταίος θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο μυθιστορηματικής συγγραφής. Τα λίγα αλλά ενδιαφέροντα ιστορικά στοιχεία που υπάρχουν γι' αυτήν τα πληροφορούμεθα από χρονογράφους της εποχής της, από επιστολές που την αναφέρουν και από μία ιστορική σκιαγραφία του Κερκυραίου λογίου Κων. Νησιώτη.

Σύμφωνα λοιπόν με τα παραδιδόμενα η Καλή Καρτάνου γεννήθηκε το 1530 στο χωριό Άσπουμέτι της Κέρκυρας. Ήταν το μικρότερο από τα τέσσερα παιδιά του προκρίτου Νικολάου Καρτάνου και της συζύγου του Ρεγγίνας. Μέχρι τα έπτα της χρόνια ζούσε μία σχετική ήρεμη ζωή στην πατρίδα της, που τελούσε υπό Ένετική κατοχή. Το 1537 όμως οι δυνάμεις του Οθωμανικού Κράτους με έπικεφαλής τον Χαϊρεντίν Μπαρμπαρόσα εκτελώντας δεδομένες εντολές του Σουλεϊμάν του Μεγαλοπρεπούς, που πάντα έπωφθαλμιούσε την στρατηγικής σημασίας νήσο, εισέβαλαν στην Κέρκυρα και την κατέλαβαν προβαίνοντας, σε λεηλασίες και σφαγές, ιδία του πληθυσμού της υπαίθρου.

«Τὸ ἑξαήμερο τοῦ αἰῶνα» εἶναι τὸ πρῶτο τοῦ βιβλίου, καὶ τὴν ἐποχὴ ποὺ ἐκδόθηκε ἐτοίμαζε τὴν πρώτη τοῦ ποιητικῆς συλλογῇ. Ὅπως καὶ ὁ τίτλος φανερώνει, στὸ ἔργο τοῦ ἐπικεντρώνεται στὸν περίφημο ἄθλο ποὺ πέτυχε τὸν Ἰούνιο τοῦ 1984 στὸ στάδιο Downing τοῦ Randall's Island (κοντὰ στὴν Ἀστούρια τῆς Νέας Ὑόρκης), ὅπου σὲ ἀγῶνα ὑπερ-μαραθωνοδρόμων ποὺ διεξήχθη σὲ ἑξὶ συνεχεῖς ἡμέρες ὁ 28χρονος τότε Γιάννης Κούρος, συναγωνιζόμενος τοὺς τιτάνες τῶν μεγάλων ἀποστάσεων, ἔτρεξε 635 μίλια καταρρίπτοντας ὅλα τὰ ρεκόρ τῶν δύο προηγούμενων αἰώνων.

Οἱ τρεῖς πρῶτοι νικητὲς εἶναι: Γιάννης Κούρος, 28 ἐτῶν, Ἑλλάς, 635 μίλια (1.023 χλμ.): Ramon Zabalo, 36 ἐτῶν, Γαλλία, 581 μίλια. George Gardiner, 42 ἐτῶν, USA, 554 μίλια. Οἱ τρεῖς πρῶτες γυναῖκες εἶναι: Eleanor Adams, 36 ἐτῶν, Μεγάλη Βρετανία, 462 μίλια. Lorna Richey, 25 ἐτῶν, USA, 457 μίλια. Donna Hadson, 36 ἐτῶν, USA, 414 μίλια.

Ὁ Γιάννης Κούρος πέτυχε τὸν μέγιστο ἄθλο δοξάζοντας τὴν Ἑλλάδα. Ἡ Ἑλλὰς ὁμως κώφευσε – ὅπως κώφευε συχνὰ μπροστὰ στὰ ἀξιώτερα παιδιὰ της – καὶ ἔδιωξε τὸν ἄνδρα αὐτὸν μὲ τὴν ἀτσάλενια ψυχὴ. Ὁ Γιάννης Κούρος, ἕνας πραγματικὸς Ἕλληνας, ἕνας Ὀδυσσεὺς μὲ λεύτερο πνεῦμα καὶ ψυχὴ δὲν ἄντεξε, ὅπως μᾶς λέει: *τὴν ἀποπνιχτικὴ ἀτιμόσφαιρα τῆς νεοελληνικῆς κοινωνίας, μὲ τοὺς ὀκνηροὺς, τοὺς ἐμπαίχτες καὶ σαρκαστὲς τοῦ διπλανοῦ τους, τοὺς μοχθηροὺς καὶ τοὺς ὑπερόπτες, ποὺ ἐπιδιώκουν τὸ προσωπικὸ τους βόλεμα. Δὲν ἄντεξε τὴν τυραννίαν τῆς ραθυμίας, τῆς ὑπεκφυγῆς καὶ τῆς ἀσυνδοσίας καὶ «πῆρε τῶν ὀμματαίων του» καὶ ξενιτεύτηκε.*

Γεωργία Ἀλεξίου – Γοργώ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Χ. ΜΗΤΣΙΟΥ, Ἰουλιανοῦ Ἱερὴ Σοφία

Κυκλοφόρησε μετὰ ἀπὸ πολὺχρονη προετοιμασίαν τὸ καινούργιο βιβλίο τοῦ συνεργάτη μας Ἀλεξάνδρου Μήτσιου. Εἶναι μίαν πρωτότυπη καὶ ἐπικάριη ἀνθολογία σοφῶν διατυπώσεων πνεύματος καὶ ἀνθρωπισμοῦ ἀπὸ τὸν Ἰουλιανὸν (331-363 μ.Χ.). Ὁ φιλόσοφος Ἰουλιανός, ποὺ οἱ ἐχθροὶ τοῦ τὸν ἀποκάλεσαν «Ἀποστάτη» ἢ «Παραβάτη» ἐνῶ οἱ φίλοι τοῦ Μέγα, ὑπῆρξε ὁ τελευταῖος Ἕλληνας κοσμοκράτορας. Τὸ φιλοσοφικὸ τοῦ ἔργο ἀποτελεῖ τομὴ στὴν παγκόσμια φιλοσοφία, καθὼς στὶς πραγματεῖες τοῦ συνοψίζεται τὸ πνεῦμα τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γραμματείας. Ἡ ἀξία τοῦ ἔργου τοῦ Ἰουλιανοῦ εἶναι διαχρονικὴ καὶ τὰ ὅσα διατυπώνει ἀνταποκρίνονται στὴν σύγχρονη πραγματικότητα. Αὐτὰ τὰ αὐθεντικὰ Ἰουλιανὰ ἀποσπάσματα ποὺ παρουσιάζονται στὸ βιβλίο τοῦ κ. Μήτσιου ἀποτελοῦν ἀληθινὸ θησαυρὸ προτάσεων ἱερῆς σοφίας, δηλαδὴ ἀκμαίας

Ἀπὸ τὶς 28 Αὐγούστου 1337, ἡμέρα τῆς εἰσβολῆς, μέχρι τὶς 12 Σεπτεμβρίου τοῦ ἰδίου ἔτους, ὁπότε καὶ ἀπεχώρησε τὸ τουρκικὸ ἐκστρατευτικὸ σῶμα, ἡ Κέρκυρα θρηνοῦσε πολλὰς χιλιάδες νεκροὺς ἀλλὰ καὶ περίπου 20.000 αἰχμαλώτους, ποὺ φορτώθηκαν στὰ πλοῖα μὲ προορισμὸ τὰ σκλαβοπάζατα τῆς Κωνσταντινούπολης. Μεταξὺ τῶν τελευταίων ἦταν καὶ ὁ Νικόλαος Καρτάνος μὲ τὴν σύζυγό του καὶ τὰ παιδιὰ του Φωτεινὴ, Γεώργιο, Ἐμμανουὴλ καὶ Καλὴ. Ἡ κλονισμένη ἡδὴ ὑγεία τοῦ Κερκυραίου ἄρχοντα δὲν τοῦ ἐπέτρεπε νὰ ἀντέξῃ τὶς κακουχίες, ἔτσι ἐξέπνευσε ἐν πλῶ στὸ Αἶγαῖο. Ὅταν στὶς 20 Σεπτεμβρίου ὁ στόλος τοῦ Μπαρμπάρσα κατέπλευσε στὴν Πόλη, οἱ αἰχμάλωτοι ἄρχισαν νὰ πωλοῦνται χωρὶς χρονοτριβὴ σὲ ἐμπόρους τῆς ἀνατολικῆς ἐνδοχώρας. Μαζὶ πουλήθηκαν ἡ Ρεγγίνα Καρτάνου καὶ τὰ παιδιὰ της, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Καλὴ, ποὺ ἀναγκαστικὰ χωρίστηκε ἀπὸ τοὺς οἰκείους της καθὼς ἔμεινε «ἀξήτητη». Ὡστόσο κάποιοι εὐποροὶ Τοῦρκος ὀνόματι Σαῖντὶν Χορὲν τὴν πῆρε κοντά του καὶ τὴν ἀνέθρεψε στοὺς κόλπους τῆς δικῆς του οἰκογένειας. Τὴν ὠνόμασε δὲ «Νοῦρ-μπα-νούν» (Φωτεινὴ).

Γιὰ μίαν δεκαετίαν περίπου ἡ Καλὴ Καρτάνου ἔζησε μὲ τὸν θετὸ πατέρα της καὶ τὰ παιδιὰ του. Καθὼς ὠρίμαζε, ξεχώριζε ὅχι μόνον γιὰ τὰ χαρίσματα καὶ τὶς ἀρετὲς της, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὰ ἔντονα φυσιογνωμικὰ χαρακτηριστικὰ της (ἀφοῦ ἦταν ξανθὴ μὲ γαλανὰ μάτια). Ὅλα αὐτὰ δὲν πέρασαν ἀπατήρητα ἀπὸ τὸν νεαρὸ σουλτάνο Σελὶμ Β', ποὺ εἶχε μόλις διαδεχθῇ τὸν Σουλεϊμάν. Δὲν ἄργησε νὰ τὴν καλέσῃ στὸ παλάτι του ὡς ὁδάλισκη, ὁμως μέσα σὲ σύντομο χρονικὸ διάστημα ἡ νεοφερμένη τὸν εἶχε κερδίσει ὁλοκληρωτικὰ, καὶ ὅταν ἀποφάσισε νὰ ἀποκτήσῃ μαζὶ της διάδοχο ἀποκλείοντας ὅλες τῆς ἄλλες γυναῖκες τοῦ χαρεμιοῦ του, ἡ Νοῦρ-μπα-νούν – Καλὴ ἔγινε «καντίν» καὶ συνάμα τὸ πλέον σεβαστὸ πρόσωπο στὸ παλάτι. Τὸ 1546

εὐφυΐας τοῦ βίου, ἔναν πνευματικὸν θησαυρὸ ἀναλλοίωτο καὶ πάντα χρήσιμο ἀκόμα καὶ γιὰ τὴν καθημερινή μας ζωή!

Διαβάζοντας τὶς ρήσεις τοῦ Ἰουλιανοῦ ἀναρωτιόμαστε πῶς εἶναι δυνατόν νὰ στιγματίστηκε ἀπὸ τὸ κατεστημένο ἕνας ἄνθρωπος ποὺ πάνω ἀπὸ ὅλα τοποθετοῦσε τὸν συνάνθρωπό του, ἀκόμα καὶ τὸν ἐχθρό του, ποὺ ἀγαποῦσε τὰ βιβλία καὶ τὴν φιλοσοφία, ποὺ ἀποστρεφόμενος τὴν βία καὶ τὰ πλούτη καὶ ποὺ δὶλγωνε ἄφοβα ὅτι: «Αὐτὸς ποὺ κυβερνᾷ πρέπει νὰ εἶναι καλύτερος ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ κυβερνᾷ» ἢ «Εἶναι ἐφικτὸ μὲ τὸ νὰ δημιουργήσης φιλοσόφους, ἔστω καὶ τρεῖς ἢ τέσσερις μόνο, νὰ εὐεργετήσης τὸν βίον τῶν ἀνθρώπων πολὺ περισσότερο ἀπὸ πολλοὺς βασιλεῖς μαζί!»! Στὸ ἴδιο βιβλίο ὁ συγγραφεὺς ἀποκαλύπτει πρωτοφανεῖς πληροφορίες γιὰ τὸν θρησκευτικὸ ἄξονα Καππαδοκίας-Ἀντιόχειας, ποὺ πρωτοστάτησε στὸν βίαιο ἀφελληνισμό τοῦ ἐλληνικοῦ κόσμου τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ ἐξύφανε τὴν συνωμοσίαν κατὰ τῆς ζωῆς τοῦ φιλοσόφου ἡγέτη καὶ προστάτη τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Μαζὶ ξεσκεπάζει καὶ τὸν ὑποπτο ρόλο ποὺ ἔπαιξαν ὁ ἐκτελεστής Μερκούριος καὶ ὁ ἐντολοδότης Ἰοβιανὸς στὴν τραγικὴ δολοφονία τοῦ τελευταίου Ἑλλήνα κοσμοκράτορα.

Τὸ βιβλίο «*Ἰουλιανὸς Ἱερὴ Σοφία: Συμβουλὲς Καθημερινοῦ Βίου ἀπὸ τὸν Τελευταῖο Ἑλληνα Κοσμοκράτορα*» προλογίζουν οἱ Γιάννης Μαρκόπουλος καὶ Γιώργος Χουρμουζιάδης. Ὁ κορυφαῖος μουσικοσυνθέτης γράφει χαρακτηριστικά: «Χαιρετῶ τὴν σπουδαία νέα ἐργασία σου γιὰ τὸν λαμπρὸ «*παραβάτη*» τῆς ἰστορίας καὶ τὸ πρόταγμα τῆς σοφίας του. Εἶναι μία χρήσιμη ἐπανασύνδεση μὲ τὴν σημερινὴ ἐπαναπροσδιοριστικὴ πολιτικὴ κνοφορία. Εἶναι ἐπανασύνδεση καὶ ἀρμόδιος ἀναγκαστὴς γιὰ συνειρμούς πολὺτιμους, καθὼς θὰ ταξιθεύουν στὸ νοῦ μας τὰ λεγόμενα τοῦ Ἰουλιανοῦ, κατὰ τὴν ἀνάγνωση. (...) Κλείνω τὴν ἐπιστολή μου, Ἀλέξανδρε, ἀντιστρέφοντας τὴν φράση τοῦ κοσμοκράτορα Ἰουλιανοῦ: «Θάνατος λοιπὸν εἶναι ἀνάπαυση καὶ στὴν ἀνάπαυση ταιριάζει ἡ νύχτα», μὲ τὴν ἄλλη ὁψη... «Ἡ ζωὴ λοιπὸν εἶναι ἐνέργεια καὶ στὴν ἐνέργεια ταιριάζει ἡ μέρα». Ὁ ἀρχαιολόγος, πανεπιστημιακὸς καὶ πολιτικὸς κ. Χουρμουζιάδης ἀναφέρει: «Πολιτικὴ εἶναι ἡ σχέση τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὴν ἐξουσία. Επομένως, ἀφοῦ αἰτίες ὅλων τῶν προβλημάτων εἶναι οἱ ἐξουσίες καὶ οἱ πολιτικὲς ποὺ ἀσκοῦνται ἀπὸ αὐτὲς τὶς ἐξουσίες, ὅποιαδήποτε σκέψη συνδέεται μὲ ὅλα αὐτὰ εἶναι φιλοσοφικὴ καὶ πολιτικὴ. Αὐτὰ ἀκριβῶς τὰ στοιχεῖα διαθέτει ἔντονα ἡ φιλοσοφία τοῦ Ἰουλιανοῦ, ποὺ μὲ ὁμορφο τρόπο παρουσιάζει ἐδῶ ὁ κ. Μήτσιου».

Ἀναμφισβήτητα ἡ «*Ἱερὴ Σοφία*» ἀποτελεῖ θαυμάσια εἰσαγωγή στὴν θεία λογικὴ καὶ στὴν μυσταγωγικὴ γνῶση τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ καὶ ἀξίζει νὰ διαβασθῇ ἀπὸ κάθε ἕναν ἀπὸ ἐμᾶς ποὺ θέλει νὰ εἶναι κοινωνὸς τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ἑλένα Κουφουδάκη

ἔφερε στὸν κόσμο τὸν γιὸ τοῦ Σελίμ, Μουράτ. Εἶχε πλέον γίνε «Βαλιντέ», δηλ. Βασιλομήτωρ μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Σελίμ τὸ 1574, καὶ ὁ λόγος τῆς πλέον καθώριζε τὸ πεπρωμένο λαῶν καὶ ἀνθρώπων. Χωρὶς νὰ λησμονῇ τὴν ἐλληνικὴ καταγωγή τῆς φρόντιζε κάθε φορὰ ποὺ οἱ περιστάσεις τὸ ἀπαίτοῦσαν νὰ ἐξασκῇ τὰ δικαιώματα καὶ τὴν ἐπιρροή τῆς γιὰ τὸ ὄφελος τῶν Ἑλλήνων ὑπηκόων τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας. Δὲν παρέλειπε δὲ νὰ βοηθᾷ καὶ Ἑλλήνες σκλάβους νὰ ἀπελευθερώνωνται καὶ νὰ ἐπαναπατρίζωνται. Στὴν συνάφεια αὐτὴ ἀξίζει νὰ ἀναφερθῇ καὶ τὸ ἐξῆς ἀπίστευτο καὶ συγκλονιστικόν: Τὸ 1564 ναύλωσε ἕνα πλοῖο προκειμένου νὰ μεταφέρῃ καὶ πάλι στὴν Κέρκυρα ἐπιζῶντες νησιῶτες ποὺ εἶχαν ἀπαχθῇ τὸ 1537. Μεταξὺ αὐτῶν ἦταν καὶ ἡ γερόντισσα πλέον Ρεγγίνα Καρτάνου μὲ τοὺς δυὸ γιούς καὶ τὴν κόρη τῆς. Οἱ Καρτάνοι φυσικὰ δὲν γνώριζαν τὴν πραγματικὴ ταυτότητα τῆς «πρώτης κυρίας» τοῦ παλατιοῦ, ποὺ τοὺς εἶχε ἀποκαταστήσει. Τὴν πληροφορήθηκαν λίγο καιρὸ μετὰ ἀπὸ ἕναν ταξιδωτὴ ὀνόματι Ἀρίστο Βουκεντῆ. Ἡ οἰκογένεια Καρτάνου μετέβη ἐκ νέου στὴν Πόλη καὶ ζήτησε ἀκρόαση ἀπὸ τὴν Βαλιντέ σουλτάναν. Ὅταν ἐκείνη τοὺς δέχθηκε καὶ διεπίστωσε ποιοὶ ἦταν, κάθε ἐθιμοτυπία καταλύθηκε καὶ οἱ σκηνὲς ποὺ ἐκτυλίσσθηκαν μόνον μὲ αὐτὴν τῆς συναντήσεως τοῦ Ὀδυσσεᾶ μὲ τὴν Πηνελόπην μορφοῦν νὰ συγκριθοῦν... Παρὰ τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἡ Καλὴ δὲν ἐστάθη δυνατόν νὰ μεταβῇ πίσω στὴν Κέρκυρα μὲ τοὺς δικούς της, ἀφοῦ ἦταν δέσμια τῆς θέσεως καὶ τῶν ὑποχρεώσεών της στὸ Παλάτι. Ἀπεβίωσε τὸ 1584 σὲ ἡλικία 54 ἐτῶν. Τὰ χρονικὰ τῆς ἐποχῆς ἀναφέρουν σχετικὰ μὲ τὴν κηδεῖα τῆς ὅτι «ὁ Μουράτ προέπεμψε μέχρι τῆς τελευταίας θύρας τοῦ σεραγίου τὴν νεκράν, ἥτις ἐτάφη ἐντὸς τοῦ τεμένους τῆς Ἀγίας Σοφίας, ἐν τῷ ἰδίῳ τάφῳ τῷ περιέχοντι τὴν κόριν του Σελίμ...».

Μάριος Μαρανέας